

ספר

יפה התשובה

ונוסף אליו קונטרסים
פתח חכמה וששון דוד

ותיקון

"אז תתענג"

מהדורה חמישית

התיקון יוצא לאור במטרה לקרב את עם ישראל אל
אביהם שבשמים ולקרב הגאולה במהרה.

מותר לשכפל, להעתיק ולצלם כל חלק מהחומר בספר
זה, ללא רשות. וזאת לצורך לימוד וזיכוי הרבים בלבד,
ללא כוונת רווח ובתנאי שלא לשנות את תוכן הדברים.

כתובת לרכישת הספר לשם זיכוי הרבים:

חיימי שלמה אורי

ת.ד 5057 אור עקיבא 3063306

054-2160370

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה (יאהדונהי) בדחילו
ורחימו (יאההויהה) ורחימו ודחילו (איההויהה) ליחדא שם
אות י' ואות ה' (או"א) בשם אות ו' ואות ה' (זו"נ) ביחדא
שלים (יחזה). בשם כל ישראל, הריני מתכוון בכל מילה
ומילה הכתובה בספר, לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון
בוראנו, לאקמא שכינתא מעפרא, ולזמר כל הקוצים והחוחים
הסובבים את השושנה העליונה להיות מיין נוקבין לעורר
אהבת דודים למעלה איש את פני רעהו ויתרבה השפע
בכל העולמות ונזכה לעשות פרי מלימודנו זה הנקרא שמו
בישראל:

ספר

יפה התשובה

לעילוי נשמות דודתי היקרה מרת

יפה מורברי בת אסתר ז"ל.

אשר נפטרה לבית עולמה ביום שבת קודש

כ"ז שבט התשנ"ה ת.נ.צ.ב.ה.

בחזמלת ה' עלי נעשה ונצליו

מהדורה זמנישית מורוזבת - שנת תשפ"א

סגולה גדולה ונוראה לומר לפני כל לימוד תורה ותפילה:
"הריני מוכן ומזומן לקיים בעזרת האל יתברך מצות עשה
של התשובה ככתוב בתורה הקדושה:

"ושבת עד יהוה אלהיך ושמעת בקולו" (דברים ל, ב).
והריני מתחרט חרטה גמורה על כל מה שחטאתי, עויתי
ופשעתי בין בגלגול זה ובין בגלגולים אחרים. ומקבל עלי
שלא לחזור ולחטוא עוד ויהוה יתברך ברחמיו הרבים
יעזרני על דבר כבוד שמו מעתה ועד עולם אמן נצח סלה
ועד.

ריבונו של עולם, הריני עומד לפניך כעני מלא בושה, אין
לי פה להתפלל ולא מצח להרים ראש, אך על רוב חסדיך
ורחמיך נסמכתי שתקבל תפילתי ברצון לפניך.

תוכן הענינים

תוכן הענינים

8	הסכמות
11	הקדמה
14	גילוי דעת ומודעה
17	מעלות התשובה
60	מחשבה דיבור ומעשה
66	תשובה במחשבה
68	הרהור תשובה
71	הבושה
72	החרטה
72	הכניעה
74	מורא (יראת) שמים
76	מארי דחושבנא
91	מעשה על ענין התשובה
95	תשובת הדיבור
97	תפילה
106	וידוי
113	בכי

תוכן הענינים

117	שילוב מחשבה ודיבור
119	מעשה
126	תשובה במעשה
130	תלמוד תורה כנגד כולם
136	תענית
141	טבילה
147	צדקה
151	מעשה על עניין הצדקה
164	עצות סגוליות להתקדש בקדושת התשובה
164	זמנים המסוגלים לתשובה
166	שמירת שבת
168	אמן יהא שמיה רבה מברך
168	אמירת תהילים
169	קבלת ייסורים
170	קבלת ביזיונות
170	לא לחכך
171	קירור התאוה
172	שינה
173	כללים לחזרה בתשובה מרבי נחמן מברסלב

תוכן הענינים

משל על בן מלך	177
שומר הברית	184
קונטרס פתח חכמה	191
תפילה קודם הלימוד מהאר"י הקדוש זיע"א	193
הקדמה	195
חכמת האמת	197
קונטרס ששון דוד	287
תרגום פתח אליהו הנביא ז"ל	289
תרגום הקדיש	301
תרגום ברוך שמייה	305
תיקון "אז תתענג – אדרא זוטא"	311
ברכות	457

OVADIA YOSSEF

RISHON LEZION
AND PRESIDENT OF TORAH SAGES COUNCIL

עובדיה יוסף

הראשון לציון
ונשיא מועצת חכמי התורה

JERUSALEM ירושלים

הסכמה

הובאו לפני גליונות הספר "יפה תשובה" מעשה ידי אומן היקר והנכבד דורש טוב לעמו מזכה הרבים כש"ת ר' שלמה אורי חיימי זדה שליט"א, אשר קיבץ כעמיר גורנה ואסף איש טהור מדברי רבותינו חכמי התלמוד, ראשונים ואחרונים במעלת התשובה, מים חיים ונוזלים מלבנון. דברים יקרים מפנינים, מלאים זיו ומפיקים נוגה, איישר חילת לאורייתא.

ויהי רצון שיזכה לכרך על המוגמר בקרוב ויפוצו מעינותיו חוצה, להגדיל תורה ולהאדירה מתוך בריאות גופא ונהורא מעליא באורך ימים ושנות חיים וכל טוב, וכל אשר יעשה יצלח.

ELIYAHU BAKSHI-DORON
RISHON-LEZION CHIEF RABBI OF ISRAEL

אליהו בקשי-דורון
הראשון לציון הרב הראשי לישראל

ב"ה, י' שבט תשנ"ו
18-425/נ"ו

הסכמה

הובאו לפני גליונות הספר "יפה התשובה", פרי עמלו בתורה של הרב שלמה אורי חיימי זדה שליט"א, ובו מבאר מעלות התשובה ופותח שער לדופקים בדלתותיה, אוסף כעמיר גורנה מספרי רבותינו הק' כמה חשובה ורצויה התשובה לפניו, בין בתרי הספר נראית יראתו של המחבר הקודמת לחכמתו בבחינת ישמע חכם ויוסיף לקח.

והנני לברכו שיזכה להוסיף בקודש וללמוד וללמד לשמור ולעשות להגדיל תורה ולהאדירה מתוך בריאות גופא ונהורא מעליא, ויזכה שספרו יעלה על שלחן מלכים לפאר ליוצרו על שם כבוד מלכותו.

בברכה,

א. בקשי-דורון
אליהו בקשי-דורון

הראשון לציון הרב הראשי לישראל

הקדמה

🌀 הקדמה 🌀

יתברך הבורא וישתבח היוצר-כל, יוצר כל היצורים אדון העליונים, מלך ושליט על כל התחתונים. אשר ברא אותנו ברוב חסדיו, והנחיל לעמו הנבחר והנעלה חמדות גנוזות ונצורות. תורת אמת הנחיל ותשובת רחמים לשבים אליו באהבת עולם. פותח שער לדופקים בדלתותיו ולמבקשים לזכות באור מחמדיו. מסיר מנעול ובריש מעל חומות בצורות ומקרב בניו עד כסא כבודו. מושיט יד לבוחרים בתורתו, ומנחיל להם עטרת תפארתו, זיו שכינתו והדר כבוד מלכותו. אור הגנוז הוריש לעמו.

חיבור זה חובר לכל בר ישראל אשר חשקה נפשו להדבק בבורא יתברך שמו, ולעובדו באמת ותמים. כשהתשובה שהיא אחת משבעה שנבראו לפני שנברא העולם מנחה אותו ומלווה אותו יומם ולילה, בזכות דרך זו יזכה בחסדו לטובה גדולה ונצורה.

אודה לאב הרחמים, היושב במרומים, אשר דבר נאה יצא תחת ידנו להאדיר שמו בקרב עמו וזיכנו להוציא מהדורה

הקדמה

רביעית של זה הספר: **יפה התשובה** לעילוי נשמת האישה הצדקת הערירית יראת ה' וסרה מרע אשר כל חייה היו נסוכים אהבת ה' ויראתו, דודתי היקרה מרת יפה מורברי בת אסתר ז"ל שהחזירה נשמתה הזכה לבורא עולם ביום שבת קודש כ"ז שבט תשנ"ה.

קונטרס פתח חכמה לאדם הרוצה להשלים תיקון נפשו בשלמות הפרד"ס. יזכה ללמוד בו חלק הסוד ויושפע שפע אורה וברכה לנשמתו.

החיבור לעילוי נשמת האדם היקר עמוס בן דוד עטיה ז"ל. ולע"נ אשתו היקרה יהודית רחל בת פנינה ז"ל.

ועוד זיכנו ה' הטוב להוסיף קונטרס **ששון דוד** לעילוי נשמת הזקן הכשר רבי דוד בן צבי זצ"ל, ולע"נ אשתו הצדקת מרת רחל בת מרים ז"ל.

תיקון - "אז תתענג" לעילוי נשמת אהרן סולמניאן (הכהן) בן טאוס ז"ל.

למרת אמי היקרה רחל בת אסתר שתחיה אשר מברכותיה אנוכי הדל עומד הלום, ותפילותיה מלווים אותי על כל צעד ושעל. ה' הטוב יזכה אותה בבריאות איתנה

הקדמה

אריכות ימים ושנות חיים, השם הטוב יזכה במאור עיניה ובנחת מפרי בטנה לדורי דורות.

תודתי לרעייתי נאוות בתי היקרה בנשים, מרת משי דליה בת מרים אשר מצילה ומגינה עליי מכל רע, ואשר עסקה בהגהה הספר ובעריכה הגרפית, ה' הטוב יזכה אותה בבריאות איתנה, והצלחה בכל מעשי ידיה בשפע רוחני וגשמי גדול. ועוד יזכנו ה' הטוב לנחת מילדנו היקרים: אורית אסתר, אושרית רחלי ובני דוד אליהו ישמרם ה' הטוב ויזכם לגדול ולהצליח בדרך התורה הקדושה מתוך בריאות הגוף והנפש ולזיווגים הגונים אכ"ר.

יהי רצון שה' הטוב יצליח חפץ ידנו ויזכנו לשוב אליו בתשובה שלמה באמת ותמים ויתן חלקנו בעובדי תורתו.

וירחיק מעלינו ומעל כל עמו ישראל כל צר ומשטין ויסלק שנאת חינום מבנינו ויגביה ויאיר מזלנו לחדש חידושים אמיתיים בתורתו תורת אמת, וישמרנו מעין הרע ויצר הרע וחולאים רעים ויזכנו לישוב דעת מלא לעבודתו יתברך בנחת ובבטחה אמן נצח סלה ועד.

הרש הנכלם, שלמה אורי בן רחל.

גילוי דעת ומודעה

גילוי דעת ומודעה

הריני מגלה דעתי ורצוני לפני הקב"ה, בכל ליבי ובכל נפשי, שכל הכוונות בכתיבת הספר **"יפה התשובה"** וכל אשר בו, ובכל אשר אעשה, הכל הוא לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתא בדחילו וריחמו ליחדא שם הוי"ה ברוך הוא י"ה בו"ה ביחודא שלים בשם כל ישראל, וכל מחשבה וכוונה ודבור של יוהרא וגאווה שהם אינם כרצונו יתברך, וכל מין פניה שאינה טובה, אם יעלו בליבי ומוחי בכל עת ועת, הריני מתנה עליהם שיהיו בטלים ומבוטלים ביטול גמור, מכל צד ופניה, לא שרירין ולא קיימין, בבית דין של מעלה ובבית דין של מטה, ובישיבות כל הצדיקים זקנים ונביאים ואנשי כנסת הגדולה, ותנאים ואמוראים וכל חכמי ישראל. ואחרי אשר הודעתי באמת ובאמונה לפני ה' יתברך ולעיני כל ישראל מודעה רבה וחזקה שרירה וקיימת, אערוך תפלה לפני ה', אשר לו נאווה תהילה, אנא ה' הושיעה נא, אנא ה' הצליחה נא, והקם סוכת דוד ובא לציון גואל, צדיק ונושע הוא, ויראו עינינו וישמח לבנו בביאת משיח צדקנו, ובבנין בית מקדשנו במהרה בימינו. ויהי נועם יהוה אלהינו עלינו

גילוי דעת ומודעה

ומעשה ידנו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו. ויתגדל ויתקדש שם י"ה רבא בעגלא ובזמן קריב אכי"ר.

עד כאן תנאי המודעה בלב שלם ובנפש חפצה להגדיל תורה ולהאדירה ולקרב את עם הסגולה אל אבינו שבשמים. המצפה לישועת ה', והבוטח ברוב רחמיו וחסדיו שיאיר עיני בתורתו תורת אמת.

הרש הדל,

שלמה אורי בן רחל.

מעלות התשובה

יפה התשובה והיא הדר ועיקר דרכי עבודת השם ושכרה מרובה ופועלה רב, ככתוב בפרקי אבות: "יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא. ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא, מכל חיי העולם הזה" (פרק רביעי משנה כב).

רבי יעקב אומר במשנה זו בפרקי אבות דבר גדול ועלינו לרדת לשורש ועומק דבריו. שעה אחת של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה הגשמי, המלא תאוות וטומאה שווה לאדם יותר מכל חיי העולם הבא, עולם שהוא נצח,

וקורת רוח מבורא עולם, אין בו דאגות פרנסה וחיי שעה, יצר הרע אינו מטרידו וזוכה לראות פני שכינה וזיו הדרה. ועוד נאמר שעה אחת בעולם הבא שווה יותר מכל תענוגות העולם הזה כשיש לאדם בידו ממון ובריאות להגשים תאוות חומריות ככל שיחפון. ועתה נבין: שעה אחת של תשובה ומעשים טובים בעולם הזה שווה יותר מכל תענוגות העולם הזה, כולל כל חיי העולם הבא.

להמחיש עניין זה נשתמש לרגע בחשבון פשוט, לדוגמא: אדם החי שבעים שנה בעולם הזה. בכל שנה שלוש מאות שישים וחמשה ימים, בכל יום עשרים וארבע שעות, סה"כ חי האדם בעולם הזה תרי"ג אלפים ועוד

מאתים שעות. (מאתיים שעות הינם בממוצע שמונה ימים ושליש משעת הלידה ועד מועד היכנסו בכרית המילה) כל השעות הללו בטלים ומבוטלים לעומת שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא שהוא נצח. שימו לבכם ושמעו, כל עולם הנצח עומד בקרן זווית לעומת שעה אחת בעולם הזה הגשמי שאדם עוסק בה בתשובה ומעשים טובים, שעה כזו שווה מיליוני מיליונים של שעות בעולמות העליונים והתחתונים וכל זה בזכות: התשובה. לבן התשובה לכל עניין הוא: "התשובה" על האדם לעסוק בתשובה כל ימי חייו ולהדבק בבורא העולם יתברך שמו ובכך יזכה וינחל אוצרות אין סוף של שעות בקורת רוח

ונחת לפני המקום ויזכה שזיו השכינה תשרה
על פניו ועטרת תפארת על ראשו.

ונאמן הוא אדון העולם, יוצר כל היצורים מלך
מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא
שישלם לך שכר פעולתך שהוא האל, הוא
היוצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדיין, הוא
העד, הוא בעל דין הוא עתיד לדון, ברוך הוא.
וכשיש לאדם ערובה כה בטוחה וגדולה מבורא
עולם ואמונה בדבריו הקיימים לעד, יש לו
לעסוק בתשובה ולנתב דרכי חייו בדרך זו.

מובא בזהר הקדוש מדרש הנעלם וזה לשונו:
"שבעה דברים נבראו עד שלא נברא
העולם (לפני שנברא העולם) ואלו הם: התורה,

גן עדן וגיהנום, כסא הכבוד, בית המקדש,
שמו של משיח והתשובה".

פתח בתורה כעמוד ראשון ויסוד לבריאת
העולם וסיים בתשובה כעמוד שביעי
לעולם. שני יסודות אלו שייכים לעולם הזה
הגשמי, ושאר חמשת היסודות שייכים לעליונים:
גן עדן וגיהנום, כסא הכבוד, בית המקדש
העליון ושמו של משיח שיתגלה לנו במהרה
בימינו, אמן.

התורה והתשובה יסודות מרכזיים ועיקריים
בעולם הזה.

אדם הלומד תורה בלא תשובה, לימודו נקרא
לא לשמה, ולא מגיע למדרגה גבוהה. על

כל שעת לימוד מקבל שכר לשעה אחת. אך בשעה שמצרף את התשובה לדרכו בעבודת ה' על כל שעת לימוד תורה בתשובה מקבל שכר אין סוף ולימודו רצוי ומקובל לפני המקום, ב"ה. לשון הזוהר הקדוש בפרשת אחרי מות (ס"ט-ב) וזה לשונו: "בשעה שברא הקב"ה את העולם רצה לברוא את האדם. נתייעץ בתורה, אמרה (התורה) לפני הקב"ה:

אתה רוצה לברוא אדם. (האדם) הזה עתיד לחטוא לפניך, והוא עתיד להרגיז לפניך ואם תתנהג עמו כמעשיו הרי העולם לא יוכל לעמוד לפניך, וכל שכן האדם ההוא. אמר לה הקב"ה: וכי לחינם אני נקרא: "חנן ורחום

אֲרֶךְ אַפִּים" וטרם שברא הקב"ה את העולם
ברא תשובה.

אמר הקב"ה לתשובה: אני רוצה לברוא אדם
בעולם בתנאי שאם ישובו אליך
מעוונותיהם תהי מוכנה לסלוח לעוונותיהם
ולכפר עליהם ובכל שעה ושעה התשובה מוכנה
לפני האדם וכשבני האדם שָׁבִים מעוונותיהם,
תשובה זו חוזרת אל הקב"ה מכפרת על הכול
והדינים נכנעים ומושפלים כולם ואדם נטהר
מעוונותיו. ומתי נטהר אדם מעוונותיו, בשעה
שנכנס בתשובה ההיא כראוי עד כאן לשונו.

מבאן אנו למדים שמעלת התשובה אשר ה'
יתברך בחסדו ובטובו הגדול הנחיל

לנו, היא חמדה גנוזה ויקרה ובזכותה
ובאמצעותה יש אפשרות בידנו להדבק בבורא
עולם יתברך שמו.

רבות גדולות ונצורות דובר על מעלת ועוצם
התשובה, ובחסדי השם יתברך התחלנו
לכנס דברים אלו בתפילתי לה' יתברך שנוכה
לקרב רחוקים וקרובים מבני עמנו החפצים ביקר
זוהר הטהרה הבוקעת מתורתנו הקדושה, בדרך
הקצרה והארוכה, הקשה והקלה שיכול כל אדם
לבחור וללכת בה בדרך התשובה.

הדרך הקצרה שניתן לו לאדם להדבק בה'
ולהיות קרוב אליו ממש
ככתוב: "ושבת עד יהוה אלהיך ושמעת

בקולו" (דברים ל). עד ה' ממש בסוד עניין קפיצת הדרך המובא בספר "מכתב מאליהו" וזה לשונו: "אחר שטמטם לבו בהמון טומאת מעשיו, אך יגרום שתתגלה על ידו סיעתא דשמיא שאין כדוגמתא, ורחמים רבים עד אין חקר במידה שלא תבוא לידי הצדיק כלל והיינו רחמים דתשובה שישאווהו למעלה בגדר קפיצת דרך" עד כאן לשונו. (חלק א עמ' 27).

הדרך הארוכה שמלווה את האדם בכל מסלול חייו בהבטה יום יומית במעשה ידיו ובפועלו ולהיות ממארי דחושבנא (כמובא בזוהר הקדוש) שיהיה בעל חשבון על מעשיו וע"י כך יזכה לגדולה נצורה.

הדרך הקשה שיש לו לאדם לזכות יצרו לפני
 בוראו ולסגף עצמו בתחילת
 דרכו על חטאיו ולעמול קשה בביעור עשבים
 שוטים וקוצים בשורשי נפשו. בכדי לזכות
 לפירות מובחרים. כדוגמת עובד אדמה
 שבתחילה עוסק בביעור שדהו מקוצים, חורש
 וזורע, עמל קשה ומגיר זיעה ומזיל דמעה ולבסוף
 כשצלחה דרכו ועלה בידו יכול יפה ממעשה ידיו
 קוצר ברינה כמאמר הכתוב: "הזורעים בדמעה
 ברינה יקצורו".

הדרך הקלה שלאחר שחרש זרע וזכה ליכול
 וטעם הפירות שעלו מעמל ידו,
 משובב את נפשו נושא הוא תפילה והודיה לאל
 עליון. וזוכה לעלות מעלה, מעלה במעלות

התורה והיראה וזוכה לחדש חידושים בתורה ולהבין עמקות עניינים שרק בעמל ויגיעה קודמת הגיע כעת לתוצאות שהגיבו מעשיו. כמובן שיש עליו תמיד לעמוד על המשמר שלא יצוצו עשבים שוטים ופועלי און.

בזכות התשובה זוכה להגיע למדרגה גבוהה מזו של הצדיקים, כנאמר בזהר הקדוש (פרשת משפטים קא-א) וזה לשונו: "מָקוֹם שֶׁפָּעַלִי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִין אֵין צַדִּיקִים גְּמוּרִין יְכוּלִין לַעֲמֹד בּוֹ" ומשום זה, כיוון ששב בתשובה, הקב"ה ודאי מקבלו מיד. למדנו אין דבר בעולם שעומד לפני התשובה ולכולם הקב"ה ודאי מקבל ואם שבו בתשובה הרי מזומן

להם כנגד זה דרך בחיים ואף על פי שפגמו מה שפגמו הכול מתקן, והכול חוזר על תיקונו, כי אפילו במה שיש בו שבועה לפני הקב"ה וזה בעת שהקב"ה נשבע, אינו נשבע אלא אם לא יעשה האדם תשובה ואין לך דבר שעומד לפני התשובה ועל הכול הקב"ה מכפר וכשעושים תשובה שלמה הקב"ה מקבלם וכמו שכתוב: "חִי אֲנִי נָא יְהוָה כִּי אִם יִהְיֶה פְּנִיָּהוּ בֶן יְהוֹיָקִים" וגומר (ירמיהו כב כד) ואחר ששב בתשובה כתוב "וּבְנֵי יִכְנִיָּה אֶפְרַיִם שָׂאֲלֵתִיאל בְּנֹו" וגומר (דברי הימים א ג יז) ומכאן שהתשובה משברת כמה חתיכות (גזירות) ודינים, וכמה שרשראות של ברזל ואין מי שעומד לפני התשובה, על זה כתוב: "וַיֵּצְאוּ וַראוּ בְּפָגְרֵי

מעלות התשובה

הַאֲנָשִׁים הַפְּשָׁעִים בִּי" (ישעיה סו כד), דהיינו אותם שלא רצו לשוב בתשובה ולהתנחם על מה שעשו. אבל אם התנחמו ועשו תשובה מקבל אותם הקב"ה, עכ"ל.

מובא להלן לשון חכמים
על עניין גדולת מעלת התשובה.

מובא בספר שערי תשובה לרבנו החסיד יונה גירונדי זצ"ל: "מן הטובות אשר הטיב השם יתברך עם ברואיו, כי הכין להם הדרך לעלות מתוך פירות מעשיהם ולנוס מפח פשעיהם, לחשוך נפשם מיני שחת ולהשיב מעליהם אפן, ולמדם והזהירם לשוב אליו כי יחטאו לו, לרב טובו וישרו כי הוא ידע יצרם,

שנאמר: "טוב ויָשָׁר יִהְיֶה עַל פֶּן יוֹרֶה חַטָּאִים בְּדַרְךְ" (תהילים כה ח) ואם הרבו לפשוע ולמרוד ובגד בוגדים בגדו, לא סגר בעדם דלתי תשובה שנאמר: "שׁוּבוּ לַאֲשֶׁר הֶעֱמִיקוּ סָרָה" (ישעיה לא ו). ונאמר: "שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹכְבִים אַרְפָּה מְשׁוּבְתֵיכֶם" (ירמיה ג כה).

מובא בשם הרמ"ק (רבי משה קורדובירו) על עניין התשובה וזה לשונו בקיצור: "אל תתמה שאיך יצדק לומר כי יחטא איש ויפגום בזה בעולמות העליונים. אבל דע כי שורש נשמת ישראל הוא תחת כסא הכבוד ומה שבתוך הגוף הוא מאשר יתפשט משורשה העליון כעין קו או חוט משוך אל תוך הגוף כדמיון סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה.

וע"י העבירות משליט האדם מצד נשמתו כוח הקליפה באותו המקום אשר המצווה תלויה בו במידות העליונות. והקליפה תובעת דין לאמור לנו המים להיות יונקת שפע הקדושה ע"י צינור נשמת החוטא באומרה שתפילותיו ותורותיו ומצוותיו של פלוני שייך לה. ועל ידי זה "וְשִׁפְתָּהּ כִּי תִירָשׁ גְּבֻרָתָהּ" (משלי ל כג) וזה פגם גדול בעולמות העליונים שגורם להרחיק ולהפריד השכינה הקדושה שרומז עליה אות ה' האחרונה של השם יהוה ב"ה. אבל על ידי תשובה נתקן הכול, וזהו הרמז שתשובה היא הצירוף של תשוב-ה (שאות ה' מהשם יהוה תשוב) להתייחד ביחוד הראוי לה עם האותיות יה"ו. ובקליפה נתקיים: "חֵל פֶּלַע וַיִּקְאֲלוּ" (איוב כ

(טו) שכל הנצוצין קדישין חוזרין למקומן וגם פגם נשמתו נתתקן".

ועוד מובא בספר הקדוש תנא דבי אליהו וזה לשונו: "מְקִימֵי מַעֲפָר דָּל מַאֲשָׁפֶת יָרִים אֶבְיוֹן ... לְהוֹשִׁיבֵי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ". (תהלים קיג ז-ח) לימות בן דוד כיצד, אדם שעבר עבירות הרבה ונקנסה עליו מיתה עד ארבע דורות, שנאמר: "פֶּקֶד עוֹן אָבוֹת..." (שמות כ) וחזר ועשה תשובה, וקרא תורה נביאים וכתובים ושנה משנה מדרש הלכות ואגדות ושימש חכמים אפילו נגזרו עליו מאה גזירות, הקדוש ברוך הוא מעבירן ממנו ויקבץ אותו עם שאר הצדיקים לימות המשיח" (פרק ה- ד).

ועוד מובא בדברי קודשו: (יה לא) "בוא וראה כמה גדול כוחה של תשובה, שהיא ממלכת את בני האדם בעולם, וקושרת לבני האדם כתרים בראשיהם, ומרפא את החולי מאליו, ומצילה אותו מכל יגון ותוגה, צער ואנחה, וממלטת אותו מדינה של גיהנום. ובזמן שישראל עושים רצונו של אביהן שבשמים, וחוזרים בתשובה שלמה לפניו, מה נאמר בהן: "שׁוּבוּ בָּנִים שׁוֹכְבִּים אֶרְפָּה מְשׁוּבְתֵיכֶם" (ירמיה ג כב).

עוד מובא ע"י רבנו יוסף חיים בספרו בן איש חי פרשת וישב וזה לשונו: "ואמר שלשה שריגים כנגד נפש, רוח ונשמה. שנמצאים

בישראל דווקא, באומות העולם אין להם אלא
 נפש מן קליפה דעשיה, ותיקון של ישראל הוא
 שלוש מדרגות. ותחילה היא כפורחת, בתשובה
 בהרהור מיראה. ואחר כך הבשילו אשכולותיה
 ענבים, תשובה מאהבה, שהזדונות יתהפכו
 לזכויות, ואפקה (והשתמש) בלשון בישול, לרמוז
 על הצניעות של התשובה. כמו שכתוב: "וְהִצְנִיעַ
 לָכֶת עִם אֱלֹהֶיךָ", (מיכה ו ח) שאם יעשה
 תשובה בצניעות, יצליח בה יותר וידוע שכל
 דבר המתבשל בקדרה, אם יכסו הקדרה, יתבשל
 בטוב וגם במהרה אז יובן אומרו שלשה שריגים
 כנגד מחשבה, דיבור ומעשה שצריך שיהיו
 התורה והמצוות בשלושתם. וישראל לא יהיו
 שלמים אלא רק בשלושה אלו ביחד "עכ"ל.

אנו למדים מדברי קודשו על מעלות התורה והמצות בשלשה שריגים שהם מחשבה, דיבור ומעשה ועל אחת כמה וכמה מצווה רמה זו של התשובה שיש לקיימה בשלושה אלו.

עוד מובא ע"י רבנו הקדוש פירוש על הפסוק: "יום אירא אני אלך אֶבְטַח" (תהילים נו ד) וזה לשונו: "יובן על דרך שאמרו רבותינו זכרונם לברכה אם האדם יראה עצמו שאין לו חיים אלא היום בלבד, מוכרח שיהיה כל ימיו בתשובה ולא יסיר לבו מה' יתברך ובזה פירשנו הכתוב: "וַיֵּאָתֶם תְּדַבְּקִים בְּיַהֲזֶה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים בְּלָכֶם חַיִּים" (דברים ד ד) על ידי שתראו עצמכם חיים כולכם היום דווקא, וזה שכתוב יום אירא,

לשון ראייה של יראה בעיניו שיש לו משנות חייו
אלא יום אחד אז ודאי אליך אבטח שלא יסור
לבו ממך" (ספר החיים והשלום).

הרב "פלא יועץ" מביא בספרו שעל האדם
לעשות תשובה בהיותו צעיר לימים
וישבור יצרו הרע בקרבו בעודו בתחילת דרכו
וזה לשונו: "והנה אף על פי שהתשובה רצויה
לעולם כדכתיב: "תֵּשֶׁב אָנוּשׁ עַד יָבֵא וְתֹאמַר
שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם" (תהילים צ ג) עד דכדוכא של
נפש (ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א) עיקר התשובה בימי
הבחרות כמאמר שלמה המלך עליו השלום
שאמר: "וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ בְּיָמֶיךָ בְּחֹרְתֶיךָ"
(קהלת יב א) וכך פירשו רבותינו זיכרונם לברכה
על פסוק: "אֲשֶׁרִי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה

בְּמִצּוֹתָיו חָפִין מָאֵד" (תהילים קיב א) שרצונו
לומר אשרי השב בתשובה, כשהוא איש, דהיינו
בחור" עכ"ל.

באם אדם לא זכה לתשובה בימי בחרותו אל
לו ליפול בידי היצר ולומר שאין לו תקנה
ולא יעשה תשובה, אלא שאין לך אדם שאין
מזמנים לידו רגע בחייו שיכול בזה הרגע להביט
ולראות תכלית חייו וע"י כך להדבק בבורא
עולם ומי גדול לנו מרבי עקיבא אשר עד גיל
ארבעים שנה היה בור ועם הארץ וכשהגיע
למקור המים וראה מים אשר שחקו אבן, אמר
בליבו תורה שהיא אש לא תחדור בלבי? וע"י
כך עמד ועשה תשובה ויצא גדול כרבי עקיבא

שהיה דורש תילי תילים של הלכות על קוצו של האות יוד.

שכר בעל התשובה גדול כמובא בילקוט "מעם לועז" וזה לשונו: "ראובן בן יעקב אבינו זיע"א היה עסוק בשקו ותעניתו על העון הקטן שעשה שקלקל יצועי אביו והוציא מיטת יעקב מאוהל בלהה ושמה באוהל לאה וכשראה אותם (את אחיו) יושבים לאכול לחם פירש מהם לפשפש במעשיו אמר הקב"ה: מעולם לא חטא אדם נגדי ועשה תשובה ואתה שפתחת פתח של תשובה חיך שיצא ממך הנביא הושע בן בארי שעל ידו תתפרסם מעלת התשובה, שנאמר על ידו: "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה

אַלְהֵיךָ" (הושע יד ב) היינו התשובה מגיעה עד
כסא הכבוד "עב"ל.

וּמוֹבֵא בשם רבנו הרוקח, רבי אלעזר מגרמייזא
זצ"ל (הלכות תשובה י"ט) וזה לשונו: "דרש
רבנו: גדול כוחה של תשובה, כיון שהאדם
מחשב בלבו לעשות תשובה, מיד עולה ועומדת
לפני כסא הכבוד, שנאמר: "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד
יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ".

אמר הקב"ה אפילו יש בכם עבירות "עד
יִהְיֶה" עד כסא הכבוד. "שׁוּבָה
יִשְׂרָאֵל", (בתרא דיומא פ"ו): "גדולה תשובה
שמביאה רפואה לעולם", שנאמר: "אֲרָפֵא
מִשׁוּבָתָם אֹהֲבִים נִדְבָּה כִּי שָׁב אֲפִי מִמָּנִי"

(הושע יד ה). ומגעת עד כסא הכבוד ומקדמת הגאולה, שנאמר: "וְבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבִּי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נָאֻם יְהוָה" (ישעיה יט כ).

ומקרבת הישועה שנאמר: "כֹּה אָמַר יְהוָה שְׁמְרוּ מִשְׁפָּט וַעֲשׂוּ צְדָקָה כִּי קְרוּבָה יִשְׁוּעָתִי לְבֹא וְצְדָקָתִי לְהַנָּלוֹת". (שם כו א). וזדונות נעשות לו כשגגות, שנאמר: "שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ" (הושע יד כ). ונעשות לו כזכויות, שנאמר: "וּבְשׁוּב רָשָׁע מִרְשָׁעָתוֹ וַעֲשֵׂה מִשְׁפָּט וְצְדָקָה עֲלֵיהֶם" (יחזקאל לג יט) ומאריכין ימיו ושנותיו שנאמר: "הוּא יְחִיָּה" (שם). אדם חוטא, הקב"ה מתפייס בדברים, שנאמר: "קָחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ"

אֶל יְהוָה אָמְרוּ אֱלֹהֵי כָּל תְּשׁוּבָה עֲוֹן וּנְשִׁלְמָה
 פָּרִים שְׁפָתֵינוּ" (הושע יד ג) ומחזיק לו טובה
 שנאמר: "וְיָקַח מִזֶּבֶחַ" (שם) וכאילו הקריב פרי
 נדבה, שנאמר: "וּנְשִׁלְמָה פָּרִים שְׁפָתֵינוּ".
 "אֲרָפָא מְשׁוֹבְתָם אֶהְיֶה נְדָבָה כִּי יָשָׁב אִפִּי
 מִמֶּנּוּ" (הושע יד ה).

בדברי קודשו של רבנו יוסף חיים זצ"ל בן איש חי
 הלכות שנה ראשונה פרשת ויהיה כי תבוא, מובא:
 ... נראה לי בס"ד דידוע מה שכתבו
 המפרשים ז"ל מה שמקבל
 הקב"ה בתשובה את ישראל הוא מדין השבת
 אבידה, והיינו כי השם יתברך קרא לישראל אחי
 ורעי, וכתוב (דברים כב, א) "לֹא תִרְאֶה אֶת שׁוֹר
 אַחִיךָ אוֹ אֶת שִׁי נִדְחִים וְהִתְעַלַּמְתָּ מֵהֶם הֲשִׁב

תשיבם לאחריך", ומחמת כן עשה הקב"ה מחצב הנשמות (מהיכן שמקבלים ישראל את נשמתם) למעלה ממחצב המלאכים (מהיכן שמקבלים המלאכים את נשמתם), כי בזה יהיה מחצב ישראל קרוב אליו (בורא עולם הוא המרכז וממנו נשפעים המחצבים, ישראל הקרובים ביותר אליו יתברך, לאחר המלאכים ולאחר כל השאר), וצריך שעל ידו תהיה השבת אבידה (אדם המתרחק מדרך השם נשמתו כעין אוכרת) שהוא ישיב את האבידה (יחזור בתשובה) שבזה מקבלם בתשובה כאשר אמר דסג' להו (מספיק להם) בודוי וחרטה בעזיבת החטא, אך אם היה מחצב המלאכים למעלה ממחצב הנשמות היה צריך שתתקיים מצות השבת אבידה של ישראל על ידי המלאכים הגבוהים מהם, והיו מפסידים בזה

ישראל הפסד רב כי השבת אבידה אצל
 המלאכים לא היתה נעשית ע"י תשובה של
 חרטה ועזיבת החטא בלבד, אלא היה צריך
 שתהיה ע"י מיתה ויסורין קשים, וכמו שאמרו
 הנבואה והחכמה (ירושלמי מכות ב): "הַנֶּפֶשׁ
 הַחַטָּאת הִיא תָּמוּת" (יחזקאל יח, כ) ו"חַטָּאִים
 תִּרְדָּף רָעָה" (משלי יג, כא), מה שאין כן עתה
 שעשה (בורא עולם) מחצב הנשמות ראשון ומחצב
 המלאכים אחרון שנעשו נשמות ישראל קרובים
 אליו יתברך, השתא צריך שתהיה השבת אבידה
 ע"י (השם) יתברך וכמן שנאמר (דברים ד, ז) "כִּי
 מִיָּגוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לֹו אֱלֹהִים קְרִבִּים אֵלָיו
 בִּיהְנוּה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־קְרָאֵנוּ אֵלָיו", ונאמר
 (דברים ד, ד) "וְאַתֶּם תִּדְבְּקוּם בִּיהְנוּה אֱלֹהֵיכֶם"

דבקים דייקא לכן "חַיִּים פְּלִגְם חַיִּים" שצריך שתתקיים השבת אבידה בכם ע"י יתברך בעל הרחמים הרוצה בתשובה לבדה שלא יחפוץ במות המת כי אם בשובו מדרכו וחייה, וזה שאמר: "וּנְתַנֶּנּוּ יְהוָה לְרֹאשׁ וְלֹא לְזִנְב" שמחצב הנשמות הוא ראש ומחצב מלאכים בסוף, ועל ידי כך: "וְהָיִיתִי רֶק לְמַעַלָּה וְלֹא תִהְיֶה לְמַטָּה", והיינו למעלה: למעל ה"א, ששם תשובה עילאה בה"א עילאה דשם יהוה, ולא תהיה למטה: מט ה"א.

מובא בדברי הרמ"ק הקדוש: (תומר דבורה, פרק ד)

הַאִיךְ יִרְגִּיל הָאָדָם עֲצָמוֹ בְּמִדַּת תְּפִינָה
(תְּפִינָה הִיא תְּשׁוּבָה) וְהוּא לָשׁוּב
בְּתְשׁוּבָה שְׂאִין דְּבָר חָשׁוּב כְּמוֹת מִפְּנֵי שְׂהִיא

מִתְקַנֶּת כָּל פָּגַם, וְכִמּוֹ שְׁדָרְךָ הַבִּינָה לְמִתֵּק כָּל
הַדִּינִים וּלְבַטֵּל מְרִירוֹתָם, כִּךְ הָאָדָם יָשׁוּב
בְּתִשׁוּבָה וַיִּתְקַן כָּל פָּגַם. וּמִי שֶׁמְהַרְהֵר תִּשְׁוּבָה
כָּל יָמָיו גֹּזֵר שֶׁתֵּאִיר הַבִּינָה בְּכָל יָמָיו וְנִמְצְאוּ
כָּל יָמָיו בְּתִשׁוּבָה דְּהֵינּוּ לְכָלֵּל עֲצֻמוֹ בְּבִינָה שֶׁהִיא
תִּשְׁוּבָה וַיְמִי חֲיָיו מְעֻטָּרִים בְּסוֹד הַתִּשְׁוּבָה
הָעֲלִיוֹנָה. וְרָאָה כִּי כִּמּוֹ שֶׁהַתִּשְׁוּבָה יֵשׁ בָּהּ שָׂרֵשׁ
כָּל הַנִּמְצָאוֹת בְּסוֹד הַיּוֹבֵל וְהִרֵי שָׂרֵשׁ הַחֲצוֹנִים
סוֹד נֶהַר דִּינוֹר הַנִּכְלָל בְּקִדְשָׁהּ בְּסוֹד הַגְּבוּרוֹת
נִשְׂרֵשׁ שָׁם וַיִּתְפַּשֵּׁט מִשָּׁם וַיִּקְרָא הַתְּפִשְׁטוֹת חֲרוֹן
אָף וּבְסוֹד "וַיִּרַח ה'" אֶת רֵיחַ הַנִּיחֹחַ" (בְּרֵאשִׁית ה',
כ"א) יַחְזֹר הַתְּפִשְׁטוֹת הַהוּא אֶל מְקוֹרוֹ וַיִּמְתְּקוּ
הַדִּינִים וַיִּשְׁקֹט הַחֲרוֹן וַיִּנָּחֵם ה' עַל הָרָעָה, כִּךְ
הָאָדָם בְּסוֹד תִּשְׁוּבָתוֹ עוֹשֶׂה סוֹד זֶה.

הַתְּשׁוּבָה טוֹבָה גַּם לָרַע שְׁלֹא תֹאמַר
 שֶׁהַתְּשׁוּבָה טוֹבָה לְחֶלֶק הַקְּדוֹשָׁה
 שְׁבָאָדָם, אֲלֵא גַּם לְחֶלֶק הָרַע שָׁבוּ, מִתְמַתֵּק בְּעֵין
 הַמֶּדֶה הַזֹּאת. תִּדַּע שֶׁהָרִי קֵץ רַע הָיָה וּמִנְחָשׁ הָיָה
 וְנֹאמַר לוֹ (שם ד, ז) "הֲלֹא אִם תִּיטִיב שְׂאֵת" אֵל
 תִּחְשַׁב מִפְּנֵי שְׂאֵתָה מִצַּד הָרַע שְׂאִין לָךְ תִּקְנָה,
 זֶה שֶׁקָּר. הֲלֹא אִם תִּיטִיב וְתִשְׁרִישׁ עֲצֻמָּךְ בְּסוֹד
 הַתְּשׁוּבָה שְׂאֵם תִּסְתַּלֵּק שֵׁם בְּסוֹד הַטוֹב הַמְּשֻׁרֵּשׁ
 שֵׁם שְׁכָל מֵר עֲלִיוֹן שְׁרִשׁוֹ מְתוּק וְיָכוֹל לִכְנֹס דְּרָךְ
 שְׁרִשׁוֹ וּלְהִטִּיב עֲצֻמוֹ, וְלִזְהַר הַפְּעֻלוֹת עֲצֻמָּן מִטִּיב
 הָאָדָם וְזִדּוֹנוֹת נַעֲשׂוּ לוֹ בְּזִכְיוֹת, כִּי הִנֵּה אֹתָם
 הַפְּעֻלוֹת שֶׁעָשָׂה הָיוּ מְקַטְרָגוֹת מִסְטָרָא דְשִׁמְאָלָא,
 שָׁב בַּתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה, הָרִי מְכֻנִּים וּמְשֻׁרֵּשׁ אוֹתָן
 הַפְּעֻלוֹת לְמַעַלָּה וְכָל אֹתָם הַמְּקַטְרָגִים אֵינָם

מתבטלים אלא מטיבין עצמן ומשתרשים בקדשה
 בעין הטבת קין, והרי אם קין שב בתשובה ונתקן
 הנה ודון אדם הראשון שבו הוליד את קין - קינא
 דמסאבותא, היה נחשב לו זכות, בסוד "ברא
 מזכא אבא" (סנהדרין קד.). אמנם לא רצה לשוב,
 ולכך כל סטרא דשמאלא נמשך משם, וכל ענפיו
 עתידין להתמתק והם שבים ומתמתקים, והינו
 ממש מן הטעם שפרשנו, שהאדם משריש בעצמו
 סוד הרע וממתקו ומכניסו אל הטוב. לפיכך
 האדם מטהר יצר הרע ומכניסו אל הטוב והוא
 משתרש בקדשה למעלה.

וזו היא מעלת התשובה שהאדם יתנהג בה,
 צריך שבכל יום ויום יתהרר בה ויעשה
 תשובה בצד מה כדי שיהיו כל ימיו בתשובה:

סיפור תשובתו של מנשה המלך כתוב (בדברי הימים ב' ל"ג). השם שלח את הנביאים להתרות במנשה. הם השתמשו בתיאורים קשים, אך מנשה לא שמע בקולם. השם שלח עליו את צבא אשור, שלכד את מנשה בשלשלאות ברזל והביאוהו לבבל. שם, הכניסוהו לדוד נחושת שאש מוסקת מתחתיו. מובא במסכת סנהדרין: "דוד של נחושת עשו לו ונתנו אותו בתוכו והיו מסיקין תחתיו, כיוון שראה שצרתו צרה, לא הניח עבודה זרה בעולם שלא הזכירה. כיוון שלא הועיל לו כלום, אמר: "זכור אני שהיה אבי מקריא אותי: "בצר לך ומצאוך... לא ירפך ולא ישחיתך" (דברים ד, ל) הרי אני קורא אותו אם עונה – מוטב, ואם לאו – הרי כל

הפנים שווין", והיו מלאכי השרת מסתמין את החלונות, שלא תעלה תפילתו של מנשה לפני הקדוש ברוך הוא, והיו מלאכי השרת אומרים: 'אדם שהעמיד צלם בהיכל, אתה מקבלו בתשובה?' אמר להם: 'אם איני מקבלו בתשובה הרי אני נועל דלת לפני כל בעלי תשובה, חתר לו חתירה מתחת לכסא הכבוד וקיבלו 'וישיבהו ירושלים למלכותו' במה השיבו? ברוח השיבו, באותה שעה אמר מנשה: "יש דין ויש דיון".

עוד מובא בפרקי דרבי אליעזר: "רבי יהושע אומר, תדע לך כח התשובה, בא וראה ממנשה בן חזקיה שעשה כל תועבות רעות שבעולם, והרבה לעשות הרע וזבח לגלולים,

שאמר (דברי הימים ב' ל"ג) והוא העביר את בניו באש בגיא בן הינום, הרבה לעשות הרע בעיני ה' להכעיסו, והוא יצא לירושלים מפריש יונים וזוכה לכל צבא השמים, ובאו שרי גדודי אשור ואחזו אותו במינקת ראשו והורידו אותו בבלה, ונתנו אותו במחבת אש, ושם קרא לכל האלילים שזבח להם, ואין אחד מהם קורא אותו ולא עונה אותו ומצילו, אמר: "אקרא לאלוהי אבותי בכל לבי אולי יעשה לי ככל נפלאותיו שעשה לאבי", וקרא לאלוהי אבותיו בכל ליבו, ויעתר לו, באותו שעה אמר מנשה "אית דין ואית דין". (יש דין ויש דין).

מובא בזוהר בפרשת בראשית: "ובפתח ההיכל עומד מנשה מלך יהודה שעשה תשובה

שלימה על חטאיו, והקב"ה קבל תשובתו, וחתר לו חתירה מתחת כסא הכבוד לקבל אותו".

עוד מובא בזהר: "רבי שמעון אומר: אין לך דבר שבעולם שעומד בפני התשובה כלל". (זהר חדש בראשית תתמא)

תשובה ותפילה וצדקה, מעבירין את רוע הגזרה. (תלמוד ירושלמי מסכת תענית פרק ב הלכה א)

אמר רבי אלעזר: שלושה דברים מבטלין גזירה קשה ואילו הן: תפילה וצדקה ותשובה. ושלושתן בפסוק אחד: "וַיִּכְנְעוּ עָמִי אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמִי עֲלֵיהֶם וַיִּתְפַּלְלוּ (זו תפילה) וַיִּבְקְשׁוּ פָנַי ("ויבקשו פני" – זו צדקה, כמה דאת אמר: "אני בצדק אחזה פניך") וַיָּשְׁבוּ

מִדְרֻכֵּיהֶם הָרָעִים (זו תשובה) אם עשו כן
 מה כתיב תמן? וַאֲנִי אֶשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם
 וְאֶסְלַח לְחַטְאֹתָם וְאֶרְפָּא אֶת אֶרְצָם". (דברי
 הימים ב ז יד).

מובא עוד: ר' יודן בשם ר' אלעזר אמר:
 שלושה דברים מבטלים גזירות רעות,
 ואלו הם: תפילה וצדקה ותשובה. ושלשתם
 נאמרו בפסוק אחד: "וַיִּכְנְעוּ עָמִי אֲשֶׁר נִקְרָא
 שְׁמִי עֲלֵיהֶם וַיִּתְפַּלְלוּ וַיִּבְקְשׁוּ פָנַי וַיֵּשְׁבוּ
 מִדְרֻכֵּיהֶם הָרָעִים וַאֲנִי אֶשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם
 וְאֶסְלַח לְחַטְאֹתָם וְאֶרְפָּא אֶת אֶרְצָם" (דברי
 הימים ב ז יד). "ויתפללו" – זו תפילה. "ויבקשו
 פני" – הרי צדקה ... "וישובו מדרכם הרעה"

– זו תשובה. ואח"כ: "ואסלח לחטאם וארפא את ארצם".

ר' הונא בשם רב יוסף אמר: אף שינוי שם ומעשה טוב. שנוי השם – מאברהם ושרה. מעשה טוב – מאנשי נינוה שנאמר "וַיֵּרָא הָאֱלֹהִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם כִּי שָׁבוּ מִדֶּרֶכָם הֲרָעָה וַיִּנָּחֶם הָאֱלֹהִים עַל הֲרָעָהּ אֲשֶׁר דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת לָהֶם וְלֹא עָשָׂה" (יונה ג י) (בראשית רבה פרשת לך לך, פרשה מד סימן יב).

אמר רבי יצחק: ארבעה דברים מקרעין גזר דינו של אדם, אלו הן: צדקה, צעקה, שינוי השם, ושינוי מעשה ... שינוי מעשה – דכתיב: "וירא האלהים את מעשיהם", וכתיב:

"וינחם האלהים על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה". ויש אומרים: אף שינוי מקום.
(גמרא ראש השנה מז ע"ב).

הרמב"ם בדברי קודשו מביא: מדרכי
התשובה להיות השב צועק
תמיד לפני השם בבכי ובתחנונים ועושה צדקה
כפי כחו ומתרחק הרבה מן הדבר שחטא בו.
ומשנה שמו כלומר: אני אחר ואיני אותו
האיש שעשה אותן המעשים. ומשנה מעשיו
כולן לטובה ולדרך ישרה וגולה ממקומו,
שגלות מכפרת עון מפני שגורמת לו להיכנע
ולהיות עניו ושפל רוח. (הלכות תשובה פרק ב
הלכה ד).

לב מי לא ימם בראותו ובשמעו את דברי חכמי ישראל אשר הם כאש שלהבת ולהודיע באו, לאמור כמה חביבה ורצויה התשובה לפניו. והיאך לא ישנם מותניו ויאמץ כוחותיו להוסיף מעלה על מעלה בתשובתו אל יוצרו יתברך.

מעשה שהיה על איציק מבשל הדגים של הרבי מטולנה, איציק הצטיין במלאכתו עד שאיש זולתו לא הצליח במלאכה זו כמוהו. כשהגיע לחצר רבי דוד היה עוזרו של הטבח הרץ שאותו הביא הרבי לטולנה משרנוביל שם גם עסק במלאכת הבישול. לאחר מותו של הרץ מלא איציק את מקומו בהצלחה רבה. קורותיו של איציק הטבח היו מופלאים

ורבי תהפוכות. בילדותו נחטף מבית הוריו לעבודת הצבא הרוסי. את אביו ואמו זכר במעורפל ואלו עיר הולדתו נמחקה מזיכרונו כליל, רבות התענה הנער היהודי בצבא, מפקדו היה שונא יהודים, איש אכזר שהכהו מכות רצח. למרות שהגויים השתדלו להעבירו על דתו בעינויים קשים, החזיק איציק מעמד בגבורה ובאומץ בלתי רגיל. פעם השפיע עליו כומר אחד במילים רכות להמיר את דתו. מילותיו המשדלות של הכומר השפיעו עליו יותר ממלקותיו של המפקד רע הלב וברגע של ייאוש נכנע ונתן את הסכמתו. בלילה שלפני טבילתו ראה בחלומו אישה לבושה בתכריכים שאמרה לו: "אני אמך. הלכתי מן העולם מתוך צער על

שהרוצחים גזלו אותך ממני. ועתה עומדת אני בעולם האמת כמליצת יושר עבורך. זכור את אמונתך בני ואל תמירנה באמונה אחרת חלילה. בטח בה' ילדי! חזק ואמץ ואל תירא!" איציק התבונן באמו, ביקש ליפול על צווארה אך היא נעלמה מעיניו כשרק קולה מצלצל באוזניו ומוזהירה אותו לבל ימיר את דתו. למחרת הלך אל הכומר ואמר שהוא מתחרט. הדבר עלה לו במכות ובייסורים גדולים, אולם הוא לא נכנע. המפקד ציוה להעבירו לביתו של איכר אחד, שם נאלץ להאכיל חזירים ולגור איתם בדיר מצחין ומטונף. לאחר שנים ארוכות של סבל השתחרר מהצבא ושם פעמיו למקום יהודי. מעיר לעיר ומכפר לכפר נדד החיל המשוחרר

ולא מצא את מקומו, כשהגיע לטולנה היה תשוש ומאובק, מיואש ומדוכדך התהלך בחוצות העיירה ולא ידע אנה יפנה. ערב שבת היה אותו יום, החסידים היו טרודים בהכנות לכבוד שבת קודש. וכשהתקרב איציק לחצרו של הרבי וראה את החסידים הממהרים כל אחד לעסקיו, התעוררו בו זיכרונות מבית אבא, ריחות תבשילי המטבח עלו באפו, יותר מכולם גירה את אפו ריח הדגים המתבשלים. כחולם עמד הבחור, זיכרונות של ערב שבת בבית הוריו עלו בראשו ולפתע כאלו עמדו הוריו, אחיו ואחיותיו מול עיניו ושמחה מהולה בהתרגשות אחזה בו. כאלו נולד מחדש חש איציק והחליט להישאר בטולנה. "לא אזוז ממקום זה. כאן אמצא מנוחה לנפשי",

אמר לעצמו ונשאר. הרץ, הטבח של הרבי לקחו אליו להיות עוזרו. "הדגים הזכירו לי את בית אבותי, ריחם חידש בי את הקשר לעמי אשר אבד לי בילדותי, על כן החלטתי לעסוק בבישולם כל ימי" אמר. ולאחר פטירת הטבח נבחר להיות ממלא מקומו.

מאז היה איציק המאושר באדם ובכל יום הודה לה' על החסד שגמל עמו בהביאו אל בית הרבי ועל שהצליח לעמוד בניסיונות קשים ולא להמיר את דתו.

☺ מחשבה דיבור ומעשה ☺

מובא בזוהר הקדוש ובספרי חכמה ראשונים ואחרונים, שכל מצווה צריך לקיימה במחשבה, דיבור ומעשה. שהיא כנגד נפש, רוח ונשמה. מחשבה כנגד הנשמה, דיבור כנגד הרוח, מעשה לתיקון הנפש, וכל שכן מצווה גדולה ורמה כזו כמצוות התשובה אשר כל תיקון נפשו של אדם וכל תקוותו וצפייתו שיתרצה לבוראו על אשר מרד ופשע כנגדו הכול רק ע"י התשובה שהבטיח לנו הבורא בתורתו כדכתיב: "אֵמַר אֱלֹהִים חַי אֲנִי נָא אֲדַנִּי יְהוָה אִם אֶחָפֶז בְּמוֹת הַרָשָׁע כִּי אִם בְּשׁוֹב רָשָׁע מִדְרָכּוֹ וְחָיָה שׁוֹבּוֹ שׁוֹבּוֹ"

מִדְרֵיכֵיכֶם הָרָעִים וְלָמָּה תָּמוּתוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל" (יחזקאל לג יא) ובודאי שצריך לקיים המצווה הזו במחשבה דיבור ומעשה. והיא תיקון נפש רוח ונשמה כי אין לך אדם בישראל אפילו קטן שבקטנים שלא ייכלל ניצוץ נפשו שבקרבו מבחינת נפש רוח ונשמה מכללות נפשות ישראל (טהרת הקודש).

מובאים להלן לשון חכמנו על מעלת קיום המצוות
במחשבה דיבור ומעשה:

מובא בספר "עץ חיים" בשם רבנו האר"י זצ"ל
זה לשון קודשו: "דבכללות ההקרבה
יש ארבעה חלקים שהם: דומם, צומח, חי,
מדבר. וכנזכר בשער קיצור אצילות בריאה יצירה
עשיה", (פרק ב, עיין שם). ואמר עוד: "בְּכָל

הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבוֹא אֵלַיךְ
 וּבִרְבֵּיתֶיךָ" (שמות כ ב) כלומר תעשה המצווה
 בשלמות המעשה והדבור והכוונה והמחשבה
 ורעותא דליבא, שהם כנגד ארבע אותיות שם
 יהוה וקוצו של יו"ד. וזהו: "אֶזְכִּיר אֶת שְׁמִי"
 כלומר, שראוי להזכיר עליו את שמי מכוח
 שלמות החמשה הנזכרים שנעשו בו, אז: "אָבוֹא
 אֵלַיךְ וּבִרְבֵּיתֶיךָ" שאשפיע לך שפע מן חמשה
 בחינות של ארבע אותיות יהוה וקוצו של יו"ד,
 שהם סוד: כתר, חכמה, בינה, תפארת, מלכות.
כתב הרב הגאון החיד"א זצ"ל ב"פתח עיניים"
 סוף קדושין, בשם רבנו האר"י זצ"ל, וזה
 לשונו: "ודע כי יש שם בן י"ב אותיות והוא

שם: יהוה אהי"ה אדנ"י בשילוב, אשר הם י"ב אותיות. והנקודות הצניעות מפני הפריצים שלא ישתמשו בו. וכאשר האדם צדיק שם אהי"ה מסייעו במחשבתו, ושם יהוה בדבורו ושם אדנ"י במעשהו". עד כאן לשון רבנו ז"ל.

מובא בספר "בן איש חי" בהקדמה לפרשת כי תצא נאמר: "בחטא אדם הראשון נעשה שלושים ותשע קללות. וישראל, על ידי תיקון שעושים בשלוש פעמים "אהבה" שהם: אהבה במעשה, אהבה בדבור, אהבה במחשבה, שהם מספר ט"ל (שלושים ותשע), וגם עוד שלש פעמים "אהבה" הכתובה בפרשת "וְאַהֲבָתָאֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כָּכָל לְבָבְךָ וְכָכָל נַפְשְׁךָ וְכָכָל

מֵאֲדָרָךְ (דברים ו ה) שהם: אהבה בשני יצריך:
ובנפש ובממון, הרי שלש פעמים אהבה עולה
בגימטריה ט"ל, בזה מהפכים "לט" שהוא לשון
ארירה לצרוף "טל". ובזה ממשיכים חיים ושפע
מן ט"ל אותיות של ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן.

אמרן רבותינו זיכרונם לברכה (בראשית רבה א
ט): אמרה השבת לפני הקדוש ברוך
הוא: לכל הימים נתת בן זוג ולי לא נתת! אמר
לה, ישראל יהיו בן זוגך. "עד כאן. נמצא כי יש
קירבה גדולה לישראל עם השבת. ברם, ודאי
אין קרבה זאת נוהגת ביניהם, אלא אם כן יהיו
ישראל שומרים השבת כהלכתה, במחשבה
ודיבור ומעשה.

בעז"ה נפרט להלן דרכי תשובה להדבק
 בה' יתברך לעובדו ולשתף את
 התשובה בכל חלקי חייו בעזרת טהרת
 המחשבה בקודש ובחול. קדושת הדיבור בדברי
 תורה ותפילה ובחיי היום יום וזיכוך מעשיו
 ופעולותיו בדרך ה'.

תשובה במחשבה

הנה ראשית תיקון התשובה מתחיל במחשבת רעיון התשובה ונקרא: "הרהור התשובה".

ומובא בספר "שולחן הטהור" על עניין הרהור התשובה, וזה לשונו: "ובכל הרהור תשובה שאדם מהרהר, עוקר בזה חלק הרע מקרבו כי כל זמן שלא עסק בתשובה אז גורם חס ושלום להשפיע לחיצונים, והמה שמחים, דשנים ורעננים ברוב השפעתם המגיע להם ואוי לנו כי אנחנו גורמים לצער את השכינה ולהשפיע לאויבי ה', והנה בכל הרהור תשובה שאדם מתאנה על עוונותיו בתבורי דליבא,

(מעומק הלב) משבר בזה מלתעות רשע ואז
 נתהפך להם משמחה לתוגה ולאנחה. ולכן אל
 יקל בעיניך הרהור תשובה כי פרוטה ופרוטה
 מצטרפת לחשבון" עכ"ל.

על בן יהרהר אדם תדיר בתשובה בשעת
 הליכתו בדרך וראו עיניו מחזה שפועם
 בלבו, יפרש את הדבר כמעשי ה' הנפלאים
 ונקרא תשובה בהתבוננות ויהרהר בתשובה
 וברצונו להדבק בבורא.

בהיותו בביתו לפני האכילה יהרהר בתשובה
 ויתפעל מנפלאות ה' ודרכיו כיצד
 המאכל בא אל קרבו, הטוב והמזין מופרש להזנת
 גופו והפסולת נפלטת לחוץ. כולם בחכמה

עילאית שנאמר: "מָה רַבּוּ מַעֲשֵׂיךָ יְהוָה כָּלם
בְּחִכְמָה עָשִׂיתָ מְלֵאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ" (תהלים
קד כד) אלא שענינו התרגלו למחזות היום יומיים
ולא רואים אנו את גדולת ה' ומעשיו. בעת
שיושב ללמוד דברי תורה ובהתחדש לפניו
חידוש ונתפרש לפניו קושיה קשה יפרש את
אנרגית השמחה והסיפוק לאנרגיה של תשובה
ודבקות בבורא יתברך שמו.

ישנם דוגמאות אין ספור שיש ביד האדם בכל
מעשי ידיו היום יומיים, להרהר בתשובה
ברצון ואהבה לדבוק בבורא יתברך שמו.

הרהור תשובה אין לו זמן קבוע ולא עת מיוחד
אלא לפעמים מתעורר בנפשו חשק

ורשפי אש ע"י התעוררות ורחמי ה' יתברך לעורר ניצוץ הקדוש שבקרבנו כמובא בזוהר הקדוש (משפטים קו) שנותן הקב"ה בלב הרשעים לשוב אליו, ואז מתנחמים המלאכים אלו שנתפרשו ממנו והמתאבלים עליו מחמת עוונותיו, וע"י תשובתו מתנחמים ומתרפאים וזה הסוד "דְּרָכָיו רְאִיתִי וְאֶרְפָּאֵהוּ וְאֶנְחֵהוּ וְאֲשַׁלֵּם נַחֲמִים לוֹ וְלֹאֲבָלָיו" (ישעיה נז יח).

שׁוֹרְשֵׁי הַנֶּפֶשׁ כִּנְגַד אַרְבַּע אוֹתוֹת יְהוָה ב"ה וקוצו של יוד, אשר כל אדם מקבל חיות מהם בכל חמשת חלקי נפשו וכן כל אדם נחלק: לנפש, רוח, נשמה, חיה ויחידה. יחידה כנגד קוצו של יוד, חיה כנגד האות יוד בשם,

נשמה כנגד ה' ראשונה, רוח כנגד אות וו
והנפש כנגד ה' אחרונה. וכך כל חלק מאלו
חמשה חלקים מתחלקים גם כן לחמש בחינות
הנ"ל, נפש, רוח, נשמה, חיה, יחידה. והם
מקבלים חיות מארבע אותיות יהוה ב"ה וקוצו
של יוד, כל אחד כפי מעלתו ושרשו כמובא
בכתבי האר"י זצ"ל. לכן בשעה שאדם מתעורר
בהרהור תשובה מתקן מחשבתו שהיא כנגד
הנשמה שמשפיעה כנגד ה' ראשונה שבשם
יהוה ב"ה, ומשם לשאר אותיות לתיקון נפש,
רוח ונשמה מלא.

רבנו האר"י זצ"ל נתן לנו סימן לתיקון הנפש
(בשער היחודים) וזה לשונו: "אשר בהסגיר

אדם עיניו, כפי אשר מאירים לפניו הד' אותיות
 י ה ו ה ברוך הוא והמה מסודרים ביושר, זה
 סימן שתיקן אדם את נפשו" עכ"ל.

כללים נוספים שהמה מעיקרי התשובה והם:

⊗ הבושה ⊗

"בושה" עולה בהיפוך אותיות ל"שובה"
 שנאמר: "שובה ישראל עד יהוה
 אלהיך" (הושע יד ב) ואמרו חז"ל: "כל העושה
 עבירה ומתבייש בה, מוחלים לו על כל עוונותיו
 (ברכות יב). שנאמר: "למען תזכרי ובשת ולא
 יהיה לך עוד פתחון פה מפני כלמתך
 בזכרי לך לכל אשר עשית נאם אדני יהוה"
 (יחזקאל טז סג).

⊗ החרטה ⊗

ונקרא בלשון נחמה, ככתוב: "וַיִּנָּחֶם יְהוָה" (בראשית 6: 6) **כִּי עָשָׂה אֶת הָאָדָם בְּאֶרֶץ** (בראשית 1: 2) אשר יצטער האדם על מעשיו שעשה ויתחרט עליהם ולא יהיה מאלה שנאמר עליהם: "אֵין אִישׁ נָחַם עַל רָעָתוֹ" (ירמיה ח ו) כי עיקרים חשובים בתשובה הם החרטה, וקבלה בפה ובלב לא לחזור לסורו.

⊗ הכניעה ⊗

שְׁבִירַת הַיֵּצֶר הָרָע וכניעתו תחת היצר הטוב. שנאמר: "אִזְּוּ יְרֵצוּ אֶת עֲוֹנָם" (ויקרא כו מא). ועוד במלכים: "יַעַן כִּי נִכְנַע מִפְּנֵי לֹא אֲבִי [אֲבִיא] הִרְעָה בְּיָמָיו" (מלכים א כא מא).

לא בכל אדם יש בו הכוח להלחם ביצר הרע
 העצום הלוחם עמו בתדירות יום ולילה
 לא ישובות, לכן בעת קבלת התשובה יבקש
 מה' במחשבה או בדיבור: "אנא אבי
 שבשמים, חוס וחמול על נפשי והצילני
 ממים הזדונים שלא ישטפוני, ואל אכלה
 ימי ושנותיי בהבל וריק, ואזכה ולתקן
 ולהשלים תכלית ביאתי לזה העולם, לתקן
 תיקונא דמלבא קדישא, ולתקן אשר
 שחתתי בגלגול זה ובגלגולים הקודמים"
 (טהרת הקודש). וירבה בתפילה זו יום וליל עד
 שה' ברחמיו ירחמו ויקבל תשובתו ויסייע לו
 כנגד היצר הרע.

☪ מורא (יראת) שמים ☪

ייתן האדם אל ליבו בכל עת ובכל זמן שה'
יתברך משגיח עליו השגחה פרטית ופוקח
עין על מעשיו, ויקיים הכתוב: "שְׁוִיתִי יְהוָה
לְנֶגְדִי תָמִיד" (תהלים מז ח).

ובכל מעשה דיבור ומחשבה יהרהר שה'
יתברך ברוך הוא וברוך שמו ניצב עליו
בעין פקוחה תדיר וע"י כך יתרחק מן החטא
והעבירה ובכל עת שיצא לחוץ יביט בשמים
שמעל לראשו וידמיין שם יהוה ב"ה בניקוד
יִרְאֶה כזה: יְהוָה ודבר זה ישפיע שפע קדושה
ויראה לנפשו.

מובא בספר "נועם אלימלך" וזה לשונו: "בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מיטתו ואינו יכול לישון, יהיה מהרהר במצות עשה, זו של: "וְנִקְדְּשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה מְקִדְּשָׁכֶם" (ויקרא כב לב).

וידמה בנפשו ויצייר במחשבתו כאילו להבות אש גדולים ונוראים בוערים לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שובר את טבעו ומפיל את עצמו לאש על קדושה' יתברך, ומחשבה טובה מצרפה הקב"ה למעשה ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל רק מקיים מצות עשה דאוריתא "עב"ל.

⊗ מארי דחושבנא (בעל השבון) ⊗

מובא בספר מסילת ישרים לרבנו משה חיים
 לוצאטו זצ"ל (הרמח"ל), וזה לשונו: "יהיה
 האדם מעיין על מעשיו כולם ומפקח על כל
 דרכיו, שלא להניח לעצמו הרגל רע ומידה רעה
 וכל שכן עבירה ופשע, והנני רואה צורך לאדם
 שיהיה מדקדק ושוקל דרכיו דבר יום ביומו
 כסוחרים הגדולים אשר יפלסו תמיד כל עסקיהם
 למען לא יתקלקלו". ועוד מביא החכם: "וחכמים
 זיכרונם לברכה הורונו בפירוש צורך החשבון
 הזה והוא מה שאמרו: (בבא בתרא ע"ה ב) וזה
 לשונם: "על כן יאמרו המושלים באו חשבון"
 (במדבר כא כו), על כן יאמרו המושלים ביצרם:

בואו ונחשב חשבוננו של עולם הפסד מצווה כנגד שכרה ושכר עברה כנגד הפסדה" עכ"ל. לכן יש לאדם ליחד עצמו זמן במשך היום שבו יפשפש במעשיו. ובכל לילה לפני השינה לאחר קריאת שמע יכסה ראשו בשמיכה ויפשפש במעשיו באותו היום ויטייחד עם בוראו עד שתתקפו השינה מתוך תשובה ודבקות בה' יתברך ומובא בספר "טהרת הקודש" מעלת בעלי החשבון, וזה לשונו: "ואם אדם זוכה לתקן את בחינת היום בתשובה, אז מעלתו גדולה עד למאוד. כי יש היכל מיוחד בשמים שזה היכל קדוש ונורא שנקרא היכל מארי דחושבנא" (ומי שהוא ממארי דחושבנא זוכה להכנס בזה ההיכל לאחר אריכות ימיו ושנותיו).

ועוד מוסיף ואומר: "אשרי חלקו וגורלו למי שזוכה להיות מכת הנקראים מארי דחושבנא. כי כן נקראים מארי שהיא לשון חשיבות כמו מר".

ועוד מובא בנועם אלימלך (פרשת בא) וז"ל: "שֵׁאִין לְךָ אָדָם שֵׁאִין לוֹ שְׁעָה" (אבות פ"ד) פירושו, מי שאין לו שעה מיוחדת להתבודד עם קונו ולחשוב על התכלית, אינו נחשב בגדר אדם וזהו אין לך אדם שאין לו שעה".

האדמו"ר מסלונים בעל הספר נתיבות שלום מביא בספרו בערך שבת:

ר"ת שבת – שבת בו תשוב (בתשובה).

ואנא עבדא מביא כי ר"ת שבת עולה: שעה
 בו תשוב שלא תעבור על האדם שעה
 בלא תשובה, על משקל שנאמר בפרקי אבות:
 (פרק ד משנה ג) שְׂאִין לְךָ אָדָם שְׂאִין לוֹ שְׂעָה
 וְאִין לְךָ דְּבַר שְׂאִין לוֹ מָקוֹם:

"... אִין צְדִיק בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה-טוֹב וְלֹא
 יִחַטָּא" (קהלת פרק ז פסוק כ) ועוד
 "כִּי שֶׁבַע יְפוֹל צְדִיק וְקָם" (משלי כד טז) נפלת
 תקום וזאת ע"י עשיית תשובה במחשבה,
 בדיבור ומעשה.

לכן היזהר בלבך לחשב מעשיך ובאם טעית
 ועשית מעשה מביש ואתה מתחרט עליו,
 קבל בלבך לא לשוב לכסילה שוב. ובקש מאדון

העולם למחול על פשעיך ושפוך לבך כמים לפני בורא עולם על כך שיפתח לך פתח של תשובה שתוכל לשוב אליו ולהדבק בו יתברך.

כתב רבנו הרמח"ל בספרו הקדוש מסילת ישרים וזה לשונו: "הנה מה שהורנו חכמינו זיכרונם לברכה הוא: שהאדם לא נברא אלא להתענג על יהוה להנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמתי והעידון הגדול בכל העידונים שיכולים להימצא. ומקום העידון הזה באמת הוא העולם הבא, כי הוא הנברא בהכנה המצטרקת לדבר הזה, אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה, הוא זה העולם. והוא מה שאמרו זיכרונם לברכה: (אבות ד' ו) "העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא".

הבהרת הדברים על ידי מרן האדמו"ר רבי שלום נח ברזובסקי זיע"א בספרו נתיבות שלום, מאמר השבת:

שבת קודש היא תחילה למקראי קודש, דהנה כתוב: "אם תָּשִׁיב מִשְׁפַּת רְגֶלְךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בַּיּוֹם קִדְּשִׁי וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג לְקִדּוֹשׁ יְהוָה מְכַבֵּד. (ישעיהו נח יג) "אֲזוּ תִתְעַנֵּג עַל יְהוָה וְהִרְפַּבְתִּיךָ עַל בְּמֹתֵי אֶרֶץ." (שם יד). ולמדנו מזה שבכל שבת שייכת הבחינה של "אֲזוּ תִתְעַנֵּג עַל יְהוָה" היינו כנאמר במסילת ישרים לרמח"ל (רבי משה חיים לוצאטו) הקדוש זיע"א: שהקב"ה ברא העולם בכדי להיטיב לברואיו, והטוב האמיתי שמיטיב בו לברואיו הוא בזה שנתן האפשרות לבריות הקרוצים מחומר להגיע

למדרגה של "אָז תִּתְעַנֶּג עַל יְהוָה" וליהנות מזיו השכינה, שכל העידונים שבעולם הם כאין וכאפס לעומת התענוג הזה. בשבת קודש ניתנה לנו בחינה זו כמו שנאמר בזמר: "יה אכסוף השבת נועם הנשמות והשביעי עונג הרוחות ועדן הנפשות להתעדן באהבתך ויראתך, שבת קודש נפשי חולת אהבתך". ובכל שבת ושבת יכול איש יהודי להשיב דרגה עילאה זו וליהנות מזיו השכינה, שזו תכלית העולם. ולכן הוא תחלה למקראי קודש להיקרא וליכנס לקדושה, כי בשבת משיג יהודי את התענוג האמיתי להתענג על ה', ומתוך כך נמאסים בעיניו כל תענוגי העולם הזה, ויוכל להשיג בדרך זו כל עניני הקדושה.

ועוד מלשון קודשו:

"... וכמו שכתוב במסילת ישרים (פרק ראשון)
שזה התענוג האמיתי והעידון
הגדול בכל העידונים שיכולים להימצא, והיא
היא תכלית ההטבה לנבראים.

"... מקום העידון והתענוג הזה באמת
הוא העולם הבא, שם יהיו
צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים
מזיו השכינה. אלא הדרך להגיע לכך היא
בעולם הזה, כי ע"י התורה והמצוות שמקיים
בעולם הזה נעשה ראוי לזכות לעולם הבא
לתכלית של אֵז תַּתְּעַנֵּג עַל יְהוָה וליהנות
מזיו שכינתו.

אמנם עולה משיטת הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שגם בעולם הזה יתכן להשיג בחינה זו, וגם פה עלי אדמות יכול בשר ודם להתענג על ה', אשר כל התענוגים שבעולם הם כאין וכאפס לעומת התענוג הזה, ובחינת "עולמך תראה בחיך" (מסכת ברכות ב.).

ועוד מדברי רבי נחמן מברסלב: יֵדַע שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה יֵשׁ לָהּ תִּקְוָה גָּדוֹל וְאִם יִחְזֹק וַיִּגְבֵּר מַחֲשַׁבְתּוֹ עַל אֵיזָה דָּבָר שֶׁפְּעוּלָם יוּכַל לַפְּעֹל שִׁיחֶיהָ כֵּךְ וְאַפְלוּ אִם יִחְזֹק מַחֲשַׁבְתּוֹ מְאֹד שִׁיחֶיהָ לוֹ מְמוֹן, בְּוַדַּאי יִהְיֶה לוֹ וְכֵן בְּכָל דָּבָר רַק שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה תִּתְּנֶה בְּבִטּוֹל כָּל הַתְּרַגְּשׁוֹת וְהַמַּחֲשָׁבָה תִּקְיָפָה כָּל כֵּךְ עַד שֶׁאֲפָשָׁר לְמָסֹר נַפְשׁוֹ בַּמַּחֲשַׁבְתּוֹ מִמֶּשׁ דְּהִינּוּ שִׁירָגִישׁ צֶעַר

המיתה ממש על ידי שיקבל על עצמו בדתו
 שהוא מרצה למסור נפשו על קדוש השם באיזה
 מיתה שתהיה ואפשר לחזק ולגבר המחשבה כל
 כך עד שבשעה שמקבל במחשבתו שהוא מרצה
 למסור נפשו למות על קדוש השם אזי ירגיש
 צער המיתה ממש וזה שאמר רבי עקיבא (ברכות
 סא): כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה מתי
 יבוא לידי ואקימנו עבשו וכו' הינו שבשעת
 קריאת שמע שהיה רבי עקיבא מקבל על עצמו
 ארבע מיתות בית דין היה מקבל על עצמו
 מסירת נפשו במחשבה חזקה ותקיפה כזו עד
 שהיה מצטער ומרגיש ממש יסורי המיתה ממש
 באלו סוקלין ושורפין אותו ממש בלי שום הפריש

וְזֶה כָּל יָמֵי הָיִיתִי מְצַטְטֵר מָתִי יָבוֹא וְכוּ הִינוּ
 שְׂמֵמָה שִׁשְׁעָרָתִי וְקִבְּלָתִי בְּדַעְתִּי מָתִי יָבוֹא לְיָדִי
 וְאֶקְיָמֶנּוּ לְמִסֵּר נַפְשִׁי עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם מִזֶּה לְבֹד
 הָיִיתִי מְצַטְטֵר וּמְרָגִישׁ וְסוֹבֵל יְסוּרֵי הַמִּיתָה מִמָּוֶשׁ
 כֵּן"ל עֲכָשׁוּ שָׂבָא לְיָדִי בְּפֶעַל וְלֹא אֶקְיָמֶנּוּ הֲלֹא
 תָּמִיד הָיִיתִי סוֹבֵל זֶה הִצְעֵר מִמָּוֶשׁ מִהַקְבָּלָה
 בְּמַחְשָׁבָה לְבֹד וּכְשֶׁמֶחֶזֶק הַמַּחְשָׁבָה בְּמִסִּירַת נַפֶּשׁ
 כָּל כֵּךְ כֵּן"ל יוֹכֵל לָמוּת מִמָּוֶשׁ מִזֶּה הִצְעֵר כָּאֵלוֹ
 הָיָה מֵת מִזֶּה הַמִּיתָה בְּפֶעַל כִּי אֵין הַפְּרִשׁ בֵּין
 הַמִּיתָה בְּפֶעַל לְהִצְעֵר שְׂמֵרָגִישׁ מִהַמִּיתָה
 בְּמַחְשָׁבָה כֵּן"ל עַל כֵּן צָרִיךְ לְמַנֵּעַ וּלְהִרְחִיק עֲצָמוֹ
 לְבָלִי לְשֵׂאֵר שֵׁם בְּעֵת שְׂמֵרָגִישׁ שְׁקָרוֹב שֶׁתֵּצֵא
 נַפְשׁוֹ שְׂלֹא יָמוּת בְּלֹא עֵתוֹ חֵם וְשָׁלוֹם. (ליקוטי

מוהרן תורה קצג)

ועוד מובא בליקוטי מוהר"ן תורה נג:
 גִּדְּלִי יִקְרַת הַמַּחֲשָׁבָה. נֹדַע לִי עֲתָה כִּי הַמַּחֲשָׁבָה
 יִקְרָה מְאֹד מְאֹד, שֶׁנַּעֲשֶׂה מִמֶּנָּה דְּבָרִים
 שְׁלֵמִים מִמַּשׁ שֵׁישׁ לָהֶם קִיּוּם כָּל הַיָּמִים שִׁיתִּקְיָמוּ
 הָעוֹלָמוֹת, כָּל זְמַן אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְכו' וְכו'
 וְחֻכְמָה יָקָר יוֹתֵר, כִּי מַחֲשָׁבָה הוּא שְׁעוֹלָה עַל
 מַחֲשַׁבְתּוֹ לְבַד וְחֻכְמָה הוּא שְׂבוּנָה בְּחֻכְמָתוֹ
 בְּגִינִים בְּשִׁבְלוֹ, וְהוּא יָקָר מְאֹד. וְעַקֵּר הַדָּבָר
 שִׁיְהִיָּה בְּאַמֶּת, וְאַפְלוּ פִּשְׁטֵי שְׂמַחֲדִישִׁין, הוּא גַם
 כֵּן דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד וְצָרִיךְ גַּם כֵּן שִׁיְהִיָּה בְּאַמֶּת,
 וְגַם לְהַפְךָ כִּשְׁהוּא בְּלֹא אֱמֶת נַעֲשֶׂה מִמֶּנָּה גַם
 כֵּן דְּבָרִים לְהַפְךָ.

ועוד בליקוטי מוהר"ן בתורה נ:

הַמַּחֲשָׁבָה בְּיַד הָאָדָם לְהַטּוֹתָהּ כְּרָצוֹנוֹ לְמָקוֹם
שֶׁהוּא רוֹצֶה. וְאִי אֶפְשָׁר שְׂיֵהִיּוּ שְׁנֵי
מַחֲשָׁבוֹת בְּיַחַד כָּלֵל. וְאַפְלוּ אִם לַפְעָמִים
מַחֲשַׁבְתּוֹ פּוֹרַחַת וּמְשׁוֹטְטָה בְּדַבָּרִים אֲחֵרִים
וְזָרִים, הִיא בְּיַד הָאָדָם לְהַטּוֹתָהּ בְּעַל כְּרָחָה אֶל
הַדֶּרֶךְ הַיָּשָׁר לַחֲשַׁב מֶה שְׂרָאוּי. וְהוּא מִמָּשׁ כָּמוֹ
סוֹם שְׁפוּנָה מִן הַדֶּרֶךְ וְסָר לַדֶּרֶךְ אֲחֵר שְׁתּוֹפְסִין
אוֹתוֹ בְּרָסְנוֹ וּמַחֲזִירִין אוֹתוֹ בְּעַל כְּרָחוּ אֶל הַדֶּרֶךְ
הַיָּשָׁר, כָּמוֹ כֵּן יְכוּלִים לְתַפֵּס אֶת הַמַּחֲשָׁבָה בְּעַל
כְּרָחוּ לְהַשִּׁיבָה אֶל הַדֶּרֶךְ הָרְאוּי.

שיחות הר"ן סימן סב

דע שיש בבני אדם סגלות גדולות פי יכולין
 לפעל על ידי מחשבתם מה שהם חושבים
 ואפילו היקרות חס ושלום, הוא בא ממחשבות
 בני אדם כי כשהמחשבה היא בלה אחוזה
 ודבוקה בדבר אחד שיהיה בן דהינו כל הבחינות
 שיש במחשבה דהינו פנימיות וחיצוניות ושאר
 הבחינות כלם עד הנקדה וכשכלם כאחד אחוזים
 ודבוקים וחושבים שיהיה בן בלי בלבול ונטיה
 למחשבה אחרת על ידי זה הם פועלים שבהכרח
 יהיה בן כמו שהם חושבים וגם שהמחשבה.
 תהיה בפרטי פרטיות, לא בדרך כלל כגון
 שיחשב שאם יהיה בן יהיה כך וכך בפרטיות
 אבל כשחושב בדרך כלל הוא בחינת גלמי כלים

ויכול לטעות כמו שטעה נבט שראה אש יוצא
 וכו' וגם לענין הלמוד מועיל זה אם תהיה
 מחשבתו תקיפה מאד כנ"ל, בודאי יהיה כן
 ובלבד שתהיה המחשבה תקיפה ואחוזה מאד
 בזה כנ"ל דהינו למשל שיחשב במחשבתו שיזכה
 ללמוד ולגמר כל הארבעה פוסקים כלם עם כל
 הפרושים הגדולים ויחשב ויציר בדעתו באיזה
 אפן ילמד אותם ובכמה זמן כגון למשל שיזכה
 ללמד חמשה דפין ביום אחד עד שיזכה לגמר
 כלם בשנה אחת ויכנים מחשבתו בזה היטב
 היטב בתקף גדול מאד עד שתהיה המחשבה
 תקיפה ואחוזה בזה מאד וכיוצא בזה בשאר
 למודי התורה הקדושה כגון ש"ס עם הרי"ף
 והרא"ש וטורים וכו' ותנ"ך וכיוצא ויכסף

וַיִּשְׁתַּוְּקוּ וַיֵּחָשֶׁב בָּזֶה הָרִפָּה בְּתַקְּףָהּ גָּדוֹל אֲזִי יוֹכֶה
 שְׂוִיהֶיהָ כֵּן וְאָמַר שְׂוִיהָ מִרְמֹז בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ,
 זְכוּרֵנָם לְבִרְכָּהּ בְּמָה שְׁאָמְרוּ: מַחֲשָׁבָה מוֹעֵלָת
 אֶפִּילוֹ לְדִבְרֵי תוֹרָה, מוֹעֵלָת מַמָּשׁ דִּהְיֵנוּ שְׂמוֹעֵלָת
 וּמִסִּיעַ לָזֶה אֶפִּילוֹ לְדִבְרֵי תוֹרָה וְאֵף עַל פִּי שְׂרָשׁ"י
 פִּרְשׁ שָׁם בְּעִנְיָן אֲחֵר, אֵף עַל פִּי כֵן. הוּא כֵּן
 וְלֹא סִיּוּם לְבָאֵר הַדִּבְרֵי יוֹתֵר וְאֵלּוֹ וְאֵלּוֹ דִּבְרֵי
 אֱלֹהִים חַיִּים.

מעשה היה שאירע בזמנו של רבי יצחק לוריא
 אשכנזי ז"ל, שבא אליו עשיר אחד
 מעיר אחרת שעבר על כל העבירות שבעולם,
 ובא לנסות את הרב לראות אם הוא ידע לגלות
 העבירות שעשה מעודו ועד היום. וכשבא לפני
 הרב התחיל הרב למנות לפניו כל העבירות

שעשה ובכלל העבירות שמנה מנה גם עבירה שעשה עם שפחתו. והגביר הזה הודה בכל מה שאמר לו הרב שאמת הדברים, אבל כיחש בעבירה זו עם השפחה ואמר שדבר כזה לא אירע כלל. אמר לו הרב: "עכשיו אראה לך השפחה הארורה הדבוקה בך". ומיד הושיט הרב ידו למעלה הימנו, והופיעה הפרוצה הזאת והגביר ראה אותה לצידו. וכשראה אותה הכירה, ולא נותר בו נשמה, ומיד נפל לרגלי הרב ואמר חטאתי. ואז הושיב אותו הרב והתחיל הגביר לצעוק בקול מר שיסיר ממנו הארורה הזאת. אמר לו, לא נעשה הדבר אלא להודיעך עד כמה גדולים דברי חכמים שאמרו כל המזנה עם גויה היא לופתת אותו בעוה"ז

ובעוה"ב, ואינה סרה ממנו אלא ע"י תשובה גדולה. ואז הורה לו תיקונו כנגד העבירה הזאת. אמר הגביר הזה: "מוכן אני לכל ד' המיתות שבעולם ולכל עונש שבעולם", אמר לו הרב: "תיקונך באחת המיתות והיינו שריפה". וכששמע הגביר דבר זה הוציא כסף מכיסו ואמר שילכו מיד ויקנו עצים לשורפו, אמר לו הרב: "דע שהשריפה לפי דינינו אינה בעצים, כדרך שדנים הגוים. אלא לוקחים כוס עופרת מותכת ויוצקים לפה של הנידון והעופרת המותכת שורפת בני מעיו". אמר הגביר: "תהא המיתה ככל שתהיה, אני מוכן ומזומן לקבל עלי עונשי ויהיה כפרה על עונותיי". אז צווה הרב להביא לפניו עופרת ואש, התיך העופרת לפניו ואמר

לו להשתרע על הארץ, וכך עשה. ואמר לו: "פשוט ידיך", ופשט ידיו. אמר לו: "עצום עיניך", ועצם עיניו. אמר לו: "פתח פיך", ופתח פיו. אז לקח הרב כוס סירופ מתוק ושפכו לתוך פיו ואמר לו: "וסר עוונך וחטאתך תכופר, והקב"ה יכפר עוונך ולא תמות". והקימו וסידר לו תיקונים על עונותיו ובכללם לקרוא כל יום ה' דפים של הזוהר אע"פ שאינו מבין מה שהוא קורא, שלשון הזוהר רפואה לנשמה. קיים העשיר את כל דברי האר"י ונעשה בעל תשובה גמור. את אחרית שנותיו חי בצפת בקדשה ובטהרה ונפטר בתשובה שלמה.

תשובת הדיבור

הפה הוא איבר מקודש באדם ויכול האדם להתעלות על ידי קדושת פיו מעלה, מעלה במעלות סולם היראה והטהרה. הפה הוא האיבר היחידי בגוף האדם שבו מכניסים ומוציאים דברים המסוגלים להחיות ולהמית את האדם כמובא בזוהר הקדוש על הפסוק: "שִׁמְר פִּי וּלְשׁוֹנִי שִׁמְר מִצְרֹת נַפְשִׁי" (משלי כא כג) וזה לשונו: "שומר פיו נאמר על שמירת פיו ממאכלות אסורות ולשונו נאמר על שמירת הלשון וזה תלוי בזה. כי מי שיש לו פה קדוש משמירת מאכלות אסורות אז לשונו גם כן קדוש וזוכה ללמוד תורה לשמה" עכ"ל.

מובא בספר "שלום לדוד" על הפסוק: "אֲדַנִּי
שָׁפְתִי תִפְתָּח וּפִי יִגִּיד תִּהְלֹתֶךָ"
(תהלים נא יז) בזה הלשון: "פי" עולה עם הכולל
למנין צ"א כמניין שילוב "יהוה-אדנות" לרמז
על קדושת הפה. בנוסף "פה" עם הכולל עולה
למניין שם "אלהים" לרמז על שמירת הפה
מלשון הרע ורכילות ועל ידי כך להינצל ממידת
הדין ומדינה של גיהנום".

בעזרת פה קדוש ניתן לעלות במדרגות
התשובה והיא נקראת "תשובת
הדיבור" וראשיתה עניין התפילה שבעזרתה יכול
לפיים לה' על חטאיו ולהדבק ולהתקרב לה'
מאד כבן העומד לפני אביו וכעבד לפני מלכו,
ולשפוך שיחו וליבו לפני בורא עולם.

⊗ תפילה ⊗

יש לאדם לסדר תפילתו ולדעת היוצא מפתחי פיו ועליו ללמוד הלכות תפילה וסידרה, ולאחר שיהיה בקי ושגור בפיו, ילמד כוונות התפילה כל אחד כפי השגת ידו ויש עליו לזרוע בלימודו ובסופו יקצור פריו בשמחה. אמרו חז"ל (במסכת ברכות לב ע"ב): "גדולה תפילה יותר ממעשים טובים שאין לך גדול במעשים טובים יותר ממשה רבנו, אף על פי כן לא נענה אלא בתפילה, שנאמר: **וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי רֵב לְךָ אֵל תוֹסֵף דִּבֶּר אֵלַי עוֹד בְּדִבְרֵי הַזֶּה**" (דברים ג כו) וסמיך ליה **"עֲלֶה רֹאשׁ תַּפְסָּנָה"** ועוד שם: "אמר רבי אלעזר, גדולה תפילה יותר מן הקורבנות שנאמר **"לָמָּה לִּי רֵב וּבְחִיכָם"** (ישעיה

א (יא) וכתוב "וּבְפָרְשְׁכֶם כְּפִיכֶם אֲעָלִים עֵינֵי מַכֶּם גַּם כִּי תִרְבּוּ תִפְלֶה אֵינֶנִּי שֹׁמֵעַ יְדֵיכֶם דְּבָרִים מְלֵאוּ" (ישעיה א טו) מעלת התפילה גבוהה היא ומגעת עד כסא הכבוד ויש לאדם לסדר תפילתו בשני מישורים: המישור הראשון הם התפילות שתיקנו כנסת הגדולה וחלק מהגביאים והם שלוש תפילות בהן חייב האדם בכל יום.

בהם יש לו לדעת סידרן וכוונתם מפני שתפילתו עולה לפני מלכו של עולם והשפעותיה וסגולותיה רבים ורמים על האדם ומופיעים בספרי הלכה וכוונות רבים.

סגולה נפלאה לקבלת תפילות מובא בכתבי האר"י זצ"ל בהקדמת רבי חיים ויטאל

זצ"ל לשער הכוונות, וזה לשונו: "מצאתי כתוב
בספרי המקובלים, שהאומר שם זה הקדוש
בשומע תפילה, שאין תפילתו חוזרת ריקם. ולא
כתבתי ניקוד אלפא ביתות, וניקוד השמות, לפי
שאין אתנו יודע עד מה, עד ישקיף וירא ה'
משמים. ונלע"ד חיים, כי הוא שם זה:
"ארארית"א" פירושו:

א. כי ראשי תיבותיו הוא: אחד ראש אחדותו
ראש יחוד תמורתו אחד.

ב. די לו לקב"ה באבלו, ודי להם לישראל
באבלם, עכ"ל.

ינ משקל נוסף למישור השני והם התפילות
והמילים אשר אדם מעלה מעמקי ליבו

ואלו הן אותיות ודיבורים חדשים ממש שלא היו עוד, ונעשים צירופים ואורות שעולים ממטה למעלה בצירופים חדשים ע"י התיבות והאותיות והדיבורים, והקב"ה שש ומתפאר במעשי ידיו שבכל דבר, ובפרט הדיבורים הקדושים שמדבר עם קונו ושופך נפשו לפני ה'.

עם ישראל נמשלו לתולעת, כנאמר בדברי רבנו יוסף חיים בספרו "בן איש חי" (פרשת נשא) וזה לשונו: "ובזה יובן הטעם שנמשלו ישראל לתולעת, דכתיב "אַל תִּירָאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב" (ישעיהו מא יד) ואמרו רבותינו זיכרונם לברכה, מה התולעת כוחה בפיה, אף ישראל כוחם בפיהם. כלומר התולעת בשרה רך ואפילו הכי עושה

בריר פיה את המשי אשר ממנו עושים לבושים יקרים, וכן ישראל מדיבור פיהם יהיו לבושין דאור, לבושין יקירין קדושין", עכ"ל.

מכאן למדים אנו שתפילותינו יוצרות בגדי אור מאירים באור יקרות וקדושה וכל מילה ואות היוצא מפינו בקדושה מתקן חלק מהלבוש העליון.

ועוד יש לאדם לדמות עצמו עני בתפילה ויש לכוון זאת באומרו "עוזר דלים" לפני תפילת העמידה שהיא בעולם האצילות. אנו בדור עני ודל זה, נחשבים כעניים ובאם נתפלל לפני ה' מעמקי הלב הדואב, תפילתנו תגיע עד כסא הכבוד ולא תשוב ריקם כנאמר: "תִּפְלָהּ

לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי יְהוָה, יִשְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ"
(תהילים קב א).

בכל ימיו יצרף האדם תפילה לכל מעשי ידיו.
ולמדנו זאת מיוסף הצדיק שהיה נכנס
לשמש את פוטיפר, היה מלחש תפילה ואומר
"ריבון העולם, אתה הוא בטחוני, אתה הוא
פטרוני, תתנני לחן ולחסד ולרחמים בעיניך
ובעיני כל רואי ובעיני פוטיפר אדוני". ופוטיפר
אומר לו, מה אתה מלחש, שמא כשפים אתה
עושה לי והוא משיבו, לא, אני מתפלל שאמצא
חן בעיניך ולפיכך כתוב: "וַיֵּרָא אֲדָנָיו כִּי יְהוָה
אִתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר הוּא עֹשֶׂה יְהוָה מַצְלִיחַ
בְּיָדוֹ" (בראשית לט ג) ששם ה' לא מש מפיו"
(טהרת הקודש).

ירגיל האדם עצמו לדובב בשפתיו בכל עת
תפילה לבורא עולם, על צרכיו ומעשיו
יאמר תפילה וכשלא מוצא דבר שאבד, יאמר:

"ריבוננו של עולם הושיעני
שאוכל למצוא דבר זה".

בכל מאכל שאוכל, יאמר:
"ריבוננו של עולם הושיעני שיהא זה
לבריאות וליזון גופי ונפשי".

בעת הליכתו בדרך, יאמר:
ריבוננו של עולם, שמרני והצילני הרהור
עבירה ומכל מכשול בדרך"
(מהרת הקודש).

תפילה להמתקת הדינים שחיבר רבינו הקדוש רבי
 אהרן ראטה, בעל "שומר אמונים", לאמרה בכל זמן
 אֲנִי מֵאֲמִין בְּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, שְׁוֵה חֲצֵעַר
 וְהִסּוּרִים שָׁבָא לִי הוּא בְּהִשְׁגָּחָה
 פְּרִטִית מֵעַם ה', וְהִנְנִי מְקַבֵּל עָלַי בְּאַהֲבָה,
 וְכָל זֶה בָּא לִי מִסְבוֹת עֲוֹנוֹתֵי הָרָבִים, וְצָדִיק
 אַתָּה ה' עַל כָּל הַבָּא עָלַי כִּי אֶמֶת עֲשִׂיתָ
 וְאֲנִי הִרְשַׁעְתִּי. וַיְהִי רָצוֹן שְׂיִהְיוּ אֱלֹהֵי הִסּוּרִים
 לְכַפֶּרָה עַל עֲוֹנוֹתֵי הָרָבִים (ואם בעת רצון
 יאמר גם כן: וְלִהְיוּ בְּזֶה צֵעַר שְׂכָנַת עוֹיְיָנוּ
 כְּבִיכּוֹל וְצִעְרָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל). וְהִנֵּה מִצַּד הַדִּין
 הֵייתִי צָרִיד לְפָרֵט וְלָשׁוֹב וְלִהְיוֹת עַל
 חֲחֻטָּא וְהָעוֹן שְׂכַסְכָּתָם בָּא לִי אֱלֹהֵי הִסּוּרִים,
 אֲבָל גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ שְׂאִין אֶתִּי יוֹדֵעַ עַד

מָה. לָכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ אֲבִי שְׁבַשְׁמִים,
 שְׁתַּמְחֹזֵק וּתְשַׁרֵּשׁ הַחֲטָא וְעֹזֶן וּפֹשַׁע שְׁגָרְמוּ
 לִי אֵלֹו תִּיסּוּרִים, וַיִּמָּתְקוּ כָּל הַדִּינִים מֵעָלַי
 וּמֵעַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וַיִּתְּהַפְּכוּ כָּל הַצִּירוּפִים
 לְטוֹבָה, וַיִּמְשְׁךְ חֲסָדִים טוֹבִים וּמְגוּלִים לָנוּ
 וּלְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל עַד עוֹלָם. אָמֵן.

"וְאִם יֹאמַר זֶה הַנוֹסֵחַ, אִזּוֹ נִמְתְּקִים מִמֶּנּוּ בַעֲזֹרַת
 ה' כָּל הַדִּינִים, וַיִּתְּהַפְּכוּ כָּל הַצִּירוּפִים
 לְטוֹבָה, וַיְהִיו הַיִּיסוּרִים כַּפְרָה לְכָל עוֹנוֹתָיו,
 בִּפְרֹט אִם יִרְגִּיל עֲצָמוֹ לֹאמַר זֹאת גַּם עָלַי כָּל דָּבָר
 קָטָן, אִזּוֹ אֵין שִׁיעוּר לְגוֹדֵל נַחַת רוּחַ שִׁיגְרוּם
 לְקַב"ה בּוֹזֵה, וּשְׂמַחָה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי דָרְכוֹ שֶׁל
 הַקַּב"ה לְנִסּוֹת אֶת הָאָדָם בְּאַמוֹנָתוֹ, וְאִם מִתְחַזֵּק

באמונת ה', אז גם אם נגזרה עליו גזרה ח"ו, נמתק הדין מעליו". (שומר אמונים" מאמר השגחה פרטית, פרק י"ד)

✿ וידוי ✿

אחד מעיקרי התשובה הוא הוידוי שהוא פירוש חטאיו בפה כמובא בספר "טהרת הקודש", וזה לשונו: "יתוודה בפה ויפרש החטאים שעשה, שהוא מעיקר שבעיקרים בתשובה שנמנה ממניין תרי"ג מצוות אליבא דכולא עלמא, שהוא לקיים מצות: "אִישׁ אֹזֶן אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטֹּאת הָאָדָם לְמַעַל מִעַל בִּיהוָה ... וְהִתְוַדּוּ אֶת חַטֹּאתֵם אֲשֶׁר (במדבר ה ז). ובזה נתקן בחינת הרוח, כי דיבור נמשך

מהרוח כתרגום אונקלוס על "וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ
חַיָּה" (ראשית ב ז) "והות באדם לרוח ממללא".

הפה והדיבור רומזים למלכות, כמובא
בתיקונים (דף יז) "מלכות פה תורה
שבעל פה קרינן לה" ואז בזה האופן נתקנת
בחינת המלכות, ורומז בה להתגלות מלכותו
יתברך שמו בעולם ונתגדל ונתקדש שמו יתברך
בכל העולמות, כדכתיב: "וַיְהִי יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל
כָּל הָאָרֶץ כִּיּוֹם הַהוּא יְהִי יְהוָה אֶחָד וְשְׁמוֹ
אֶחָד" (זכריה יד ט) עכ"ל.

לאחר שנצנץ באדם הרהור תשובה והגה
במחשבתו ורעיונו לדבוק בדרכי
הבורא יתברך שמו, אל יאחר מתשובתו ורעיונו

להדבק בבורא יתברך שמו, ואל יאחר מתשובתו ויחפוץ להיות במחיצת ה' בתשובה שלמה. ומובא בספר "יסוד התשובה" לרבי יונה גירונדי זצ"ל, וזה לשונו: "וכה יעשה ביום מהרתו בהתנדבו רוחו אותו להיות עבד לבוראו יפיל תחינתו לפני בוראו, ויאמר:

אנא יהוה, חטאתי, עוונתי, פשעתי (יתוודה כאן על כל חטאיו ויקבל בליבו לא לשוב לסורו) מיום היותי על האדמה עד היום הזה. ועתה נשאני לבי ונדבה אותי רוחי לשוב אליך באמת ובלב טוב ושלם, ובכל לבי ונפשי ומאודי, ולהיות מודה ועוזב ירוחם ולהשליך מעלי כל פשעי ולעשות לי לב חדש ורוח

חדשה, ולהיות זריו וזהיר ביראתך. ואתה יהוה אלוהי, הפותח יד בתשובה ומסיע לבאים לטהר, פתח ירך וקבלני נגד השטן הנלחם בי בתחבולות ומבקש נפשי להמיתני, לבלתי ימשול בי. והרחיקהו ממאתיים וארבעים ושמונה אברים שבי, ותשליכהו במצולות ים, ותגער בו לבלתי יעמוד על ימיני לשטני. ועשית את אשר אלך בחוקיך והסירות לב האבן מקרבי ונתת לי לב בשר. אנא יהוה אלוהי, שמע תפילת עבדך ואל תחנוניו וקבל תשובתי. ואל יעכב שום חטא ועוון את תפילתי ותשובתי. ויהיו לפני כסא כבודך מליצי יושר להמליץ בעדי להכניס תפילתי לפניך.

ואם בחטאי הרב והעצום אין לי מליץ יושר, חתור לי אתה מתחת כסא כבודך וקבל תשובתי, ולא אשוב ריקם מלפניך, כי אתה שומע תפילה".

ותמיד ישים נגד עיניו תפילה זו שהיא מעוררת הלב והנשמה לתשובה ופורצת מסכים וחומות בצורות המפרידות בנינו לבין בורא עולם, ומובילה את תפילת האדם הסח בלב נשבר ונדכא עד לפני כסא הכבוד. שנאמר: "לֵב נִשְׁפָּר וְנִדְּכָה אֱלֹהִים לֹא תִבְּוֶה" (תהלים נא יט). מובא בזוהר הקדוש (פרשת פנחס חלק א) וזה לשונו: "ועל כן צריך האדם להתוודות ולפרט חטאיו. כל אחד ואחד כמו שהוא, משום שמי שמפרש חטאיו (לפני הקב"ה)

לא נמסר דינו, אלא בידי המלך הקדוש ברוך הוא בלבדו. והבית דין (שלמעלה) נבדלים ממנו. ועל כן צריכים לפרש החטאים של כל איבר ואיבר וכל מה שעשה בפרט, וזה שאמר "חטאתי אודיעך" ואח"כ: "אנא חטא העם הזה חטאה...". ובישראל כתוב "חטאנו כי עזבנו את יהוה" עכ"ל.

עוד מובא בזוהר הקדוש (פרשת בא), וזה לשונו: "ועל כן צריך האדם להקדים אותו (את המקטרג) ולפרט חטאיו, וכיוון שהמקטרג רואה אותו, אין לו פתחון פה עליו ואז נפרד ממנו מכל וכל. ואם חוזר בתשובה טוב, ואם לאו הרי המקטרג נמצא עליו, ואומר: פלוני שבא לפניך

(והתוודה) בעזות פנים בעט באדונו, הטאיו כך וכך! על כן יפה שיזהר האדם בכל אלו כדי שיימצא עבד נאמן לפי הקב"ה, עכ"ל.

לאחר שהתוודה מעומק הלב, הקב"ה מוחל לו ומתקיים בו הפסוק: "ומודה ועוזב ירחם" (משלי כח ג) ופירושו לפי שערי תשובה, הוא: "אף על פי כי יסודות התשובה שלושה הם: החרטה, הוידוי ועזיבת החטא. החרטה והוידוי בכלל "מודה" כי המתוודה מתחרט ואין תשובה פחותה משלשה אלה, כי המתחרט ומתוודה ואינו עוזב החטא, דומה למי שטובל ושרץ בידו שלא עלתה לו טבילה, אכן מודה ועוזב ירחם, כי הוא בעל תשובה", עכ"ל.

☺ בכי ☺

בגמרא מסכת ברכות נאמר: "מיום שחרב בית המקדש אף על פי ששערי תפילה ננעלו, שערי דמעה לא ננעלו" (לב), ובזהר הקדוש נאמר על הפסוק: "וַתִּפְתָּח וַתֵּרָאֵהוּ אֶת הַיֶּלֶד וְהִנֵּה נֶעַר בֶּכֶה" (שמות ב ו) – זה ישראל, שנאמר: "כִּי נֶעַר יִשְׂרָאֵל וְאֶהְיֶהוּ" (הושע יא א) ומיד דפתחין בבכיה מיד "וַתִּחַמַּל עָלָיו".

ובתבו גור"י האר"י זצ"ל, שתפילת שחרית יתפלל בשמחה ותפילת ערבית בבכייה, וסימן לדבר: "פְּעָרָב יִלִּין פְּכִי וְלִפְקָר רָנָה" (תהילים ל ו) ואף על פי שצריך האדם להיות

עובד ה' בשמחה ובטוב לבב יותר מרוב כל, מכל מקום צריך שיהיו מעורבים זה בזה עין במר בכה ולב שמח" (פלא יועץ).

מבאן יבין אדם מעלת הזלת דמעות על חטאיו, אשר מראה על ידי כך שתפילתו ותשובתו של האדם מעמקי הלב היא, וכל דמעה ודמעה יש לה שכר הרבה, שנאמר ע"י נעים זמירות ישראל, דוד המלך ע"ה בספר תהילים: "שִׁמְחָה דִּמְעָתִי בְּנֶאֱדָךְ" (תהילים נו ט).

דמעה היוצאת מעיני האדם, הקב"ה נותנה בכלי מיוחד הנקרא "נאד" ולעתיד לבוא משלם לו שכר עליו ואל לו לאדם לבכות מתוך צער, כאשר האדם בעיצבון אין ראוי

שתשרה עליו הקדושה אלא בכי של ערגה
 כמו שאוהבים שנפגשים לאחר זמן רב ומובא
 בספר "מים חיים" לרבנו יוסף חיים, במאמר
 תשובה בצניעות וענוה, וזה לשונו: "ואתה אחי
 הלא תדע, שכל מה שכתבתי שתעשה בהצנע
 לכת ובהסתר"

ובתב רבנו יונה החסיד ז"ל, וזה לשונו:
 "מדרכי התשובה צריך להיות תמיד
 צועק ובוכה לפני ה' בבכי תחנונים ועושה צדקה
 כפי כוחו". ועוד כתב, וזה לשונו: "כשהאדם
 בוכה ומודה על פשעיו יאמר: כך תכבה דמעת
 חרון אפיך ממני, ואת לבבי ראה אשר נמס ויהי
 למר, גחלת אשר קדחה באפיך, ותשובת מעשי
 ישיבו אפיך ממני" עכ"ל.

ועוד ירחק האדם מדרך השקר והחנופה
 וישמור פיו ולשונו מדבר לשון הרע
 ורכילות. וירגיל עצמו ששם ה' לא ימוש מפיו,
 כמובא בדברי החפץ חיים זצ"ל.

שילוב מחשבה בדיבור

בכדי לעלות במעלת תשובת הדיבור יש לו לאדם לצרף מחשבה טהורה לדיבור טהור וע"י כך יזכה לשלמות של מצווה, שתהיה בעלת גוף ונשמה.

מובא ב"טהרת הקודש", וזה לשונו: "והנה כל מה שירבה אדם להכין עצמו ומוחו ולבו לקיום המצווה או התפילה, ככה מושך ביותר הארה גדולה וקדושה נוראה בשמים. ויכול להיות שאלף אלפים יתפללו כאחת, וכל אחד מנענע עצמו צועק כאחת, עם כל זה לכל אחד נשפע לפי ערך נפשו וכוונתו", עכ"ל.

מובא בזוהר הקדוש (פרשת חוקת דף קפד),
שהכול תלוי בכוונה ולפי ערך הכוונה
(עיין שם).

וע"י שילוב כוונה ומחשבה בדיבור ומעשיו
מקיים מצוות עיקריות התלויות במוח
ולב האדם, והם: אמונת ה', אחדות ה', יראה
ואהבה, תשובה לה', והתבוננות בגדולת ה', לכן
על האדם ללמוד כוונת התפילה ולהיות בקי
בהם ניתן ללמוד בספרי רבנו יוסף חיים: "בן
איש חי הלכות" "עוד יוסף חי הלכות" "כף
החיים" מי שידו ושכלו משגת ילמד מכתבי
האר"י זצ"ל בשער הכוונות, בספר "ידיד נפש"
כוונת התפילה, גם באם האדם בתחילה אינו
מבין, ישנה הארה רבה לנפשו בעצם הקריאה

בספרי קודש אלו, ולאחר זמן יתנו פרי, ולאחר שזרע בדמעה בעז"ה יקצור ברירה כמובא ב"שיח יצחק" להרב אליהו מני, וזה לשונו: "כאשר קיים כל המצוות בשלמות בכל פרטיהם ודקדוקיהם, בעיקר המעשה ונוסף עליהם הצטרף עוצם טהרת וקדושת המחשבה, הרי תיקן כל העולמות והסדרים העליונים ונעשה כולו בכל כוחותיו ואבריו מרכבה להם ומתקדשים מקדושתם העליונה וכבוד ה' חופף עליו תמיד", עכ"ל

מעשה ברבי אלעזר בן רבי שמעון בר יוחאי שנודע כי חותנו, רבי יוסי, חולה מאוד. הצטרפו אליו רבי אבא, ועוד כמה חברים מהחבורה הקדושה לבקר בצוותא אצל רבי יוסי.

הלכו חברים מהחברייא קדישא עד שהגיעו לשדה אחד. השדה היה מכוסה בדשא, צמחו בו עצים גבוהים ונאים, ומים זכים מהנחל הקטן עברו בין השיחים והדשאים. אמר רבי אלעזר: "כמה טוב ויפה הוא המקום לשבת ולנוח בצל העצים, ולהתעסק כאן בתורה!"

התיישבו כולם וחדשו חידושים רבים בתורה. ויהי בעת שישבו ושוחחו ביניהם, ראו לפתע נחש גדול רץ ועובר לפניהם. בראות רבי אלעזר את הנחש, נענה ואמר אליו: "נחש, נחש, חזור מדרכך, כי האיש ההוא שנשלחת מן השמים להמיתו כבר שב בתשובה והתחרט על העבירה, ולא יוסיף לעשות כדבר הזה עוד!"

תמהו החברים ורבי אבא שאל אותו: "מה זה?"
 בקש רבי אלעזר מהם להחריש. אמר
 רבי אלעזר: "נחש, נחש! אחר שלחשו לך מן
 השמים שתהרוג אותו אדם, התנחם האיש
 והחליט שלא ישוב לאותו עוון לעולם. סור לך
 מן הדרך!" קם הנחש על עמדו ולא הלך לכאן
 או לכאן. בראות רבי אלעזר, כי אינו שב על
 עקבותיו, פנה אליו שוב ואמר לו: "נחש, נחש!
 יודע הנני מה שאתה רוצה. חזור מדרכך, הנה
 במערכתך ישן גוי אחד, גולן ורוצה, וזה עתה
 שדד והרע ליהודי אחד. קום ומהר להרוג אותו
 תמורת היהודי ששב בתשובה!" מיד חזר הנחש,
 וקפץ משם במרוצה לדרכו. לאחר שהסתלק
 הנחש, נענה רבי אלעזר ואמר לחבריו: "חברים!

אם לא הייתי כאן עכשיו, היה נחש זה עושה רעות רבות והיה ממלא את שליחותו להמית את היהודי, כי האיש עבר עברה חמורה, ובטרם הספיק לשוב בתשובה צוו מן השמים על הנחש להרגו. בתוך כך, התחרט היהודי על מעשהו הרע וקבל על עצמו שלא ישוב לעולם לחטא זה, וכך ניצל מדין המוות שנגזר עליו"! שאלו החברים: "מאין נודע לך כל זאת?", ענה להם רבי אלעזר: "אבי (רבי שמעון בן יוחאי) למד אותי הסימנים הללו, ועל ידי כך נודע לי הדבר". אמרו לו: "אמנם נכון הדבר לגבי הנחש, אשר הכרת בו לפי הסימנים שראית עליו. אבל איך ידעת על אותו האיש, ששב ונחם על עונו? (כאשר אין האיש לפניך ולא ראית בו שום סימנים)" ענה להם:

"ראיתי את הנחש, שהיה בוער כאש מכעס וחמה, בעת מהלכו היו קשקשיו וסנפירי עורו זקופים כלפי מעלה, זנבו היה מוצב וזקוף, והוא הלך במהירות רבה. לפתע בא לקראתו רוח, שנברא מהרהורי החרטה של היהודי, התייצב מול הנחש וסיפר לו, כי הוא נברא מהרהורי תשובתו, וביקש ממנו לחזור לדרכו לאחר שהאיש שב וניחם על עונו. אולם הנחש הרע לא רצה להקשיב לדברי הרוח לחזור לאחוריו ולוותר על שליחותו, אלא לאחר שיתנו לו כופר ותמורה, היינו - להמית איש אחר שעבר עבירה, במקום האיש שחזר בתשובה. כי כך דרכו של הנחש: לאחר שנתנה לו רשות ושליחות להמית מישהו, לא ינוח ולא ישקוט עד שישלים את

הצווי שהוטל עליו, או שיתנו לו רשע אחר להמיתו, לכן", סיים רבי אלעזר את דבריו "כאשר ראיתי, כי הנחש רצה להמשיך בדרכו, גזרתי עליו לחזור על עקבותיו, כדי שלא יעשה רעה לאותו יהודי ששב בתשובה על מעשהו!" נענו החכמים לרבי אלעזר: "כעת ברור לנו מאין ידעת על אודות היהודי שהתחרט על עונו, אבל מאין נודע לך על אותו גוי שהרע ליהודי, הישן במערה?" אמר להם רבי אלעזר: "אותו רוח שנברא מהרהורי התשובה, של היהודי ושסיפר על כך לנחש - הוא אשר לחש על אזני וגילה לי זאת, כדי שאוכל לתת אותו לנחש תמורת היהודי!" התפלאו החברים מאוד ממה שראו ושמעו. אמר רבי אלעזר לחבריו: "בואו חברים,

ונלך אל המערה לראות מה שקרה, כי הנחש כבר עשה מה שהוטל עליו", קמו החברים ממקומותיהם והלכו יחד אל המערה. היא הייתה חצובה תחת סלע אחד באותו שדה. והנה מצאו בה את הגוי הרוצח - מת, והנחש כרוך על עקבו. ירד הנחש מעקביו וכרך את עצמו על גרונו, הרפה מגרונו וכרך עצמו על עקביו, ולא רצה להיפרד מגופת הגוי המת.

בדקו החכמים בגופת הרוצח ובבגדיו, ומצאו אצלו ארנק מלא כסף, ארנק זה, גזל הגוי בדרך מיהודי אחד, לאחר שהכה אותו קשות. רבי אלעזר לקח את הארנק עם הכסף ואמר: "ברוך הרחמן, אשר בכל דבר הוא עושה את שליחותו!"

תשובה במעשה

אל תשובת המחשבה והדיבור מצטרפת תשובת המעשה, בעבור כי כוונה בלא מעשה לא יעלה בידו כמובא ב"עוד יוסף חי", וזה לשונו: "דע שכתב הגאון רבי חיים מוולאזין ז"ל בנפש החיים, וזה לשונו: "כבר הזכרנו לעיל בסוף שער א' שהעיקר בכל המצוות הוא חלק המעשה, אך טהרת המחשבה אינה מצטרפת למעשה ולמצוות ולא לעיכובא כן מבואר לכל משכיל ישר הולך, שהרי קיימא לן בעניין הקרבת הקורבנות דכתמן כלשמן דמי, וכן אמרו בגמרא (נזיר כג עא) האוכל את הפסח לשם אכילה גסה מהני דלא קעביד מצווה מן המובחר פסח מיהא

קעביר (באם אדם אוכל קורבן פסח בלא כוונה לשם פסח, זו מצווה אך לא מן המוכחר), ואם יחשוב האדם בעת חיוב הקרבת הפסח, ועת חיוב אכילתו כוונות נוראות של עניין הפסח במחשבה גבוהה שבגבוהות וטהורות שבטהורות ואינו אוכל בפועל מתקיים בו הפסוק "וְחָדַל לַעֲשׂוֹת הַפֶּסַח וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמּוּתָהּ" (במדבר ט יג) וכן הוא בכל המצוות "עב"ל.

מבאן יתנחם ויתחזק כל אדם שמוחו ורעיונותיו טרודים בבעיות היום יום לקיים מצוות ה' בפועל מעשי הנחת תפילין, טלית, נטילת ידיים וכולי, ולא יוטרד באם אינו יודע כוונות ויחודים אך מובטח לו מן השמים באם יקיים מצוות ה' מעומק הלב באהבה

ודבקות וטוהר מעשים, יפתח לו ה' יתברך שערי רחמים ודעת העליון ויעניקו לו חכמה, בינה והשכל שיוכל לכוון וליחד הבורא.

מביא עוד רבנו יוסף חיים זצ"ל: "ולא זו בלבד שבמצוות מעשיות העיקר נקראת עבודה שבלב, ולמדו חז"ל בגמרא בתענית מהכתוב: "וְלַעֲבֹדוֹ כָּכָל לְבַבְכֶּם וְכָכָל נַפְשְׁכֶם" (דברים יא יג) עם כל זה העיקר שצריך האדם לחתך בשפתיו דווקא כל תיבה ממטבע התפילה, כמו שאמרו חז"ל בפרק "אין עומדין" (מסכת ברכות) מקראי דחנה, דכתיב בה: "רַק שְׁפָתֶיהָ נִעֲוֹת וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע" מכאן למתפלל צריך שיחתוך בשפתיו... ", עכ"ל.

מובא בספר "ראשית חכמה" שער התשובה, וזה לשונו: "וראוי שיזדרז הרבה במעשה העבודה" ועל זה נאמר: "היום קָצֵר וְהַמָּלְאָכָה מְרַבָּה" (אבות ב טו). וכן אמרו בגמרא "הדרך היא רחוקה והצדה לדרך היא מעט" (כתובות טז ב). שהרי למהלך שנה צריך להכין סעודה חודש או חודשיים, למהלך כמה שנים לאחר מותו כמה וכמה צריך להכין... לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות קודם שימות, שכיון שמת בטל מן המצוות ומן התורה ואין לו לקב"ה שבת בו", עכ"ל.

ומדברי קודשו אנו למדים על חשיבות קיום תורה ומצוות כצידה לימים באים שנאמר: "כל המורח בערב שבת יאכל

בשבת" שהעולם הזה כעין ערב שבת ואדם מכין בו לעולם הבא שהוא כעין השבת.

מובא כאן בעז"ה סדר המעשה על דרך "קול צום וממון", הקול הוא לימוד התורה והתפילה, צום הוא תענית וממון הוא צדקה וגמילות חסדים.

עיקר העיקרים והחשוב והרצוי במצוות לפני בורא עולם, הוא לימוד התורה הקדושה. שנאמר:

"ותלמוד תורה כנגד כולם"

"כל העוסק בתורה הרי זה מתעלה, כי תלמוד גדול שמביא לידי מעשה, ולא המדרש הוא העיקר, אלא המעשה, שנאמר: "ראשית

חכמה יראת יהוה שכל טוב לכל עשיהם
תהלתו עמדת לעד" (פלא יועץ).

שבח לימוד התורה גדול הוא לאין חקר והוא
משלב בתוכו תיקון נפש, רוח ונשמה ע"י
מחשבה, דיבור ומעשה.

מחשבה, שמוחו הוגה בתורה, שנאמר:
"והגית בו יומם ולילה למען
תשמר לעשות ככל הכתוב בו כי אז תצליח
את דרכך ואז תשכיל" (יהושע א ח), וע"י מאמץ
ויגיעה בתורה וחידוש חידושים מתקן גם הברית.

דיבור, שנאמר: "כי חיים הם למצאיהם
ולכל בשרו מרפא" אל תאמר
מוצאהם אלא למוציא בפה. שיש לאדם

בשעת הלימוד להוציא קול מפיו, והבל פיו זה מתקן עולמות.

מעשה, שהלימוד מביאו לידי מעשה, שע"י לימוד התורה והמצוות יודע דרך ה' ותורתו ויקום לקיים מה שלמד מהספר. כמובא באגרת הרמב"ן: "והוי זהיר לקרוא בתורה תמיד אשר תוכל לקיימה. וכאשר תקום מן הספר תחפש באשר למדת אם יש בו דבר אשר תוכל לקיים. ותפשפש במעשיך בבוקר ובערב ובזה יהיו כל ימיך בתשובה".

ומובא בספר "מעלות התורה", וזה לשונו: "אמרו חכמינו ז"ל: אין הגלויות מתקבצים אלא בזכות התורה, שנאמר: "גַּם כִּי יִתְּנוּ בַגּוֹיִם עֲתֵה אֶקְבָּצֵם" (הושע ח י). עוד

נאמר בגמרא: (ברכות ה א) כל העוסק בתורה יסורים בדלים הימנו, שנאמר: "וְכָנִי רִשְׁףִי יִגְבִּיהוּ עוֹף" (איוב ה ז) ואין עוף אלא תורה".

עוד אמרו חכמינו ז"ל: כשאדם עוסק בתורה, מקיפים אותו מלאכים הנבראים מהבל פיו כמלוא עין והוא בתוכם כמלך בגדוד, עכ"ל.

נאמר בפרקי אבות (פרק ו משנה א) "רבי מאיר אומר: כל העוסק בתורה לשמה, זוכה לדברים הרבה: ולא עוד, אלא שכל העולם כולו כדאי הוא לו. נִקְרָא רַע, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות. ומלבשתו ענווה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק וחסיד וישר ונאמן".

לן כל הימים בעולם היו דיו ומכל העצים
 בעולם היו מכינים קולמוסים (כל כתיבה),
 וכל השמים כיריעה לא היו מספיקם לכתוב
 מעלות התורה הקדושה. לכן פתח חדרי ליבך,
 ונפץ מנעולי מוחך מתרדמת היצר הרע המסית
 את האדם מדרך האמת והישר. והבט לרגע אחד
 אל גדולתו ועוצמתו של הבורא ותאחז בכ' יראת
 הרוממות, רוממותו של ה' יתברך על כל מעשיו
 אשר הנחיל לנו טובה יקרה וגנוזה זו, ותורת
 אמת נטע בתוכנו והוריש לנו חיי עולם הבא
 ותורת חיים, שנאמר: "עץ חיים היא
 למַחְיֵי־קַיִם בָּהּ וְתִמְכֶּיָהּ מֵאֲשָׁר" (משלי ג יח)
 ותבחר בחיים, שנאמר: וּבְחַרְתָּ בַּחַיִּים לְמַעַן
 תִּתְחַיֶּה אֹתָהּ וְיִרְעָךְ. (דברים ל יט) ותדבק בה'

ובתורתו. בכדי שתורתך תהיה רצויה ומקובלת
למקום עליך לצרף לפני כל לימוד תורה עניין
תשובה ותפשפש במעשיך ותישא תפילה קצרה
תמיד לפני כל תפילה לימוד ומעשה והיא
תשפיע על נפשך אור יקרות במשך הזמן שתזרע
בה ותקבל פירות רוחניים כשתובא לקצירה.

ונוסח התפילה לפי הסדר הבא:

"הריני מקבל על עצמי לקיים מצוות עשה
דאוריתא של התשובה כמו שכתוב
בתורתך הקדושה "ושבת עד יהוה אלהיך
ושמעת בקולו" ויהי נועם יהוה אלהינו
עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה
ידינו כוננהו". (ויכפול פסוק "ויהי נועם" פעמים).

ולאחר שפתחת פתח של תשובה בלימודך כל מעשיך יהיו רצויים לפני המקום ברוך הוא אך עליך לכוון מעמקי הלב לקיים המצווה הנ"ל כי אחרת לא יעלה בידך.

לבן תלמד הלכות להיות בקי בהם, ועל ידי כך תבוא לידי המעשה של קיום מצוות התורה הקדושה ותשלב לפני כל מצווה ותפילה את נוסח התפילה המקוצר המובא לעיל.

⊗ תענית ⊗

אמר רבותינו זיכרונם לברכה (תענית יא) "כל המתענה נקרא קדוש". כתב רבנו החיד"א בספר "ציפורן שמיר" (סימן יא), וזה לשונו: "אשריו מי שיוכל להתענות על חטאותיו

ורבו סגולות התענית, ומהם: כי הסטרא אחרא אין בה כוח לדבק במי ששרוי בתענית. ע"י התענית יבוא לידי ענווה, כי יכיר מה הוא האדם, שבמניעת מעט פת יותש כוחו. השרוי בתענית אינו בא לידי ניסיון, כי ה' יתברך רואה שהוא מנסה עצמו בתענית.

נקרא גיבור הכובש את יצרו וראוי שתשרה עליו השכינה. אין לו מקטרגים ותפילתו נשמעת. אם חייב ייסורים הוא מראה שמקבלם באהבה. יש מלאכים שאינם יכולים לעלות אלא בכוח תענית בני אדם. הוא סוד הקורבן וחלבו ודמו הֵחֵלו עולין לריח ניחוח כמו שהאריכו בזוהר הקדוש (פרשת שמות דף כ) כל המעלות האלה ויותר הם שכתבו חז"ל".

מובא עוד בלשון קודשו: "והן אמת שעיקר התשובה הוא שיתחרט על החטא חרטה גמורה ויעיד עליו יודע תעלומות שגמר בליבו שלא ישוב עוד לכסלה".

ונאמר על הפסוק: "תִּשָּׁב אֲנוֹשׁ עַד דָּכָא וְתֵאמֶר שׁוּבוּ בְּנֵי אָדָם" (תהלים צ ג), עד דכדוכא של נפש (ירושלמי חגיגה פ"ב הא), ותקשה על תיקוני התשובה לרבנו האר"י ושאר מקובלים שחייבו כמה תעניות על כל חטא וחטא. וכבר תרצו לזה שהתעניות והסיגופים צריכים להתם ולכלא המשחיתים והמקטרגים שנבראו על ידי העונות והפשעים, שהעובר עבירה אחת קנה לו קטגור אחד (אבות ד ריא) וגם כדי לטהר את אשר פגם, "עכ"ל.

וצריך להיזהר ביום התענית מכל מכשול
והרהור עוון. שלא יהא כטובל ושרץ
בידו, ויזהר מכעס שהוא כעובד עבודה זרה
ויתגבר על עצמו מהקפדה ויהרהר בתשובה וע"י
כך תצמח לו טובה גדולה.

אנו רואים מעלת התענית והשפעתה החיובית
על הרוחניות שבנו, אך אנו בדור חלש
וכואב ואין בנו כוחות גוף כבדורות הקודמים,
לכן מובא להלן בעזרת ה' יתברך עצות שיעלו
לאדם כאילו קיים מצוות תענית.

ראשית מה שכתב הראב"ד ומובא בספר
"יסוד התשובה": "שאם ממאכל
שערב לו, מושך ידו באמצע אכילתו לכפרת
עוונותיו נחשב לו כתענית וכקרבת ומזבח כפרה".

וַיֵּשׁ נוֹהֲגִים כְּשֶׁבֶא לִידֵיהֶם דָּבָר מֵאֵכֶל עֶרֶב
 לַחֵךְ, לְאַחַר הַמַּעֲיֵמָה הָרִאשׁוֹנָה שֶׁהֲרִיר
 מִהֶפֶה מִמִּים אֶת הַמֵּאֵכֶל וּמַעֲלָה אֶת הַתִּיאֲבוֹן,
 מִנִּיחִים הַמֵּאֵכֶל מִיִּדְיָהֶם וְקוֹרְאִים מִזְמוֹרֵי תְהִלִּים,
 שֶׁהֵם: מִזְמוֹר קכא: "שִׁיר לְמַעְלֹת אִשָּׁא עֵינֵי
 אֶל הַהָרִים מֵאֵין יָבֵא עֶזְרִי" וּמִזְמוֹר כג:
 "מִזְמוֹר לְדָוִד יְהוֹנָתָן רָעִי לֹא אֶחָסֶר" וּמִהֲרָהִים
 בַּתְּשׁוּבָה וּלְאַחַר מִכֵּן חוֹזְרִים לֵאכּוֹל כְּסֹדֶר.

וּבֶן הַסֵּדֶר לְגַבִּי שְׁתִּיָּה, כְּשֶׁאֵדָם תֵּאֵב מֵאֵד
 מַחֲמַת הַצֵּמָא וְהַחֹם וְרוּצָה לְשִׁתּוֹת מְלֹא
 לוֹגְמִיּוֹ, לִפְנֵי תַחֲלִילַת הַשְׁתִּיָּה יֹאמֵר מִזְמוֹרֵי
 תְהִלִּים שֶׁהוּבְאוּ לְעִיל. יֵשֶׁב וַיְבָרֵךְ בְּכוּוֹנָה וַיִּשְׁתֶּה
 בַּמַּתִּינּוֹת (טוֹב גַּם מַחֲמַת הַבְּרִיאוֹת).

בששומע מוסיקה ערבה לאוזנו, יתגבר ויפסיק
 ויכוון ע"י כך לכפות את היצר תחת
 רצונו באמירת דבר תורה או מזמור תהילים.

בקבלו מכה בידו בשעת פעולה כל שהיא
 יכוון שהמכה תהייה כפרת עוונות על
 חטאיו (יהרהר במחשבתו שאין ה' מכה בלא סיבה ושיש
 לו לעשות תשובה לכפר על חטאיו).

ישאיר שארי מאכל בצלחתו מאכילתו הן
 לקיים מה שהותרנו יהיה לשבעה והן
 מפאת כפיית היצר להסתפק במועט.

❁ טבילה ❁

נאמר ביחזקאל הנביא: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם
 טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טִמְאוֹתֵיכֶם

וּמִכָּל גְּלוּלֵיכֶם אֶתְהַר אֶתְכֶם" המים מטהרים את האדם ומעבירים ממנו את רוח הטומאה כמובא במדרש תלפיות ערך טבילה ובספר "עדן מקדם" בערך הנ"ל, וזה לשונו: "מסורת וקבלה בידנו מחכמי האמת שארבע מאות כתות כוחות הטומאה שורה על הטמא והם סוד ארבע מאות איש דעשו (של עשו הרשע), וכדי להעביר אותם צריך לבוא במים ועם היות האדם מורכב מארבע יסודות (מים, רוח, אש ואדמה) אין לו טהרה אלא במים והטעם כי הטומאה היא רוח דכתיב: "וְאֵת רוּחַ הַטָּמֵא אֶעֱבִיר מִן הָאָרֶץ". ועוד "וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֵף עַל פְּנֵי הַמַּיִם" (בראשית א). שהטמא נכנס בתוך המים נשלפת ממנו

אותה רוח הטומאה, ולכן הצריכו חז"ל שהטמא יכניס כל גופו בתוך המים שאפילו אם נשאר שיער ראש אחד חוץ למים, לא נטהר. שמשם נאחזת כל הטומאה וחוזרת אל הגוף, עכ"ל.

לכן ישתדל אדם לטבול בכל יום ולפחות פעם בשבוע בערב שבת וע"י כך ימשוך על עצמו טהרה וקדושה ויזכך נפשו, רוחו ונשמתו מן רוח הטומאה השורה על גופו. המילה "טבילה" עולה "טבל-יה" שמתחבר כביכול לקב"ה (גורי האר"י זצ"ל). ואם אינו נזהר בטבילה, אז נעשה בטל – יה ח"ו.

באם האדם חלש או חולה, או אין בידו האפשרות לטבול, יעשה כסדר הבא:

ישפוך על עצמו תשעה קבין מים בהיותו עומד
 ערום (ע"י אדם אחר). ואפשרות נוספת שיטול ידיו
 ארבעים פעמים בסדר זה: יטול עשר פעמים
 יד ימין ועשר פעמים יד שמאל בסרוגין ובכל
 פעם יכוון לאות אחת מעשרה אותיות של שם
 ע"ב. כך: יו"ד ה"י וי"ו ה"י. פעם יד ימין
 ויכוון אות יו"ד ופעם יד שמאל ויכוון אות יו"ד
 ועל זה הסדר עד סיום שם ע"ב. ובאחריו יטול
 עשר פעמים רצופות יד ימין ויכוון שם ע"ב,
 ועשר פעמים רצופות יד שמאל כנ"ל. וכך יעלה
 לו ארבעים נטילות כנגד ארבעים סאה המקווה
 ולפני כל זאת יאמר לשם יחוד מספר רב
 פעלים, וזה לשונו: "לשם יחוד קודשא בריך

הוא ושכינתיה (יאהדנוהי) בדחילו ורחימו
 (יאההויהה) ורחימו ודחילו (איההויהה) ליחדא
 שם אות י' ואות ה' (או"א) בשם אות ו'
 ואות ה' (זו"נ) ביחודא שלים (יהוה) בשם כל
 ישראל, תריני מוכן ומזומן למול ידי עשר
 נטילות ליד ימין, ועשר נטילות ליד שמאל
 בסרוגין, כנגד עשר אותיות שם יהוה
 במילוי יודין ועוד אני נוטל עשר פעמים
 רצופות ליד ימין ועשר פעמים רצופות ליד
 שמאל, כנגד עשר אותיות שם יהוה במילוי
 יודין אשר עולה כל זה מספר ארבעים
 נטילות כנגד ארבעים סאה. כדי לטהר בזה
 כל גופי שהוא מאתים וארבעים ושמונה

איברים ושלוש מאות ושישים וחמישה
גידים מטומאת קרי, ומכל מיני טומאות
ורוח רעה.

ויהי רצון מלפניך יהוה אלוהי ואלוהי
אבותי, שיהיו חשובים לפניך נטילות
אלו אשר אנוכי מוכן למול ידי כאילו
טבלתי כל גופי בבאר מים לטהרני
מטומאת קרי, ומכל מיני טומאה ורוח רעה.
וימחה כוח הטומאה הנעשה מן הקרי מחיה
גמורה מלמעלה ומלמטה, ולב טהור ברא
לי אלהים, ורוח נכון חדש בקרבי ויעלה
לפניך כאילו כוונתי בכל הכוונות הראויות
לכוון בסדר נטילת ידיים זאת.

ארחץ בניקיון כפי, ואסובב את מזבחה
 יהוה. ויהי נעם יהוה אלוהינו
 עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה
 ידינו כוננהו".

להלן כוונות הנשילה:

יו"ד ה"י וי"ן ה"י

✽ צדקה ✽

ונאמר בדניאל: "וַיִּחַטְּאֵךְ בְּצַדִּיקָה פֶּרֶק" (ד)
 בד) שע"י מתן צדקה, אדם פורק מעל
 עצמו ערמות, ערמות של חטאים ועבירות, ומה
 העניין שאדם מפזר ממונו ע"י כך מתבטלים
 ממנו עבירות. וזאת נבין בעז"ה על ידי המדרש
 הבא (ישעיה תצו) וזה לשונו: "אמר רבי יהודה בר

סימון, העני הזה יושב ומתרעם, מה אני ומה פלוני. הוא יושב בביתו ואני יושב כאן, פלוני ישן על גבי מיטה ואני ישן על הארץ ועמדת אתה ונתת לו צדקה, מעלה אני עליך כאילו נתת שלום ביני לבינו, שנאמר: "אוּ יִחְזַק בְּמַעֲוֵי יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם לִי שָׁלוֹם יַעֲשֶׂה לִי" (ישעיה כו ה).

ועוד נאמר בפרקי אבות: "מרבבה צדקה מרבבה שלום" וע"י זכות שמרבבה שלום בעולם, הקב"ה מוחל לו חטאיו.

מובא בספר "בן איש חי" (הלכות פרשת ואחנן), וזה לשונו: "והנה הידוע מה שכתב רבנו האר"י ז"ל על הפסוק "וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת

לְעֵד" (תהילים קיב ג) דרושם אור הנעשה על האדם ממצוות הצדקה וגמילות חסדים נשאר קיים ואינו עובר, וכנזכר בשער הפסוקים (עיין שם), ולפי זה מצוות צדקה ומצוות גמילות חסדים, יצדק עליהם לשון אלה שהוא מורה על דבר קיים ועומד בעינו וזהו שנאמר ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה הם מצוות הצדקה וגמילות חסדים. "אִם כָּסֶף תִּלְוֶה אֶת עַמִּי..." שיצדק עליהם לשון אלה, מפני שהם קיימים ועומדים בעינם, כמו שנאמר: "הוֹן וְעֹשֶׁר בְּבֵיתוֹ וְצִדְקָתוֹ עֲמֻדַת לְעֵד" גם אמר עליהם הכול, כי אמרו רבותינו זיכרונם לברכה, מצוות צדקה שקולה כנגד כל המצוות והם לטוב לנו כל הימים. שבקיום שלהם יש טובה לבני

אדם בעולם הזה שהוא לחיותנו כמו שכתוב:
 "וְחַי אֲחִידָךְ עִמָּךְ", עב"ל.

לכן יזהר כל אדם לתת צדקה בכל מאודו
 שע"י כך משלים שם יהוה: שהמטבע
 מסמל את אות יוד בשם, יד הנותן כנגד אות
 ה', הזרוע כנגד אות ויו ויד העני כנגד אות ה'.
 מכאן נקבל שם יהוה במילוי יודין כזה: יוד...
 הי... ויו... הי. אשר עולה בגמטריה מנין ע"ב
 (שבעים ושתיים) כמניין המילה חסד, שנאמר
 "עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה שָׁמַיִם תִּבְנֶן אֱמוּנַתְךָ בָּהֶם",
 שע"י החסד שעושים ונותנים לעני מצילים אותו
 ממוות וכל אדם הוא עולם ומלואו, וע"י כך
 בונה חייו ומצילו ממות.

יש לו לאדם לעשר (10%) משכרו החודשי וזוהי הכסף יעשה צדקה ובמיוחד יחזק ידי לומדי תורה וישיבות בדרך הקלה והנוחה היא הוראת קבע לישיבות שהוא מעדיף לעזור, וכך כל חודש מועבר הסכום לישיבה והוא קיים מצווה גדולה.

מעשה שהיה בעיר קראקא גר יהודי עשיר גדול ושמו: ישראל גוי, גברתן היה האיש בבית המדרש לא הרבה לשבת וכל ימיו היה טרוד בעסקיו. כגוי מתנהג הוא, אמרו הכול וכך דבק בו הכינוי והפך לחלק משמו. בנים לא היו לאיש ובכל זאת חרד היה על כל פרוטה. גבאי הצדקה נואשו מלבקש ממנו נדבה ורגלו של עני לא דרכה על סף ביתו. מכיוון

שכך דרכם של בני אדם, מי שיש לו מנה רוצה מאתיים ואין אדם מת וחצי תאוותו בידו, וכשם שהיו ידיו פתוחות לקבל רווחים מכל צד, כן היו קפוצות כשהגיעה השעה להוציא אף הוצאה קלה.

לימים חלה האיש ונפל למשכב, אשר ממחלתו לא הבריא וכשחש בקיצו הקרב, שלח לקרוא אליו את ראשי "חברה קדישא" ואמר להם שברצונו לסדר לו מקום קבורה לאחר מותו. "כמה עלי לשלם לכם עבור מקום נכבד בבית העלמין"? שאל אותם. כמו כל אנשי העיר, לא אהבו גם ראשי "חברה קדישא" את העשיר הקמצן והשיבו לו דברים כדרכנות: "מה נאמר ומה נדבר אדוני! לפי מעשיו נדון האדם לפי

התנהגותו בימי חייו קובעים אנו היכן יקבר וכמה ישלם עבור המקום. אתה בעצמך יודע את רוב עושרך ובכל זאת לא השתתפת מעולם בצער עניי העיר. לכן אם רצונך להיקבר במקום נכבד עליך לתת לנו כעת אלף אדומים זהב לקופת החברה ואנו נעשה עמך חסד של אמת". לשמע דברי התוכחה התרומם האיש ממשכבו ואמר במאמץ: "אין אדם יודע מה בלבו של חברו, לכן רק היודע נסתרות ידון אותנו לזכות או לחובה מכיוון שרק הוא יראה לליבם בעוד האדם רואה לעיניים בלבד. ובאשר לסכום הכסף שבקשתם, לא אתן לכם אפילו מחצית ממנו. מאתיים אדומים הקצבתי לקבורתי ואתם עשו בי כרצונכם".

בדרךכם מבית העשיר שוחחו ראשי החברה קדישא בזעם ובלעג על הקמצן הזקן שגם בשעה שחרבו של מלאך המוות מונחת על צווארו הוא עודנו דואג לכספו ואינו דואג לנשמתו. ימים מספר לאחר מכן נפטר האיש. התכנסו חברי החברה קדישא לדון ביניהם מה לעשות במת. איש מביניהם לא לימד זכות עליו ולכן החליטו לקבור אותו סמוך לגדר בין הנבזים והשפלים, אות לכל העשירים הקמצנים שממונם חביב עליהם מגופם. כדי לא להשפיל את המת על דעת עצמם בלבד, הלכו אל רב העיר לקבל את הסכמתו, הרב שהכיר את העשיר היה בדעה אחת עם אנשי החברה קדישא ונתן את הסכמתו למעשיהם. מיד מסרו את הנפטר לידי

לייב הקברן והוא בעצמו טרח והביא את העשיר
לקבר ישראל בלי הספד בלי קהל ובמקום בו
קבורים ריקים ופוחזים בלבד.

העשיר הקמצן מת ביום ראשון בשבוע. ביום
חמישי נכנס עני אחד לבית הרב וספר
לו שאין בידו פרוטה לקנות צרכי שבת, הרב
ראה שעני הגון לפניו וציוה את משמשו לתת
לו נדבה הגונה. לא עבר רגע מעת שיצא העני
ואביון אחר עמד בפתח וגם סיפר שאין לו כסף
לצרכי שבת, גם לו נתן הרב נדבה הגונה ועוד
לפני שההוא התרחק הופיע עני שלישי, ואחריו
רביעי וחמישי וכך בלי סוף, כל אחד וצרותיו
בפיו, כל אחד ודלותו עמו ובקשה בפיו: נדבה
לקנות צרכי שבת, "מה קרה היום?" תמה הרב:

"מאין כל העניים האלו?" מיום שבתו על כסא הרבנות בקראקא לא באו אליו כל כך הרבה עניים ביום אחד. בצהרי היום אסף הרב את ראשי העדה ושאלם מה קרה לעניי העיר? מי פרנס אותם עד היום? כיצד יתכן שאלף נפש מישראל נותרו דווקא ביום שישי זה ללא פרומטה? לאיש מראשי העדה לא הייתה תשובה לחידה. לאחר חקירה ודרישה התברר העניין לתימהונם הגדול של כל תושבי העיר, קצבים, נחתומים (אופים) וחנוונים העידו שהם היו מחלקים חלות, קמח, שמן, בשר ודגים בכל יום חמישי לכל הנצרכים שבעיר על חשבוננו של בעל צדקה נסתר. גם הם לא ידעו מי משלם עבור כל זאת, רק כעת התברר שכל עניי העיר

התפרנסו מכספו של הקמצן ישראל גוי. כל ימיו נתן האיש צדקה בסתר ואיש לא ידע. כל אותה שבת דברו האנשים על צדקתו של הנפטר ולא ידעו את נפשם מצער על שלא הכירו את הצדיק הנסתר שחי בעירם ולא עוד אלא שזלזלו בו בצורה מחפירה. יותר מכולם הצטער רבה של קראקא, יומם ולילה הסתובב בחוסר מנוחה ובעצב על הביזיון שהנחילו בני עירו בהסכמתו לאותו צדיק שכל ימיו עשה מעשים טובים וידע להסתירם מעיני הבריות עד שנעלמו גם מעיני חבריו הקרובים אליו ביותר וגם הם דנו אותו לחובה. גם ראשי החברה קדישא שדברו עמו קשות לפני פטירתו וזלזלו בו לאחר מותו, הצטערו מאד ולא ידעו כיצד לכפר על העול

הנורא שעשו עמו. ביום השלושים לפטירתו של אותו צדיק גזרו הרב ופרנסי העיר תענית צבור וכל בני העיר עלו להשתטח על קברו ולבקש ממנו סליחה ומחילה על הביזיון הגדול שגרמו לו ביום מותו, גבאי כל בתי הכנסת שבעיר נצטוו ללמוד כל יום בבוקר ובערב פרק משניות לעילוי נשמתו. כשהם שרויים בצום התאספו כל בני העיר בבית הכנסת הגדול והרב דרש לפניהם דרשה ארוכה. פתח בשבח הצדקה וכל העוסקים בה וסיים במכשול הגדול שנכשלו בו בני העיר בחללם את כבודו של יהודי חשוב שעליו אמרו חז"ל: "גדול העושה צדקה בסתר יותר ממה רבנו". אלמלא היו מעשינו נאים לא היה הקדוש ברוך הוא מכשיל אותנו באדם

כשר והגון זה. אין זה אלא שהחטא בנו והקולר תלוי בצוואר כולנו, סיים הרב את דבריו, בבכי גדול. וכל העם שומעים ובוכים יחד אתו. אחרי הדרשה התפללו תפלת ערבית בכוונה גדולה ויצאו מבית הכנסת כשליכם מר עליהם ומצפונם מציק להם על חלול כבודו של צדיק נסתר. בלילה לא הצליח הרב להירדם. מצד אל צד התהפך במיטתו ולא מצא מרגוע לנפשו. דומה היה לו שהוא חטא יותר מכולם שהרי כל מה שעשו ברשותו עשו, הוא הרב והאחראי למעשיהם אשמתו גדולה היא אם לא הצליח לעמוד על טיבו של האיש ולהצילו מהביזיון הגדול. בשעת לילה מאוחרת נפלה עליו תרדמה ויישן. בחלומו עמד הנפטר לפניו ופניו מאירות

כפני מלאך ה' צבאות, למראהו נבהל הרב ולא ידע אם לדבר אליו ולבקש את סליחתו או לשתוק לפניו באימה, עודנו מביט בו בפחד, התקרב אליו הנפטר ואמר לו בפנים שוחקות: "אל תפחד ואל תדאג כבוד הרב, אינכם צריכים להצטער על שנהגתם בי שלא כשורה ביום פטירתו, לא בכם האשמה כי אם בי. דעו לכם שימים אחדים לפני מותי רציתי להתגלות לפניכם כדי שלא יכשלו בני אדם בגללי ולכן הזמנתי אלי את ראשי ה"חברה קדישא", אולם באותו רגע שמעתי כרוז בשמים מכריז על גזירה קשה שנגזרה על העיר קראקא, מיד הזדרזתי ובאתי לפי בית דין של מעלה והתחלתי ללמד זכות על קהילה קדושה זו המלאה בתי כנסיות

ובתי מדרשות וקול תורה ותפילה אינו פוסק
מפי בניה כל היום. אף הפשוטים שבהם מלאים
מצוות כרמון אמרתי ובכל זאת לא ניצחתי את
הקטגור ודבריו הכריעו את הכף לחובה. אולם
אני לא ויתרתי, התחזקתי ואמרתי: אם כן אהיה
אני כפרתם של בני ישראל היושבים בעיר
קראקא ואקבל עלי באהבה ביזיונות ובלבד שהם
לא יענשו. מיד החלו לדון בדברי והחליטו
בפמליא של מעלה לקבל את הצעתי מכיוון שגם
אני אחד מתושבי העיר ואחריות מעשיהם גם
עלי, באותה שעה בקשו ממני ראשי החברה
קדישא אלף אדומים עבור הזכות להיקבר
בכבוד. כפי שידעת, סירבתי להם והם יצאו
מביתי ופניהם זועפים. הם כעסו ואני שמחתי

כי ידעתי שעשיתי זאת לטובת כל העיר,
כשיצאה נשמתו עדיין חששתי שמא ימצא אדם
הגון שילמד זכות עלי ובכל זאת יקברו אותי
בכבוד ואז תתקיים חלילה הגזירה עליכם, אולם
כשנמסרה גופתי לידי הקברנים והם עשו מה
שעשו ידעתי שהגזירה התבטלה". עוד המילים
בפי הנפטר והרב הקיץ בבהלה והנה חלום.
בבקר הלך הרב בלב חרד לבית הכנסת וסיפר
לפני הקהל את חלומו עוד לפני התפלה. כולם
בכו לשמע החלום ושפכו את ליבם לפני היושב
במרומים שירחם עליהם ויצילם מצרות. כשגמרו
את התפלה יצאו כל בני העיר אל בית העלמין
כשהרב, ראשי העדה וגבאי החברה קדישא
בראשם. כשהתקרבו אל קברו של המת הקדוש

ראו קרש עץ למראשותיו ועליו רשום באותיות גדולות: "פה נטמן ישראל גוי", מזועזעים עמדו כולם, קרעו בגדיהם ובכו בבי רב. אחר כך השתטחו הרב ופרנסי העדה על הקבר ובקשו ממנו סליחה בשם כל הקהילה על העלבון שהעליבוהו. ימים מספר לאחר מכן צווה הרב להקים מצבת אבן גדולה על קברו של הצדיק על חשבון הקהילה הקדושה ולחקוק עליה את הנוסח הראשון בלי שנוי, רק להוסיף אחרי המילה "גוי" מלה נוספת, את התואר: "קדוש". עד היום נמצא הקבר בעיר קראקא ועל מצבתו חקוק באותיות גדולות:

פה נטמן ישראל גוי קדוש תנצב"ה.

עצות סגוליות

להתקדש בקדושת התשובה

✽ זמנים המסוגלים לתשובה ✽

ישנם ארבע פרקים המיועדים ובעלי סגולה
לאדם לחזור בתשובה:

הראשון בסוף כל יום, לכן מובא בנוסח
קריאת שמע שעל המיטה סדר וידוי
בכדי שאדם יהרהר במעשיו ביום ויעשה עליהם
תשובה בלילה. לכן אמרו חז"ל: "אם ראית
תלמיד חכם שעבר עבירה בלילה, אל תהרהר
אחריו ביום, שוודאי עשה תשובה". לכן כל אדם
יהיה בחזקת תלמיד חכם ובאם חטא חלילה

ביום חטא כל שהוא יעשה תשובה בלילה
ומובטח לו כי בורא עולם ימחל לו.

הפרק השני בסוף כל שבוע לפני כניסת שבת,
יש לאדם לחשב מעשיו באותו שבוע
ולחטיב דרכו.

השלישי בסוף כל חודש יש לו לעשות
חשבון נפש וחשבון מעשים
ולהרהר בתשובה.

הרביעי בסוף כל שנה וזהו מתחילת ראש
חודש אלול, חודש הרחמים
והסליחות שה' עינו פקוחה עלינו. דרך עשרת
ימי תשובה, בתוספת הימים עד הושענא רבא
שנאמר: "דְּרָשׁוּ יְהוָה בְּהַמָּצְאוֹ קִרְאֵהוּ

בְּהִיּוֹתוֹ קָרוֹב" (ישעיהו נה ו) על האדם להטיב מעשיו וה' יצליח דרכו.

⊗ שמירת שבת ⊗

את שבת קודש יש לשמור במחשבה, דיבור ומעשה.

מחשבה שנאמר: "זָכוֹר אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת לְקַדְּשׁוֹ" (שמות כ ז) יש לזכור תדיר שהיום שבת קודש, לא להרהר ביום קדוש זה מחשבות חולין ולהדבק בקדושה וטהרה.

דיבור שנאמר: "אִם תָּשִׁיב מִשַּׁבָּת רִגְלְךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶיךָ בַּיּוֹם קִדְּשִׁי וְקִרְאתָ לַשַּׁבָּת עֲנֵג לְקָדוֹשׁ יְהוָה מְכַבֵּד וְכַבֵּדְתוּ מַעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ מִמִּצְוֵה חֲפָצֶיךָ וְדַבַּר דְּבָר" (ישעיהו נה ו)

(ישעיה נח יג). ע"י שמירת הפה מדיבור חול ביום השבת ה' מברך את מעשי ידיו בימות השבוע **מעשה:** קיום כל המצוות השייכות ליום השבת. "וידוע הוא מעלות שמירת השבת כהלכתו כי רבו, שהרי אמרו רבותינו זיכרונם לברכה (שבת קיח) "כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כאנוש מוחלין לו" ועוד אמרו (שם) "שאלמלא שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן היו נגאלין" ואמרו עוד (שמות רבה כה יב) "שקולה שמירת השבת ככל התורה כולה" (פלא יועץ). ע"י שמירת שבת כהלכתה נמחלים לו לאדם כל עונותיו וזוכה להיות צדיק בעל תשובה.

☪ אמן, יהא שמייה רבה מברך ☪

אמרו חז"ל (שבת קיט) כל העונה אמן, יהא שמייה רבה מברך בכל כוחו קורעין לו גזר דינו ואפילו יש בו שמץ של עבודה זרה מוחלין לו.

☪ אמירת תהלים ☪

מובא בשם רבי נחמן מברסלב וזה לשונו: "מי שרוצה לזכות לתשובה יהיה רגיל באמירת תהלים, כי תהלים מסוגל לתשובה", עב"ל.

יש עניין לקרוא בכל יום עשרה מזמורי תהלים שתיקן רבי נחמן מברסלב זצוק"ל המסוגלים לתיקון פגם הברית ויקפיד אדם בזה מאד ותצמח

לו טובה גדולה מזה ולפני הקריאה יקבל על עצמו תשובה, ויאמר ויהי נועם, ויאמר מזמורים אלו להלן: ט"ז, ל"ב, מ"א, מ"ב, נ"ט, ע"ז, צ, ק"ה, קל"ז, ק"נ.

וכל המוסיף יוסיפו לו מן השמים.

✽ קבלת יסורים באהבה ✽

אמרן חז"ל (ברכות ה) "מה מלח ממתק את הבשר, אף יסורין ממרקין כל עוונותיו של אדם".

דהיינו שמטהר ומצחצח הגוף מחטאים. ועוד אמרו: (קידושין מ), "הקב"ה מביא יסורין על צדיקים בעולם הזה כדי שירשו עולם הבא".

☪ קבלת ביזיונות ☪

אמרו חז"ל: (שבת פ"ה) "הנעלבים ואינם עולבין, שומעין חרפתן ואינן משיבין ... על ידי כך מתכפרים בזה כל עוונותיו".

עצות נוספות: כשבא לידי האדם תאוה או רצון ישברו לפני הבורא יתברך ויצרף תפילת הפה למחשבה ומעשה, וכך יעשה:

לא לחבך - באם יש בגוף האדם פצע או חבורה או שגופו דורש חיכוך וגירוד מצד מבעו או שיתוש עוקצו, יניח ליתוש ויקבל עקיצתו ולא יגרד למרות רצונו העז ויאמר בפיו בצרופ מחשבה טהורה שמגביל

עצמו מלגרד למען שם ה' בכדי שיקבל
תשובתו באהבה.

קירור התאוה - מובא ע"י השל"ה הקדוש,
שהפסק באמצע האכילה
נחשב לתענית. וזה לשונו: "וימעט הנאות
אכילתו וזה יהיה לו במקום תענית ואשרי
לו", עכ"ל.

ובן שמחלקים דברי מתיקה ומאפה, אל יקפוץ
ויתאוה אלא יתגבר על יצרו ולא ייקח
אלא יכוון ע"י כך לכפר על חטאיו, ויאמר
"ריבון העולמים אני מתאוה לזה המאכל
לאכלו, ואני משבר תאוותי לכבוד שמך
יתברך לכפרת עוונותיי" (טהרת הקודש).

שינה - לשון טהרת הקודש "והנה יש סיגוף בשינה, כמו למשל אם רגיל לישון על שני כרים ומניח כר אחד, ואומר: ריבוננו של עולם, אני מניח זאת בשביל כבוד שמך יתברך, אז נחשב זאת לעינוי ומכפר עוונותיו".

וכן על זה הדרך, כל אדם ישבר דבר שהוא תאב אליו ביותר ויחפש בוקר וערב לדבוק בבורא, ויש לכלכל צעדיו בצנעה כדי שתעלה בידו התשובה ויפתח לנו ה' שערי שמים לקבל תשובתנו ותפילתנו ברצון, וישלח את משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

כללים לחזרה בתשובה

מלקוטי רבי נחמן מברסלב

א. עיקר התשובה הוא וידוי דברים, כי על ידי כל חטא שאדם חוטא, נכנסים העוונות בעצמותיו, והם שוברים אותו, וכשמתודה יוצאים העוונות מהעצמות. (חלק א סימן ד)

ב. עיקר התשובה, לדום ולשתוק בשעה שאדם אחר מחרף ומבזה אותך, ואז על ידי זה הדם שבחלל השמאלי יוכנע. (חלק א סימן ו).

ג. עיקר התשובה, שיזרוק עצמו חזרה אליו יתברך, וידביק עצמו באין סוף ברוך הוא, שזה עיקר החכמה לידע שכוחי מה נגדו יתברך. (חלק א סימן לה).

יפה

התשובה
כללים לחזרה בתשובה מלקוטי רבי נחמן מברסלב

ד. עיקר התשובה, לשמור מאוד על מחשבתו, שלא להרהר שום הרהור רע, כי מחשבות קדושות זה היצר הטוב, ומחשבות רעות זה היצר הרע, ואי אפשר להתגבר על יצר הרע, רק על ידי קדושת המחשבה. (חלק א סימן מט).

ה. עיקר התשובה, לדבר הרבה בתורה ובתפילה עד שיזדכך דמו לגמרי, ולא ירצה כבר שום מחלוקות ומריבות, אלא ירצה רק את הקדוש ברוך הוא בעצמו מרוב זיכוך שנזדכך דמיו, וזה שלמות התשובה. (חלק א סימן עה).

ו. בשעת התפילה, כל זמן שהאדם שומע עוד איזה אדם, דהינו ששומע ומרגיש, שעומד עוד אדם אחד בשעת תפילתו, הוא לא טוב. כי

יפה
כללים לחזרה בתשובה מלקוטי רבי גוזמן מברסלב

צריך כל אדם בשעת תפילתו, שיצייר בדעתו, שאין שם אלא אני והשם יתברך לבד. ובליקוטי מוהר"ן מבואר עוד יותר, שמחויב האדם לבטל את עצמו כל כך בשעת התפילה, עד שלא שירגיש אפילו את עצמו כלל, רק השם יתברך לבדו. (סימן קג).

ז. מי שרוצה לזכות לתשובה, יהיה רגיל באמירת תהילים, כי אמירת תהילים מסוגל לתשובה.

ח. לפעמים מגיע לאדם הרהור תשובה והשתוקקות להשם יתברך באיזה מקום, שצריך שם באותו המקום דווקא להתחזק בזה הרהור תשובה והשתוקקות. כגון לדבר שם

יפה
התשובה
כללים לחזרה בתשובה מלקוטי רבי נחמן מברסלב

איזה דיבורים של תחינות ובקשות או דברי
השתוקקות בפה ובלב.

ז. דוד המלך עליו השלום יסד כל ספר תהילים
מזה שהיה חזק מאוד בעניין ההתבודדות.
ואמר רבי נחמן שעיקר ההתבודדות של דוד
המלך עליו השלום היה בעת ששכב על מיטתו
וכיסה עצמו בסדין, אז היה מדבר ומשיח כל
לבו לפני השם יתברך.

י. צריך כל אדם לצעוק להשם יתברך ולשאת
לבו אליו יתברך כאילו הוא באמצע הים
תלוי על חוט השערה ורוח סערה סוער עד לב
השמיים, עד שאין יודעין מה לעשות וכמעט
שאין פנאי אפילו לצעוק. אבל באמת בודאי אין

יפה התשובה
כללים לחזרה בתשובה מלקוטי רבי נחמן מברסלב

לו עצה ומנוס כי אם לשאת עיניו ולבו להשם
יתברך, כי האדם בסכנה גדולה מאוד בזה
העולם כאשר יודע כל אחד בנפשו.

יא. יכולים לצעוק להשם יתברך בקול דממה
דקה בצעקה גדולה מאוד, ושום אדם לא
ישמע כלל, כי אינו מוציא שום קול לחוץ, רק
הוא מצייר היטב הצעקה במחשבה.

משל על מלך אחד היה לו בן סורר ומורה
וכל מה שהשתדלו שרי המלוכה לתקן
מידותיו הרעות לא עלה בידם לא ברעות ולא
בטובות והיה מזלזל בכבוד המלך עד שכעס
המלך ופקד שיקשרו עיניו ויוליכוהו למרחקים
במדבר שמם ויעזבו אותו שם באופן שלא יוכל

לחזור ולא ידע את הדרך, וכן עשו, וכן המלך
 לפנות ערב פתח עיניו וראה את עצמו במקום
 מסוכן מדבר שמם רעב וצמא, אין בגד ואין בית,
 התחיל לבכות איך פתאום נפל משמי מרומים
 עד תהום תחתית, בינתיים נהיה לילה וראה
 מרחוק כפר אחד ניגש לאותו הכפר לפתח
 הראשון דפק בדלת בא זקן אחד אמר לו מה
 אתה רוצה? אמר לו שהוא רעב ירחם עליו,
 אמר לו הזקן פה אין רחמנות כל אחד על שכמו
 יסבול, אבל אם תעבוד מחר אצלי אתן לך אוכל,
 וכן היה. למחרת התחיל לעבוד בעד כיכר לחם,
 ועבד שם כשישה חדשים עד ששכח את בית
 אביו ושהוא בן מלך חשב על עצמו שנולד
 ככפרי לעבודת פרך. ויהי היום, הכפרי הזקן מת

והשאר אחריו בן בלייעל, והתחיל לנקום ממנו והוסיף עליו עבודה ובמקום לתת לו ככר לחם היה נותן לו חצי כיכר ומכהו ומבזה אותו, ובן המלך סובל כל מיני ייסורים קשים, באותם הימים התגעגע המלך לבנו ורצה לראות אותו ואינו יודע איפה נמצא, מה עשה? אסף את בית דינו והלכו ממקום למקום ובכל מקום שבאו היו מכריזים מטעם המלך שכל מי שיש לו ריב עם חברו או דין ודברים יגש לבית דינו של המלך, ידוע שכל זה עשה המלך כדי לחפש את בנו, עד שהגיעו לאותו הכפר גם שם הכריזו ובאו כולם שתמיד היה ביניהם מחלוקת כי כולם היו גנבים ורשעים גמורים, זה אומר זו הקרקע שלי וזה אומר זה המגרש שלי, בינתיים בא גם

בן המלך מרוב הצרות שעל ראשו דחף מכאן ומכאן ונכנס והתחיל לבכות ומספר שהיה זקן אחד והיה נותן לו ככר לחם ליום ועכשיו בנו בלייעל אכזר הוסיף עבודה כפלים ולא נתן לו אלא כמחצית כיכר, המלך ובית דינו הכירו שהוא בן המלך אבל הוא לא הכיר אותם והוא שכח לגמרי שהוא בן המלך מרוב הצרות והייסורים והאמתלאות שעבר על ראשו חשב את עצמו ככפרי שאל המלך ומה אתה רוצה? אמר לו: אדוני המלך לחם אני רוצה, וחזרו ושאלו אותו בית דינו של המלך: מה אתה רוצה ובן המלך עומד ובוכה ואומר לחם אני רוצה, המלך לא יכול עוד להתאפק מלראות את בנו בצער גדול כזה נתן קולו בבכי ואמר בני,

יפה
התשובה
כללים לחזרה בתשובה מלקוטי רבי ג'ומן מברסלב

שכחת שאתה בן מלך? ובמקום שתבקש לחזור לבית אביך ואתה תשלוט בהם אתה מבקש כיכר לחם מידי אחרים? עד כאן המשל. והנמשל, המלך זה הקדוש ברוך הוא וישראל בנים למקום. עונותינו גרמו לנו הגלות המר הזה תחת שרים זרים ואכזרים רוצחים ועם ישראל סובלים תחת ידם, וכשמתאספים להתפלל בציבור, אנחנו מבקשים כל אחד ואחד את שלו והקדוש ברוך הוא אומר בני למה לא תבקשו על הקמת שכינתא מעפרא ששם תלוי כל הגדולה שלכם ומאליו יבא לכם כל טוב.

שמע אחי היקר ותן אל לבך, כל תפילותיו של האדם על עניין הצלחה, פרנסה, בריאות

יפה התשובה
כללים לחזרה בתשובה מלקוטי רבי נחמן מברסלב

וכדומה נמשלים לחצי כיכר הלחם שמבקש בן
המלך במשל אשר הובא למעלה.

האם אנו מעוניינים בחצי כיכר הלחם אשר
עשקו מידנו הגויים האכזרים או שמה
להיות במחיצת ובחסות מלך העולם אשר כל
יכול הוא ושלִיט בעליונים ובתחתונים וכבודו
מלא עולם אשר יכול להשפיע עלינו אוצרות
עולם עד בלי די. לכן אחי אזור מותניך וחזק
לבך להתפלל על הרצון האמיתי אשר יעלה את
כל עם ישראל כולו בכללות מעלה, מעלה אל
חזקת מלכו של עולם ישתבח שמו. הנח את
מדרת חצי כיכר הלחם וזעק מעמקי לבך אל
אבא שבשמים: **אבא! אבא!** רוצים גאולה.

יפה
התשובה
כללים לחזרה בתשובה מלקוטי רבי נחמן מברסלב

אבא! אבא!

רוצים את מלך המשיח שיבוא לגאלנו.
לכן בכל מחשבותיו דבוריו ומעשיו יכוון לשם
יחוד קודשא בריך הוא ושכינתא ויחוד
אותיות י"ה באותיות ו"ה ביחודא שלים. לאקמא
שכינתא מעפרא ולעילוי שכינת עזנו.
ולחתפלל על משיח בן יוסף שיגבור על
ארמילוס הרשע, ושיבוא משיח בן
דוד לגאלנו במהרה בימנו אמן נצח סלה ועד.

שומר הברית

עצות והנהגות לשמירת הברית ותיקון פגם הברית, אשר בעוונותינו הרבים גורמים לפיזור ניצוצות הקדושה בין הקליפות וע"י מעשינו הטובים בכוונה לשמה, נתקן כל הנידחים, וה' ברחמיו יזכנו על דבר כבוד שמו ובזכות השם הקדוש: חב"ו הרמזו בר"ת הפסוק "חיל בלע ויקיאנו" נזכה לכנס את כל הבנים האובדים ולהיות בעלי ברית אמת בזכות יוסף צדיקא ממידת היסוד, כנאמר בפתח אליהו הנביא זכור לטוב: "יסוד סיומא דגופא אות ברית קודש" נזכה לעבוד את ה' בלבב שלם ונתקן כל ניצוצות הקדושה אשר התפזרו על ידנו בין באונם

בין ברצון בין בשוגג בין במזיד בין ערים בין ישנים
בין על ידנו בין על ידי אחרים שלא במקום מצוה,
וה' ברחמיו לא ימנע טוב להולכים בתמים.

מובא כאן מדברי רבנו החיד"א (הרב חיים יוסף
דוד אזולאי) בספרו "ציפורן שמיר": "כל
הסגולות הנאמרות באמת, הם מפניני רבותינו
ז"ל בש"ס ומדרשים וזוהר הקדוש, והחי ייתן אל
לבו להזדרז בהם. כי בלא סגופים ותעניות ומתן
דמים יתכפרו כל עוונותיו, ובלבד שיעשה
הדברים כהלכתן וכמשפטן ביראה ואהבה לשם
שמים והם:

א. כל העונה "אמן יהא שמיה רבא מברך"
בכל כוחו, אפילו היה בו שמץ מינות
מוחלין לו.

ב. כל השומר שבת כהלכתו, אפילו עובד
עבודה זרה כאנוש מוחלין לו.

ג. כל המעביר על מידותיו, מעבירין לו על כל
פשעיו.

ד. כל השומע אגדה מפי הדורש ועונה "אמן"
יהא שמיה רבא" מכפרין לו עוונותיו.

ה. כל האומר שירת הים בשמחה, ובעצמו שער
כאילו הוא ניצול מהים ופרעה וחילו הם
נטבעו ואמר שירה, הנה משורר ששער כך
מכפרים לו עוונותיו.

ו. כל הבוכה ומתאבל על אדם כשר, מוחלין
לו על כל עוונותיו.

ז. כל המתפלל בערב שבת ואומר "ויכלו" שני מלאכי השרת אומרים לו: "יָסֵר עֲוֹנֶךָ וְחָטְאֶתָּךְ תִּכְפֹּר" (ישעיהו ו ז)

ח. יסורין ממרקין עוונותיו של אדם.

ט. העוסק בתורה לשמה, עוונותיו מתכפרים.

י. המצטער ביום הכיפורים כשקוראין עניין מיתת בני אהרן, ובוכה על אובדן הצדיקים, הקב"ה מכריז עליו: "יָסֵר עֲוֹנֶךָ וְחָטְאֶתָּךְ תִּכְפֹּר".

יא. כל מי שנעשה לו גם ואומר שירה בידוע שנמחלו כל עוונותיו.

עצה אחרונה, מועילה, בדוקה ומנוסה, היא לקרוא וללמוד בדברי הזוהר הקדוש,

למרות שאינו מבין. משום שלימוד זה עושה פירות בעליונים ובתחתונים ומאיר לנשמתו אור יקרות רב עוצמה. אך על דרך "הַיְדָעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ".

בתחילה יקרא בדברי הזוהר בלא להבין, ולימודו זה יעשה נחת לפני בורא עולם כתינוק שהתחיל למלמל מילים ראשונות ועושה נחת רוח רבה להוריו למרות שאינם מבינים משמעות מילמוליו, כך הקב"ה שמח בבניו הלומדים כילד המשחק לפני הוריו. ובמשך הזמן מובטח לו בזכות אבותינו הקדושים אברהם, יצחק ויעקב, משה ואהרן, יוסף ודוד שהם כנגד שבע הספירות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד יסוד ומלכות. שלימודו יישא

פרי ואז יבוא לקצור ברינה את שכר הלימוד
 לפני הקב"ה שאין הקב"ה מקפח שכר אף ברייה.
מובא להלן מעט מהמעט מדברי קבלה
 מהזהר הקדוש ומדברי רבותינו בעלי
 הקבלה האמיתיים בקונטרס "פתח חכמה",
 בכדי שיוכל כל אדם ללמוד בדברים אלו וישיג
 אור לנפשו. אך אל לו להמציא סברות והבנות
 על דעת עצמו, אלא יקרא ויבין פשטם של
 דברים ומובטח לו שיזכה לאור יקרות ויתקן
 נפשו, רוחו ונשמתו. אך יזכור לקבל על עצמו
 נוסח קבלת התשובה שהובא בספר, בכוונת
 המחשבה והלב.

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה (יאהדנוהי) בדחילו ורחימו
(יאההויהה) ורחימו ודחילו (איההויהה) ליחדא שם אות י' ואות ה'
(או"א) בשם אות ו' ואות ה' (זו"נ) ביחדא שלים (יהוה). בשם כל
ישראל, הריני מתכוון בכל מילה ומילה בכתוב לעשות נחת רוח
ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו, לאקמא שכינתא מעפרא, ולזמר כל
הקוצים והחוחים הסובבים את השושנה העליונה להיות מיין נוקבין
לעורר אהבת דודים למעלה איש את פני רעהו ויתרבה השפע בכל
העולמות ונזכה לעשות פרי מלימודנו זה הנקרא שמו בישראל:

קונטרס

פתח חכמה

**הקדמה קצרה למתחילים בלימוד תורת האמת.
כמובא בזוהר הקדוש ובדברי רבותינו המקובלים
אנשי האמת.**

לע"נ האדם הכשר ירא אלהים ורודף טוב.
עמוס בן דוד עטייה ז"ל
אשר נפטר לבית עולמו י בתמוז התשנ"ה
ולע"נ אשתו יהודית רחל עטייה ז"ל
אשר נפטרה לבית עולמה יח בסיוון התשנ"ד.
בחמלת ה' עלי נעשה ונצליח.

תפילה קודם הלימוד מהאר"י הקדוש זיע"א

ריבון העולמים ואדוני האדונים אב הרחמים
 והסליחות מודים אנחנו לפניך יהוה
 אלהינו ואלהי אבותינו בקידה ובהשתחויה
 שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקודש
 ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו
 ומה חיינו אשר עשית עמנו חסד גדול כזה, על
 כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך שתמחל ותסלח
 לכל חטאתנו ועונותינו ואל יהיו עונותינו
 מבדילים בייננו לבינך. וכן יהי רצון מלפניך יהוה
 אלהינו ואלהי אבותינו שתכונן את לבבנו

ליראתך ולאהבתך ותקשיב אוזניך לדברינו אלה
 ותפתח לבבנו הערל בסודות תורתך ויהי
 לימודינו זה אור מקור נשמתנו בכל בחינתנו
 ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על
 ידם גילית דבריך אלה בעולם וזכותם וזכות
 אבותם, תורתם, תמימותם וקדושתם יעמוד לנו
 לבל נכשל בדברים אלו ובזכותם תאיר עיננו
 במה שאנו לומדים כמאמר נעים זמירות ישראל:
 "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך", "כי יהוה
 ייתן חכמה מפיו דעת ותבונה" יהיו לרצון אמרי
 פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי".

הקדמה

מטרת קונטרס פתח חכמה היא להעלות רפואה לנפש האדם. לכן על הקורא לשמור על מספר כללים בכדי לזכות באור הרוחני העמוק החבוי בקונטרס זה, הן בהסבר על עקרונות תורת הקבלה, הן בשמות הקודש ושמות המלאכים. ואלו הם:

- א.** לשמור על טהרת גופו וידייו לפני הלימוד.
- ב.** להרהר בתשובה לפני הלימוד כנוסח המובא בראש הספר.
- ג.** לקרוא את תפילת האר"י זצ"ל לפי הלימוד.
- ד.** בשעת הלימוד אין לקרוא את שמות הקודש והמלאכים בקול רם אלא בלחש.

הקדמה

ה. אין לנסות ולהשתמש בשמות הקודש
והמלאכים בחיי היום יום ללא הבנה,
והדרכה מתלמיד חכם.

ו. אין לקרוא במקום מטונף.

חכמת האמת

מובא בזוהר הקדוש (זוהר החדש שיר השירים ע ב)
 וזה לשונו: "אם לא תדעי לך היפה
 בנשים". "וידעת היום והשבת אל לבבך כי יהיה
 הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת
 אין עוד" (דברים ד לט), אשריהם של כל אלו
 העוסקים בתורה לדעת חכמת אדוניהם, והם
 יודעים ומסתכלים בסודות עליונים. כי כשאדם
 יוצא מהעולם הזה (עושה תשובה ולא נשארו לו עבירות,
 אלא אלו שמיתה מכפרת) ע"י זה (המיתה) מסתלקים
 ממנו כל הדינים שבעולם, ולא עוד אלא
 שפותחין לו י"ג שערים מסודות האפרסמון
 הטהור שהחכמה העליונה תלויה בהם.

ולא עוד, אל שהקב"ה חוקק אותו בבגד ההוא שכל הצורות חקוקות שם בעולם הזה ובעולם הבא, והקב"ה משתעשע עמו בגן עדן ומנחילו ב' עולמות, את העולם הזה ואת העולם הבא.

החכמה שאדם צריך לדעת ולהסתכל הכול בסוד אדונו. אחת היא לדעת ולהסתכל בסוד אדונו, ואחת היא לדעת את עצמו, שידע מי הוא, איך נברא, ומאין הוא בא, ולאן ילך. ותיקון הגוף איך מתקן. ואיך הוא עתיד לבוא בדיון לפני מלך הכול. ואחד הוא לדעת ולהסתכל (ולדעת את) העולם הזה שהוא (נמצא) בו, ועל מה יתקן (העולם).

ואחר זה (יסתכל) בסודות של העולם העליון, לדעת את אדונו, וכל זה יסתכל האדם מתוך סודות התורה. הוא יראה, שכל מי שהולך לעולם ההוא בלא ידיעת (סודות התורה) אפילו יש בו הרבה מעשים טובים, מוציאים אותו מכל השערים של העולם ההוא. צא וראה מה כתוב כאן "הגידה לי" (הנשמה אומרת להקב"ה) אמור לי סודות החכמה העליונה, איך אתה רועה ומנהיג בעולם ההוא העליון, למד אותי את סודות החכמה שלא ידעתי, ולא למדתי עד הנה, כדי שלא אהיה בבושה בין אלו המדרגות העליונות שאני באה ביניהם כי עוד לא הסתכלתי בהן. בוא וראה מה כתיב: "אם לא תדעני לך תיפח פנאים". (הקב"ה משיב לנשמה) אם את באה בלא

ידיעה ולא הסתכלת בחכמה מטרם שבאת לכאן
ואינך יודעת את סודות העולם העליון, צאי לך,
אין את ראויה להיכנס בלי ידיעה. עד כאן.

מובא להלן לשון הרב המקובל רפאל משה
אלבו זצ"ל בספרו "עדן מקדם"
המבוסס על המקובל האלהי מהר"ם קורדוברו
זצ"ל בספרו "אור נערב" ומדברי מהר"י
גיקאטיליא בספרו "שערי אורה".

וזה לשון קודשו:

ראשונה צריך שתדע שהבורא יתברך הוא
אור אין סוף ואין לו שני, והוא מצוי
והוא סיבת הסיבות ועילת כל העילות, והוא
הפועל ובורא הכול ומקיים המציאות, ובהתבטל

הפעולה לא יתבטל הפועל, עם היותו בלתי צריך
 לאחד מהם, כמו שהאחד הוא סיבת המספר
 והוא אינו מספר ובהתבטל המספר לא יתבטל
 האחד, והוא עומד בעצמו ואינו צריך למקום כי
 הוא מקומו של העולם.

ודע כי קודם האצילות היה האויר הקדמון
 הבהיר יתברך, קדמון יחיד פשוט אין סוף,
 וכשעלה ברצונו הפשוט להאציל ברואים למען
 תוכר גדולתו וחכמתו הנפלאה, כי בלא עם לא
 נודעה מעלת המלך, האציל נקודה מן האוויר
 והיא יוד ונשאר אור, וזהו סוד: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים
 יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר", והנקודה הנאלצת שהיא
 יוד היא נחלקת לשלשה חלקים כזה יוד
 במילואה, וכל אחת מג' אותיות אלו של יוד

היא נחלקת גם כן לשלושה חלקים כזה: יוד ואו דלת הרי תשעה, והמקום הסובלן (כולל) הרי עשרה, ויוד עצמה מספרה עשר, על ידי זה רמז לעשר ספירות הקדושות: כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד יסוד, מלכות. ראשי תיבות: בח"ב חג"ת נהי"ם, ודע כי מצירוף היוד יורה כי אין סוף ברוך הוא המאציל הנקודה שהכל כלול בה הוא קדמון, כיצד כבר כתוב בספר יצירה שתיבה בת שתי אותיות אינה בונה כי אם שני בתים כזה: אב בא, ותיבה בת שלש בונה ששה בתים, ותיבה בת ארבע בונה כ"ד בתים ובת חמשה בונה ק"ך, ובת ששה בונה תש"ך, ובת שבע בונה ה' אלפים וששים בתים, וצא וחשוב בת שמנה

ותשעה ועשרה עד שאין הפה יכול לדבר:
 "תולדותם לבית אבותם", וקה כלל זה בידך
 למען תדע כמה בונה כל תיבה בנקל, תדענו
 מן התיבה הפחותה ממנה אות אחת, על ידי
 הכאה, כיצד ידענו שתיבה בת שתיים בונה שני
 בתים, ואתה רוצה לדעת כמה בונה בת שלש,
 הכה שלשה עם שנים שהם ששה, וכן כמה
 צירפנו מבת שלש ששה, ואתה רוצה לדעת כמה
 בונה בת ארבע, הכה ששה בארבע כזה, ארבעה
 פעמים ששה הם כ"ד, וכן חמשה פעמים כ"ד
 הם ק"ך, וכן ששה פעמים ק"ך הם תש"ך, וכן
 על זה הדרך. ובזה יעלה מצירוף היום מספר
 "קדם", כיצד יוד היא בת שלש אותיות בונה
 ששה בתים כזה יוד יוד ודי דיו דוי ומספר

כולם ק"ך עם ח"י אותיות וששה תיבות, יעלה
 סך הכל קד"ם וכל זה להורות על מאצילה
 שהוא קדמון.

וצריך אתה לדעת כי היוד היא כלולה באות
 אלף שהוא הנקרא פלא העליון שהוא
 אור צח ומצוחצח, והוא כתר שממנו נאצלו כל
 הספירות כזה א, ומן אחת יצאו שנים, ומן שנים
 יצאו שלשה, ומן שלשה יצאו ארבעה, כיצד מן
 אחת שהיא כתר, יצאו שנים שהם חכמה ובינה,
 ומן שנים שהם חכמה ובינה יצאו ג' שהם חסד,
 גבורה ותפארת, ומן שלשה שהם חג"ת יצאו
 ארבעה: נצח, הוד, יסוד, מלכות, וזהו סוד מה
 שאמר בספר הבהיר, וזה לשונו:

מהו אבגד אמ"ל מחד נקפין תרין, מתרין נפקין
 תלת, מתלת נפקין ארבע, דאינון סגולתא
 סגול צירי שוא, כזה:

כתר

זכמה	ביצה	סגולתא
זסד	גבורה	סגול

תפארת

נצוז	הוד	צירי
	יסוד	שוא

מלכות

נמצא שכל הספירות נאצלו מן יוד שהיא אלף,
 והוא פלא העליון.

ועוד צריך לדעת שהאין סוף ב"ה המציא
 והאציל ספירותיו שבהם פעולותיו והם

עשרה מאמרותיו, והם לו ככלים אל הפעולות הנמשכים ממנו בעולם השפל, ובאמת מציאותו ועצמותו מתפשט בהם, והנה חכמתו יתברך, והוא יודע שתכלית המכוון באצילותם חייב המספר השלם הזה, ולא יתייחס אל הספירות בלבד, אלא גם כל הדברים הנמשכים מהם כולם כלולים מעשר ואין להוסיף או לגרוע ח"ו.

עוד צריך אתה לדעת שעשר ספירות אלו יש להם שמות שאינם נחקקים, והם אלהיה בכתר, יה בחכמה, יהוה בניקוד אלהים בבינה, אל בחסד, אלהים בגבורה, יהוה בתפארת, יהוה צבאות בנצח, אלהים צבאות בהוד, שדי או אל חי ביסוד, אדני במלכות, והשמות עצמם הם הספירות ולא שהם מיוחדות

לספירות ח"ו, והספירות והשמות הם שמות
האין סוף ב"ה כפי פעולותיו.

עוד צריך לדעת שעם היות שהשמות שאינם
נמחקים הם עשר כנ"ל, מכל מקום יש
שם אחד הכולל את כולם והוא שם יהוה ב"ה,
כי קוצו של יוד הוא כתר הרומז לשם אהיה,
והיוד עצמה היא חכמה הרומזת לשם יה, ואות
ה' היא הבינה הרומזת לשם יהוה בניקוד
אלהים, ואות ו' שם רמז לשש קצוות שהם חג"ת
נה"י הרומזים לשם אל אלהים יהוה צבאות שדי
אל חי ואות ה' אחרונה היא מלכות אימא
תתאה (תחתונה), כי כמו שאות ה' ראשונה היא
הבינה אימא עילאה (עליונה), כן ה' אחרונה היא
המלכות אימא תתאה הרומזת לשם אדני. נמצא

כי שם יהוה ב"ה הוא העמוד שכל הספירות
עליונות ותחתונות נאחזים בו, ובו הם נשפעים
ממעלה ומטה, והוא השם העומד כדמיון גוף
האילן, וכל שאר שמות הקודש הם כדמיון ענפי
האילן, והוא המיוחד כל הספירות ובו נאחזים
ונסמכים כל הנבראים עליונים ותחתונים וכל
סדרי העולם וסודותיו ובניניו, ואליו הם צופים
ובו הם תלויים, ולכן נקרא בדברי חז"ל מקום
כי הוא מקומו של עולם והוא נר האמצעי
שהכול פונים אליו, עליונים להשפיע ותחתונים
לקבל ממנו, ולכן הוא עיקר האלוהות ואליו כל
תפילותינו, הוא אלוהינו ואנחנו עבדיו וצאן
מרעיתו, ואל יעלה בדעתך ששאר השמות אינם
בכלל האלהות ח"ו אלא הכול אחד, הוא מיוחד

באהיה שהוא כתר, עד אדני שהיא מלכות, כי כולם כלולים בו ומתאחדים באין סוף ב"ה וכלא הוא חד לית פירודא ח"ו בריך הוא בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמין. ולכן בתפילותינו וברכותינו, אנו מזכרים שם הויה ב"ה שהוא גוף האילן הקדוש והוא קו האמצעי שהוא סוד אות ואו, ועל ידו אנו מעוררים מה שצריך לאותה תפלה או לאותה ברכה, כגון אם אנו צריכים לחדס מתעורר שם אל הכלול בו שהוא מידת החדס לפעול פעולותיו, וכן על זה הדרך בשאר השמות, וזהו סוד: "יְהִי חֲסִדֶּךָ יְהוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יְחַלְּנוּ לָךְ", וכן: "עֲזֹרָה אֶת גְּבוּרָתְךָ וּלְכָה לַיִשְׁעֶתָה לָנוּ", וכן: "אֲשֶׁר תִּתֶּנָּה הוֹדֶךָ עַל הַשָּׁמַיִם" ודומיהם.

ודע כי אין סוף ב"ה הוא נעלם בכתר עליון שהוא סוד שם אהיה והוא ג"כ מורה על הקדמות, כי מילוי אהיה כזה: אלף הי יוד הי המילוי לבד עולה ק"מ, וארבע אותיות אהיה הרי קדם להורות כי הוא קדמון לכל הקדומים, וכתר הוא רמוז בשם אהיה, כי אהיה בא"ת ב"ש הוא תצמץ עולה כמספר כתר, והאותיות שאחר שם הויה הם: כוזו והם עולים למספר: יהוה אחד, לרמוז שהכל אחדות אחת פשוטה מאין סוף ב"ה עד המלכות, ולכן אנו מיחדים אותו בעיקר אמונתנו ואומרים יהוה אלהינו יהוה אחד, לרמוז שמה שאמרנו כי יהוה ב"ה שהוא אלהינו ואנחנו עבדיו ועמו, יהוה אחד, אחדות פשוטה ומיוחדת, ולית פירודא ח"ו.

ובוא וראה מה שאמר בספר שערי אורה וז"ל
 התבונן ודע כי השם הגדול והנכבד
 והנורא שהוא יהוה ב"ה הוא השם הכולל כל
 השמות כולם בכל שמות הקודש הנזכרים
 בתורה, ולכן יש לך להתבונן כמה אתה צריך
 ליזהר בעת שאתה מזכירו, שתדע שאתה נושא
 על פיך כל שמותיו הקדושים ועולם ומלואו
 עליונים ותחתונים, וכשתדע זה תבין סוד "לא
 תשא אֶת שֵׁם יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשׁוֹא", כי איך
 בריה שפלה ונקלה תהיה נושאת על לשונה
 השם הגדול שכל צבאות מעלה ומטה נשואים
 בו, וכל שכן לעשותו גרון ח"ו לחתוך בו, אבל
 כשאתה מזכיר השם ראוי לך לשבח ולרומם
 כאומרו: "כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הָבוּ גִדְלִי

לְאֱלֹהֵינוּ", שתדע לך כי בשעה שאתה מזכיר את שם יהוה ב"ה ומניע אותיותיו בתנועת הלשון אזי הוא מרעיש את העולמות למעלה, וכל צבאות מלאכי מעלה שואלים אלו לאלו ואומרים למה העולם מרעיש, ואומרים לפי שפלוגי הרשע הזכיר את השם המפורש והניע אותו בשפתיו, וכפי התנועה שהניע אותו בשפתיו, וכפי התנועה שהניע אותו כך מתנועעים כל השמות והכינויים התלויים בו, ולכן נתרעשו שמים וארץ, ואז אומרים מי הוא זה הרשע שהזכיר השם הגדול לריק והרעיש העולם, הלא זה הרשע שעשה עבירה פלונית ביום פלוני, וחטא כך וכך בזמן פלוני ואז היא

סיבה להזכיר כל עוונותיו, וזה סיבת: "כִּי לֹא
יִנָּקָה יְהוָה אֶת אֲשֶׁר יֵשָׂא אֶת שְׁמוֹ לַשָּׁוְא",
עד כאן לשונו.

וידוע תדע כי כל השמות הם נחלקים לשלשה
ראשים והם חסד רחמים דין וסימנם
"חדר" והם סוד אל אלהים יהוה, ובהם נאחזים
כל הענפים והכינויים, אלא ששם יהוה ב"ה
הוא גוף האילן והשורש לכולם, כיצד, שם אל
שהוא חסד כינויו הם: גדול, רחום, חנון, חסין,
ארך אפים, רב חסד, קרוב, חסיד, סולח.

שם יהוה שהוא רחמים כינויו הם: נורא, נושא
עון, עובר על פשע, אמת, מרום, רם, נוצר
חסד, שוכן עד, קדוש.

שם אלהים שהוא דין כינויו הם: אדיר, שופט, דיין, חזק, כביר, כוח, איש מלחמה, גיבור, פוקד עוון, משלם גמול.

ודע כי השם הגדול והקדוש יהוה ב"ה הוא מנהיג את כל העולמות כולם בכוחו הגדול וכל שמותיו הקדושים מתאחדים בו, וכל שאר הכינויים אשר בתורה כגון: רחום וחנון ודומיהם הם כדמיון מלבושים שהמלך מתלבש בהם, ואותם המלבושים אינם חלק מעצמות המלך ממש, אבל הם כדמיון כלים ומלבושים שהמלך לובש ומזדיין בהם כפי העת והצורך, פעם לובש בגדי פאר ומלכות בהיותו שקט ושאנן וכל מדינותיו בשלום ובהשקט, ואז המלך שמח עם עבדיו ולובש בגדים ותכשיטין נאים

והדורים, כן המלך ה' צבאות בעת אשר הוא רוצה לרחם על עולמו ולחון עליהם אז הוא מתלבש בלבוש החסד והחמלה, ואז השם הגדול יהוה מוציא דגל החסד והרחמים וחקוק באותו הדגל שם אל שכיניו הם רחום וחנון ודומיהם, ואז מתגברים הרחמים להטיב ולרחם על בריותיו, וזה סוד: "יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֲרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְאֱמֶת" וכו' "כִּי אֵל רַחוּם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ" וכו', ולפעמים המלך יש לו צער ומלחמות מכמה צרים וצוררים, אז המלך לובש בגדי נקם חרבות ושריונים מגינים וקשתות וכל עבדיו בחפזון עד יעבור זעם או עד שנקם ישיב לצריו, כן כשרוצה השי"ת לעשות דין בעולם או לנקום נקם אז הוא מוציא דגל מדת

הגבורה וחקוק עליו שם אלהים, וזה סוד:
 "יְהוָה כְּגִבּוֹר יֵצֵא כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר
 קִנְיָאָה", ואז הוא לובש הכינויים השייכים למידת
 הגבורה, כגון: גיבור, מלחמה, פוקד עוון, משלם
 גמול, וזה סוד: "יְהוָה מֶלֶךְ גִּאוֹת לָבֵשׁ לָבֵשׁ
 יְהוָה עֹז הַתְּאֵדָה", וזה שאמר הפסוק: "יָקוֹם
 אֱלֹהִים יִפּוּצוּ אוֹיְבָיו וַיִּנּוֹסוּ מִשְׁנֵאֵי מִפְּנֵיו"
 וכו', ואע"פ שנאמר: "קוֹמָה יְהוָה וַיִּפְּצוּ אוֹיְבֶיךָ
 וַיִּנָּסוּ מִשְׁנֵאֵיךָ מִפְּנֶיךָ" וכו', שם רמז למה
 שאמרנו שהכול נאחז בשם יהוה ב"ה, וזהו קומה
 ה' והוציא דגל הנקמה שהיא שם אלהים ולבש
 בגדי נקם תלבושת, שעל ידם ויפוצו אויבך וזהו
 שאמר הכתוב: "פָּתַח יְהוָה אֶת אוֹצְרוֹ וַיּוֹצֵא
 אֶת כְּלֵי יַעֲמֹז".

ולפעמים המלך רוצה לדון עמו ועבדיו משפט
 ממוזג בדין ורחמים אז לובש בגדים
 ממוצעים ומוציא דגל שהכול תלוי וחקוק עליו
 שם יהוה ב"ה, ואינו לובש לא בגדי רחמים
 גמורים ולא בגדי דין גמור, ואז הוא מתלבש
 בכינויים של שם יהוה והם: נושא עוון ועובר
 על פשע מרום וקדוש, ואז הוא רחום בדין
 ומגביר הרחמים על הדין, והסוד: "ארך אפים
 ורב חסד" "מטה כלפי חסד", ואם פשעיו של
 הנידון הם מרובים וראוי לגמור דינו ועונשו הוא
 דן אותו בדין גמור וזהו ואמת לצריך דין אמת,
 אבל לבינוני ארך אפים ומטה כלפי חסד, ולכן
 כפי הדין שדן את בריותיו אם כלפי חסד או
 דין גמור הוא נקרא על פי הפעולה, כגון: "כי

יְהוָה שְׁפִטָּנוּ", "יְהוָה בְּמִשְׁפָּט יָבוֹא" וכו', או:
 "בְּקוֹם לְמִשְׁפָּט אֱלֹהִים", "שְׁפִטָּנִי אֱלֹהִים
 וְרִיבָה רִיבִי" ודומיהם. שאם המשפט יוצא לדין
 נקרא בשם אלהים ואם המשפט יוצא לרחמים
 נקרא בשם הויה ב"ה.

ולענ"ד יראה וירצה, שזהו סוד מה שאמרו
 חז"ל מעביר ראשון, ראשון, ורב חסד
 מטה כלפי חסד, כי סוד התשובה היא מדת
 הבינה דבה חירו דכולא לדכאה לחייבייא, וידוע
 כי בינה קדישא דינין מתערין מינה, וכפי מדת
 הדין אין ראוי לקבל תשובת החוטא אשר התעיב
 עלילה, אלא שמרוב רחמיו מטה כלפי חסד
 וימינו פשוטה לקבל שבים, ועניין הימין הוא כי
 שם הויה ב"ה בניקוד צירי סגול כזה: יְהוִה הוא

עולה רכ"ו כמספר ימין במילוי כזה: יוד מם יוד
 נון עולה רכ"ו, וזהו סוד ימינו פשוטה לקבל
 שבים, כי ניקוד צירי הוא בבינה שהוא יסוד
 התשובה, וניקוד סגול הוא בחסד, וכשהוא מטה
 כלפי חסד לעשות עם צירי סגול אז הוא עולה
 רכ"ו כמספר ימין במילוי, ולכן אמרו המקובלים
 כי כל בעל תשובה בברכת השיבנו בזוכרו את
 השם יכוין בשם הויה בניקוד צירי סגול כדי
 לעורר את החסד, וכבר אמרנו שמדת הדין
 שהיא מדת הגבורה היא המעכבת מלקבל
 תשובת השבים לולא רחמיו שמטה כלפי החסד,
 ומידת הגבורה עולה רי"ו שהיא כמניין שלשה
 פעמים חסד, וכשרוצה השם לקבל תשובת
 השבים מעביר ממידת הגבורה ראשון, ראשון

שהוא שני פעמים מספר חסד, ונשאר חסד פשוט, וזהו מטה כלפי חסד בהעברת ראשון, ראשון מהגבורה, ודוק.

ודע כי לעתיד בשוב ה' את שיבת ציון עתיד להפשיט כל המלבושים והכינויים שהוא מתלבש ומתכסה בהם לפי עניינו, ואז נאמר ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות את מורד, וכתוב: "ביום ההוא יהיה אֶחָד וְשֵׁמוֹ אֶחָד", ונאמר: "כִּי אֶזְכֹּר אֶתְּךָ אֶל עַמִּים שָׁפָה בְּרוּרָה לְקֹרֵא כָּל־שֵׁם יְהוָה לְעַבְדּוֹ שְׂכָם אֶחָד", ואז יהיו הצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, כמלך בהיותו בתוך ביתו שמפשיט כל מלבושיו ורואים אותו בני ביתו עין בעין.

ודע כי כל שמות הקדש והכינויים והמידות אשר
 תמצאם נקראים מידת החסד או מידת הדין
 או מידת הרחמים, אין דין גמור או רחמים גמורים
 שלא יהיה בהם תערובת, בעת שרוצה שם יהיה
 לעשות חסד, אז מתעורר החסד המעורב בכל
 הספירות והכינויים לעשות חסד, וכן בעת שרוצה
 לעשות משפט כתוב, מתעורר הדין שבכל
 הספירות והכינויים לדון דין קשה, ובזה תבין כי
 כל הספירות והשמות והמידות קשורים זה בזה
 ומקבלים זה מזה, וכולם נעשים אגודה אחת
 וכוונה אחת בלי שום פירוד חלילה, ואז תדע סוד
 יחוד בורא הכול יתעלה שמו.

ובל זה מן שם אחיה שהוא בכתר ולמטה,
 אבל ממנו ולמעלה הכול רחמים וחסד

גמור ופושט שאין בו תערובת דין כלל, וזה סוד:
 "וּבְרַחֲמִים גְּדֹלִים אֶקְבְּצֶךָ", כי כל הרחמים
 וחסד הכלולים בקו האמצעי וסמוכים לו אינם
 רחמים גדולים שהרי יש בו תערובת הדין, אבל
 כשמתעורר שם אהיה וממנו ולמעלה, אין קיום
 והעמידה למידת הדין לפי שהוא חסד גדול
 ורחמים גמורים, ולכן ביציאת מצרים שהיו
 ישראל גוי מקרב גוי ומידת הדין מעכבת, כתיב:
 "כֹּה תֹאמַר לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֲהִיָּה שְׁלַחְנִי
 אֲלֵיכֶם", והבן. וכן קריעת ים סוף כתיב: "מֶה
 תַּעֲצֹק אֵלַי דִּבַּר אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּסְעוּ",
 וכתבו המקובלים, כי יסעו מאותה הבחינה שהיו
 צועקים לז"א, וישגיח עליהם עתיק שהוא רחמים

גמורים, וידוע כי אמת תליא בעתיקא, וזהו מה
תצעק אלי ר"ת אמת.

ודע כי שם יהוה ב"ה עיקרו שלשה אותיות
כזה וכללותם ארבעה,

י ו ה

זסד ורזזמים דין

מים רוזז אש

ה

עפר

ובן הוא חילוק היסודות שלש שמות אמ"ש
שהם מים אוויר אש, וכללותם ארבעה
שהוא יסוד העפר, והטעם כי המים כנגד האש
והרוח מכריע בינתיים כמפורש בספר יצירה,

והארץ בית קיבול לשלושתן והיא מאנא דכלהו,
 וכמו כן שלשה אותיות השם שהם יהו הם כנגד
 אל יהוה אלהים שהם חסד רחמים דין, מים
 רוח אש, ושם אדני שהיא ה' אחרונה והיא ארץ
 העליונה היא בית קיבול לשלושתן וכפי
 התגברות אחד מג' שמות אלו לפעול בעולם,
 כך גוברת המידה הרביעית הנקראת אדני.

ובתב הראב"ד בספר יצירה, דע כי עיקר שמו
 יתברך הוא יהו וסידרם כך הוא: יהו
 יוה היו ויהי והי וזהו סוד שמו, וחשבון עשרה
 יש לו יסוד וסוד על דרך עשר ספירות, ואם כן
 זה החשבון יש לו עיקר גדול על פי ההתבוננות,
 ולכן אמרו ז"ל לא ירדה שכינה למטה מעשרה

וביאר הרמב"ן זצ"ל אבגדוהזחטי עולים בחשבון שכינה, כיצד י' פעמים י' הם ק', ט' פעמים ט' הם פ"א, ח"פ ח הם ס"ד, ז"פ ז הם מ"ט, ו"פ ו' הם ל"ו, ה"פ ה' הם כ"ה, ד"פ ד הם י"ו, ג"פ ג' הם ט', ב"פ ב' הם ד', א' פעם אחת א', סך הכל גימטריה שכינה.

ואות ה' על סוד החשבון הוא שומר במרובעו ועל סוד זאת החכמה ה מורה על עצמו יתברך השלשה הויות היה והוה ויהיה כמו שיתבאר לקמן, ואות ו על סוד החשבון הוא גם כן שומר עצמו במרובעו, ועל סוד החכמה ו מורה על סוד שתיים עשרה פשוטות, וסוד יהו יעלה בסוד הצירוף אחיה, עד כאן.

וכתב הרמ"ב בפירושו לספר יצירה משנה
 א' וזה לשונו: והרב ר' אליעזר הקליר
 ביאר בספר הנקרא כבודה, ספר סופר וסיפור
 והם רומזים לג' הויותיו, וכתוב במעשה בראשית
 אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, ואמרו
 ז"ל בהא בראם, פירושו באות ה נברא העולם,
 ובזאת האות יש ג' הויות, וזהו סוד התורה
 באומרה: "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם
 וְאֶת הָאָרֶץ" ואח"כ אמר: "בַּיּוֹם עָשָׂה יְהוָה
 אֱלֹהִים אֶרֶץ וְשָׁמַיִם", והמשורר עליו השלום
 אמר: "בְּדִבְרֵי יְהוָה שָׁמַיִם נִעְשׂוּ וּבְרוּיֹת פִּיּוֹ
 כָּל צִבְּאוֹתָם", וזאת ההא שאמר היא ג' הויות
 כי הא במילוי, צירוף פלס החשבון יעלה ו,
 ואותיות שעולים ששה הם אבג והם תחילת

העולם כאשר פירש רבינו האיי גאון זצ"ל, ואבג מתחלף בא"ת ב"ש, לאותיות תשר וצירוף פלם החשבון מתשר יעלה תת"ק וכשתחלק תת"ק לשלשה חלקים יהיה כל חלק וחלק שלם גימטריה מצפין, ומצפין בחילוף א"ת ב"ש עולה יהוה הרי ג' פעמים מצפין שהם שלשה הויות, והם אות באות היה והוה ויהיה וכולם רמוזים באות הא, עד כאן.

צריך שתדע שהכתר הוא עלול ונאצל מהאין סוף, ולא שהכתר הוא האין סוף כאשר חשבו רבים, אלא שהכתר הוא מסובב ראשון מהאין סוף, ומהכתר נמשך השתלשלות כל הנאלצים, נמצא שהכתר הוא ממניין הספירות, וזה בערך הנאצלים עצמם אמנם בבחינת כללות

כל הנאצלים מעשר אין הכתר מתגלה בהם לרוב רוממותו ודקותו, אלא הם נכללות מהדעת במקום הכתר, ודע שאין הדעת הנזכר ספירה בפני עצמה ח"ו. שהרי ידענו שהם עשר ולא אחד עשר, אלא היא בחינת שש קצוות המתמצעים למעלה בספירות הראשונות והוא סוד ואו הנסתר בכתר וחכמה ובינה.

ודע שהאין סוף מלך מלכי המלכים ב"ה, לא יצדק לומר בו לא יתברך ולא ישתבח ולא יתפאר וכיוצא, מפני שאינו מתברך ומשתבח ומתפאר מזולתו, אלא הוא המברך והמשבח והמפאר והמחיה מתחילת נקודת אצילותו עד סוף כל הנאצלים, וקודם בריאת העולם לא הוצרך אל אצילות, רק היה נעלם בפשיטותו

הקדוש והטהור ולא יצדק בו שום אות ונקודה וציור, כי אפילו הכתר שהוא תחילת האצילות נשלל ממנו האות והציור כל שכן וקל וחומר המאציל ב"ה. ולכן אין אנו יכולים לתאר בו לא דין ולא רחמים לא כעם ולא רוגז לא שינוי ולא גבול ולא שום מידה מהמידות לא אז קודם האצילות ולא עתה אחר האצילות.

אמנם מה שראוי לידע הוא כי בתחילת הכול האציל הא"ס ב"ה האצילות הדק והם עשר ספירות צוריות מחשביות שהם מעצמותו מתייחדות בו והוא והם הכל אחדות שלימה, והם נקראים עשר צחצחות, והם נעלמים העלם נמרץ והם נשמות ומתלבשים בעשר ספירות הנקובות בשמות, והם ככלים את העצמיות

הנוכרים, ובהם הדין והרחמים ושאר הפעילות אשר לא ניחםם אל האין סוף, ולא בהם ממש אלא ע"י התלבשם בבריאה יצירה עשיה כאשר יתבאר לקמן בע"ה.

ודע עוד כי קודם האצילות היו כל המידות מתאחדות בו ונעלמות בו תכלית ההעלם והיחוד שלא יצדק בהם ציור ונקודה ואחר כך האציל ממנו נקודה אחת והוא הכתר, והיא נקראת אין לרוב דקותה ואדיקותה במקורה שלא ישפט בה היש, וממנה נאצלה נקודה שנית והיא החכמה והיא נקראת יש מאין שהיא תחילת הגילוי ותחילת הישות, בסוד וחכמה מאין תמצא, ומפני שאינה יש בעצם אלא היא תחילת

הישות, לכן הוצרך אל נקודה שלישית אל גילוי הנמצאים והיא הבינה, והחכמה היא ראשית ההויה, והבינה סוף ההויה, והיא הנקראת יובל העליון, והנה מג' אלה נאצלו ונמצאו שש קצוות ההנהגה שהם מחדס ולמטה, ראשונה נאצל חסד מחכמה, ואח"כ נאצלה גבורה מהבינה ואח"כ נאצל תפארת מהכתר וכל גילוי שלשה אלה הוא ע"י הבינה אלא שעיקר שורשם מחכמה וכתר כל אחד משורשו, והנה בתוך שלשה אלה היו נעלמות נצח הוד ויסוד, ואחר אצילות וגילוי השלשה הנזכרים נתגלה מחדס נצח, ומגבורה הוד, ומתפארת יסוד, אמנם אצילות המלכות עם שש קצוות יתבאר במקום אחר בס"ד.

הסדר היותר מוסכם בין המקובלים לציור
הספירות הוא זה בח"ב כעין סגולתא,
ותחתיהם חג"ת כעין סגול, ועוד נח"י כעין סגול
שני, ומלכות תחתיהן באמצע, ושעם הדבר כי
כיוון שהכתר הוא הסיבה ועילה אל החכמה
והבינה יחד, לכן יצטייר על שניהם, ואמנם
החכמה שורש אל החסד והכתר שורש אל
הרחמים והבינה שורש אל הדין ומזה תקיש
לשאר. צריך עוד שתדע היות הכתר בחכמה,
וחכמה בבינה, ובינה בחסד, וחסד בגבורה,
וגבורה בתפארת, ותפארת בנצח, ונצח בהוד,
והוד ביסוד, ויסוד במלכות, וכן המלכות ביסוד,
ויסוד בהוד, והוד בנצח, ונצח בתפארת,
ותפארת בגבורה, וגבורה בחסד, וחסד בבינה,

ובינה בחכמה, וחכמה בכתר, והטעם כי העליונים צריכים אל התחתונים, והתחתונים צריכים אל העליונים ולכן כוח התחתון בעליון וכוח העליון בתחתון, וכולם צריכים לאין סוף המחיה את כולם, והוא אינו צריך לשום אחת מהם. ודע שהספירות האלו אינם בעלי מקום ח"ו, ועם היות שאנו מייצרים להם צורה הוא כדי לשכך את האוון, אבל האמת הוא כי הא"ס ב"ה הוא מקום לספירותיו והכתר הוא מקום לתשע ספירות, והחכמה היא מקום ל-ח, והבינה היה מקום ל-ז וכן כולם, והמלכות מקום לבריאה, והבריאה מקום ליצירה והיצירה מקום לעשיה עד הגיע הדבר אל נקודת הארץ, וכן כל עלול מוקף מעילתו עד סיום המדרגות.

עוד צריך שתדע כי לספירות אלו יחסו להם שם צינורות, יען כי כולם מקבלות השפע והאור מהא"ס ב"ה וכל אחת מקבלת ומשפעת בחבירתה עד נקודת הארץ.

עוד תדע שהספירות יש להם כוח לפעול פעולות הפכיות, פעמים בדין ופעמים ברחמים. ולעולם כולם מסכימות את הפעולות, כי לא תפעול אחת מהם פעולה ואם לא ע"י כולם, וזהו בהסכמתם יחד ע"י המלכות, והעניין הוא מחמת שכל אחת כלולה מעשר, אמנם יש להם כללות באופן גילויים, פעמים מתגלה משלש והם: חסד ודין ורחמים, ופעמים מארבע והם ג' הנזכרות ואחת כלולה מכולם, והוא סוד יסוד העפר הכולל ג' יסודות האש,

המים והרוח, והוא מאנא דכולהו, ופעמים
 מחמש והם חג"ת נ"ה, ופעמים מששה והם שש
 קצוות, ופעמים משמנה עם הבינה, ואמנם
 כללות זה אינו כללות פרטי ח"ו כי לא יפחתו
 מעשר לעולם, אמנם הכוונה יוכללו כולם בג'
 או בד' ויתראו במידה ההיא בהארה וגילוי.

צריך עוד שתדע כי הכתר יש בו תר"ך עמודי
 אור, ומידה זו היא רחמים ולא ישפוט
 בה דין כלל וכן החכמה גם כן רחמים, וכן
 הבינה, ועם היות שהבינה היא רחמים, עם כל
 זה דינן מתערין מניה כדפירש בזוהר, ועיקרה
 רחמים, וממנה התעוררות הדין בסוד שורש
 הגבורה שבה, ויש בה שורש הרחמים והחסד
 כנודע, עוד תדע כי מוצא הדין מלמעלה ברצון

המאציל, אמנם הוא נעלם בהעלם המידות כולם בכתר ואין סוף ומיוחדות שם ולא ישפוט בהם שם מידות, וכן פעולת הדין היא נעלמת בשלוש ראשונות ולא ישפוט בהם מידות וכן פעולת הדין היא נעלמת בשלוש ראשונות ולא ישפוט בו דין עד מקום גילוי שבגבורה.

עוד תדע שאף שהספירות זו דין וזו רחמים, מכל מקום מחמת שכל אחת כלולה מעשר נמצא כי יש קשר ויחוד לספירות ע"י היות החסד ושאר המידות כלולים מגבורה, וכן הגבורה ושאר המידות כלולים מחסד וכן כלולים מחסד כולם, וע"י כך הם מסכימות אל פעולה אחת.

ואף שאמרנו שאין דין בשלוש ראשונות עם כל זה דין הגבורה תלוי בבינה, כי אם הבינה מוספת ומשפעת בה דין היא פועלת, ואם אינה משפעת בה אין בה כוח לפעול כי הענף נוטה אחר המקור.

ודע כי ג' ראשונות חשובות כאחד, והעניין הוא כי יש אל הספירות ג' בחינות באחדותם, האחד בערך האחדות הנמסר אל כל מאמין שלא יפריד ולא יחשוב ריבוי ח"ו אלא כל האצילות אחדות שלימה, ומה שאנו אומרים בהם פירוד הוא בערכנו ולא בערכם ח"ו, אמנם פירוד זה אשר הוא בערך השפע הנשפע אלינו הוא באחד משני מינים, כי שפע ורוב ברכה הנשפע סתם לא יסתלק לעולם משלש ראשונות,

כי שלשתן חשובות כאחד ולא יסתלק שפעם לעולם זה נקרא ריעות וזהו מה שאמר באידרא כחדא נפקין כחדא שריין לא אפסיק ריעותיהו לעלמין, עליהו כתיב: "וְכִמּוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִבְּבוּ מִיָּמִיו", אבל שפע הבא ע"י יחוד זכר ונקבה הנקרא זיווג והוא נמצא אל החכמה והבינה שהם אבא ואמא עילאין, או בתפארת ומלכות שהם אבא ואמא תתאין, שהוא סוד יחודם כדמיון זכר ונקבה מה שאי אפשר לצייר בשכל האנושי, והוא עניין ודבר גדול ונפלא ושפע רב והוא הויות ונשמות, הנה יחוד זה בערכנו ובעוונותינו יפסק גם בשלוש ראשונות בסוד: "וְנִרְגָּן מִפְּרִיד אֱלֹהִים", ובידנו לתקנו ולהמשיכו ולייחדם כראוי.

עוד צריך שתדע כי אין ראוי למעיין לחקור בג' ראשונות במהותם מפני שהם שכל וחכמה ובינה, ואין ראוי לחקור במהות עצם הנעלם הממציא כל נמצא, אמנם מחסד וגבורה ולמטה שהם מדות נאצלות לנהל התחתונים גם אם נחקור בהם אין עוון ואדרבא המרבה לחקור בהם הוא זה הזריז ונשכר, ועל כזה נאמר שלח תשלח את האם שהיא בינה, ואת הבנים תקח לך לחקור ולדרוש.

ודע כי החסד פעולותיו רבים, ונזכיר מהם מה שיאות אל המעיין, הא' חסד כשמו להועיל לאדם ולהטיב לו, ועוד לבטל כוחות החיצונים והמקטרגים, ומפעולות המידה הזאת גם כל הדברים שהם בלובן כמו אבנים טובות

שגוונם לבן שסגולתם לחן ולחסד, ומפעולותיה האהבה, ועם היות שהתעוררות האהבה מן השמאל עם כל זה עיקרה ותכליתה בימין דכתיב "וְאַהֲבַת עוֹלָם אֶהְיֶה עָלַי כִּי מִשְׁכָּתִּיךָ חֶסֶד", ומפעולותיה להמשיך אדם לחכמה וזה בכוח החכמה אשר בה, מפעולותיה למשוך עמה הגבורה לפעול דין שיש בו מקצת חסד כעניין טביעת המצרים בים, ויש במידה זו ע"ב גשרים כמניין חסד, והרמוז אליהם ע"ב שמות שבפסוקי: ויסע, ויבוא, וימ.

ודע כי מפעולות הגבורה הם הדין כשמה ממש, והיא רצועה לייסר בני אדם, וממנה נמשכים כל החיצונים והמקטרגים והמשטינים, ומפעולותיה כל הדברים שהם בסוד

האדמימות והחום כמו האש, וכוח האבנים שבהם גוון אדום וסגולתם להטיל אימה על הבריות, וגם מן המידה הזאת מעוררת האהבה. והעושר גם כן נשפע מן המידה הזאת בסיוע הבינה שעליה וגם המזון נשפע מן המידה הזאת והעד שלחן בצפון, וגם כל שמיעת תפילה וצעקה, הם ע"י המידה הזאת בסיוע הבינה.

ודע כי מפעולות התפארת הפאר וההדר ושמה יעיד עליה, והטעם כי ההדר והיופי הוא מורכב מהלובן והאודם כאומרו: "דוֹדֵי צֶחַ וְאֹדֹם", וכן כל העניינים שיורכבו מהאודם והלובן, והאש והמים, והחום והלחות, והדין והחסד הם בסוד מידה זו, וכן גוון הירוק כחלמון ביצה באבנים טובות סגולתם נשפעת

ממנה ומכוחה, וגם בה תלוי התורה והעסק בה, וגם הבנים יש להם תלייה במידות העליונות בסוד בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזלא, ומכל מקום מקומם האמיתי הוא במידה זו וממנה היה יורד המן לישראל, וממנה עניין השפעת הנשמות בסוד יחוס המידה הזאת עם המלכות.

בעניין היחוד הזה צריך שתדע כי לא ימצא כי אם בחכמה ובינה שהם מכונים איש ואישה אבא ואמא, וכמו שהיחוד והזיווג הגשמי לא ימצא אם לא ע"י אמצעי שהיא ברית המעור, כן למעלה יתיחדו שתי מידות אלו ע"י סוד הדעת הקדום שהוא מתמצא בין אבא ואמא, ומציאותו בנתיב לא ידוע עיט, וע"י יחוד זה

הוא קיום הספירות וחידושם שהם מתחדשים
 תמיד ע"י שורשם השקוע בעמקי הבינה
 והזכמה כמבואר בתיקונים, ואולם כל יחוד
 צריך התעוררות תחתון והתעוררות הבינה הוא
 מהמלכות, כדפירש הרשב"י ע"ה, וזהו שאמרו
 באתערותא דלתתא באתערותא דלעילא דרך
 היחוד הזה ימצא גם כן בתפארת ומלכות, והם
 זכר ונקבה חתן וכלתו אבא ואמא תתאין, ברא
 וברתא לעילאין, מלכא ומלכתא, מלכתא
 ומטרוניתא, קוב"ה ושכינתיה, מלך בהיכלו, כל
 זה הוא משל אל העניין הזה יתלוו אליו, איזה
 בחינות קודמות, והם בחינת החיבוק והיינו ע"י
 החסד והגבורה, והסוד הנרמז בפסוק: "שְׁמֹאלוֹ
 תַּחַת לְרִאשֵׁי וְיְמִינוֹ תַּחַת בְּגָדָיו", דהיינו שיקבל

החתן את הכלה בזרועו השמאלי ויתפשט הגבורה את המלכות וישפיע לה, ויתלוה עוד אליו בחינת הנישוק שהיא אתדבקות רוחא ברוחא שהוא סוד יחיד מציאות פנימיות המידות אורם זה בזה, והוא בסוד הפה, דהיינו מציאות המלכות שבתפארת וכן במלכות, ודבר זה ארוך וסודו באידרא, ותועלת היחוד הזה הנצח וההוד הזה והן תרין בימין דדכורא והיסוד שהוא סוד הברית, ועל ידם הוא היחוד.

הנה פירשנו אופן שני היחודים אל ארבע מידות הללו, שהם חכמה ובינה תפארת ומלכות, והנה היחודים האלו יתבארו בשני שמות שני פעמים, והם אבא יהוה אמא אהיה,

ויחודם יחד יעשה שם זה יאההויה זהו סוד
 יחוד: חכמה ובינה זה אל הימין וזה אל
 השמאל ולהם שלשה מקומות אל הזיווג בסוד
 אורם המתפשט דרך הספירות ממעלה למטה,
 והם בכתר וסוד הדעת יחד, וכן למטה
 בתפארת, וכן למטה ביסוד, וכן על דרך זה
 אל המלכות, והם ברא יהוה, ברתא אדני
 ויחודם יחד יעשה שם זה: יאהדונהי ולהם
 שלשה מקומות אל היחוד בסוד אורם
 המתפשט דרך הספירות ממטה למעלה, והם
 ביסוד ובתפארת ובדעת, ובמלכות, ארבעה
 שמות אלו יחד כזה: יאהההדויונההי וזה
 יורה על יחוד שלשה אורות ימין ושמאל ואמצע
 בין בעליה בין בירידה.

הנצח וההוד והיסוד פעולתם קרובה לפעולת חג"ת מפני שהם יונקים נצח מן חסד ויסוד מתפארת והוד מגבורה אלא שישתף עם ינקתם גם שפע התפארת עם שניהם ושפע החסד והגבורה עם היסוד, ולזה הוא נידון פעמים ימני, פעמים שמאלי. ונצח הוד יסוד שלשתן ישתתפו אל הזיווג הנזכר, לכן הם מכונים, תרין ביעין דדכורא והאמה, ופעולתם יחד לבשל זרע הזכר והנקבה ויקראו שחקים, ששוחקים מן לצדיקים שהם צדיק וצדק ויש להם שם אחד שלא יפרד והוא שם **צבאות**.

עוד תדע כי יש הכרעה בין שתי הקצוות, רצה לומר בין החסד והדין וההכרעה היא הרחמים, והנה הקצוות בג' מקומות ויש הכרעה

בשלושתן, כי המחלוקת הראשונה היא בין הנצח וההוד והמכריע הוא היסוד, והמחלוקת השניה היא בין החסד והגבורה והמכריע הוא התפארת, ומחלוקת השלישית היא החכמה והבינה והמכריע הוא התפארת בסוד הדעת, ואין הכוונה שיהיה החכמה והבינה חסד ודין ממש אלא הוא בסוד דינין דמעתרין מבינה לכן דמיתער מכתר הוא המכריע, ועניין הכרעה זו שאנו אומרים הוא היותו האמצעי משתווה אל שני הקצוות ומתווך ביניהם שלום.

ודע שיש למעלה בכתר מציאות כל הספירות הם הנקראים אל המקובלים עשר צחצחות, והם כלולות בשלשה כשם שהספירות

נכללות בחסד דין ורחמים והם העלים הענפים
 בשורשם שהם נצח בחסד וחסד בחכמה, וכן
 הוד בגבורה וגבורה בבינה, וכן מלכות ויסוד
 עם התפארת, והם סוד כח"ב שבכתר והם
 נקראים אור קדמון אור צה אור מצוחצח, והשגת
 הספירות בצחצחות אלו נעלם ונשגב מאוד, ואלו
 הם שורש אל שורשי הספירות שהם כתב
 ושלשה אלה נמצאים במלכות ג"כ מפני שהיא
 דפוס העליונות.

החכמה יש לה ל"ב נתיבות ואל הנתיבות
 האלה יש להם שמות מונחים
 ידועים ומבוארים, ל"ב אלהים שבפרשת
 בראשית, ועל ידם חותם בראשית.

הבינה יש לה חמישים שערים, וכנגדם
חמישים פעמים שזכר בתורה
יציאת מצרים.

ודע שכמו שאור הספירות מתפשט מלמעלה
למטה בדרך אור ישר, כן האור אחרי
רדתו אל מצב מעמדו חוזר ומתפשט ממטה
למעלה בסוד אור חוזר, והוא סוד אור מהופך
שמכה במראה וחוזר אל מקור.

עוד תדע כי מציאות כל הנמצאים מא"ס
ב"ה עד נקודה התחתונה נחלקים
לארבעה חלקים, החלק הא' חלק אצילות והם
עשר ספירות נאצלות ואור אין סוף מתפשט
בהם. והחלק השני מציאות כסא הכבוד והוא

הנקרא בריאה, ואור הספירות מתפשט בה והם הנקראים ספירות דבריאה, לא הכסא אלא האור שהוא מעשר ספירות ואור אין סוף מתלבש בהם ע"י האור הנאצל. החלק השלישי מציאות עשר כתות מלאכים שהם ההיכלות, ואור עשר ספירות מתפשט גם בהם ע"י עשר ספירות שבבריאה וזה נקרא יצירה, ועל ידי אור הספירות המתפשט בהם נקראות עשר ספירות דיצירה, ואור אין סוף מתלבש בהם ע"י האור הנאצל.

החלק הרביעי הוא מציאות הרקעים וכל העולם השפל הגשמי, והוא הנקרא עשיה, והם עשר רקיעים ואור הספירות מתפשט בהם והם הנקראים עשר ספירות דעשיה, דהיינו

התפשטות הקדושה בתוך החומר הגשמי שבו
שליטת החיצונים, וסימן חלוקת ארבעה חלקים
אלו אב"ע שהם אצילות בריאה יצירה עשיה,
והענין כי האצילות נחלקת לאבי"ע וכן כולם,
מפני היות המדרגות יורדות מעילה לעלול.

עוד תדע שהנצח מששת ימי בראשית הייתה
יניקתו מצד הגבורה, וההוד מצד החסד
בסוד המזגת המידות, ומאז גרם החטא ונתבלבלו
הצינורות לא מצאו כל אנשי חיל ידיהם לתקן
הפגם, עד שבא יעקב אע"ה והצדיק את הדין
על עצמו באומרו אם יבוא עשו אל המחנה
האחת והכהו, רצה לומר אם יבוא שרו של עשו
לעורר דין את המחנה האחת, היא ההוד שהיא
נקבה ולכן קראה מחנה כי נצח והוד נקראים

צבאות וצבאות ומחנה הכול אחד הוא והכהו
 שהחליש כל הקימה בכללה הרמוזה בואו אמת
 ליעקב ושחת רחמיו, והיה המחנה הנשאר לשון
 זכר שהוא הנצח לפליטה, להתחזק ולאחוז
 במידת החסד, וכן היה כי נגע שרו של עשו
 בכף ירך יעקב, ומיד נתהפך סדר היניקה ושב
 ההוד מצד הגבורה הוא מושפע, בסוד והודי
 נהפך עלי למשחית, והנה היה רפוי עד שבא
 דוד המלך ע"ה ותיקנו בזמירותיו להיות יונק
 מצד החסד וזהו סוד: "נַעֲמֹות פִּימִינָךְ נָצַח",
 ולפי שעה בעת רצון זכה דוד הע"ה ונעשה רצונו
 למזג המידות כימי עולם בסוד: "פִּהֲנִיךְ יִלְבָּשׁוּ
 צֶדֶק וַחֲסִידֶיךָ יִרְגְּנוּ", כמבואר בזהר, וכן עתיד
 להתחדש ולהתמיד לימות המשיח.

עוד תדע שאף על פי שהשמות שאינם נמחקים הם עשר שמות לעשר ספירות כמבואר לעיל יש שם הכולל כל עשר ספירות והוא שם בן ארבע יהוה, וכינה קוצו של י' כתר, י' חכמה, ה' בינה ו' כולל שית ספירן חג"ת נה"י, ה' מלכות, ואין סוף נעלם בכתר ואתפשט נהוריה בארבע אתוון אליו, ולכן שם זה יתמלא בעשר אותיות לרמוז לזה יוד הא ואו הא ואולם אחר שהספירות כל אחת כלולה מעשר גם שם בן ארבע נמצא בכל אחת מהם, יהוה בניקוד קמץ בכתר, יהוה בניקוד פתח חכמה יהוה בניקוד צירי בבניה, יהוה בניקוד סגול בחסד, יהוה בניקוד שבא בגבורה, יהוה בניקוד חולם בתפארת, יהוה בניקוד חירק בנצח, יהוה בניקוד

שורק שהיא קובוץ בהוד, יוהוהו בניקוד שורק
 ביסוד, יהוה פשוטה בלי ניקוד במלכות, והטעם
 מפני שהיא כלולה מכולם והיא מאנא דכולהו
 ופועלת כפי השפעת כל ספירה וספירה שעליה,
 לפיכך נקודתה כפי יניקתה.

עוד צריך אתה לדעת כי יש שמות קדושים
 תחת אלו, והם כמו כינויים אליהם, ויחסו
 אל הכתר שם ארארית"א, ואל החכמה כ"ב
 אותיות מחוברות עם שהם יה כזה: איה ביה
 גיה דיה היה ויה זיה חיה טיה ייה כיה ליה מיה
 ניה פיה ציה קיה ריה שיה תיה ויחסו עוד שלוש
 ראשות יחד: "כוזו במוכסו כוזו" והם אותיות
 שאחרי "יהוה אלהינו יהוה", ואל החסד שם
 בן ע"ב יוצא מפסוק: ויסע ויבוא ויט, ושם

הויה הממולא במילוי יודין כזה: יוד הי ויו הי העולה ע"ב הוא נשמה ודפוס ומקור לשם בן ע"ב הנזכר. ויש בו רי"ו אותיות כמנין אריה שבחסד וז"ס אריה אל הימין, ויחסו אל הגבורה שם בן מ"ב לפי שמידת הגבורה נקרא יד החזקה ושם בן מ"ב יש בו י"ד שמות של שלש אותיות, כזה: אב"ג ית"ץ קר"ע שט"ן נג"ד יכ"ש בט"ר צת"ג חק"ב טג"ע יג"ל פז"ק שק"ו צי"ת, והוא יוצא מפרשת בראשית עד ב של ובהו בחילופי אלפא ביתות, וניקודו הוא ניקוד הפסוק של: "וַיִּפֶּן פָּה וְבָה", ולפי שיש בו מ"ב אותיות, ויחסו אל התפארת שהיא מדת יעקב שם בן כ"ב שהוא: אנקתם פסתם פספסים דיונסים, ולכן כתב ביעקב ויש כ"ב במקום ההוא, רצה

לומר ויש כ"ב תיבות, שנקרא מקום כי שם
 "יהוה" ברבועו עולה "מקום" וכן יעקב עם ד'
 אותיותיו עולה "מקום", ושם בן כ"ב הוא יוצא
 מפסוקי ברכת כהנים ע"י חילוף אלפא ביתות,
 ויחסו אל הנצה שם בן כ"ב אחר, ואל ההוד
 שם זה היוצא מפסוק: "אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
 תִּירָא" וכוליה כזה: "אדע לוש העת יבו כתם
 תוש יוב רתו אדק אתב" ואל היסוד י"ב הויות
 של שם בן ארבע, ואל המלכות שם בן י"ב
 והוא: "איא ההד יונ ההי" והוא רומז אל דוד
 דאיהו כליל מכולהו ברזא דכתם פו, כי פ"ז הוא
 סוד לבנה שהיא מדת המלכות וכת"ם הוא ר"ת
 בתר תפארת מלכות כי היא כוללת כולם, ויחסו
 לה ג"כ שם מטטרון.

עוד תדע כי יש ביכולת הצדיקים להיות מרכבה
 אל המידות בסוד נשמתם ופעולתם בעולם
 הזה ונטייתם אל אחת מהצדדים ואחת המידות,
 כעניין אברהם איש החסד, ויצחק איש הגבורה,
 ויעקב איש התפארת, ומשה בעל הנצח, ואהרן
 בעל ההוד, ועוד בדרך אחר אהרן איש החסד,
 ומשה בעל הדעת העולם בתפארת, יוסף בעל
 היסוד, וכן בועז, וכן פלטי בן ליש, ודוד בעל
 המלכות וכן רוב המלכים הצדיקים, ושלמה הוא
 בסוד הדעת הכלול ביסוד, לכן אמרו במדרש
 שבקש שלמה להיות כמשה, ואולם האנשים
 המיוחדים אשר נקבו בשמות שהן מוסדי דור
 ודור בכללות קומת האצילות, הם: "אדם נח
 שם" חכמה בינה ודעת, אברהם יצחק ויעקב

חג"ת, משה ואהרן פינחס ודוד נהי"ם, וכולם אחוזים בשורשי הנשמות אשר לאדם השלם באברי השכינה אם כל חי, דמתמן מלכים צדיקים חוזים נביאים אנשי אמת גבורים חסדים נבונים חכמים ראשי אלפי ישראל.

עוד תדע כי בתפארת י"ב גבולי אלכסון והם, גבול דרומית רומית, גבול דרומית תחתית, גבול דרומית מזרחית, גבול דרומית מערבית, גבול צפונית מזרחית, עוד גבול מזרחית רומית, גבול דרומית תחתית, גבול מערבית רומית, גבול מערבית תחתית, והם י"ב כנגד י"ב אורות עליונים, ולהם י"ב צירופי הויה, ומרכבה להם שנים עשר שבטי ישראל, ועיין ביאור עניין זה בארוכה בספר הפרדס.

ודע שהמרכבה שהיא תחת המלכות הם
עשרה היכלות, אלא ששלשה מהם
נעלמים מפני שהם צללים של כח"ב וכמו
שכח"ב הם נעלמים כך היכלותיהם הם נעלמים
כמותם והם כלולים בתוכה.

היכל הא' נקרא היכל הקודש הפנימי ונקרא
קדש הקדשים וכסא הכבוד העליון,
ונקרא: אבתריאל מלביאל מטטרון ביו"ד.

גלגליאל שדי, אדם הראשון במרכבה זה
ההיכל נקרא אין תכלית
כמו אומרים המקובלים מאין סוף עד אין תכלית.

היכל הב' נקרא אופן גדולה, ונקרא בשם
עטוריאל חיה אחת במרום

ושמה ישראל, מיכאל הפנימי, חשמל החיצון, אריה הפנימי ומלכות מתעלמת בזה ההיכל.

היכל הג' נקרא מזלן של ישראל היכל הקודש החיצון נשריאל אוריאל הפנימי, ואלו הג' היכלות הם נעלמים עד מאד, ולדעת קצת המקובלים רבינו האי גאון ורבינו טודרוס הלוי זצ"ל אלו הג' היכלות הם תשלום י"ג מידות ואלו שבעה היכלות שהם כנגד ז' ימי הבניין.

היכל א' שהוא כנגד חסד נקרא היכל האהבה (ונלעג"ד שזהו סוד הפסוק: "וְאֶהְיֶה עִלֶּם אֶהְיֶה עַל בֵּן מְשַׁכְּתִיךָ חֶסֶד").

היכל ב' שהוא כנגד הגבורה נקרא היכל הזכות, לפי שיש כנגדו מצד שמאל

היכל חובה, ובהיכל הזכות הזה יש ב' דרגות של מעלה ונהר דינור.

היכל ג' שהוא כנגד התפארת נקרא היכל הרצון והוא אמצעי בין האש והמים.

היכל ד' כנגד הנצה נקרא היכל התוגה.
היכל ה' כנגד הוד נקרא היכל עצם השמים.
היכל ו' שהוא כנגד יסוד נקרא לבנת הספיר, ובין זה ההיכל ובין היכל השביעי שהוא היכל המלכות שם הוא מרגוע לילית וסמאל בחטא ישראל,

ולמטה מן היכל לבנת הספיר הוא הרקיע שעל ראשי החיות שהוא מטטרון

שנקרא עבד, והוא למטה מארבע מחנות שכינה הפנימיים, סנדלפון המלאך שנקרא אופן אחר בארץ אצל החיות היא בת זוגו של מטטרון והוא הנקרא פרגוד, ולמטה מזה הם חיות הקדש ועשר מעלות המלאכים המעלה הא' הם הנקראים חיות הקודש ואין בינם לבין מלכות שבמלכות רק מה שבין עילה לעלול בלבד, ואח"כ נבראו המעלה השנית שנקראו אופנים ואינם משיגים כמו שמשיגים חיות הקודש המדרגה העליונה מהם אבל הם דקים יותר משלמטה מהם, ואח"כ נבראו על זה הסדר חשמלים, שרפים, מלאכים, אראלים, אלים, בני אלים, כרובים, אישים, וכל מעלה מהם אינה משגת כמו שמשגת המעלה ממנה,

ובמעלה העשירית שהיא מעלת אישים מתעבה
 השפע עד שלא היה אפשר להיות נברא רוחני
 כמותם אלא גוף אחד ספירי עד שכמעט הוא
 רוחני והוא גלגל ערבות, ואין בינו ובין האישים
 רק מה שבין עילה לעלול, ואח"כ יצא גלגל
 היומי וגלגל המזלות ושבעה כוכבי לכת וכל
 גלגל וגלגל יש לו נפש שבה הוא חי משכיל,
 וכל גלגל אינו משיג כמו שהשיג העליון ממנו,
 ובהגיע השפע עד גלגל לבנה, נתעבה כל כך
 השפע, עד שלא היה אפשר להיבראות ממנו
 גלגל, ועשה היסודות כל אחד מקיף אל חבירו
 וכל עליון רוחני מעט מהתחתון ממנו, עד הגיעו
 אל הנקודה שהיא טבור הארץ החסידה והעבה
 והגסה יותר מכולם. הרי נתבאר שהם עשרה

גלגלים כנגד עשרה מעלות המלאכים, שהם כנגד עשר היכלות, שהם כנגד עשר ספירות, עד שנמצא שהכתר הוא כנגד היכל א' שבמלכות והוא כנגד מעלה א' מהמלאכים הנקראים חיות הקודש וכנגד גלגל השכל הנקרא גלגל ערבות, וכן על זה הדרך ודי בזה. עד שנמצא חלקי טבעי הארץ מחולקים לעשרה מינים, ואב לכולם ארבע יסודות ארמ"ע (אפר, רוח, מים, אש) ומהם הורכבו החי והצומח והדומם, החי נחלק לשנים, חי מדבר וחי בלתי מדבר, והצומח נחלק לעשבים ואילנות, והדומם נחלק למתכות ואבנים, והמתכות יש בהם שבעה מינים עיקריים, זהב וכסף ונחושת וברזל ובדיל

ועופרת וכסף חי, שהם כנגד שבעה כוכבי לכת
 כי מכוחם הם, נמצא שגם בזה העולם יש עשר
 מינים שהם כנגד עשרה גלגלים. ודע כי היסודות
 התחתונים נשתלשלו ונתפשטו מארבע יסודות
 העליונים הרוחניים כי הם שורשם למעלה, כי
 כל מה שיש למטה בעולם השפל יש לו שורש
 ויסוד למעלה בעולם העליון וכולם קשורים
 ודבוקים זה בזה עד הסיבה העליונה יתברך
 ויתעלה לעד אמן.

כבר אמרנו שעשרה מעלות יש במלאכים
 ולמען תבין מקורם ומהותם אודיעך
 שורש העניין כמובא בספר ברית מנוחה ובספרי
 המקובלים.

ידוע כמובא למעלה כי שם יהוה ב"ה הוא עיקר הכול והוא מקור כל השמות, ואף ששם אהיה הוא בכתר למעלה, אע"פ כן שם יהוה הוא גוף האילן והוא העיקר והוא רחמים והוא אש שאינו שורף והסנה דמשה יוכיח, וכולן הוא עיקר כל השמות לפי שהוא נשמתם ומקורם, כגון שם אלהים נשמתו הוא: יה הקבוע בתוכו כנשמה בתוך הגוף, והשמות הם נשמה למאורות, והמאורות הם נשמה למלאכים, והעיקר הם השמות, והשמות פועלים הפעולה ע"י המאורות, והמאורות ע"י המלאכים, ולכן עיקר הכונה היא לשמות, ולזה יתכוין המתכוין, ודע כי השמות הנחתמים בשם יה באחרונה הם הנקראים שמות, והמאורות הם הנחתמים בסופן

בדיון, כגון: אדירירון ביהרירון יואחצצכירון.
 והמלאכים הם הנחתמים בשם אל כגון: מיכאל
 גבריאל נוריאל וכיוצא, וזה מבוא גדול לעניין
 השמות והמאורות והמלאכים לדעת בכל פעולה
 השמות הראויים לו ומהם תדע המאורות
 והמלאכים השייכים עימהם אם בעל שכל אתה.
 צריך שתדע איזה מלאך הוא מן כת האש או
 מן כת מים, וגם צריך לדעת אם הוא
 שורף או משריף, או אשר מקרר, ואם הפועל
 משולל ידיעה זו אינו מוציא מן הכוח אל הפועל,
 וגם יזהר שלא יערבב מלאכי דין עם מלאכי
 רחמים ודע כי המקרר הוא רחמים, והשורף דין
 רפה, והמשריף דין קשה, וכל אחד פועל כפי
 בחינת מקורו.

ואלו הם הג' מלאכים המפורסמים בכל ספרי קבלה מעשית, והם ראשי הג' כתות הנ"ל, השרף הגדול שמועיא'ל הוא הממונה על כת השרפים הוא שומר מבואות המרכבה, הוא השרף המקרר האש מרוב זיוו וגודל מעלתו, והוא מקבל ממקורו שהוא: אֱהִיָּה אֲשֶׁר אֱהִיָּה מקום הזוהר המזהיר, מקום שכל האשות מתקררים שם ושם נחשבו כלא היו, ומקור אהיה הוא אחד ומקבל מכתר עליון שורש כל השורשים.

והשני הוא השרף שאינו משריף אלא שורף הוא ממטרון שר הפנים והוא ממונה על כת השורפים והוא מקבל ממקורו שהוא שם

יהוה ומקור שם יהוה הוא אהיה אחד ומקבל גם כן מכתר עליון והשלישי השרף והשורף והמשרף הוא יהוה והוא מקבל ממקורו אדני ומקורו יהוה אהיה אחד והשפעתם מכתר עליון, השרף הא' רחמים, והב' דין רפה, והג' דין קשה, ודי למשיג בסימנים אלו. וקח כלל זה בידך שכל מלאך שסופו אל יניקתו מן חסד, וכל מלאך שסופו נון יניקתו מן גבורה, ואם שם יה יניקתו מן תפארת.

מיכאל הוא הממונה על הארואלים המקבל מהמלכות הנקראת פרי האילן, ומקורו הוא איהתיוהה והוא מן כת מימי ברכה והנחה שכל רואיהם מתחכמים.

ברכיאל הוא מן האראלים והוא ממונה על
הברכה כמו מיכאל.

יופיאל הוא מן האופנים והוא ממונה לחן
ולחסד.

הדרניאל הוא הממונה על רצון בני אדם אם
טוב ואם רע.

זרניאל נ"א זכריאל הוא מן מחנה האש
השורפים הנמשך בדין רפה והוא
ממונה על הזכרון.

קדשיאל הוא מן הכרובים והוא ממונה על
קדושת העליונים.

סנדלפון הוא מן השורפים והוא ממונה על
כל מין שמירה.

השם הקדוש מקור השרפים בעלי היכולת
והממשלה שהם מקבלים מכתר עליון
מהמקור הזה על דרך חיבור המאורות ועל
פעולתם נקרא שמו ואמיהוואיהו נ"א
ואמיהוואיה, סימן ותצא אש מלפני ה' ותאכל
אותם וכו'.

שם המקור שמשם מקבלים האראלים המושלים
על המים ע"ד חיבור המאורות ועל
פעולותיהם, יש שם אמיץ בן שמונה אותיות
והוא אאנגלגאץ תמצא כלול בו שני שמות,
שם אחד שם הגבורה שהיה משמש בו דוד
הע"ה היוצא מפסוקים אלו, יהודה אתה יודוך
אחיק, גור אריה יהודה, לא יסור שבט מיהודה,
אוסרי לגפן עירה וכו', ושמו אגלא ותיקנוהו

חכמים בברכת גבורה, אתה גיבור לעולם אדני,
והשם השני הוא יסוד המרכבה והוא כתר על
ארבע שמות, והוא שם אנגין וכוחו להרחיק
הנזק ולמלט מצרה ולהוציא לרוחה.

חשמיאל הוא מן החשמלים ומקבלים
מתפארת מן ניקוד האמצעי ומן
ניקוד הישוב, והמקור שמשם מקבלים החשמלים
על דרך חיבור המאורות ועל פעולותיהם שם
אמיץ והוא מהידמשיהאל, סימנו: "מה יִדְיוֹת
מִשְׁפְּנוֹתֶיךָ" וכו', וניקודו ככתיבתו, וכאשר
תזכור המלאך בפעולה תדע מקורו, אם הוא
חשמל תדע שמקורו תפארת ושמו היוצא מפסוק
מה ידידות וכו', ואם הוא שרף תדע שההוא
דין רפה שמקורו מכתר עליון ושמו היוצא

מפסוק: ותצא אש הנ"ל, ואם הוא אראל תדע שהוא דין קשה ומקורו היא מלכות ושמו גדול יחודו יה מפני ששם כל הכוחות מתקבצים מורים יחודו של הקב"ה.

שם אכתריאל יה אלהי ישראל (נ"א אכתריאל יה יהוה) פועל פעולות ליודעים מקורו שנשרש באהיה ופעולותיו אף בלי טהרה מפני רוב הקדושה.

שם ייארואאוחונחל נעווז יוצא משם: יהוה, יהוה אל רחום וחנון וכו' וניקודו ככתוב בתורה ומועיל בלי טהרה, עם המלאכים המקבלים ממנו והם: יהואל יוהשעאל אוריאל רפאל ולואל נ"א וליאל אנטימוס נ"א ארטימוס

אזויאל ויציא חניאל נ"א חכמיאל ויסיאל נ"א
גיסאל נוריאל לויאל.

שם יואחצפירון יוצא מפסוק: "וּבְלָכֶת
הַחַיִּוֹת יִלְכוּ הָאוֹפָנִים אָצֶלֶם וּבְהִנָּשָׂא
הַחַיִּוֹת מֵעַל הָאָרֶץ יִנָּשְׂאוּ הָאוֹפָנִים".

שם אתניק יוצא מפסוק: "אֵיתָן מוֹשֶׁכֶּךְ וְשִׁים
בְּסֹלֶעַ קִנְדִּי", והשבעתו בשם: אדיר
אדירים, והוא תחת ממשלת אדירירון הרמוז
באות א של אבג יתץ, ב ביהרירון נ"א
ביהרירון, ג' גיהרירון, י יגבהיה, ת תלמיה ובו
נעשה הים תלמים, צ צתניה.

שם מהריאל יוצא מפסוק ודמות על ראשי
החיה רקיע וכו', נמויעל ראשיהם

מלמעלה, והוא ממונה בהיכל אלוהי ישראל
 וההיכל הזה נעשה משלוש ראשונות דמלכות
 דבריא, ובהיכל אלהי ישראל מהריאל הוא
 בסוד שם והוא קבוע ואינו זו משם, אבל בהיכל
 לבנת הספיר הוא בסוד מלאך ועושה שליחותו.
 שם רחמיאל וסנוניה יוצאים מפסוק: "חֲבֵרֶת
 אִשָּׁה אֶל אַחֻזָּתָה בְּנִפְיָהֶם לֹא יִסְּפוּ
 בְּלִכְתָּן אִישׁ אֶל עֶבֶר פָּנָיו יֵלְכוּ", ושני
 מלאכים אלו נקראים כרובים ונקראים סמכין,
 והם שמות סנדלפון כי ששים רבוא שמות יש
 לו כמתעלה, והם עומדים בשבעה מדורין שתחת
 מהריאל ויוחצפירון והם עולים כמנין לילית
 והם טובים להגן ממנה. ותחת בית דין של
 מהריאל יש שני שוטרים, שם האחד נקרא פלג

והשני אצבונה, ושני שמות אלו יוצאים מפסוק:
 "וַיַּסְעוּ וַיְהִי חֲתַת אֱלֹהִים עַל הָעָרִים אֲשֶׁר
 סָבִיבֵיהֶם וְלֹא רָדְפוּ אַחֲרֵי בְנֵי יַעֲקֹב",
 ביושר, ומפסוק: "וְאֵת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פָּתַח
 הַבַּיִת" וכו' "בַּסִּנְיֹרִים מִקְּמֹן וְעַד גְּדוֹל וַיִּלְאוּ
 לְמִצָּא הַפֶּתַח", ישר והפוך, אחד עשר פעמים,
 מובטח לו שינצל מכל רע כי הוא מנין למעלה
 ולמטה, ובאומרו הפסוקים הללו יכוין בשם אלה
 שעולה אנלא והוא אחד מע"ב שמות ויסע ויבא
 ויט, גם יאמר י"א פעמים פסוק: "כִּי בִי חֵשֶׁק
 וְאֶפְלָטָהוּ" ויכוין בשם: ביט ומצאו מהפסוק:
 בזורעו יקבץ טלאים, וסגולתו להכניע הקליפות.
 ומהריאל מלבד היותו ראש לשבעים ואחד,
 הוא שוער ושומר פתח זה בכל

שם: ביט שבמצחו ויש בידו שרביט של אש, וגם יש לו משרתים וכולם שרביטי אש בידם וטעם שרביט ופירושו שכל אחד ואחד מהם הוא שר בשם ביט שבמצחו שעולה אך, ושם זה יוצא מהמילה: שמן בא"ת ב"ש והוא טוב לשמירת הדרך. וטהריאל זה עם משרתיו נקראים מארי דעיינין שמעיינין בנשמה אחרי שדנו אותה ב"ד של שבעים ואחד ויש להם יהוה דעיינין דהיינו כ"ד עיינין וע"ב תגין, שלשה תגין על כל עיגול ועיגול.

וכתבו המקובלים כי שם יהוה בניקוד חולם מתפשט ממנו שם אחד הממונה על החן וממונה על ביטול הקליפות, והוא השם: ביט הנ"ל ויש כת מלאכים למעלה וכתוב על

מצחם ביט והוא "שמן" בא"ת ב"ש והוא בסוד שרביט הזהב וגימטריה שלו כ"א כמנין אהיה, וכתבו הקדמונים כי מקור שם זה הוא יוצא מפסוק: "כִּי בִי חֵשֶׁק וְאַפְלָטָהוּ", ור"ת כי בִי חֵשֶׁק, כתר בינה חכמה, מסוד הויה בניקוד חולם.

וכתב הרב הקדוש מוהר"ר שמשון מאיסטרופולי זלה"ה בספר "דן ידן", כי שם ממונה להכניע שני קליפות עשו וישמעאל נקרא רהב ומספר שניהם שלח, וזהו סוד: "עַל שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ", שהוא ר"ת עשו ורמזו בו שחל שהוא מספר שניהם, וכתוב בתריה כי בִי חֵשֶׁק ואפלטאו שהוא סוד שם ביט כנ"ל, שהוא המבטל שני קליפות הנ"ל

ובסוד זה השם חרבו ערים תקיפין ביתר, ירושלים, טור, מלכא, כי הם פגעו בזה השם הקודש בסוד פגימת ברית מילה, ואז פגמו בתרין ההין הא עילאה והא תתאה שהם בינה ומלכות בסוד: "זכור יהוה מה היה לנו", ר"ת מילה, הביטה בתרין ההין רמז שפגמו בתרין ההין, ונשאר שם ביט באמצע מילת הביטה, פירוש שע"י כך פגמו בשם זה.

שם חתך הוא ממונה על הפרנסה, וידוע ששלשה ידות הן, הגדולה, החזקה, הרמה והם בג' חתך ולכן כתיב: "פִּוֹתַי אֶת יָדְךָ", ובאלו הג' ידות נפתח הבאר העליון שהוא ענין חתך ומילואו צות ג' מלכות, וז"ס חתך שכל דברי מלכות נחתכים על פיו וגם פתח את ידיך

ר"ת: פחד תפארת חסד, הרי פתח את ידיך, שהם יד החזקה כנגד פחד יד הרמה כנגד תפארת, יד הגדולה כנגד חסד, וס"ת פתח את ידיך שהוא גי' שלשתן כנוכר, והתחיל בצד שמאל שהוא פחד, כי סוד הפרנסה משם מתעורר בסוד קשים מזונותיו של אדם, וידוע ששני דינים יש המונעים את הפרנסה והם שני דמעות דשני עיינין, הרמוזים בפסוק: "עֵינַי כֹּל אֵלֶיךָ יִשְׁכְּרוּ" והכוונה הזאת היא למתקם ולהביא הפרנסה, והנה שני בחינות הדין הם שך ופר, ואם תסיר מן שך תוקף הדין שבו שהוא פו גי' רל"ד וצד"ק הם גי' חת"ך שהם ממתקים בהסרת כח הדין, ודע כי מה שאנו מכונים בשם פא"י שהוא ר"ת פתח את ידיך, כשתבונן

בשני מילואיו כזה, פא אלף יוד, פה אלף יוד, עולים רי"ב רי"ו ושניהם עולים חת"ך, והנה חת"ך בא"ת ב"ש הוא סא"ל והנה מילואו כזה סמך אלף למד המילוי לבד שהוא מתחלף ממנו הרי חתך, והנה נכון ומשביע לכל חי גי' חתך, רוצה לומר לכל רמזי הרמ"ז.

שם עשצ"י עולה פת וכוחו להכניע לילית הרשעה שמספרה כן, והוא יוצא ממזמור אשא עיני אל ההרים מר"ת חמשה תיבות הבאות אחרי הויות שיש בו והם, עושה שומרך צלך ישמרך ישמור, וכן חמשה הויות הקודמות כשהם בנקודת אלהים עולים תפ כי מכח חמש גבורות מתהויות אותה הרשעה, ובקדושתן תמחה, והנה הוא בסוד שם ילי מע"ב שמות

כי שם זה הוא בסוד ה' גבורות כי לפי ניקוד הפסוקים שמשם יוצא שם ע"ב שהוא פוסק ויסע מאות י' שבמילת ויסע ונקודתו חירק, ומן ל' שבמילת הלילה ונקודתה קמץ, ומן י' שבמילת ויט ונקודתה חירק נמצא שם זה נקוד כזה יל"י עולה פ"ו, וחמשה פעמים פ"י שהם חמשה גבורות הוא מספר שם עשצ"י.

שם מצמצית כוחו להצמית אויב ומתנקם והוא גימטריה תער וניקודו מפסוק: "יִגְלַח אֶדְנִי בְּתֵעַר הַשְּׂכִירָה בְּעֶבְרִי", והניקוד גימטריה אלהים, והוא יוצא מפסוק קדוש יהיה תער לא יעבור על ראשו, והיינו תחליף יהיה בא"ת ב"ש, הוא מצמץ וקדוש עולה תי הרי מצמצית, ועולה תער וזהו קדוש יהיה תער,

וראיתי בכתבי ה"ר יצחק דמן עכו שמוצא השם החזק הזה הוא מפסוק: וברעתם יצמיתם בחילוף יוד במם בא"ת ב"ש.

שם הקם הוא משמות ע"ב והוא מסוגל למלוכה בסוד ומהקם מלכין, ולכן ביוסף נאמר קמה אלומתי ואמרו לו אחיו המלוך תמלוך, וכך אמר שאול לדוד מלוך תמלוך וקמה בידך ממלכת ישראל.

שם טפטפיה כוחו גדול לחשוב בו נגד האויבים, והמחשב בו יאמר: צוה פחד על מגן, ועל צבא, ויש מוסיפין על כל לב זדון, שכל שני תיבות מאלו עולים קצ"ג כמספר השם הנזכר ואיתא ברבינו בחיי ששם זה יוצא מס"ת:

"הִנֵּה אֲנִכִּי שֵׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ לְשִׁמְרֶךָ בְּדֶרֶךְ
וְלַהֲבִיאֶךָ אֶל הַמָּקוֹם". רמזי הרמ"ז.

שוב מצאתי בכתבי המקובלים ששם זה היוצא
מפסוק: "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶתְרֵן קַח אֶת
הַמַּחֲתָה וְתֵן עָלֶיהָ אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ וְשִׁים
קִטְרֶת וְהוֹלֵךְ מִתְּרָה אֶל הָעֵדָה וְכִפֵּר עֲלֵיהֶם"
וכו' "וַיִּתֵּן אֶת הַקִּטְרֶת וַיְכַפֵּר עַל הָעָם", וכו'
וַיַּעֲמֵד בֵּין הַמֵּתִים וּבֵין הַחַיִּים וַתַּעֲצֹר
הַמַּגֵּפָה", והוא שם המחשבה, וסגולתו לכוין בו
בצבע זהב בזמן המגפה ב"מ וטוב לכל דבר,
וניקודו כזה, טפטיפיה, ומספר הניקוד עולה
אלהים, ושם כוזו שהוא אחורים דשם יהוה
כשהוא במילוי אלפין, עולה טפטיפיה.

שם אבג והוא משם בן מ"ב, דע כי כוח זה השם לסלק המחלוקת מן העיר, בראות בלבולים אלו באלו, ומקור זה השם הוא יהוה וצירופו עם מקורו הוא כזה יאהבונה וכשתרצה לבטל הבלבולים והמחלוקת תעשה ככה, אמור זה הפסוק: "אָפֶם כִּי עֹז הָעַם הָיָשָׁב בְּאֶרֶץ וְהָעָרִים בְּצִרֹת גְּדִלַת מָאֵד וְגַם יְלָדֵי הָעֶנְק רָאִינוּ שָׁם", וזכור זה השם אבג המצורף עם מקורו יאהבונה ותשביע למלאך הזה שמו פרחיאל, ואמור יהי רצון מלפניך שתבטל הבלבול והמחלוקת מהקהל הזה בשם יאהבונה על ידי המלאך פרחיאל אבי"ר.

ברוך יהוה לעולם אמן ואמן
ימלוך יהוה לעולם אמן ואמן.

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה (יאהדנוהי) בדחילו ורחימו
(יאההויהה) ורחימו ודחילו (איההויהה) ליחדא שם אות י' ואות ה'
(או"א) בשם אות ו' ואות ה' (זו"נ) ביחדא שלים (יהוה). בשם כל
ישראל, הריני מתכוון בכל מילה ומילה בכתוב לעשות נחת רוח
ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו, לאקמא שכינתא מעפרא, ולזמר כל
הקוצים והחוחים הסובבים את השושנה העליונה להיות מיין נוקבין
לעורר אהבת דודים למעלה איש את פני רעהו ויתרבה השפע בכל
העולמות ונזכה לעשות פרי מלימודנו זה הנקרא שמו בישראל:

קונטרס

ששון דוד

(**"הסתר אסתיר"** [דברים לא יח])

והוא תרגום התפילות בארמית.

לע"נ הזקן הכשר ירא אלהים, סר מרע ורדף טוב.

אשר ידיו רב לו במכמני התורה וברזיה.

רבי דוד בן רבי ששון בן צבי זצ"ל

אשר נפטר לבית עולמו כא שבט התשנ"ט

ולע"נ האישה הצדקת מרת רחל בת מרים ז"ל.

אשר נפטרה לבית עולמה טז בתשרי התשנ"ט.

בחמלת ה' עלי נעשה ונצליח.

תרגום פתח אליהו הנביא זכור לטוב

פתח אליהו הנביא, זכור לטוב ואמר: ריבון עלמין, אנת הוא חר לא בחושבן. אנת הוא עלאה על כל עלאין, סתימא על כל סתימין. לית מחשבה תפיסא כך כלל.

אנת הוא דאפקת עשר תקונין, וקרינן לון: עשר ספירן, לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין. אנת הוא שהוצאת עשר תיקונים ואנו קוראים להם עשר ספירות, ועל ידם אתה מנהיג עולמות סתומים שאינם מתגלים ועולמות שמתגלים.

ובהון אתכסיאת מבני נשא. ואנת הוא דקשיר לון, ומיחד לון. ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר ספירן, אתחשיב ליה כאלו אפריש בך.

ואלין עשר ספירן אנון אולין בסדרן: חד אריך וחד קצר וחד בינוני, ואנת הוא דאנהיג לון, ולית מאן דאנהיג לך, לא לעלא ולא לתתא ולא מכל סטרא.

ואלו עשר הספירות משתלשלות בסדר מסודר, אחד ארוך אחד קצר ואחד בינוני, ואתה הוא מנהיג אותם, ואין מי שינהיג אותך לא למעלה ולא למטה ולא מכל צד.

וּבִמָּה גּוֹפִין תִּיקַנְתָּ לֹוּן
 דַּאתְקַרִּיאוּ גּוֹפֵא לִגְבִי
 לְבוּשֵׁין דְּמַכְסִין עֲלִיהוֹן,
 וְאַתְקַרִּיאוּ בְּתִקּוּנָא דַּא:

וּבִמָּה גּוֹפִים תִּיקַנְתָּ
 לֶחֶם שֶׁהֵם נִקְרָאִים גּוֹף
 בִּיחַם לְלִבּוּשִׁים
 הַמַּכְסִּים עֲלֵיהֶם. וְהֵם
 נִקְרָאִים בְּתִיקּוּן כֹּד:

חֶסֶד - דְּרוּעָא יְמִינָא, חֶסֶד - זְרוּעַ יְמִין,
גְּבוּרָה - דְּרוּעָא שְׂמָאלָא, גְּבוּרָה - זְרוּעַ שְׂמָאל,
נְפָאֶרֶת - דְּרוּעָא שְׂמָאלָא, נְפָאֶרֶת - גּוֹף, נֶצַח

תפארת – גופא. נצח וחוד – שני השוקיים,

והוד - תרין שוקין, יסוד
 יסוד - סיום הגוף אות
 ברית קודש, מלכות -

– סיומא דגופא, אלת פה, תורה שבעל פה

ברית קודש, מלכות - קוראים אנו לה.

פה, תורה שבעל-פה

קרינן לה,

חכמה - מוחא, איהי מחשבה מלגאן, בינה - לבא, ובה הלב אלין תרין כתיב: "הנסתרות לה' אלהינו". כתר עליון איהו כתר מלכות,

ועלה אתמר: "מגיד מראשית אחרית".

ואיהו קרקפתא דתפלי. מלגו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, דאיהו אורח אצילות. איהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי, והוא הגולגולת שמניחים התפלין. בפנמיות הוא שם (מ"ה) יו"ד ה"א וא"ו ה"א שהוא דרך ומסלול עולם האצילות, הוא משקה האילן בורועותיו וענפיו,

כמִיא דאשְׁקִי לֵאֵלֵנָא
וּתְרַבִּי בַהֲהוּא שְׁקִיָּו.

כמים המשקים אֵילָן
והוא גֹדֵל וּמִתְרַבֵּה
מאותה הַהֲשָׁקִיָּה.

לֹאֲשַׁתְּמוּדְעָא בַּהוֹן עֵלְאִין,
וְאִיךְ יִתְנַהְגּוֹן בַּהוֹן עֵלְאִין
וּתְתַאִין, וְאִיךְ אֲשַׁתְּמוּדְעֵן
מֵעֵלְאִי וּתְתַאִין, וְלִית דִּידַע
בְּךָ כֹּלֵל. וְכֵר מִינְךָ, לִית
יְחִידָא (יְחֹדָא) בְּעֵלְאִי
וּתְתַאִין. וְאַנְתָּ אֲשַׁתְּמוּדְעָא
עַלְתָּ עַל כֹּלָא וְאֲדוֹן עַל
כֹּלָא.

לַחֲכִיר וְלִידַע עַל יָדָם
אֶת הָעֲלִיּוֹנִים, וְאִיךְ
יִתְנַהְגּוּ בָהֶם עֲלִיּוֹנִים
וּתְחַתּוֹנִים. וְאִין שִׁידַע
מֵהָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים
וְאִין שִׁידַע בְּךָ כֹּלֵל,
וְאִין זֹולְתֵךְ יְחִיד
בְּעֲלִיּוֹנִים וּבַתְּחַתּוֹנִים,
וְאַתָּה מִתְנַלָּה וּמִתְדַע
עֲלִיּוֹן עַל כֹּלָם וְאֲדוֹן
עַל כֹּלָם.

וְכֹל סְפִירָא אֵית לָהּ שֵׁם
יְדִיעָא, וּבַהוֹן אֲתַקְרִיאוּ
מִלֵּאכִיָּא. וְאַנְתָּ לִית לָךְ

וְכֹל סְפִירָה יֵשׁ לָהּ שֵׁם
יְדוּעָא וּמוֹגֵדָא, וּבָהֶם
נִקְרְאִים הַמִּלֵּאכִים,
וְאַתָּה אֵין לָךְ שֵׁם יְדוּעָא,

שם ידיעא דאנת הוא
ממלא כל שמהן,
משום שאתה הוא
ממלא את כל שמותם,

ואנת הוא שלימו דכלהו,
וכד אנת תסתלק מניהו,
אשתארו כלהו שמהן
כגופא בלא נשמתא. אנת
הוא חכים, ולאן בחכמה
ידיעא. אנת הוא מבין,
ולאו מבינה ידיעא.
ואתה הוא שלימות
הכול. וכאשר אתה
מסתלק מהם, הם
נשארים כל שמותם
כגוף בלא נשמה. אתה
הוא חכם ולא בחכמה
ידועה ומוגדרת, אתה
הוא מבין ולא בבינה
ידועה ומוגדרת.

לית לך אתר ידיעא, אלא
לאשתמודע תקפך וחילך
לבני נשא. ולאחזה לון
איך אתנהיג עלמא בדינא
וברחמי, דאנן צדק
אין לך מקום ידוע
מסוים, אלא להודיע
ולגלות בוחך וחילך
לבני האדם. ולהראות
להם איך מונהג העולם
בדין ורחמים, שהם

תרגום פתח אליהו הנביא זכור לטוב

ומשפט, כפום עובדיהון
דבני נשא.
צדק ומשפט, כפי
מעשיהם של בני האדם.

דין - איהו גבורה, משפט
- עמודא דאמצעיתא,
צדק - מלכותא קדישא,
מאזני צדק - תרין סמכי
קשומ, הינ צדק - אות
ברית, כולא לאחזאה איך
התנהיג עלמא, אבל לאו
דאית לך צדק ידיעא
דהיאו דין,
דין - הוא גבורה,
משפט - עמוד האמצע,
צדק - מלכות
הקדושה, מאזני צדק -
שני סומכים ותומכי
אמת, הינ צדק - אות
ברית קודש. הכול
להראות איך מונחג
העולם, אבל לא שיש
לך צדק ידוע ומסוים
שהוא דין,

ולאו משפט ידיעא דאיהו
רחמי, ולאו מכל אלין
מדות כלל.
ולא משפט ידוע ומוגדר
שהוא רחמים, ולא מכל
המידות הללו כלל.

קום רבי שמעון ויתחדשון
מלין על ידך, דהא
רשותא אית לך לגלאה
רוין ממירין על ידך, מה
לא אתיהיב רשו לגלאה
לשום בר נש עד כען.

קום רבי שמעון ויתחדשון
מלין על ידך, דהא
רשותא אית לך לגלאה
רוין ממירין על ידך, מה
לא אתיהיב רשו לגלאה
לשום בר נש עד כען.

קם רבי שמעון פתח
ואמר: "לך ה' הגדולה
והגבורה והתפארת
והנצח וההוד". עליונים
שמעו, אתם שוכבי
חברון והרועה הנאמן
עורו משנתכם, "הקיצו
ורננו שוכני עפר" אלו
הם הצדיקים שהם

קם רבי שמעון פתח
ואמר: "לך ה' הגדולה
והגבורה והתפארת
והנצח וההוד". עלאין
שמעו אנון דמיכין דחברון
ורעיא מהימנא אתערו
משנתכון, "הקיצו ורננו
שכני עפר". אלין אנון

מאותה דרגה ובחינה
שנאמר בה: "אני ישנה
ולבי ער" והם אינם
מתים, ולכן נאמר
בהם: "הקיצו ורננו
שוכני עפר" רועה
הנאמן, אתה והאבות
קומו ורננו להביא
להתעוררות השכינה
אשר היא ישנה בגלות,
כי עד עכשיו הצדיקים
כולם שוכבים ושינה
בחורי עיניהם.

מיד נותנת השכינה
שלושה קולות אל
הרועה הנאמן ואומרת
לו: קום רועה נאמן,

צדיקיא דאנזן מסטרא
דהוא דאתמר בה: "אני
ישנה ולבי ער". ולא אנזן
מתים, ובגין דא אתמר
בהזן: "הקיצו ורננו שוכני
עפר". רעיא מהימנא,
אנת ואבהן הקיצו ורננו
לאתערוותא דשכינתא,
דהיא ישנה בגלותא, דעד
בען צדיקיא כלהו דמיבין
ושנתא בחוריהזן.

מיד יהיבת שכינתא תלת
קלין לגבי רעיא מהימנא,
ויימא לה: קום רעיא

שהרי עליך נאמר:
 "קול דודי דופק" אלי
 בארבע האותיות שלו,
 ותאמר בהם: "פתחי לי
 אחותי רעיתי יונתי
 תמתי" שהרי תם עוונך
 בת ציון לא יוסיף
 להגלותך.

"שראשי נמלא טל,
 מהו נמלא טל? אלא
 אמר הקדוש ברוך
 הוא: את חושבת כי
 מיום שנחרב בית
 המקדש נכנסתי לביתי
 ונכנסתי לישוב,

מהימנא, דהא עלך
 איתמר: "קול דודי דופק"
 לגבאי בארבע אתון
 דליה, ויימא בהון: "פתחי
 לי אחותי רעיתי יונתי
 תמתי". דהא תם עונך בת
 ציון, לא יוסיף להגלותך.

שראשי נמלא טל, מאי
 נמלא טל? אלא אמר
 קודשא בריך הוא, אנת
 חשבת דמיומא דאתחרב
 בי מקדשא דעאלנא
 בביתא דילי ועאלנא
 בישובא,

לאו הכי דלא עאלנא כל זמנא דאנת בגלותא.

לא כן הוא כי לא

נכנסתי כל משך הזמן שאת בגלות.

הרי לך סימנא שראשי נמלא טל, ה"א שכינתא בגלותא, השכינה השלמות שלה והחיים שלה הוא טל, וזהו יו"ד ה"א וא"ו וה"א היא השכינה אינה בחשבון ט"ל אלא רק יו"ד ה"א וא"ו שעולים מנין האותיות לחשבון טל.

דאיהי מליא לשכינתא מנביעו דכל מקורין עלאין.

אשר הוא ממלא את השכינה מהנביעה הנובעת של כל המקורות העליונים.

תרגום פתוח אליהו הנביא זכור לטוב

מיד יקום רעיא מהימנא מיד יקום הרועה הנאמן
 ואבהן קדישין עמה. והאבות הקדושים עמו.

עד כאן רזא דיוחדא. עד כאן סוד היחוד.

ברוך ה' לעולם ואמן ברוך ה' לעולם אמן
 ימלוך ה' לעולם ואמן ואמן, ימלוך ה' לעולם
 ואמן. אמן ואמן.

תרגום הקדיש

יתגדל ויתקדש שמיא יתגדל ויתקדש שמו
הגדול של הקב"ה.
רבא.

(הקהל עונים:) אמן (אמת).

בעלמא די ברא ברעותה, בעולמו שברא כרצונו,
וימליך מלכותיה, וייצמח וייצמח
פזרנה, ויקרב משיחה. הצלחת עמו ויקרב
(זמן ביאת) משיחו.

(הקהל עונים:) אמן

בחייכון, וביומיכון, ובחיי בחייכם וביומכם ובחיי
דכל בית ישראל, בעגלא כל בית ישראל במהרה
ובזמן קריב, ואמרו אמן. ובזמן קריב ואמרו
אמן.

(הקהל עונים:) אמן (כי"ר)

תרגום הקדיש

יהא שמיא רבא מברך
 לעלם לעלמי עלמא
 יתברך, וישתבח, ויתפאר,
 ויתרומם, ויתנשא
 ויתהדר, ויתעלה ויתהלל,
 שמיא דקודשא בריך הוא.
 (הקהל עונים:) אמן (אמת).

לעלא מן כל ברכתא,
 ושירתא תשבחתא
 ונחמתא דאמירן בעלמא,
 ואמרו אמן.

על ישראל, ועל רבנן, ועל
 תלמידיהון, ועל כל
 תלמידי תלמידיהון דעסקין
 העוסקים בתורה

הקדושה, אשר במקום
 הזה ואשר בכל מקום
 ומקום, יהי לנו ולהם
 ולכם חן וחסד ורחמים
 מלפני ריבון השמים
 והארץ ואמרו אמן.

באוריתא קדשתא די
 באתרא הדין, ודי בכל
 אתר ואתר, יהא לנא,
 ולהון ולבון, חנא וחסדא
 ורחמי, מן קדם מארי
 שמיא וארעא, ואמרו
 אמן. (הקהל עונים:) אמן (כי"ר)

יהי שלום רב מן
 השמים, חיים ושבע
 וישועה ונחמה והצלחה
 ורפואה וגאולה
 וסליחה וכפרה ורווח
 והצלה לנו ולכל עמו
 ישראל ואמרו אמן.

יהא שלמא רבא מן
 שמיא, חיים ושבע וישועה
 ונחמה ושיוכא ורפואה
 וגאולה וסליחה וכפרה
 ורוח והצלחה, לנו ולכל
 עמו ישראל, ואמרו אמן.

(הקהל עונים:) אמן (כי"ר)

תרגום הקדיש

עושה שלום במרומיו, עושה שלום במרומיו,
 הוא ברחמיו יעשה שלום הוא ברחמיו יעשה
 עלינו ועל כל עמו עלינו ועל כל
 ישראל, ואמרו אמן. (הקהל) אמן.

עונים: אמן (כי"ר)

❧ תרגום בריך שמייה ❧

ברוך שמו של אדון
העולם. ברוך כתרך
ומקומך. יהי רצונך עם
עמך ישראל לעולם,
לעולם,

ופורקן ימינך אחזי לעמך
בבית מקדשך, ולאמטויי
לנא משוב נהורך,
ולקבל צלותנא ברחמין.

יהא רעוא קדמך, דתוריד
לן חיינ בטיבון, ולהוי אנא
עבדך פקדיא בנו צדיקיא,
למרחם עלי ולמנטר יתי

תרגום בריך שְׁמִיָּה

וית כל די לי ודי לעמך
 ישראל.
 אותי ואת כל אשר לי
 ואשר לעמך ישראל.

את הוא זן לבלא ומפרנס
 לבלא, את הוא שליט על
 בלא, את הוא דשליט על
 מלביא, ומלכותא דילך
 היא.
 אתה הוא זן לבל
 ומפרנס לבל, אתה
 הוא שולט על הכל,
 אתה הוא ששולט על
 המלכים, והמלכות
 שלך היא.

אנא עבדך דקודשא בריך
 הוא, דסגידנא קמה
 ומקמי דיקר אוריתה בכל
 עדן ועדן, לא על אנש
 רחיצנא, ולא על בר
 אלהין סמיכנא, אלא
 באלהא דשמיא, דהוא
 אני עבדו של הקדוש
 ברוך הוא ומשתחוה
 אני לפניו מלפני כבוד
 תורתו, בכל עת ועת.
 לא על אדם אכטח,
 ולא על בן אלהים
 (מלאך) אסמוך, אלא
 באלהי השמים שהוא

אלהא דקשומ, ואוריתא
קשומ, ונביאוהי קשומ,
ומסגי למעבד טון וקשומ.
אלהים אמת, ותורתו
אמת ונביאו אמת
ומרבה לעשות טובות
ואמת.

ביה אנא רחין, ולשמה
יקירא קדישא אנא אמר
תשבחן, יהא רעוא קדמך
דתפתח לבי באוריתך.
(ותיהב לי בנין דברין
דעבדין רעותך) ותשלים
משאלין דלבאי ולבא דכל
עמך ישראל לטב ולחיין
ולשלם, אמן.

בו אני בטוח ולשמו
הנכבד הקדוש אני
אומר תשבחות. יהי
רצון מלפניך שתפתח
לבי בתורתך. (ותיתן
לי בנים זכרים העושים
רצונך) ותמלא
משאלות לבי ולב כל
עמך ישראל לטובה
לחיים ולשלום, אמן.

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה (יאהדנוהי) בדחילו ורחימו
(יאהויהה) ורחימו ודחילו (איהיהוה) ליחדא שם אות י' ואות ה'
(או"א) בשם אות ו' ואות ה' (זו"נ) ביחדא שלים (יהוה). בשם כל
ישראל, הריני מתכוון בכל מילה ומילה בכתוב לעשות נחת רוח
ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו, לאקמא שכינתא מעפרא, ולזמר כל
הקוצים והחוחים הסובבים את השושנה העליונה להיות מיין נוקבין
לעורר אהבת דודים למעלה איש את פני רעהו ויתרבה השפע בכל
העולמות ונזכה לעשות פרי מלימודנו זה הנקרא שמו בישראל:

תיקון אז תתענג

(**"אז תתענג על־יהוה וְהִרְפֵּיתִיךָ עַל־בְּמִתִּי אֶרֶץ"**)

קריאת האדרא זוטא קדישא

לע"נ האדם היקר אהרן סולימניאן (הכהן)

שנפטר לבית עולמו ו תשרי תשע.

האדרא זוטא קדישא - ליום א' בחודש

האדרא זוטא קדישא

מחולק לימי החודש

ליום א' בחודש

דף רפ"ז ע"ב

תאנא בְּהִוָּא יוֹמָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעָא
 לְאַסְתָּלְקָא מִן עֲלָמָא וְהוּהּ מְסִדֵּר
 מְלוֹי. אֲתִבְנִשׁוּ חֲבֵרֵי לְבֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְהוּוּ קָמִי
 רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהּ וְרַבִּי אָבָא וְשָׂאֵר חֲבֵרֵי. וְהוּהּ
 מְלִיא בִיתָא.

זְקִיף עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וַחֲמָא דְאַתְמָלִי בִיתָא.
 בָּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר. בּוֹמְנָא אַחֲרָא כֹד
 הוּינָא בְּבֵי מְרַעִי, הוּהּ רַבִּי פִנְחָס בֶּן יֶאִיר קָמִאי.
 וְעַד דְּבִרְיָנָא דּוֹכְתָּאִי אֹרִיכוּ לִי עַד הִשְׁתָּא.

האדרא זוטא קדישא - ליום א' בחודש

וְכַד תִּבְנֶא אַסְחַר אִשָּׁא מִקָּמַאי וּמַעְלָמִין לָא
אֲתַפֵּסְק. וְלֹא הָוֵה עָאֵל בַּר נָשׁ אֱלֹא בְּרִשׁוּתָא.
וְהִשְׁתָּא חֲמִינָא דְאֲתַפֵּסְק וְהָא אֲתַמְלִי בֵּיתָא. עַד
דִּהּוּ יִתְבִּי. פֶּתַח עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחָמָא מַה
דְּחָמָא וְאַסְחַר אִשָּׁא בְּבֵיתָא. נִפְקוּ כְּלָהוּ
וְאִשְׁתָּאֲרוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּרִיָּה וְרַבִּי אַבָּא. וְשָׂאֵר
חֲבֵרָיָא יִתְבוּ אַבְרָאי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּרִיָּה, פּוֹק חֲזִי אִי
הָבָא רַבִּי יִצְחָק דְּאָנָא מְעַרְבָנָא לִיה. אִימָא
לִיה דִּיסְדֵּר מְלוֹי וְיִתִּיב לְגַבָּאי זַכָּאָה חוּלְקִיָּה.

קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְיִתִּיב וְחִיִּיד וְחִדִּי. אָמַר אָן אֲנִין
חֲבֵרָיָא. קָם רַבִּי אֶלְעָזָר וְאַעִּיל לֹון וְיִתְבוּ
קָמִיָּה. זָקִיף יְדֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן וּמְצִלִי צְלוּתָא וְהָוֵה

האדרא זוטא קדישא - ליום א' בחודש

חדי ואמר. אנון חבריא דאשתכחו בבי אדרא
יזמנזון הבא. נפקו בלהו ואשתארו רבי אלעזר
בריה ורבי אבא ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי חייא.
אדהכי עאל רבי יצחק. אמר ליה רבי שמעון
במה יאות חולקך כמה חידו בעי לאתוספא לך
בהאי יומא. יתיב רבי אבא בתר כתפוי ורבי
אלעזר קמיה.

אמר רבי שמעון הא השתא שעתי דרעותא
הוא. ואנא בעינא למיעל בלא פסופא
לעלמא דאתי. והא מלין קדישין דלא גליאן עד
השתא, בעינא לגלאה קמי שכנתא, דלא יימרזן
דהא בגריעותא אסתלקנא מעלמא. ועד כען
טמירן הוו בלבאי, למיעל בהו לעלמא דאתי.
וכך אסדרנא לכו, רבי אבא וכתוב, ורבי אלעזר

האדרא זוטא קדישא - ליום א' בחודש

בְּרִי יִלְעִי, וְשֹׂאֵר חֲבֵרָיִא יִרְחֶשׁוּן בְּלִבֵּיהוּ. קָם
רַבִּי אָבָא מִבֵּתֵר כְּתָפוּי. וַיְתִיב רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה
קַמְיָה, אָמַר לִיה קוּם בְּרִי, דְּהָא אַחֲרָא יְתִיב
בְּהֵוָּא אַתָּר, קָם רַבִּי אֶלְעָזָר.

אַתְעֲטָף רַבִּי שְׁמַעוֹן, וַיְתִיב. פְּתַח וְאָמַר, (תהלים
קטו) לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְיָ וְלֹא כָּל
יֹרְדֵי דוּמָה. לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְיָ, הָכִי הוּא וְדָא,
אֵינוֹן דְּאֶקְרוֹן מֵתִים, דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא חֵי
אֶקְרִי, וְהוּא שְׂאֲרֵי בֵין אֵינוֹן דְּאֶקְרוֹן חַיִּים, וְלֹא
עִם אֵינוֹן דְּאֶקְרוֹן מֵתִים. וְסוּפִיָּה דְקָרָא כְּתִיב,
וְלֹא כָּל יֹרְדֵי דוּמָה, וְכָל אֵינוֹן דְּנַחֲתִין לְדוּמָה,
בְּגִיהָם יִשְׁתַּאֲרוּן. שְׂאֵנִי אֵינוֹן דְּאֶקְרוֹן חַיִּים, דְּהָא
קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּעֵי בִיקְרִיהוּן.

האדרא זוטא קדישא - ליום ב' בחודש

ליום ב' בחודש

דף רפ"ח ע"א

אמר רבי שמעון, כמה שניא שעתא דא מאדרא.
 דבאדרא אנדמן קודשא בריך הוא ורתיכוי.
 והשתא, הא קודשא בריך הוא היכי, ואתי עם
 אינון צדיקניא דבגנתא דעדן, מה דלא אערעו
 באדרא. וקודשא בריך הוא בעי ביקריהון דצדיקניא
 יתיר מיקרא דיליה, כמה דכתיב בירבעם, דהוה
 מקטר ומפלח לעבודה זרה, וקודשא בריך הוא
 אוריך ליה. וכיון דאשויט ידיה לקבלי דעדו נביאה,
 אתיפש ידיה, דכתיב, (מלכים א יג) ותיבש ידו וגו'.
 ועל דפלח לעבודה זרה לא כתיב, אלא על דאשויט
 ידיה לעדו נביאה. והשתא קודשא בריך הוא בעי
 ביקרא דילן, וכלהו אתאן עמיה.

האדרא זוטא קדישא - ליום ב' בחודש

אמר, הא רב המנונא סבא הקא, וסחרגיה ע'
צדיקי גליפן בעיטרון, מנהרין כל חד וחד
מזיהרא דזיוא דעתיקא קדישא, סתימא דכל
סתימין. והוא אתי למשמע בחדוותא, אלן מלן
דאנא אימא. עד דהוה יתיב, אמר, הא רבי פנחס
בן יאיר הקא, אתקינו דוכתיה, אנדעזעו חברייא
דהו תמן, וקמו ויתבו בשיפולי ביתא. ורבי
אלעזר ורבי אבא, אשתארו קמיה דרבי שמעון.
אמר רבי שמעון, באדרא אשתבחנא דכל חברייא
הו אמרי, ואנא עמהון. השתא אימא אנא
בלחודאי, ובלהו צייתין למלולי, עלאין ותתאין.
זכאה חולקי יומא דין.

פתח רבי שמעון ואמר, (שיר השירים ז) אני
לדודי ועלי תשוקתו. כל יומין

האדרא זוטא קדישא - ליום ב' בחודש

דא תקטרגא בִּהאי עֲלֵמָא, בְּחַד קְטִירָא אַתְקִטְרָנָא
 בִּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא, וּבְגִין כֶּד הַשְׁתָּא וְעָלִי
 תְּשׁוּקָתוֹ. דִּהוּא וְכָל סִיעָתָא קְדִישָׁא דִּילִיה, אָתוּ
 לְמִשְׁמַע בְּחֻדָּהּ, מְלִין סְתִימִין, וְשִׁבְחָא דְעִתִּיקָא
 קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, פְּרִישׁ וְאַתְפְּרִישׁ
 מִכָּלָא, וְלֹא פְרִישׁ, דִּהָא כָּלָא בִּיה מִתְדַבֵּק, וְהוּא
 מִתְדַבֵּק בְּכָלָא הוּא כָּלָא.

עִתִּיקָא דְכָל עִתִּיקִין, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין,
 אַתְתֵּקֶן וְלֹא אַתְתֵּקֶן. אַתְתֵּקֶן, בְּגִין
 לְקַיִמָּא כָּלָא. וְלֹא אַתְתֵּקֶן, בְּגִין דִּלֹּא שְׂכִיחַ.

כֶּד אַתְתֵּקֶן, אִפִּיק ט' גְּהוּרִין, דִּלְהֲטִין מַצִּיה,
 מִתְקוּנָא. וְאַיִנוֹן גְּהוּרִין מַצִּיה, מִתְגְּהֲרִין
 וּמִתְלַהֲטִין, וְאַזְלִין וּמִתְפַּשְׁטִין לְכָל עֵיבֵר. כְּבוּצִינָא

האדרא זוטא קדישא - ליום ב' בחודש

דאָתפּשטין מניח גהורין לכל עיבר. ואינון גהורין
דמתפּשטין, פד יקרבון למנדע לון, לא שכיח
אלא בוצינא בלחודוי. פד הוא עתיקא קדישא,
בוצינא עלאה, סתימא דכל סתימין. ולא שכיח
פר אינון גהורין דמתפּשטין, דמתגלגלן, וטמירן.
ואינון אקרון שמא קדישא. ובגין פד פלא חד.

ומה דאמרי חברנא בספרי קדמאי, דאינון דרגין
דאתבריאן, ועתיקא קדישא אתגלי בהן,
בכל חד וחד. משום דאינון תקונין דעתיקא
קדישא. לאו השתא עידנא להני מלין דהא אמינא
לון באדרא קדישא. וחמינא מה דלא ידענא הכי,
ועד השתא אסתים בלבאי מלה. והשתא אנא
בלחודאי אסהידנא קמי מלכא קדישא, וכל הני
זכאי קשוט דאתו למשמע מלין אלון.

האדרא זוטא קדישא - ליום ב' בחודש

גוֹלְגֶלְתָּא דְּרִישָׁא חוּרָא, לָאוּ בִּיה שִׁירוּתָא
 וְסִיּוּמָא. קוּלְטָרָא דְּקֻטְפוֹי, אֲתַפְּשֵׁט
 וְאַתְנֶהֱיר, וּמִנִּיה יִרְתּוֹן צְדִיקָיָא ד' מָאָה עֲלָמִין
 דְּכַסּוּפִין לְעֵלְמָא דְּאֲתִי. מֵהֲאִי קוּלְטָרָא דְּקֻטְפָּא,
 דְּהִיא גּוֹלְגֶלְתָּא חוּרָא, נְטִיף טָלָא כָּל יוֹמָא, לְהֵהוּא
 זְעִיר אֲנָפִין, לְאַתֵּר דְּאַתְקָרִי שָׁמַיִם, וּבִיה זְמִינִין
 מִיִּתְיָא לְאַחֲרִיא לְזֻמְנָא דְּאֲתִי. דְּכַתִּיב, (בראשית כו)
 וַיֵּתֶן לָדָּהָאֵלֶּהִם מִטַּל הַשָּׁמַיִם. וְאַתְּמַלִּיָּא רִישִׁיה,
 וּמֵהֵהוּא זְעִיר אֲנָפִין, נְטִיף לְחַקֵּל תְּפּוּחִין. וְכָל חַקֵּל
 תְּפּוּחִין, נְהִירִין מֵהֵהוּא טָלָא. הֵאִי עֲתִיקָא קְדִישָׁא
 טָמִיר וְגִנְזוֹ. וְחֻכְמָתָא עֲלָאָה סְתִימָאָה, בְּהֵהוּא
 גּוֹלְגֶלְתָּא מְשֻׁתְּכָה, וּדְאִי בְּהֵאִי עֲתִיקָא, לָא
 אֲתַגְלִיָּא אֶלָּא רִישָׁא בְּלַחוּדוֹי, בְּגִין דְּאִיהוּ רִישָׁא
 לְכָל רִישָׁא. חֻכְמָתָא עֲלָאָה, דְּאִיהִי רִישָׁא, בִּיה

האדרא זוטא קדישא - ליום ג' בחודש

סתים, ואקרי מוחא עלאה. מוחא סתימא. מוחא
דשכיך ושקיט. ולית דיידע ליה, פר איהו.

ליום ג' בחודש

דף רפ"ח ע"ב

תלת רישין אתגלפון, דא, לגו מן דא. ודא,
לעילא מן דא. רישא חדא, חכמתא
סתימאה, דאתפסייא, ולא מתפתחא. וחכמתא
דא סתימאה, רישא לכל רישיה, דשאר חכמות.
(בראשית קמ"ז ע"א) רישא עלאה, עתיקא קדישא,
סתימא דכל סתימין. רישא דכל רישא, רישא
דלאו רישא. ולא ידע, ולא אתידע, מה דהוי
ברישא דא, דלא אתדבק בחכמתא, ולא
בסוכלתנו. ועל האי אקרי, (במדבר כד) ברח לך
אל מקומך. (יחזקאל א) ורחיות רצוא ושוב.

האדרא זוטא קדישא - ליום ג' בחודש

ובגין כך עתיקא קדישא אקרי אין. דביה תליא
אין. וכל אינון שערי, וכל אינון נימין,
ממוחא סתימאה נפקין. וכלהו שעיעין, בשקולא.
ולא אתחזי קדלא.

כלא הוא, בגין דהאי עתיקא קדישא בחד הוי.
כלא בחידו, ולא שניא מרחמי לעלמין.
בתלת עשר מכילן דרחמין אשתכח. בגין דהאי
חכמתא סתימאה דביה, מתפרש תלת זמנין
לארבע ארבע. והוא עתיקא, כליל לון, ושליט
על כלא. חד ארחא דנהיר בפלגותא דשערי
דנפקי ממוחא, הוא ארחא דנהירין ביה צדיקיא
לעלמא דאתי, דכתיב (משלי ד) וארח צדיקים
כאור נוגה וגו'. ועל דא כתיב, (ישעיה נח) אז

האדרא זוטא קדישא - ליום ג' בחודש

תתענג על יהוה. ומהאי ארחא מתנהרין כל שאר
ארחין, דתליין בזעיר אנפין.

האי עתיקא סבא דסבין, בתרא עלאה, לעילא.
דמתעטרין ביה כל עטרין, וכתרין,
מתנהרין. וכל שאר בוצינן מניה מתלהטין. והוא,
הוא בוצינא עלאה, טמירא דלא אתידע. האי
עתיקא אשתבח בתלת רישין, וכלילן בחד רישא.
והוא רישא עלאה, לעילא לעילא. ובגין
דעתיקא קדישא אתרשים בתלת, אוף הכי כל
שאר בוצינן דנהרין מניה, כלילן בתלת. עוד,
עתיקא אתרשים בתרין. כללא דעתיקא בתרין.
הוא בתרא עלאה דכל עלאין, רישא דכל רישי.
והוא דהוי לעילא מן דא, דלא אתידע. כן כל
שאר בוצינן, סתימין בתרין. עוד עתיקא קדישא

האדרא זוטא קדישא - ליום ג' בחודש

אתרשים ואסתים בחד, והוא חד, וכלא הוא חד.
בך כל שאר בוצינין, מתקדשין, מתקשרין,
ומתהדרין בחד, ואינון חד.

מצחא דאתגלי בעתיקא קדישא, רצון אקרי,
דהא רישא עלאה דא סתים לעילא,
דלא אתידע פשיט חד טורנא בסימא, יאה,
דאתכליל במצחא. ובגין דאיהו רעוא דכל רעוין,
אתתקן במצחא, ואתגלייא בבוסיטא, האי מצחא
אקרי רצון.

וכד רצון דא אתגלייא, רעוא דרעוין אשתכח
בכלהו עלמין, וכל צלותין דלתתא
מתקבלין, ומתנהרין אנפוי דזעיר אנפין, וכלא
ברחמי אשתכח, וכל דינין אתטמון ואתכפין.

האדרא זוטא קדישא - ליום ג' בחודש

בְּשַׁבָּתָא בְּשַׁעְתָּא דְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה, דְּהוּא עֵידִן
 דְּכָל דִּינִין מִתְעָרִין, אֲתֵנְלִיָּא הֵא
 מִצָּחָא, וְאֲתַכְפִּיין כָּל דִּינִין, וְאֲשַׁתְּכּוּ רַחֲמִין
 בְּכֻלָּהוּ עֲלָמִין. וּבְגִין כֹּד אֲשַׁתְּכּוּ שַׁבַּת בְּלֹא דִינָא,
 לֹא לְעִילָא וְלֹא לְתַתָּא. וְאַפִּילוּ אִשָּׁא דְּגִיהָנָם
 אֲשַׁתְּקַע בְּאַתְרֵיהּ, וְנִיחִין חֵיבָא. וְעַל דָּא אֲתוּסַף
 נְשֻׁמָּתָא דִּיחֲדוּ בְּשַׁבָּתָא.

וּבְעֵי בֵּר נָשׁ לְמַחְדֵּי בְּתִלַּת סְעוּדָתֵי דְּשַׁבָּתָא, דְּהֵא
 כָּל מְהִימְנוּתָא, וְכָל כָּלְלָא דְּמְהִימְנוּתָא, בֵּיהּ
 אֲשַׁתְּכּוּ, וּבְעֵי בֵּר נָשׁ לְסִדְרָא פְּתוּרָא, וְלְמִיכַל תִּלְתַּת
 סְעוּדָתֵי דְּמְהִימְנוּתָא, וְלְמַחְדֵּי בֵּהוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲסֵהֲדָנָא עָלִי לְכָל אֱלִין
 דְּהֵכָא, דְּהֵא מִן יוֹמָאֵי לֹא בְּטִילָנָא אֱלִין

האדרא זוטא קדישא - ליום ג' בחודש

ג' סְעוּדָתִי, וּבְגִינִיהוֹן לֹא אֶצְטְרִיכְנָא לְתַעֲנִיתָא
בְּשַׁבָּתָא. וְאַפִּילוּ בְיוֹמֵי אַחֲרֵינִי לֹא אֶצְטְרִיכְנָא, כֹּל
שָׁכֵן בְּשַׁבָּתָא. דְּמֵאֵן דְּזָכִי בָּהּ, זָכִי לְמַהִימְנוּתָא
שְׁלִימָתָא. חַד, סְעוּדָתָא דְּמַטְרוּנִיתָא. וְחַד,
סְעוּדָתָא דְּמַלְכָּא קְדִישָׁא. וְחַד, סְעוּדָתָא דְּעֵתִיקָא
קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. וּבְהָהוּא עֲלָמָא יִזְכִּי
בָּהּ לְאַלִין. הָאִי רְצוֹן כִּד אַתְּגַלְיָא, כֹּל דִּינִין
אַתְּפַפִּין מְשׁוּלְשְׁלִיהוֹן. תְּקוּנָא דְּעֵתִיקָא קְדִישָׁא
אַתְּתִקֵּן בְּתִקּוּנָא חַד, כֹּלְלָא דְּכָל תְּקוּנִין. וְהָאִי
חֲכָמָה עֲלָאָה, סְתִימָאָה. כֹּלְלָא דְּכָל שְׂאָר, וְהָאִי
אַקְרִי עֵדֵן עֲלָאָה סְתִימָא. וְהוּא מוֹחָא דְּעֵתִיקָא
קְדִישָׁא. וְהָאִי מוֹחָא אַתְּפֶשֶׁט לְכָל עֵיבֵר, מִנִּיה
אַתְּפֶשֶׁט עֵדֵן אַחֲרָא. וּמֵהָאִי עֵדֵן אַתְּגַלְף.

ליום ד' בחודש

דף רפ"ט ע"א

וְהָיָה רִישׁא סְתִימָא דְבְרִישׁא דַּעֲתִיקָא דְלֹא
 אֲתִידַע, כִּד פְּשִׁיט חַד טוֹרָנָא, דְּהוּה
 מִתְתַּקֵּן לְאַתְנַהֲרָא, בְּטַשׁ בְּהַאי מוֹחָא, וְאַתְגַּלְתָּ
 וְאַתְנַהֵיר בְּכַמָּה נְהִירִין, וְאַפִּיק וְאַרְשִׁים כְּבוֹסִיטָא
 דָּא, בְּהַאי מִצָּחָא. וְאַתְרָשִׁים בִּיה חַד נְהוֹרָא,
 דְּאַקְרִי רְצוֹן. וְהַאי רְצוֹן אֲתַפְּשֵׁט לְתַתָּא בְּדִיקָנָא,
 עַד הֵוּא אֲתֵר דְּמַתְּשָׁבָא בְּדִיקָנָא, וְאַקְרִי חֶסֶד
 עֲלָאָה. וְדָא אִיהוּ נוֹצֵר חֶסֶד. וּבְהַאי רְצוֹן כִּד
 אֲתַגְלִיָּא, מִסְתַּכְּלִין מֵאִרִי דְדִינָא וּמִתְכַּפֵּיין.

עֵינֵינוּ דְרִישׁא דַּעֲתִיקָא קְדִישָׁא, תֵּרִין בְּחַד
 שְׁקִילָן. דְּאַשְׁגַּחִין תְּדִירָא, וְלֹא נָאִים.
 דְּכַתִּיב, (תהלים קכא) לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר

האדרא זוטא קדישא - ליום ד' בחודש

ישראל, ישראל קדישא, בגין כך לא אית ליה
גבין על עינא, ולא כסותא.

ההוא מוחא אתגליף ונהר בתלת חורין
דעילא, בחורא חדא מסתחין עיני
דזעיר אנפין, דכתיב, (שיר השירים ה) רוחצות
פחלב. דהוא חורא קדמאה. ושאר חורין
אסתחין ונהרין לשאר בוציני.

מוחא אקרי גביעא דברכתא, גביעא דכל
ברכאן מניה אשתכחו. ובגין דהאי
מוחא להיט בג' חורין דעינא, בעינא תלא ביה
ברכתא, דכתיב, (משלי כב) טוב עין הוא יבורך,
דהא במוחא תליין חורו דעינא. האי עינא כד
אשגח בזעיר אנפין, אנהרין פלהו בחדו. עינא דא,

האדרא זוטא קדישא - ליום ד' בחודש

הוא פלא ימינא, לית ביה שמאלא. עינין דתתא,
ימינא ושמאלא, תרי, בתרי גווינין.

בצניעותא דספרא אוליפנא, דהא י' עלאה,
י' תתאה. ה' עלאה, ה' תתאה.

ו' עלאה, ו' תתאה. כל אלין עלאין, בעתיקא
תליין. תתאין, בזעיר אנפין אינון. לאו תליין, אלא
אינון ממש. ובעתיקא קדישא תליין. דהא שמא
דעתיקא אתפסיא מפלא, ולא אשתבח. אבל
אלין אתוון דתליין בעתיקא. בגין דיתקיימון אינון
דלתתא. דאי לאו הכי לא יתקיימון.

ובגין כד, שמא קדישא סתים וגלייא. ההוא
דסתים לקבליה דעתיקא קדישא, סתימא
דכלא. וההוא בזעיר אפין. ובגין כד, כל ברכאן

האדרא זוטא קדישא - ליום ד' בחודש

בעיני סתים וגלייא. אלין אתון סתימן דתליין י' לקיימא י' דלתתא אמא תליא לקיימא לי' דלתתא.

חוטמא, בְּהַאי חוּטְמָא, בְּנוֹקְבָא דְּפִרְדֵּשְׁקָא דְּבִיָּה, נָשִׁיב רוּחָא דְּחַיִּי לְזַעִיר אֲפִין.

ובְּהַאי חוּטְמָא, בְּנוֹקְבָא דְּפִרְדֵּשְׁקָא, תִּלְיִיא ה', לְקַיֵּמָא ה' אַחֲרָא דְּלִתְתָּא. וְדָא רוּחָא נָפִיק

מִמוּחָא סְתִימָאָה, וְאַקְרִי רוּחָא דְּחַיִּי. וּבְהַאי

רוּחָא, זְמִינִין לְמַגֵּדַע חֲכָמְתָּא, בְּזִמְנָא דְּמִלְכָּא

מְשִׁיחָא. דְּכְתִיב, (ישעיה יא) וְנָחָה עָלָיו רוּחַ יְהוָה

רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה וְגו'. הַאי חוּטְמָא, חֵיין מְכַל

סְטָרִין, חֲדוּ שְׁלִימָא. נַחַת רוּחַ. אִסְוּתָּא. בְּחוּטְמָא

דְּזַעִיר אֲנַפִּין כְּתִיב, (שמואל ב כב) עָלָה עֶשֶׂן בְּאַפּוֹ

וְגו'. וְהָכָא כְּתִיב (ישעיה מח) וְתִהְיֶה לְתִי אַחֲסָם לָךְ.

האדרא זוטא קדישא - ליום ד' בחודש

וּבְסִפְרָא דְאַגְדָּתָא, דְּבִי רַב יִיבָא סָבָא, אוֹקִים,
ה' בְּפוּמָא, וְהָכָא לָא מִתְקַיֵּמָא הָכִי,
וְלֹא אֶצְטְרָפָא, אַף עַל גַּב דְּבַחַד סִלְקָא, אֶלָּא בְּה'
דִּינָא תִּלְיָא, וְדִינָא בְּחוּטָמָא תִּלְיָא, דְּכִתִּיב עָלֶה
עֶשֶׂן בְּאַפּוֹ. וְאִי תִימָא, הָא כְּתִיב וְאִשׁ מִפּוֹ
תֹאכַל. עֲקָרָא דְרוּגְזָא בְּחוּטָמָא תִּלְיָא.

כָּל תְּקוּנִין דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא, בְּמוֹחָא שְׁקִיט
וְסִתִּים מִתְתַּקְּנִין. וְכָל תְּקוּנִין דְּזַעִיר אֲנָפִין,
בְּחֻכְמָה תִּתָּאָה מִתְתַּקְּנִין. דְּכִתִּיב, (תהלים קד) כָּלֵם
בְּחֻכְמָה עֲשִׂיתָ, וְה' כָּלְלָא דְכָלָא וְדָאִי. מַה בֵּין
ה' לָהּ. ה' דְּהָכָא, דִּינָא אֶתְעַר מְנָה. וְדְהָכָא רַחֲמֵי
גוֹ רַחֲמֵי.

ליום ה' בחודש

דף רפ"ט ע"ב

בְּדִיקְנָא דַּעֲתִיקָא קַדִּישָׁא, תִּלְיָא כָּל יְקִירו
 דְּכָלָא. מְזֵלָא דְּכָלָא אַקְרִי. מֵהֵא
 דִּיקְנָא, מְזֵלָא יְקִירוּתָא דְּכָל יְקִירִין, מְזֵלִי עֲלָאי
 וְתַתָּאי. כְּלָהוּ מְשֻׁנְיָחִין לְהֵהוּא מְזֵלָא. כְּהֵא מְזֵלָא
 תִּלְיָא חַיִּי דְּכָלָא, מְזֻנִי דְּכָלָא. כְּהֵא מְזֵלָא תִּלְיִין
 שְׂמִיָּא וְאַרְעָא. גִּשְׁמִין דְּרַעָא. כְּהֵא מְזֵלָא,
 אֲשַׁנְחוּתָא דְּכָלָא. כְּהֵא מְזֵלָא תִּלְיִין כָּל חַיִּילִין
 עֲלָאין וְתַתָּאין. תִּלְתַּת עֶשֶׂר גְּבִיעִין, דְּמִשְׁחָא
 דְּרַבוּתָא טָבָא, תִּלְיִין בְּדִיקְנָא דְּמְזֵלָא יְקִירָא דָּא.
 וְכְלָהוּ נִפְקִין לְזַעִיר אַנְפִּין. לָא תִּימָא כְּלָהוּ, אֶלָּא
 תִּשְׁעָה מְנִיָּהוּ, מִשְׁתַּכְּחִין בְּזַעִיר אַנְפִּין, לְאַכְפִּיָּא
 דִּינִין. הֵא מְזֵלָא, תִּלְיָא בְּשַׁקּוּלָא עַד טַבּוּרָא.

האדרא זוטא קדישא - ליום ה' בחודש

כָּל קְדוּשֵׁי קְדוּשִׁין דְּקְדוּשָׁא בֵּיהּ תְּלִיין. בְּהַאי
מְזֵלָא, פְּשִׁיט פְּשִׁיטוּתָא דְּקוּטְרָא עֲלָאָה. הֵהוּא
רִישָׁא דְּכָל רִישִׁין, דְּלֹא אֲתִידַע, וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע,
וְלֹא יִדְעִין עֲלֵאִין וְתַתָּאִין. בְּגִין כַּךְ כֹּלָא בְּהַאי
מְזֵלָא תְּלִיָא.

בְּרִיקְנָא דָּא, ג' רִישִׁין דְּאַמִּינָא, מִתְּפַשְׁטִין.
וּבְלֵהוּ מִתְּחַבְּרִין בְּהַאי מְזֵלָא,
וּמִשְׁתַּכְּחִין בֵּיהּ. וּבְגִין כַּךְ, כָּל יְקִירוֹ דִּי־קִירוּתָא,
בְּהַאי מְזֵלָא תְּלִיָא. כָּל אֱלִין אֲתוּנִין דְּתְּלִיין בְּהַאי
עֲתִיקָא, כּוֹלְהוּ תְּלִיין בְּהַאי דִּיקְנָא, וּמִתְּחַבְּרִין
בְּהַאי מְזֵלָא, וְתְּלִיין בֵּיהּ, לְקַיָּמָא אֲתוּנִין אַחֲרָנִין.
דְּאַלְמְלִי לֹא סְלִיק אֱלִין אֲתוּנִין בְּעֲתִיקָא, לֹא קַיָּמִין
אֱלִין אַחֲרָנִין. וּבְגִין כַּךְ אָמַר מִשָּׁה כַּד אֲצַטְרִיד,
יְהוּה יְהוּה, תִּרִי זִימְנָא, וּפְסִיק טַעֲמָא בְּגוּוֹיָהּ.

האדרא זוטא קדישא - ליום ה' בחודש

דָּהָא בְּמִזְלָא תַלְיָיא כְּלָא. מַהֲאֵי מִזְלָא, מִתְכַּסְפִּי
עֲלָאי וְתַתָּאי, וּמִתְכַּפֵּיין קַמִּיהּ. זָכָא חוּלְקִיָּה מֵאן
דְּזָכִי לְהֵאֵי.

תַּי עֲתִיקָא קַדִּישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, לָא
אֲדַכֵּר, וְלָא אֲשַׁתְּכַח. וּבְגִין דְּאִיהוּ רִישָׁא
עֲלָא לְכָל עֲלָאִין, לָא אֲדַכֵּר, פֶּר רִישָׁא חָדָא,
בְּלָא גּוּפָא, לְקַיִמָא כְּלָא.

וְתַי טְמִיר וְסְתִים וְגַנְזִי מַכְלָא, תְּקוּנָוי אֲתַתְקֶנָּן,
בְּהֵהוּא מוֹחָא סְתִימָא דְכְּלָא, דְּאֲתַפְּשֵׁט
וְאֲתַתְקֶן כְּלָא וְנִפְיק חֶסֶד עֲלָא, וְחֶסֶד עֲלָא
אֲתַפְּשֵׁט וְאֲתַקֶּן וְאֲתַכְּלִיל כְּלָא בְּמוֹחָא סְתִימָא
דָּא. פֶּר אֲתַתְקֶן חֲוֹרָא דָּא בְּנִהִירוּ דָּא, בְּטֵשׁ מֵאן
דְּבֵטֵשׁ, בְּהֵאֵי מוֹחָא וְאֲתַנְהִיר, וְתַלְיָיא מִמִּזְלָא

האדרא זוטא קדישא - ליום ה' בחודש

יְקִירָא מוֹחָא אַחֲרָא, דְּאַתְפֵּשֵׁט וְנִהִיר לְתַלְתִּין
וּתְרִין שְׁבִילִין. כִּד אַתְנֵהִיר נִהִיר מִמּוֹלָא יְקִירָא.
אַתְנֵהִירוּ ג' רִישֵׁין עֲלָאִין, תְּרִין רִישֵׁין, וְחַד דְּכָלִּיל
לוֹן. וּבִמּוֹלָא תַלְיִין, וְאַתְכְּלִילֵן בֵּיהּ.

מכאן שְׁאָרֵי לְאַתְנַגְלִיָּא יְקִירוּ דְדִיקְנָא, דְּאִיהוּ
מִזְלָא סְתִימָא. וְאִינוֹן מִתְתַּקְּנוּ, כְּמָה
דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא תַלְתַּת רִישֵׁין מִתְעַטְרִין בֵּיהּ, הָכִי
כָּלָא בְּתַלְתַּת רִישֵׁין. וְכִד אַתְנַהֲרוּ, תַלְיִין כְּלָהוּ דָּא
בְּדָא בְּתַלְתַּת רִישֵׁין, תְּרִין מִתְרִין סְטֵרִין, וְחַד
דְּכָלִּיל לוֹן.

ואי תִּימָא, מֵאן עִתִּיקָא קְדִישָׁא.

תא חַזִּי, לְעִילָא לְעִילָא, אִית דְּלָא אַתִּידַע, וְלָא
אַשְׁתַּמּוּדַע, וְלָא אַתְרָשִׁים, וְהוּא כָּלִיל כָּלָא,

האדרא זוטא קדישא - ליום ה' בחודש

ותרין רישין ביה כלילן. וכדין כלא הכי אתתקן.
וההוא לאו במניינא, ולא בכללא ולא בחושבן
אלא ברעותא דלבא, על דא אתמר, (תהלים לט)
אמרתי אשמרה דרכי מחטא בלשוני.

אתר דשירותא אשתבח, מעתיקא קדישא,
דאתנהיר ממולא, הוא נהירו דחכמתא,
דאתפשט לתלתין ותרין עיבר. ונפקא מההוא
מוחא סתימאה, מנהירו דביה. ומה דעתיקא
קדישא נהיר בקדמיתא, דא היא. ושירותא ממה
דאתגלייא, ואתעביד לתלת רישין, ורישא חדא
כליל לון. ואלין תלת מתפשטן לזעיר אנפין,
וימאלין נהרין כלא.

האדרא זוטא קדישא - ליום ה' בחודש

אתגליף האי חכמתא, ואפיק חד נהרא, דנגיד
ונפיק לאשקאה גנתא ועייל ברישא
דזעיר אנפין, ואתעביד חד מוחא ומתמן אתמשיך
ונגיד בכל גופא, ואשקי כל אינון נטיעאן. הדיא
הוא דכתיב, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות
את הגן וגו'.

תו אתגליף האי חכמתא, ואתמשיך ועייל
ברישא דזעיר אנפין, ואתעביד מוחא
אחרא. ההוא נהירו דאתמשכא מניה אלין תרין
משיכן אתגליפו, מתחברן בחד רישא דעמיקא
דבירא, דכתיב, (משלי ג) בדעתו תהומות נבקעו.
ועייל ברישא דזעיר אנפין, ואתעביד מוחא
אחרא, ומתמן אתמשיך ועייל לגו גופא, ומלייא

האדרא זוטא קדישא - ליום ו' בחודש

כל אינון אדרין ואכסדרין דגופא. הך הוא
דכתיב, (משלי כד) ובדעת חדרים ימלאו.

ליום ו' בחודש

דף ר"צ ע"א

ואלין נהרין, מנהירו דההוא מוחא עלאה
סתומא, דנהיר במזלא (עתיקא קדישא).
וכלא דא בדא תליין. ואתקשר דא בדא, ודא
בדא, עד דישתמודע דכלא חד, וכלא הוא
עתיקא, ולא אתפרש מגיה כלום. אלין תלת
נהורין, נהרין לתלת אחרנין, דאקרון אבהן. ואלין
נהרין לבנין. וכלא נהיר מאתר חד. פד אתגלויי
האי עתיקא, רעווא דרעוון, כלא נהיר וכלא
אשתבח בחדו שלימתא.

תאי חכמתא אקרי עדן, ויהאי עדן אתמשך
 מעדן עלאה, סתימאה דכל סתימין.
 ומהאי עדן, אקרי שירותא. דבעתיקא לא אקרי,
 ולא הוי שירותא וסיומא. ובגין דלא הוי ביה
 שירותא וסיומא, לא אקרי אתה. בגין דאתפסיא
 ולא אתגלייא. ואקרי הוא. ומאחר דשירותא
 אשתבח אקרי אתה, ואקרי אב. דכתיב, (ישעיה
 סג) כי אתה אבינו.

באגדתא דבי רב ייבא סבא, פללא דכלא,
 ועיר אנפין אקרי אתה. עתיקא
 קדישא דאתפסיא, אקרי הוא. ושפיר. והשתא
 קרינן באחר דא דשירותא אשתבח, אתה. אף
 על גב דאתפסיא, מגיה הוי שירותא, ואקרי אב.
 והוא אב לאבון. ויהאי אב נפיק מעתיקא קדישא,

האדרא זוטא קדישא - ליום ו' בחודש

דְּכָתִיב (איוב כח) וְהַחֲכָמָה מֵאִין תִּמָּצֵא. וּבִגִּין כָּךְ
לֹא אֶשְׁתַּמּוּדַע.

תא חַוִּי, כְּתִיב (איוב כח) אֱלֹהִים הֵבִין דְּרָכָה,
דְּרָכָה מִמֶּשׁ. אַבְל וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָה,
מְקוֹמָה מִמֶּשׁ. וְכָל שְׁכֵן דְּרָכָה. וְכָל שְׁכֵן הֵהוּא
חֲכָמָה דִּסְתִּימָא בֵּיה בְּעֵתִיקָא קַדִּישָׁא.

האי חֲכָמָה שִׁירוּתָא דְּכֻלָּא, מְנִיָּה מִתְּפַשְׁטֵן
תְּלָתִין וּתְרִין שְׁבִילִין. וְאוֹרִייתָא בְּהוּ
אַתְּכִלִּילת בְּעֶשְׂרִין וּתְרִין אַתְּוון, וְעֶשֶׂר אַמִּירון.
האי חֲכָמָה אָב לְאַבְהֵן. וּבְהאי חֲכָמָה, שִׁירוּתָא
וְסִיּוּמָא אֶשְׁתַּבַּח. וּבִגִּין דָּא, חֲכָמָה עֲלָאָה חֲכָמָה
תְּתָאָה. כֹּד אַתְּפֶשֶׁט חֲכָמָה, אֶקְרִי אָב לְאַבְהֵן.
כֻּלָּא לֹא אַתְּכִלִּיל אֶלָּא בְּהאי. דְּכָתִיב, (תהלים קד)
כֻּלָּם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ.

האדרא זוטא קדישא - ליום ו' בחודש

וְכַן רַבִּי שְׁמַעוֹן יְדוּי, וְחַדְרִי, אָמַר, וְדַאי עֵידֵן
 הוּא לְגַלְאָה, וְכֹלָא אֶצְטְרִיךְ בְּשַׁעְתָּא דָּא.
 תֵּאנָא, בְּשַׁעְתָּא דַּעֲתִיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָאָה דְּכָל
 סְתִימִין, בָּעָא לְאַתְקָנָא כֹּלָא, אַתְקִין בְּעִין דְּכַר
 וְנוֹקְבָא. בְּאַתֵּר דְּאַתְכִּלִּילוּ דְּכַר וְנוֹקְבָא לָא
 אַתְקִימוּ, אֵלָא בְּקִיּוּמָא אַחֲרָא דְּדְכַר וְנוֹקְבָא.
 וְהֵאִי חֲכָמָה כֹּלְלָא דְּכֹלָא, כִּד נִפְקָא וְאַתְנֵהִיר
 מַעֲתִיקָא קְדִישָׁא, לָא אַתְנֵהִיר אֵלָא בְּדְכַר וְנוֹקְבָא.
 דְּהֵאִי חֲכָמָה אַתְפֹּשֵׁט, וְאַפִּיק מִיְנִיהּ בִּינָה,
 וְאַשְׁתַּבַּח דְּכַר וְנוֹקְבָא. הוּא, חֲכָמָה אָב. בִּינָה
 אָם. חֲכָמָה וּבִינָה, בְּחַד מַתְקֵלָא אַתְקֵלוּ, דְּכַר
 וְנוֹקְבָא. וּבְגִינִיָּהּ כֹּלָא אַתְקִיִּים בְּדְכַר וְנוֹקְבָא,
 דְּאַלְמָלָא הֵאִי, לָא מַתְקִימִין.

האדרא זוטא קדישא - ליום ו' בחודש

שִׁירֹתָא דָא אָב לְכָלָא, אָב לְכָלָהּוּ אַבְהֹן,
אַתְחַבְרוּ דָא בְדָא, וְנִהִירוּ דָא בְדָא.

(חכמה אב. בינה אם. (משלי ב) כי אם לבינה תקרא)
כִּד אַתְחַבְרוּ, אוֹלִידוּ, וְאַתְפְּשֻׁט מְהִימְנוּתָא.
בְּאַנְדְּתָא דְבִי רַב יִיבָא סָבָא, הָכִי תַאנִי, מַהוּ
בִינָה. אֵלָא כִּד אַתְחַבְר דָא בְדָא, יו"ד בְּה"א,
אַתְעַבְרַת, וְאַפִּיקַת בֶּן, וְאוֹלִידַת. וּבִגִּין כֶּד, בִּינָה
אַקְרִי, בֶּן י"ה, שְׁלִימוּתָא דְכָלָא. אֲשַׁתְּכַחוּ
תְּרוּוֹיָהּוּ דְמַתְחַבְרֵן, וּבֶן בְּגוּוֹיָהּוּ. כָּלְלָא דְכָלָא.
בְּתַקוּנָיָהּוּ אֲשַׁתְּכַח שְׁלִימוּתָא דְכָלָא, אָב וְאִם.
בֶּן וּבַת.

מְלִין אֵלִין, לָא אַתִּיָּהּבוּ לְגַלְאָה, בֶּר לְקַדִּישִׁי
עֲלִיוֹנִין, דְּעָאֵלוּ וְנִפְקוּ, וַיִּדְעִין אֲרַחוּ
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, דְּלָא סְטָאן בְּהוּ לִימִינָא

וְלִשְׁמָא לָא. דְּכִתִּיב, (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דִּרְכֵי יְהוָה
 וְצַדִּיקִים יֵלְכוּ בָם וְגו'. וְכָאָה חוֹלְקִיָּה, דְּמֵאן דְּזָכִי
 לְמַנְדַּע אוֹרְחוֹי, וְלֹא סָטִי, וְלֹא יִטְעִי בָהּ. דְּמַלִּין
 אֵלִין סְתִימִין אֵינוֹן וְקַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִין נְהִירִין בָּהּ,
 כְּמֵאן דְּנִהִיר מְנַהִירוֹ דְּבוֹצִינָא. לֹא אֶתְמַסְרוּ מַלִּין
 אֵלִין, אֲלֵא לְמֵאן דְּעָאֵל וְנָפִיק. דְּמֵאן דְּלֹא עָאֵל
 וְנָפִיק, טַב לֵיהּ דְּלֹא אֲבָרִי. דְּהָא גִלְיָא קָמִי עֲתִיקָא
 קַדִּישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, דְּמַלִּין אֵלִין נְהִירִין
 בְּלָבָאִי, בְּאַשְׁלֻמוּתָא דְּרַחֲמֵימוּתָא וּדְחִילוֹ דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִידָא הוּא. וְאֵלִין בְּנֵי דְּהֶכָא, יִדְעָנָא בָּהּ דְּהָא
 עָאֵלוֹ וְנָפְקוּ, וְאֶתְנַהֲרִין בְּאֵלִין מַלִּין, וְלֹא בְּכֻלָּהּ.
 וְהִשְׁתָּא אֶתְנַהֲרִירוּ בְּשְׁלִימוּתָא כְּמָה דְּאַצְטְרִידָא.
 וְכָאָה חוֹלְקֵי עֲמָהוֹן, בְּהֵהוּא עֲלֻמָּא.

האדרא זוטא קדישא - ליום ז' בחודש

ליום ז' בחודש

דף ר"צ ע"ב

אמר רבי שמעון, כל מה דאמינא דעתיקא קדישא. וכל מה דאמינא דזעיר אנפין. כלל חד, כלל הוא חד מלה. לא תלייא ביה פירודא. ברין הוא ברין שמייה לעלם ולעלמי עלמין.

תא חזי, שירותא דא דאקרי אב, אתכליל ביו"ד, דתלייא ממולא קדישא. ובגין כך, יו"ד כליל אתוון אחרנין. י' סתימא דכל אתוון אחרן. י' רישא וסיפא דכלא.

והוא נהר דנגיד ונפיק, אקרי עלמא דאתי, דאתי תדיר ולא פסיק. והאי הוא עדונא דצדיקיא, לזכאה להאי עלמא דאתי,

האדרא זוטא קדישא - ליום ז' בחודש

דאשקי תדיר לגנתא, ולא פסיק. עליה כתיב
(ישעיה נח) וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו.
והוא עלמא דאתי, אברי ביו"ד, הדא הוא
דכתיב, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את
הגן. י' כליל תרין אתון ו"ד.

באגדתא דבי רב ייבא סבא תנינן, אמאי ו"ד
כלילן ביו"ד. אלא נטיעה דגנתא
דא, אקרי ו'. אית גנתא אחרא, דאיהי ד'. ומהאי
ו', אשתקניא ד'. (דאיהי ארבעה ראשים) והיינו רזא
דכתיב, ונהר יוצא מעדן וגו'. מאי עדן. דא חכמה
עלמא, ודא י'. להשקות. את הגן, דא הוא ו'.
ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים, דא הוא ד',
וכלא כליל ביו"ד.

האדרא זוטא קדישא - ליום ז' בחודש

ובגין כך, אקרי אב לכלא. אב לאבהן. שירותא
 דכלא, ביתא דכלא, דכתיב, (משלי כד)
 בחכמה יבנה בית. (מהאי י' שירותא וסיומא דכלא)
 וכתיב, (תהלים קד) כלם בחכמה עשית. באתריה,
 לא אתגלייא, ולא אתידע. מדאתחבר באימא
 אתרמיו באימא ובגין כך אימא כללא דכלא, בה
 אתידע ובה אתרמיו, שירותא וסיומא דכלא.
 (חכמה אקרי) דבה סתים כלא.

כללא דכלא, שמא קדישא. עד השתא רמיונא,
 ולא אמינא כל אלין יומין. והאידנא
 מתגלפין סטרין, י', כליל בהאי חכמה. ה' דא
 אימא, וקרנן בינה. ו"ה, אלין תרין בגין,
 דמתעטרן מאימא. והא תנינן, דבינה אתכליל

האדרא זוטא קדישא - ליום ז' בחודש

מכלא. יו"ד דמתחברא באימא, ומפקין ב"ן.
והיינו בינה, א"ב וא"ם דאינון י"ה, בן בגווייהו.
השתא אית לאסתכלא, בינה, ואקרי תבונה,
אמאי אקרי תבונה, ולא בינה. אלא
תבונה אקרי, בשעתא דינקא לתרין בגין, ב"ן
וב"ת, דאינון ו"ה, וההיא שעתא אקרי תבונה.
דכלא כליל באלין אתוון, ב"ן וב"ת, אינון ו"ה.
וכלא חד כללא, והיינו תבונה.

בספרא דרב המנונא סבא אמר, דשלמה
מלבא, תקונא קדמאה דגלי ואמר,
(שיר השירים א) הנך יפה רעיתי מהאי הוא.
ותקונא תניינא, אקרי פלה, דאיהי נוקבא
דלתתא. ואינון דאמרי, דתרווייהו להאי נוקבא

האדרא זוטא קדישא - ליום ז' בחודש

דלִתַּתָּא אֵינוֹן, לָאוּ הָכִי. דְּה"א קַדְמָאָה לָא אֶקְרִי
פְּלָה. וְה"א בְּתַרְאָה, אֶקְרִי פְּלָה, לְזַמְנִין (ידיען)
יְדִיעִין (לזמנן סגיאין). דְּהָא זְמַנִּין סְגִיאִין אֵינוֹן,
וְדְכוּרָא לָא אֶתְחַבֵּר עִמָּה, וְאַסְתִּלַּק מִינָּה.
בְּהָהוּא זְמַנָּא בְּתִיב, (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּגִדַת
טוֹמְאָתָהּ לָא תִקְרַב. בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְדַּבְּרָאֵת נֹוֹקְבָא,
וְדְכוּרָא בָּעִי לְאַתְחַבֵּרָא עִמָּה, בְּדִין אֶקְרִי כַּל"ה.
כַּכְל"ה מִמָּשׁ אֶתִּיָּא. (אבל) הָאִי אֵימָא, לָא
אַפְסִיק רַעוּתָא דְּתַרְוּוּיָהּ לְעֵלְמִין, בְּחַד נְפִקִין,
בְּחַד שְׂרִיין. לָא אַפְסִיק דָּא מִן דָּא, וְלָא אַסְתִּלַּק
דָּא מִן דָּא. וּבְגִין כֶּךָ בְּתִיב וְנִהַר יֵצֵא מַעְדָּן,
יֹוצֵא תְדִיר, וְלָא אַפְסִיק. הֵדָּא הוּא דְּבְתִיב,
וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכָּזְבוּ מִימִיו. וּבְגִין כֶּךָ
בְּתִיב רַעִיתִי, בְּרַעוּתָא דְּאַחֲוָה שְׂרִיין, בְּאַחֲדוּתָא

האדרא זוטא קדישא - ליום ז' בחודש

שְׁלִימוֹתָא (שְׁלִימָתָא). אָבֵל הָכָא אַקְרִי פֿלָה, דְּכֹד
אַתָּא דְּכוּרָא לְאַתְחֲבָרָא עֲמֹה, הִיא פֿלָה, פֿכֿלָה
אִיהִי אַתִּיא מִמֶּשׁ.

וּבְגִין פֿךְ, תִּרִי (ויחי רמ"ב) תְּקוּנִין דְּנוֹקְבֵי פֿרִישׁ
שְׁלֵמָה. תְּקוּנָא דְּקִדְמִיתָא סְתִימָא, בְּגִין
דְּאִיהִי סְתִימָא. וְתְקוּנָא תְּנִינָא פֿרִישׁ יִתִּיר, וְלֹא
סְתִים פּוֹלִי הָאִי. וּלְבִתֵּר תִּלְיָא כָּל שְׁבָחָא בְּהֵיא
דְּלֵעִילָא. דְּבִתִּיב, (שיר השירים ו) אַחַת הִיא לְאַמָּה
פֿרָה הִיא לְיוֹלָדָתָהּ. וּבְגִין דְּאִיהִי אִימָא מִתְּעַטְרָא
בְּעַטְרָא דְּכִלָּה, וְרַעוּתָא דִּיו"ד לֹא אַפְסִיק מִנָּה
לְעֵלְמִין, אַתִּיחִיב בְּרִשׁוּתָהּ כָּל חִירוֹ דְּעַבְדִּין. כָּל
חִירוֹ דְּכִלָּא. כָּל חִירוֹ דְּחִיבִיא, לְדַכָּא לְכִלָּא.
דְּבִתִּיב, (ויקרא טז) כִּי בְיוֹם הַזֶּה יִכָּפֵר עֲלֵיכֶם.
וּבִתִּיב (ויקרא כח) וְקִדְשְׁתֶּם יֵאת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים

האדרא זוטא קדישא - ליום ח' בחודש

שנה יובל היא. מאי יובל. כמה דאת אמר (ירמיה
יז) ועל יובל ישלח שרשיו. משום ההוא נהר
דאתי ונגיד ונפיק, ואתי תדיר, ולא פסיק.

ליום ח' בחודש

דף רצ"א ע"א

בְּתִיב (משלי ב) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתַבּוּנָה
תִּתֵּן קוֹלָךְ. כִּיּוֹן דְּאָמַר כִּי אִם לְבִינָה
תִּקְרָא, אֲמַאי לְתַבּוּנָה. אֵלָא כֹּלָא כְּמָה דְּאֲמִינָא.
הִי מְנִייהו עֲלָא. בִּינָה עֲלָא מְתַבּוּנָה. בִּינָה אָב
וְאִם וּבִן. י"ה: אָב וְאִם, וּבִן בְּגִוּוּיָהּ. תַּבּוּנָה:
כֹּלָא כֹּלְלָא דְּבָנִין, בֶּן וּבֵת, ו"ה. וְלֹא אֲשַׁתְּכַח אָב
וְאִם, אֵלָא בְּאִימָא דְּאִימָא וְדֵאִי רְבִיעָא עֲלִייהו,
וְלֹא אֲתַגְלִיָּא. אֲשַׁתְּכַח דְּכֹלְלָא דְּתֵרִין בָּנִין, אֲקָרִי
תַּבּוּנָה. וְכֹלְלָא דְּאָב אִם וּבִן, אֲקָרִי בִינָה. וְכֹד

האדרא זוטא קדישא - ליום ח' בחודש

פֿעי לֵאכֶלְלָא כֻּלָּא, בְּהאי אַתְכֶּלִיל. וְהאי אָב וְאִם
וּבִן, אַקְרוּן חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת. פֿגִּין דְּהאי בִּן נָטִיל
סִימָנִין דְּאָבִי וְאִמִּיה, אַקְרִי דַעַת, דְּהוּא סֶהְדוּתָא
דְּתִרְוּוּיָהּ. וְהאי בִּן, אַקְרִי בּוּכְרָא. דְּכִתִּיב, (שְׁמוֹת
ד) בְּנֵי בְכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל. וּבִגִּין דְּאַקְרִי בּוּכְרָא, נָטִיל
תִּרְיִן חוּלְקִין. וְכֵד אַתְרֵיבִי פֿעֲטָרוֹי, נָטִיל תִּלְת
חוּלְקִין. וּבִין פֿךְ וּבִין פֿךְ, תִּרְיִן חוּלְקִין, וְתִלְת
חוּלְקִין כֻּלָּא חַד מְלָה. וְהאי וְהאי הֵכִי הוּי, יְרוּתָא
דְּאָבִי וְאִמִּיה יְרִית.

מאי יְרוּתָא דָּא. אַחֲסִנְתָּא דְּאָבִי וְאִמִּיה, וְתִרְיִן
עֲטָרִין דְּהוּוּ גִנְיִזִין בְּגוּוּיָהּ, וְאַחֲסִינוּ לְבִן
דָּא. מִסְטָרָא דְּאָבִי, הָוָה גִּנְיִז בְּגוּוּיָהּ חַד עֲטָרָא,
דְּאַקְרִי חֶסֶד. וּמִסְטָרָא דְּאִמָּא, חַד עֲטָרָא דְּאַקְרִי
גְבוּרָה. וְכִלְהוּ מִתְעַטְרִין בְּרִישִׁיה, וְאַחִיד לֹזֶן. וְכֵד

האדרא זוטא קדישא - ליום וז' בחודש

נהרין אלין אב ואם עליה, בלהו אקרון תפילין
 דרישא. וכלא נטיל בן דא, וירית כלא, ואתפשט
 בכל גופא. והאי בן יהיב לברתא. וברתא מניה
 אתון. ועל כל פנים מכאן, ברא ירית ולא ברתא.
 ברא ירית לאבוי ולאמיה ולא ברתא. ומניה אתון
 ברתא. כמה דכתיב, (דניאל ד) ומזון לכלא ביה.

הני אב ואם, כלילן ומתחפרן דא בדא. ואב
 טמיר יתיר. וכלא אחיד מעתיקא קדישא,
 ותליא ממזלא קדישא, יקירו דכל יקירין. ואלין
 אב ואם, מתקנין ביתא, כמה דאמינא דכתיב,
 (משלי כד) פחכמה יפנה בית ובתבונה יתכונן
 ובדעת חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים. וכתיב
 (משלי כב) פי נעים פי תשמרם בבטנה.

האדרא זוטא קדישא - ליום ח' בחודש

אמר רבי שמעון, באדרא לא גלינא פלא. וכל
הני מלין, טמירין בלבאי הוו עד השתא,
ובעינא לאטמרא לון לעלמא דאתי, משום דתמן
שאלתא שאיל לנא, כמה דכתיב, (ישעיה לג) והיה
אמונת עתיד חוסן ישועות חכמה ודעת וגו',
וחכמה בעיין מיני, והשתא רעותא דקודשא בריך
הוא בהאי, הא בלא כסופא איעול קמי פלטרוי.
כתיב (שמואל א ב) כי אל ידעות יהוה. ידעות ודאי.
הוא הדעת. בדעת כל פלטרי אתמליין. דכתיב,
ובדעת חדרים ימלאו. דעת אחרא לא אתגליא,
דהא טמירא אזיל בגווייה, ואתכליל ביה. דעת
נהיר במוחין, ואתפשט במוחא פלא. בספרא
דאגדתא תנינן, כי אל ידעות יהוה, אל תקרי
ידעות, אלא עדות. דהוא סהדותא דכלא,

האדרא זוטא קדישא - ליום ט' בחודש

סְהִדוּתָא דְתִרְיָן חוֹלְקִין, בְּמָה דַּאתְּ אָמַר (תהלים
 עח) וַיָּקָם עֲדוּת בִּיעֶקֶב. וְאַף עַל גַּב דְּהָאֵי מְלָה,
 אוֹקְמוּהָ בְּסַפְרָא דְצִנִּיעוּתָא בְּגוּוּנָא אַחֲרָא. הֵתָם
 בְּאַתְרֵיהּ שְׁלִים, הָכָא כֹּלָא עֲשִׂיר, וְכֹלָא הָוִי, כִּד
 אֶסְתִּים מְלָה. הָאֵי אָב וְאֵם, בְּלָהוּ בְּהוּ כְּלִילָן,
 כֹּלָא בְּהוּ סְתִימָן, וְאִינוּן סְתִימָן בְּמִזְלָא קַדִּישָׁא,
 עֲתִיקָא דְכָל עֲתִיקִין. בֵּיה סְתִימָן. בֵּיה כְּלִילָן. כֹּלָא
 הוּא, כֹּלָא הָוִי. בְּרִיד הוּא, בְּרִיד שְׁמִיָּה, לְעֵלָם
 וּלְעֵלְמֵי עֲלָמִין.

ליום ט' בחודש

דף רצ"א ע"ב

כָּל מְלִין דְּאֲדָרָא יָאוּת, וְכִלְהוּ מְלִין קַדִּישִׁין, מְלִין
 דְּלֹא סְטָאן לִימִינָא וְלִשְׁמָאלָא, כִּלְהוּ מְלִין
 דְּסְתִימִין, וְאַתְגַּלְיִין לְאִינוּן דְּעָאֵלוּ וְנִפְקוּ, וְכֹלָא

האדרא זוטא קדישא - ליום ט' בחודש

הכי הוא. ועד השתא הו' מתפסיין אלין מלין
 דדחילנא לגלאה, והשתא אתגליין. וגלי קמי
 עתיקא קדישא, דהא לא ליקרא דילי ודבית אבא
 עבידנא, אלא בגין דלא איעול בכסופא קמי
 פלטריו עבידנא. ועוד, הא חמינא, דקודשא בריך
 הוא וכל הני זכאי קשוט דהבא משתכחן, בלהו
 מסתכמין על ידי. דהא חמינא דבלהו חדאן בהאי
 הלולא דילי, ובלהו זמינן בההוא עלמא בהילולא
 דילי, זכאה חולקי.

אמר רבי אבא, בד סיים מלה דא בוצינא
 קדישא, בוצינא עלאה, ארים ידוי, ובכה
 וחייד. בעא לגלאה מלה חדא. אמר, במלה דא
 אצטערנא כל יומאי, והשתא לא יתבין לי רשותא.
 אתתקף, ויתוב, ורחיש בשפוותיה, וסגיד תלת

האדרא זוטא קדישא - ליום ט' בחודש

זמנין, ולא הוה יכיל בר נש לאסתכלא באתריה,
כל שכן ביה. אמר, פומא פומא, דזכות לכל האי,
לא אנגיבו מבועד. מבועד נפיק ולא פסק. עלך
קרינן (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן. וכתיב (ישעיה
נח) וכמוצא מים אשר לא יבזבו מימיו.

האידינא אסהדנא עלי. דכל יומין דקאימנא,
תאיבנא למחמי יומא דא, ולא סליק
ברעותי, בר האידינא, דהא בעטרא דא מתעטר
האי יומא. והשתא בעינא לגלאה מלין, קמיה
דקודשא בריך הוא, דהא בלהו מתעטרין ברישי.
והאי יומא לא יתרחק למיעל לדוכתיה, כיומא
אחרא. דהא כל יומא דא ברשותי קיימא. והשתא
שרינא לגלאה מלין, בגין דלא איעול בכסופא
לעלמא דאתי. והא שרינא אימא.

האדרא זוטא קדישא - ליום ט' בחודש

בְּתִיב, (תהלים פט) צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן בְּסֻדָּךְ
חֶסֶד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פָנֶיךָ. מֵאֵן חֲכִימָא,
יִסְתַּכַּל בְּהֵאֵי, לְמַחֲמֵי אוֹרְחוֹי דְּקַדִּישָׁא עֲלָאָה,
דִּינִין דְּקִשּׁוּמֵי, דִּינִין דְּמַתְעַטְרִין בְּכִתְרֵי עֲלָאִין.
דְּהֵא חֲמִינָא דְּכֻלָּהּ בּוֹצִיעִין גַּהֲרִין מְבוֹצִיעִנָא עֲלָאָה,
טְמִירָא דְּכָל טְמִירִין, כֻּלָּהּ דִּרְגִין לְאַתְנַהֲרָא.
וּבְהֵאֵי גַהֲרָא דְּכָכָל דִּרְגָא וְדִרְגָא, אֲתַגְלִיֵּיא מֵה
דְּאַתְגְּלִיֵּיא, וְכֻלָּהּ גַהֲרִין אֲחִידֵן, גַהֲרָא דָא
בְּגַהֲרָא דָא, וְגַהֲרָא דָא, בְּגַהֲרָא דָא, וְגַהֲרִין דָא
בְּדָא, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ דָא מִן דָא.

גַהֲרָא דְּכָל בּוֹצִיעִנָא וּבּוֹצִיעִנָא, דְּאַקְרוֹן תְּקוּנֵי
מְלָכָא, בְּתֵרֵי מְלָכָא, כָּל חַד וְחַד, גַהֲרִין
וְאַחִיד בְּהֵאֵי גַהֲרָא דִלְגֹו לְגֹו, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ
לְבַר. וּבְגִין כֹּךְ כֻּלָּא בְּחַד דִּרְגָא אֲסִתְלַק, וְכֻלָּא

האדרא זוטא קדישא - ליום ט' בחודש

בַּחַד מֶלֶךְ אֶתְעַטֵּר, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא,
אִיהוּ וְשִׁמְיָה חַד הוּא. נְהוּרָא דְאַתְגַּלְיָא, אֶקְרִי
לְבוּשָׁא דְמִלְכָּא. נְהוּרָא דְלִגְנוּ לִגְנוּ, נְהוּרָא סְתִימָה,
וְיֵיה שְׂרִיָּא הֵהוּא דְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ וְלֹא אֶתְגַּלְיָא.

וְכִלְהוּ בּוּצִינִי, וְכִלְהוּ נְהוּרִין, נְהִרִין מַעֲתִיקָא
קְדִישָׁא סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, בּוּצִינָא
עֲלָאָה. וְכֵד מִסְתַּכְלֵן, כִּלְהוּ נְהוּרִין דְאַתְפִּשְׁטֵן. לֹא
אֶשְׁתַּכַּח בַּר בּוּצִינָא עֲלָאָה, דְאַטְמָר וְלֹא
אַתְגַּלְיָא.

בְּאַיִנוֹן לְבוּשִׁין דִּיקָר, לְבוּשֵׁי קְשׁוּט, תְּקוּנֵי
קְשׁוּט, בּוּצִינִי קְשׁוּט, אֶשְׁתַּכַּחוּ תִּירִין
בּוּצִינִין, תְּקוּנָא דְכוּרְסֵיָא דְמִלְכָּא, וְאַקְרוּן צֶדֶק
וּמִשְׁפָּט. וְאַיִנוֹן שִׁירוּתָא, וְשְׁלִימוּתָא, בְּכָל

האדרא זוטא קדישא - ליום ט' בחודש

מהימנותא. ובהני מתערין כל דינין דלעילא
ותתא, וכלא סתים במשפט. וצדק מהאי משפט
אתון. ולזמנין קרינן לה, (בראשית יד) ומלכי צדק
מלך שלם.

כד מתערין דינין במשפט, בלהו רחמי, בלהו
בשלימו. דהאי מבסם להאי צדק, ודינין
מתקנין, ובלהו נחתין לעלמא בשלימו, ברחמי.
וכדין שעתיא דמתחברן דבר ונוקבא, וכל עלמין
בלהו ברחמי, ובחדוותא.

וכד אסגיא חובי עלמא, ואסתאבת מקדישא,
ידכורא אתרחק מן נוקבא, וחויא תקיפא
שריא לאתערא, ווי לעלמא דמתון ביהוא זמנא
מהאי צדק. במה חבילי טריקין מתערין בעלמא,

האדרא זוטא קדישא - ליום ט' בחודש

במה זכאין מסתלקין מעלמא. וכל כך למה. בגין
 דאתרחק דכורא מן נוקבא, ומשפט לא קרב
 בצדק דא. ועל האי כתיב, (משלי יג) ויש נספה
 בלא משפט, ומשפט אתרחק מהאי צדק, ולא
 אתבסמא, וצדק ינקא מאתר אחרא.

ועל דא אמר שלמה מלכא, (קהלת ז) את
 הכל ראיתי בימי הבלי יש צדיק אוֹבֵד
 בצדקו וגו', הכל דא, הכל חדא, מהבליים
 דלעילא, דאקרון אפי מלכא, ודא איהו
 מלכותא קדישא, דכד היא מתערא בדינוי,
 כתיב יש צדיק אוֹבֵד בצדקו. מאי טעמא. משום
 דמשפט אתרחק מצדק. ובגין כך אקרי, ויש
 נספה בלא משפט.

ליום י' בחודש

דף רצ"ב ע"א

תא חזי, כד אשתכח זכאה עלאה בעלמא,
 רחימא דקודשא בריך הוא, אפילו כד
 אתער צדק בלחודוי, יכיל עלמא לאשתזבא
 בגיניה. וקודשא בריך הוא בעי ביקריה, ולא
 מסתפי מן דינא. וכד ההוא זכאה לא קיימא
 בקיומיה, מסתפי אפילו ממשפט, ולא יכיל
 למיקם ביה. כל שפן בצדק.

דוד מלכא, בקדמיתא אמר, (תהלים כו) בחגני
 יהוה ונפני. דהא אנא לא מסתפינא מכל
 דינין, אפילו מהאי צדק, וכל שפן דאחידנא ביה,
 מה בתיב. (תהלים יז) אני בצדק אחזה פניך, בצדק
 ודאי. לא מסתפינא למיקם בדינוי. בתר דחב,

האדרא זוטא קדישא - ליום י' בחודש

אפילו ממשפט מסתפי, דבתיב, (תהלים קמג) ואל
תבא במשפט את עבדך.

תא חזי, כד מתבסמא האי צדק ממשפט, פדין
אקרי צדקה. ועלמא מתבסמא בחסד,
ואתמליא מניה. דבתיב, (תהלים לג) אוהב צדקה
ומשפט חסד יהוה מלאה הארץ.

אסהדנא עלי, דכל יומאי הוינא מצטער על
עלמא, דלא יערע פדינוי דצדק, ולא
יוקיד עלמא בשלהובוי. כמה דבתיב, (משלי ל)
אכלה ומחתה ביה. מפאן ולהלאה, בפום כל חד,
כפום בירא עמקא, והא בדרא דא אית ביה
זכאין, וזעירין אינון דיקומון לאגנא על עלמא,
ועל עאנא, מארבעה זיוון. על פן אחידן מלי דא

בְּדֹא, וּמִתְפָּרֵשׁ מִלֵּין דְּסְתִימִין בְּעִתִּיקָא קֳדִישָׁא,
 סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, וְהִיד אַחֲדֵן אֵלִין בְּאֵלִין.
 מִכָּאן לְהֵלָאָה, מִלֵּין דְּזַעִיר אַנְפִּין, אֵינֹן דְּלֹא
 אַתְגְּלִיין בְּאֲדָרָא. אֵינֹן דְּהוּ סְתִימִין בְּלִבָּא, וְתַמָּן
 לֹא אַתְקֵנוּ. הַשְׁתָּא אַתְתְּקֵנוּ וְאַתְגְּלִיין, וּבְלֵהוּ מִלֵּין
 סְתִימִין, וּבְרִירִין בְּלֵהוּ. זַכָּאָה חוּלְקִין, וְאֵינֹן דִּירְתוּ
 יְרוּתָא דָּא, דְּכְתִיב, (תהלים קמד) אֲשֶׁרִי הָעַם שָׁפְכָה
 לוֹ וְגו'.

הָאִי דְּאֻקִּימָנָא, אָב וְאֵם בְּעִתִּיקָא אַחֲדֵן,
 בְּתִיקוּנִי, הָכִי הוּא. דְּהָא מִמּוֹחָא סְתִימָאָה
 דְּכָל סְתִימִין תְּלִיין, וּמִתְאַחֲדֵן בֵּיהּ. וְכֵד יִסְתְּכְּלוּן
 מִלֵּי. כֹּלָא הוּא עִתִּיקָא בְּלַחֲדוּי, הוּא הֵינִי, וְהוּא
 יְהִא. וְכָל הֵינִי תְּקוּנִין בֵּיהּ. א"ב וְא"ם מִהָאִי מוֹחָא
 נִפְקוּ, אַתְכְּלִילוּ בְּמִזְלָא, וּבִיהּ תְּלִיין, וּבִיהּ אַחֲדֵן.

האדרא זוטא קדישא - ליום י' בחודש

זעיר אנפין, בעתיקא קדישא תלייא ואחיד. והא
אוקימנא מלי באדרא. ובאה חולקיה דמאן דעאל
ונפיק, וינדע אורחין דלא יסטי לימינא ולשמאלא.
ומאן דלא עאל ונפק, טב ליה דלא אכרי. ובתיב
(הושע יד) כי ישירים דרכי יהוה.

אמר רבי שמעון, מסתכל הוינא כל יומא בהאי
קרא, דבתיב, (תהלים לד) ביהוה תתהלל
נפשי ישמעו עננים וישמחו. והאידינא אתקיים
קרא כללא. ביהוה תתהלל נפשי ודאי, דהא
נשמתי ביה אחידא, ביה להטא, ביה אתדבקת
ואשתדלת ובאשתדלותא דא תסתלק לאתרעא.
ישמעו עננים וישמחו, כל הני צדיקייא, וכל בני
מתיבתא קדישא, וזכאין דאתין השתא עם

האדרא זוטא קדישא - ליום י' בחודש

קודשא בריך הוא, בלהו שמעין מלי, וחדאן.
בגין כך, (תהלים לד) גדלו ליהוה אתי ונרוממה
שמו יחדיו.

פִּתְח ואמר, כתיב, (בראשית לו) ואלה המלכים
אשר מלכו בארץ אדום. הדין הוא
דכתיב, (תהלים מח) כי הנה המלכים נועדו עברו
יחדיו. נועדו, באן אתר. בארץ אדום. באתר
דינין מתאחדין תמן. עברו יחדיו, דכתיב וימת
וימלוד תחתיו. המה ראו כן תמהו נבדלו נחפזו,
דלא אתקיימו באתרייהו, בגין דתקונין דמלכא
לא אתקנו, וקריתא קדישא ושורוי, לא אזדמנו.
הדין הוא דכתיב, באשר שמענו כן ראינו וגו',
דהא בלהו לא אתקיימו, והיא אתקיימת

האדרא זוטא קדישא - ליום יא' בחודש

השפּתא, בְּסִטְרָא דְדְכוּרָא, דְּשִׁרְיָא עֲמָתָהּ. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו הָדָר וְשֵׁם עִירוֹ פָּעוּ וְשֵׁם
אִשְׁתּוֹ מְהִיטְבָּאֵל בֵּת מִטְרָד בֵּת מִי זָהָב. מִי זָהָב
וַדְּאִי כְּמָה דְּאֻקִּימָנָא בְּאַדְרָא.

ליום יא' בחודש

דף רצ"ב ע"ב

וְהָא בְּסִפְרָא דְאַגְדָּתָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא אֲתָמַר,
וַיִּמְלֹךְ תַּחֲתָיו הָדָר. הָדָר וַדְּאִי, כְּמָה דְּאֲתָ
אָמַר, (ויקרא כג) פְּרִי עֵץ הָדָר. וְשֵׁם אִשְׁתּוֹ
מְהִיטְבָּאֵל, כְּמָה דְּאֲתָ אָמַר כַּפּוֹת תְּמָרִים. וְכְתִיב,
(תהלים צב) צִדִּיק כַּתְּמָר יִפְרֹחַ, דְּאִיהִי דְּכֹר וְנוֹקְבָא.
הָאִי אֲתַקְרִיאַת בֵּת מִטְרָד, בֵּת מִהֵהוּא אֲתָר
דְּמִטְרָדִין כֻּלָּא לְאַתְדִּבְקָא, וְאַקְרִי אָב. וְכְתִיב (איוב
כח) לֹא יָדַע אֲנוּשׁ עֲרֻכָּה וְלֹא תַמְצָא בְּאֶרֶץ

האדרא זוטא קדישא - ליום יא' בזודש

החיים. דבר אחר, בת מאימא, דמסטר־הא
מתאחדין דינין, דטרדין לכלא. בת מי זהב, דינקא
בתרין אנפין, דנהירו בתרין גוונים. בחסד ובדינא.
עד לא אברי עלמא, לא הוו משגיחין אנפין
באנפין, ובגין כד, עלמין קדמאי אתחרבו,
ועלמין קדמאי בלא תקונא אתעבידו. והוא דלא
הוה בתקונא, אקרי זיקין נצוצין, כהאי אומנא,
מרצפא, כד אכתש במנא (בראשית קנ"ו ע"א)
דפרזלא, אפיק זיקין לכל עיבר, ואינון זיקין
דנפקין, נפקין להיטין ונהירין, ודעבין לאלתר.
ואלין אקרון עלמין קדמאי. ובגין כד אתחרבו
ולא אתקיימו. עד דאתתקן עתיקא קדישא, ונפיק
אומנא לאומנותיה.

האדרא זוטא קדישא - ליום יא' בחודש

ועל האי תנינא במתניתא דילן, דבוצינא אפיק זיקין (שמות רנ"ד ע"ב, בראשית ק"ז ע"ב סתרי תורה) בזיקין לתלת מאה ועשרין עיבר. ואינון זיקין, עלמין קדמאי אקרון, ומיתו לאלתר. לבתר נפיק אומנא לאומנותיה, ואתתקן בדבר ונוקבא, והני זיקין דאתדעכו ומיתו, השתא אתקיים כלל. מבוצינא דקרדינותא, נפק ניצוצא, פטישא תקיפא, דבטש, ואפיק זיקין עלמין קדמאי, ומתערבי באירא דכיא, ואתבסמו דא בדא.

כד אתחבר אב"א ואימ"א, וזהו אב הוא, מרוחא דגניז בעתיק יומין, ביה אתגניז האי אירא, ואכליל לניצוצא, דנפק מבוצינא דקרדינותא דגניז במעוי דאימא. וכד אתחברו תרווייהו, ואתכלילו דא בדא. נפיק גולגלתא חד

האדרא זוטא קדישא - ליום יא' בזודש

תקיפא, ואתפשט בסטרוי, דא בסטרא דא, ודא
בסטרא דא. כמה דעתיקא קדישא תלת רישין
אשתכחו בחד, כך כלא אודמן בתלת רישין,
כמה (רפ"ח ע"ב) דאמינא.

בְּהַאי גולגלתא דזעיר אנפין, נטיר טלא מרישא
תוורא, והוא טלא אתחזי בתרי גוויני.
ומגיה מתזן חקלא דתפוחין קדישין. ומהאי טלא
דגולגלתא דא, טחנין מנא לצדיקיא לעלמא
דאתי, וביה זמינין מתייא לאחיא. ולא אודמן
מנא דנפל מהאי טלא, בר ההוא זמנא בזמנא
דאזלו ישראל במדברא, וזן להו עתיקא דכלא,
מהאי אתר. מה דלא אשתכח לבתר. הדא הוא
דכתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן
השמים. כמה דאת אמר (בראשית כז) ויתן לך

האדרא זוטא קדישא - ליום יא' בזודש

הַאֱלֹהִים מְפַל הַשָּׁמַיִם וְגו'. הָאִי בְּהָהוּא זְמַנָּא.
 לְזַמְנָא אַחְרָא תַנִּינָן, קָשִׁים מְזוּנוֹתָיו שֶׁל אָדָם קָמִי
 קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא. וְהָא בְּמִזְלָא תַלְיָא בְּמִזְלָא
 וְדָאִי. וְעַל כֵּן בְּנֵי חַיִּי וּמְזוּנֵי, לָאוּ בְּזָכוּתָא תַלְיָא
 מְלָתָא, אֵלָא בְּמִזְלָא תַלְיָא מְלָתָא, וְכָלָא תַלְיִין
 בְּהָאִי מְזָלָא, בְּמָה דְּאֻקִּימָנָא.

תַּשְׁעָה אַלְפִין רַבּוּא עֲלָמִין, נְטֻלִין וְסֻמְכִין עַל
 הָאִי גּוֹלְגֻלְתָּא. וְהָאִי אֲוִירָא דְכָּיָא
 אַתְּכְּלִיל בְּכָלָא, כִּיּוֹן דְּהוּא כְּלִיל מְכָלָא וְכָלָא
 אַתְּכְּלִיל בִּיהּ, אַתְּפִשְׁטוּ אֲנָפוּי לְתַרִין סְטָרִין, בְּתַרִי
 נְהוּרִין כְּלִילֵן מְכָלָא. וְכֹד אַסְתְּכְּלוּ אֲנָפוּי, בְּאַנְפִין
 דְּעַתִּיקָא קַדִּישָׁא, כָּלָא אָרְךְ אַפִּים אֲקָרִי. מֵאִי
 אָרְךְ אַפִּים. אֵלָא הָכִי תַנִּינָן, בְּגִין דְּאָרְךְ אַפִּיהּ
 לְחַיִּיבָא. אֲבָל אָרְךְ אַפִּים, אֲסוּוֹתָא דְּאַנְפִין. דְּהָא

האדרא זוטא קדישא - ליום יא' בזודש

לא אשתבח אסוותא בעלמא, אלא בזמנא
דאשגחין אנפין באנפין.

בחללא דגולגלתא, נהירין תלת נהירין. ואי
תימא תלת, ארבע אינון, כמה
דאמינא, אחסנתיה דאבוי ואמיה, ותרין גניזין
דלהון, דמתעטרן בלהו ברישיה, ואינון תפלין
דרישא. לבתר מתחברן בסטרוי, ונהרין ועאלין
בתלת חללי דגולגלתא. נפקין כל חד בסטרוי,
ומתפשטין בכל גופא.

ואלין מתחברין בתרי מוחי. ומוחא תליתאה
כליל לון, ואחיד (ואינון תפלין דרישא. ואלין
מתחברין בתרי מוחי. ומוחא תליתאה כליל לון, ונהרין ועאלין
בתלת חללי דגולגלתא. לבתר נפקין כל חד בסטרוי, ומתפשטין

האדרא זוטא קדישא - ליום יב' בחודש

בכל גופא. והאי מוחא תליתאה אחיד) בְּהַאי סְטָרָא
 וּבְהַאי סְטָרָא, וּמִתְפַּשֵּׁט בְּכָל גּוּפָא, וְאַתְעָבִיד
 מִיָּה תִּירִי גּוּוֹנִי כְּלִילָן כִּפְחָדָא. וּמִהַאי נְהִיר אֲנַפּוּי,
 וְאַסְהִיד בְּאַבָּא וְאַימָא גּוּוֹנִי דְאַנְפּוּי. וְהוּא אֶקְרִי
 דַּעַת, בְּדַעַת כְּתִיב, (שמואל א ב) כִּי אֵל דַּעוֹת ה'
 וְגו', בְּגִין דְּאִיהוּ בְּתִירִי גּוּוֹנִי לוֹ נְתַכְנוּ עֲלִילוֹת.
 אֲבָל לַעֲתִיקָא קְדִישָׁא סְתִימָאָה, לָא נְתַכְנוּ. מַאי
 טַעְמָא נְתַכְנוּ לְהַאי. בְּגִין דִּירִית תִּירִין חוּלְקִי,
 וּכְתִיב (שמואל ב כב) עִם חֲסִיד תִּתְחַסֵּד וְגו'.

ליום יב' בחודש

דף רצ"ג ע"א

וְהָא בְּקִשׁוּט אֻקְיָמוּ חֲבֵרִיָּא, דְּכְתִיב, (בראשית
 כט) וַיֵּגֶד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אָחִי אָבִיהָ הוּא.
 וַיֵּגֶד, הָא אֻקְמוּהָ, דְּכֻלָּא רָזָא דְּחֻכְמָתָא. וְכִי בִּין

האדרא זוטא קדישא - ליום יב' בחודש

רבקה הוא. בן רבקה, ולא פתיב בן יצחק. רמז,
וכלא רמיזא בחכמתא. ועל האי אקרי שלים
בכלא. וביה אתחזי מהימנותא. ובגין כך פתיב,
ויגד יעקב, ולא פתיב ויאמר.

הני גווי, כמה דנהרין בעטרא דרישא, ועאלין
בחללי דגולגלתא. הכי מתפשטין בכל
גופא, וגופא אתאחיד בהו. לעתיקא קדישא
סתימא, לא נתכנו, ולא ייאן ליה, דהא פלא בחד
אשתבח, חידו לכלא, חיים לכלא. לא תלייא ביה
דינא. אבל בהאי, לו נתכנו עלילות ודאי.

בגולגלתא דרישא, תליין כל אינון רבון
ואלפין מקוצי דשערין, דאינון
אוכמין. ומסתבבין דא בדא, אחידן דא בדא,

האדרא זוטא קדישא - ליום יב' בחודש

דאחידן בנהירו עלאה דמעטר ברישיה מאבא,
וממוחא דאתנהיר מאבא. לבתר נפקין גימין על
גימין, מנהירו דמתעטר ברישיה מאימא, ומשאר
מוחי. וכלהו אחידן, ומסתבכי באינון שערי
דאחידן מאבא, בגין דאינון מתערבין דא בדא,
ומסתבכין דא בדא.

וכלהו מוחי אחידן בגולגולתא, במוחא
עלאה. וכלהו משיכן אתמשכון
מתלת חללי דמוחא, מתערבין דא בדא, בדכיא
במסאבא. בכל אינון טעמין ורזין, סתימין
ומתגליין. ובגין כך פלהו מוחי רמיוי באנכי
יהוה ילהיד וכו', כמה דנהורין בעטרא דרישא,
ועאלין בחללי דגולגולתא.

האדרא זוטא קדישא - ליום יב' בחודש

כָּל אינון קוצין אוכמין, חפין ותליין לסטרא
 דאודנין. והא אוקימנא, דבגין כך כתיב,
 (מלכים ב יט) הטה יהוה אונך ושמע. מפאן
 אוקימנא, מאן דבעי דירפין מלכא אודניה
 לקבליה, יסלסל ברישיה דמלכא, ופנה שערי
 מעל אודנוי, וישמע ליה מלכא בכל מה דבעי.
בפלגותא דשערי, מתאחדא חד אורחא,
 בארחא דעתיק יומין, ומתפרשן
 מגיה כל אורחוי דפקודי אורייתא, כל מאריהון
 דיבבא ויללא תליין בכל קוצא וקוצא, ואינון
 מפרשין רשתא לחייבא, דלא ידעין אינון ארחין.
 הדא הוא דכתיב, (משלי ד) דרך רשעים פאפלה.
 וכל אלן תליין בקוצין תקיפין, ובגין כך בלהו

האדרא זוטא קדישא - ליום יב' בחודש

תקיפין. ואוקימנא באינון שעינן אתאחדן
מאריהון דמתקלא, דכתיב, (תהלים כה) כל ארחות
יהוה חסד ואמת. וכל כד, בגין דמשכין ממוחין
סתימין דרהיטי דמוחא.

ובגין כד משתכחי כל חד כפום אורחוי, מחד
מוחא באינון קוצין שעינן, אתמשכון
מאריהון דמתקלא, דכתיב כל ארחות יהוה
חסד ואמת.

ממוחא תננינא, באינון קוצין תקיפין, אתמשכון
ותליין מאריהון דיבכא ויללא דכתיב
בהו דרך רשעים באפלה לא ידעו במה יכשלו.
מאי קא מיירי. אלא לא ידעו, כלומר לא ידעין,
ולא בעאן למנדע, במה יכשלו. אל תקרי במה,

האדרא זוטא קדישא - ליום יב' בחודש

אלא באימא יפֿשלו. באינזן דמתאחדין בסטר
דאימא. מאי סטרא דאימא. גבורה תקיפא מינה
מתאחדן מאריהזן דיבבא ויללא.

ממוחא תליתאה, באינזן קוצין דאינזן
באמצעיחא, אתמשכן ותליין
מאריהזן דמידין. ואקרון אפין נהירין ולא נהירין.
ובקהני כתיב (משלי ד) פֿלם מעגל רגליך. וכלא
אשתבח באינזן קוצין דשערי דרישא.

מצחא דגולגלתא, מצחא לאתפקדא חייביא
על עובדיהזן. וכד האי מצחא
אתגלויא, מתערין מאריהזן דדינין, לאינזן דלא
מתפספין בעובדיהזן. האי מצחא סומקא פֿוורדא.
ובשעתא דאתגלויא מצחא דעתיקא בהאי מצחא,

האדרא זוטא קדישא - ליום יב' בחודש

אתהדרת חוורא פתלגא. וְהָיָא שְׁעָתָא, עַתָּה רְצוֹן
אֶקְרִי לְכֻלָּא.

בְּסַפְרָא דְּאַגְדָּתָא דְּבִי רַב יִיבָא סָבָא אָמַר,
מַצָּח. זְכִי מַצָּח, מַצָּחָא דְּעִתִּיקָא. וְאִי
לָאו, אֲשֵׁרִי ח' בֵּין תְּרִין אַתְוֹון, כְּמָה דְּאַתָּה אָמַר
(במדבר כד) וּמַחֲץ פְּאִתִּי מוֹאֵב.

וְאוֹקִימָנָא, דְּאֶקְרִי נֶצַח בְּאַתְוֹון רְצוּפִין. וְכְמָה
נֶצְחִים הוּוּ. וְאַף עַל גַּב דְּנֶצַח
אַחְרָא בְּנֶצַח אַחְרָא אֶסְתַּלַּק, וְאִית נֶצְחִים אַחְרָנִין
דְּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל גּוֹפָא. וּבְגִין דְּשִׁבְתָּא בְּשְׁעָתָא
דְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה, בְּגִין דְּלֹא יתַעַר דִּינִין, גְּלִיָּא
עִתִּיקָא קְדִישָׁא מַצָּחָא דִּילִיָּה, וְכָל דִּינִין אֶתְכַּפִּיין
וְאַשְׁתַּכְּבוּ וְלֹא אֶתְעַבִּידוּ.

ליום יג' בחודש

דף רצ"ג ע"ב

בְּחַאי מִצְחָא תַלְיִין כ"ד בְּתֵי דִינִין, לְכָל אֵינֹן
 דְּחֻצִּיפִין בְּעוֹבְדֵיהוֹן. כְּמָה דְּכְתִיב, (תהלים
 עג) וְאָמְרוּ אִיכָה יָדַע אֵל וַיֵּשׁ יָדָעָה בְּעֵלְיוֹן. וְהָא
 עֲשָׂרִים אֵינֹן, ד' לָמָּה. לְקַבְּלֵיהוֹן דְּד' מִיתוֹת בֵּית
 דִּינָא לְתַתָּא, דְּתַלְיִין מְלַעֲיָלָא. וְאֶשְׁתָּאֲרוּ עֲשָׂרִין.
 וּבְגִין כֶּךָ לֹא מַעֲנִישִׁין בֵּי דִינָא עֲלָאָה, עַד דִּישְׁלִים
 וְסֻלָּקָא לְכ' שָׁנִין, לְקַבְּלֵיהוֹן דְּכ' בְּתֵי דִינָא.
 בְּמַתְנִיתָא סְתִימָאָה דִּילָן תַּנְיִנָן, לְקַבְּלֵיהוֹן דְּכ"ד
 סְפָרִים דְּאֶתְכַלִּילָן בְּאוֹרֵייתָא.

עֵינִין דְּרִישָׁא, אֵינֹן עֵינִין דְּלֹא מִסְתַּמְרִין
 מְנִיָּהּ חֲיִיבִיא. עֵינִין דְּנִימִין וְלֹא
 נִימִין. וּבְגִין כֶּךָ אָקְרוּ (שיר השירים ה) עֵינֵינוּ כִּיּוֹנִים.

האדרא זוטא קדישא - ליום יג' בחודש

מאי יונים. כמה דאת אמר, (ויקרא כה) ולא תונו
איש את עמיתו. ועל דא פתיב, (תהלים צד)
ויאמרו לא יראה י"ה וגו'. וכתיב הנוטע און
הלא ישמע וגו'.

תקונא דעל עינא, שערי דמתשערן בשעורא
שלים. מאינון שערין תליין אלף וז'
מאה מארי דאשגחותא, לאגחא קרבא. וכדין
קיימי בלהו משולשליהון ומתפקחין עינין.

כסותא דעל עינין, גבינין מתאחדן בהו. ואלף
רבון מארי תריסין אתאחדן בהו,
ואינון אקרון כסותא דעינין. וכל אינון דאקרון
עיני יהוה, לא פקחין, ולא אתערון, בר בזמנא
דאלין כסותי דגבינין, מתפרשין אינון תתאי

האדרא זוטא קדישא - ליום יג' בחודש

מעלאי. ובשעתא דאתפרשן גביני תתאי מעלאי,
ויהבין אתר לאשגחא מתפקחין עיינין, ואתחזי
כמאן דאתער משינתייה. אסתחרו עיינין וחמא
לעינא פקחא, ואסתחן בחוורא דיליה. וכד
אסתחין, אתפפין מאריהון דדינין לישראל. ובגין
כך כתיב, (תהלים מד) עורה לפמה תישן יהוה
הקיצה וגו'.

ארבע גוונין אתחזין באינון עיינין. מאינון
נהירין ד' כתי דתפילין, דנהרין ברהיטי
מוחא. ז' דאקרון עיני ה'. ואשגחוטא נפקי, מגוון
אוכמא דעינא. כמה דאוקימנא באדרא, דכתיב,
(זכריה ג) על אפן אחת שבעה עינים. ואינון גוונין
מתלהטין בסטרייהו.

האדרא זוטא קדישא - ליום יג' בחודש

מסומקא, נפקין אוחרנין, מארי דאשגחותא
 לדינא. ואינון אקרון, (דברי הימים ב,
 טז) עיני יהוה משוטטות בכל הארץ. משוטטות,
 ולא משוטטים. בגין דכלהו דינא. מירוקא, נפקין
 אוחרנין, דקיימין לגלאה עובדין, בין טב ובין
 ביש. דכתיב (אויב לד) כי עיניו על דרכי איש.
 ואלין אקרון, (זכריה, ד) עיני יהוה משוטטים.
 משוטטים, ולא משוטטות. בגין דאינון לתרין
 סטרין, לטב ולביש. מתוורא, נפקין כל אינון
 רחמי, כל אינון טבאן, דמשתכחי בעלמא,
 לאוטבא להו לישראל. וכדין אסתחין כל אינון
 תלת גווגי, לרחמא עלייהו.

אלין גווגין מתערבין דא בדא, ואתדפקן דא
 בדא. כל חד אוזיף לחבריה מגווגי דיליה,

האדרא זוטא קדישא - ליום יג' בחודש

בר מחנורא, דכלהו כליין ביה כד אצטריך, והוא
חפי על פלא. כל גוונין דלתתא, לא יכלין כל
בני עלמא, לאסחרא לון חנורא, לאוכמא
לסומקא ולירוקא. והכא באשגחותא חד, כלהו
אתאחדן ואסתחין בחנורא.

גבינוי לא משתכין, בר כד בעין גוונין
דחנורא לאשגחא, בגין דגבינוי יהבין
אתר לאשגחא, לכלהו גווני. ואי אינון לא יהבין
אתר, לא יכלין לאשגחא ולאסתכלא. גבינוי לא
קיימין, ולא משתכין שעתיא חדא שלימותא,
אלא פקחין וסתמין, סתמין ופקחין, משום עינא
פקיחא דקאי עליהו. ועל דא כתיב, (יחזקאל א)
והחיות רצוא ושוב. והא אוקימנא.

האדרא זוטא קדישא - ליום יג' בחודש

בְּתִיב (ישעיה לג) עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה יְרוּשָׁלַם נֹה
שְׂאֵנָן, וּבְתִיב (דברים יא) תָּמִיד עֵינֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְגו'. דָּהָא יְרוּשָׁלַם
בְּעֵינֵי כֹן, דְּבְתִיב, (ישעיה א) צֶדֶק יִלִּין בָּהּ. וּבְגִין
כִּךְ יְרוּשָׁלַם, וְלֹא צִיּוֹן. דְּבְתִיב, (ישעיה א) צִיּוֹן
בְּמִשְׁפַּט תִּפְדֶּה וְגו', דְּכֻלָּא רַחֲמֵי.

עֵינֶיךָ, עֵינֶךָ בְּתִיב, עֵינָא דַּעֲתִיקָא קַדִּישָׁא,
סְתִימָא דְּכֻלָּא. הַשְׁתָּא, עֵינֵי יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ בָּהּ, לְטָב וּלְבִישׁ, כְּמָה דַּאֲתַחֲזִי. בְּגִין כִּךְ
לֹא אֲתַקְיָמוּ בְּקִיּוּמָא תְּדִיר. וְהָתָם עֵינֶךָ תִּרְאֶינָה
יְרוּשָׁלַם, כֻּלָּא לְטָב, כֻּלָּא בְּרַחֲמֵי. דְּבְתִיב, (ישעיה
נד) וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֶקְבְּצֶךָ.

ליום יד' בחודש

דף רצ"ד ע"א

תמיד עיני יהוה אלהיך בה מרשית השנה.
 מרשית חסר א' כתיב, ולא ראשית
 באלף. מאן היא. ה"א דלתתא. ולעילא כתיב,
 (איכה ב) השליך משמים ארץ תפארת ישראל.
 מאי טעמא השליך משמים ארץ. משום דכתיב,
 (ישעיה ג) אלביש שמים קדרות, ועיינין בקדרותא,
 בגוונא אוכמא אתחפוי.

מרשית השנה, מאן אתר מסתכלין בירושלם
 אלין עיני יהוה, חזר ופירש, מרשית
 השנה, דהוא דינא בלא אלף, ודינא אתאחד
 מסטרהא, אף על גב דלאו הוא דינא ממש.
 ועד אחרית שנה, אחרית שנה ודאי דינא

האדרא זוטא קדישא - ליום יד' בוודע

אשתכח. דהא כתיב, (ישעיה א) צדק ילין בה,
דהיא אחרית השנה.

תא חזי, א' בלחודוי אקרי ראשון, דבר. באלף
סתים וגניז מה דלא אתידע. פד אתחבר
האי אלף באתר אחרא, אקרי ראשית. ואי תימא
דאתחברא. לא. אלא אתגליא ביה, ונהיר ליה,
וכדין אקרי ראשית. ואפילו בהאי ראשית, לא
אשגח בירושלם, דאלמלא הות בהאי, אתקיימת
תדירא. אבל מרשית כתיב. ולעלמא דאתי כתיב,
(ישעיה מא) ראשון לציון הנה הנם וגו'.

חוטמא דזעיר אנפין, תקונא דפרצופא. כל
פרצופא ביה אשתמודע. חוטמא דא,
לא כחוטמא דעתיקא קדישא סתימאה דכל

האדרא זוטא קדישא - ליום יד' בוודע

סתמיין. דחוטמא דעתיקא, חיים דחיים לכלא.
 דהא מתירין נוקבין, נפקין רוחין דחיים, לכלא. בהאי
 זעיר אנפין כתיב, (שמואל ב, כב) עלה עשן באפו וגו'.
בהאי תננא כל גווי אחידן ביה, בכל גוונא
 וגוונא, אחידן כמה מאריהון דדינא
 קשיא. דאחידן בההוא תננא. ולא מתבסמין
 בלהו, אלא בתננא דמדבחא דלתתא. ועל דא
 כתיב, (בראשית ח) וירח יהוה את ריח הניחח.
 מהו הניחח. אתבסמותא דמארי דינא, נחת רוח.
 וירח יהוה את ריח הניחח, את ריח הקרפן לא
 כתיב, אלא את ריח הניחח. דכלהו
 גבוראן דאחידן בחוטמא, וכל דאתאחדן בהו,
 בלהו מתבסמן. וכמה גבוראן מתאחדן פחדא,

האדרא זוטא קדישא - ליום יד' בוודע

דְּכַתִּיב (תהלים קו) מִי יִמְלֹל גְּבוּרוֹת יְהוָה יִשְׁמִיעַ
כָּל תְּהִלָּתוֹ. וְהָאִי חוֹטְמָא, מִחֵד נִיקְבָּא נֶפֶק אִשָּׁא
דְּאֵכְלָא כָּל שָׂאֵר אִשִּׁין. בְּחֵד נִיקְבָּא תִנְנָא. וְהָאִי
וְהָאִי אֲשַׁתְּכַח בְּאִשָּׁא וְתִנְנָא דְּמַדְּבַחָא. וְאַתְּגַלִּיִּיא
הָאִי עֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְאַשְׁתְּכַד כָּלָא. הֵיִינוּ דְּאַתְּמַר
(ישעיה מח) וְתִהְיֶה לִּי אֶחָד לְךָ.

חוֹטְמָא דְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא אָרִיךְ, וּמִתְפָּשֵׁט.
וְאַקְרִי אָרִיךְ אַפִּים. וְהָאִי חוֹטְמָא,
זַעִיר. וְכֵד תִּנְנָא שְׂרִי נָפִיק בְּבִהִילוֹ, וְאַתְּעָבִיד
דִּינָא. וּמֵאֵן מְעַכְבִּי לְהָאִי. חוֹטְמָא דְּעֲתִיקָא. וְכָלָא
כְּמָה דְּאַמִּינָא בְּאַדְרָא, וְאַתְּעָרו חֲבֵרִיא.

וּבְסִפְרָא דְּרַב הַמְנוּנָא סָבָא, אוֹקִים הֵינִי תִירִי
נוֹקְבִי. מִחֵד תִּנְנָא וְאַשָּׁא. וּמִחֵד

האדרא זוטא קדישא - ליום יד' בוודע

נִיחָא וְרוחָא טָבָא. דְּאִית בֵּיה יְמִינָא וּשְׂמָאלָא,
וּכְתִיב (הושע יד) וְרִיחַ לוֹ כַּלְבָּנוֹן. וּבְנוֹקְבָא כְּתִיב,
(שיר השירים ז) וְרִיחַ אֶפְרַיִם כַּתְּפוּחִים. וּמָה בְּנוֹקְבָא
הָכִי, כָּל שְׂכֵן בֵּיה. וְשִׁפּוּר קָאָמַר.

וּמָה דְּאָמַר וַיֵּרַח יְהוָה אֶת רִיחַ הַנִּיחָח. הַנִּיחָח
בְּתַרֵּי סְטָרִי, חַד נִיחָא, דְּאֵתְנָלִיָּא עֲתִיקָא
קְדִישָׁא סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, דְּהָאִי הוּא נִיחָא
וְאֵתְבִּסְמוּתָא לְכָלָא. וְחַד אֵתְבִּסְמוּתָא דְלִתְתָּא,
בְּהָהוּא תִּנְנָא וְאִשָּׁא דִּמְדִּבְחָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ מְתִרִין
סְטָרִין, כְּתִיב נִיחָח. וְכָלָא בְּזַעִיר אֲנָפִין אֵתְמַר.

תַּרֵּי אוּדְנִין, לְמִשְׁמַע טַב וּבִיש. וְתַרְוִייהוּ סְלָקִין
לְחַד. דְּכְתִיב, (מלכים ב, יט) הִטָּה יְהוָה אֶזְנוֹךְ
וּשְׁמַע. אוּדְנָא לְגוֹ בְּגוֹ דִּילִיה, תַּלְיָא בְּרִשְׁמִין

האדרא זוטא קדישא - ליום יד' בוודע

עקימין, בגין דיתעבב קלא לאַעלאַ במוחא, ויבחין
 ביה מוחא, ולא בבהילא, דכל מלה דהוי בבהילא,
 לא הוה בחכמתא שלימתא.

מאודנין אלן תליין כל מאריהון דגדפין,
 דנטלין קלא מעלמא, וכלהו הכי
 אקרון אזני יהוה, דכתיב בהו, (קהלת י) כי עוף
 השמים יוליך את הקול וגו'. כי עוף השמים
 יוליך את הקול, האי קרא קשיא, השתא מאי
 קול איבא הבא, דהא רישא דקרא כתיב גם
 במדעד מלך אל תקלל, במדעד כתיב, ובחדרי
 משכבך וגו'. מאי טעמא כי עוף השמים יוליך
 את הקול, והא ליבא הבא קלא.

ליום טו' בחודש

דף רצ"ד ע"ב

אָלֵא וְדאי כָּל מַה דְּחָשִׁיב בַּר נָשׁ, וְכָל מַה
 דִּי־סִתְּפֵל בְּלִבּוֹי, לֹא עֵבִיד מְלָה, עַד
 דִּיאֶפִיק לִיה בְּשִׁפּוּתִיה, וְהוּא לֹא אֶתְכּוֹן בֵּיה.
 וְהֵיא מְלָה דִּיאֶפִיק, מִתְּבַקֵּעַ בְּאַוִּירָא, וְאַזְלָא
 וְסִלְקָא וְטָסָא בְּעֵלְמָא, וְאַתְעֵבִיד מִנִּיה קָלָא.
 וְהֵיא קָלָא גַּמְלִין לִיה מֵאֲרִי דִּגְדָּפִין, וְסִלְקִין לִיה
 לְמִלְכָּא, וְעֵייל בְּאוּדְנוּי. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (דברים
 ה) וַיִּשְׁמַע יְהוָה אֶת קוֹל דְּבָרֵיכֶם. (במדבר יא)
 וַיִּשְׁמַע יְהוָה וַיַּחַר אַפּוֹ.

וּבְגִין כֵּן, כָּל צְלוֹתָא וּבְעוּתָא דְּבָעִי בַר נָשׁ
 מִקַּמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בָּעִי לְאַפְקָא
 מִלִּין בְּשִׁפּוּתִיה, דְּאי לֹא אֶפִיק לוֹן, לָאו צְלוּתִיה

האדרא זוטא קדישא - ליום טו' בחודש

צלותא, וְלֹא בְּעוֹתִיָּה בְּעוֹתָא. וְכִיוֹן דְּמַלְיָן נִפְקִין,
מִתְּבַקְעִין בְּאִירָא, סְלָקִין וְטָסִין וְאַתְּעִבִּידוּ קָלָא,
וְנָטִיל לֹון מֵאן דְּנָטִיל, וְאַחִיד לֹון לְאַתְרָא קְדִישָׁא,
בְּרִישָׁא דְּמַלְכָּא.

מִתְּלַת חֲלָלֵי דְּמוֹחִי, נְטִיף נְטִיפָא לְאוּדְנִין,
וְהָהוּא אֶקְרִי גַחַל בְּרִית. כְּמָה דְּאַתְּ
אָמַר, (מלכים א, יז) גַּחַל בְּרִית, כְּלוּמַר, כְּרוּתָא
דְּאוּדְנִין. וְקָלָא עֵייל בְּהָהוּא עֶקִימָא, וְאַשְׁתָּאב
בְּהָהוּא גֵהָרָא, דְּהָהוּא נְטִיפָא. וְכִדִּין אֲתַעֲכָב תַּמּוֹן,
וְאַתְּבַחִין בֵּין טַב לְבִישׁ. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (איוב
לד) כִּי אֶזֶן מִלִּין תִּבְחֶנּוּ. וּמֵאִי טַעְמָא אֶזֶן מִלִּין
תִּבְחֶנּוּ. מְשׁוּם דְּאַתְּעִכְב קָלָא בְּהָהוּא גֵהָרָא
דְּנְטִיפָא, בְּעֶקִימוּתָא דְּאוּדְנִין, וְלֹא עֵייל בְּבִהִילוֹ.
וְכִגִּין כֶּד אֲתַבְחִין בֵּין טַב לְבִישׁ, (שם) וְחִיד יִטְעַם

האדרא זוטא קדישא - ליום טו' בחודש

לֶאֱכֹל. מַאי טַעמָא חֵיד יִטְעַם לֶאֱכֹל. בְּגִין
דִּיתַעֲבָב תַּמּוֹן, וְלֹא עֵייל בְּבִהִילוֹ בְּגוּפָא, וְעַל דָּא
יִטְעַם וְיִתְבַּחֵן, בֵּין מְתִיקָא לְמֵרִירו.

בְּהַאי נוקבא דאודנין, תלִין נוקבין אוֹחְרָנִין,
נוקבא דַעֲיִינִין. נוקבא דְפּוּמָא. נוקבא
דְחוּטְמָא. מַהְהוּא קָלָא דַעֲיִיל בְּנוֹקְבָא דַאודְנִין,
אי אַצְטְרִיד עֵייל לְנוֹקְבֵי דַעֲיִינִין, וְנִבְעִין דְמַעֲיִין.
מַהְהוּא קָלָא אי אַצְטְרִיד, עֵייל לְנוֹקְבָא דְחוּטְמָא
דְפְרִדְשָׁקָא, וּמִפְקִי תַנְנָא וְאַשָׁא מַהְהוּא קָלָא. הֵדָא
הוּא דְכְתִיב, (במדבר יא) וַיִּשְׁמַע יְהוָה וַיַּחֲרֵ אֶפּוֹ
וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ יְהוָה. וְאי אַצְטְרִיד, עֵייל הֵהוּא
קָלָא לְנוֹקְבָא דְפּוּמָא, וּמִלִּיל וְגִזְר מְלִין מַהְהוּא
קָלָא. כָּלָא מַהְהוּא קָלָא דַאודְנִין. עֵייל בְּכָל גּוּפָא
וְאַתְרַגִּיש מִנִּיה כָּלָא. בְּהַאי אוֹדְנָא. זְכָאָה מֵאן

האדרא זוטא קדישא - ליום טו' בחודש

דנטיר מלוי. על דא כתיב, (תהלים לד) נצור לשונך
מרע ושפתיך מדבר מרמה.

האי אודנא קרי ביה שמיעה. ובשמיעה
אתכלילן אינון מוחי. חכמה אתכליל
ביה, דכתיב, (מלכים א, ג) ונתת לעבדך לב שומע.
בינה, כמה דאת אמר (שמואל א, ג) דבר פי שומע
עבדך. (מלכים ב, יח) פי שומעים אנהנו. דעת,
כמה דאת אמר, (משלי ד) שמע בני וקח אמרי.
(משלי ב) ומצותי תצפון אתך. הא כלא תליין
באודנין בהאי אודנא תליין צלותין ובעותין
ופקייחא דעיינין. הדא הוא דכתיב, (מלכים ב, יט)
הטה יהוה אזנך ושמע פקח עיניך וראה. הא
כלא ביה תלייא.

בְּהַאי אֹדְנָא, תְּלִיין רִזִּין עֲלֵאין, דְּלֹא נִפְקִין לְבַר,
 בְּגִין כִּדּ הִיא עֲקִימָא לָגוּ. וְרִזָּא דְרִזִּין
 סְתִימִין בֵּיה, וְוִי לְהֵהוּא מְגַלָּה רִזִּין. וּבְגִין דְּהַאי
 אֹדְנָא כְּנִישׁ רִזִּין, וְעֲקִימוּתָא דְלָגוּ נָטִיל לֹז, לֹא
 גְּלִי רִזִּין לְאִינוּן דְּעֲקִימִין בְּאַרְחִייהוּ, אֶלֹא לְאִינוּן
 דְּלֹא עֲקִימִין. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים כה) סוֹד
 יְהוָה לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לַהֲוִידַעִם, דְּנָטְלִי אֲרַחוּי
 וְנָטְלִי מְלִין.

וְאִינוּן דְּעֲקִימִין בְּאַרְחִייהוּ, נָטְלִי מְלִין וְעִילִין
 לֹז בְּבִהִילוֹ, וְלִית בְּהוּ אֲתֵר לְאַתְעֵכְבָּא.
 וְכָל נוֹקְבִין אַחֲרָנִין, מִתְּפַתְחִין בֵּיה, עַד דְּנִפְקִין
 מְלִין בְּנוֹקְבָא דְפּוֹמָא. וְאַלִין אֶקְרוּ חֲיִיבֵי דָרָא,
 שְׁנוּאֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא. בְּמִתְנִיתָא דִּילָן תִּנּוּ,
 כְּאִילוֹ קָטִיל גּוֹבְרִין, וּכְאִילוֹ פֶּלַח לְעִבּוּדָה זָרָה.

האדרא זוטא קדישא - ליום טז' בחודש

וּכְלָא בְּחַד קָרָא, דְּכְתִיב, (ויקרא יט) לֹא תִלָּךְ רֶכִיל
בְּעַמֶּךָ לֹא תַעֲמֹד עַל דָּם רֵעֶךָ אֲנִי יְהוָה. מֵאֵן
דְּעֵבֶר עַל הָאִי רִישָׁא דְקָרָא, בְּאִילוּ עֵבֶר עַל כָּלָא.

ליום טז' בחודש

דף רצ"ה ע"א

זכאת חולקיהון דְּצִדִּיקִיָּא, דְּעָלִיָּהוּ כְּתִיב, (משלי
יא) וְנֶאֱמַן רוּחַ מְכַסֶּה דְּבַר. נֶאֱמַן רוּחַ
וְדָאִי, דְּהָא רוּחָא דְלֵהוֹן מֵאַתֵּר עֲלָא קְדִישָׁא
אַשְׁתְּלִיָּת, וּבְגִין כֶּךָ נֶאֱמַן רוּחַ אֱקָרוֹן. וְסִימֵן דָּא
אֱקִימָנָא, הֵהוּא דְמַגְלָה רִזִּין, בִּידוּעַ דְּנִשְׁמָתִיָּה,
לָאו אִיהוּ מְגוּפָא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא. וּבְגִין כֶּךָ לִית
בֵּיה רָזָא, וְלֹא מֵאַתֵּר דְּרָזָא הוּא. וְכֵד תִּיפּוּק
נִשְׁמָתִיָּה, לָא אַתְּדַבְּקָא בְּגוּפָא דְמַלְכָּא, דְּהָא לָא
אַתְרִיָּה הוּא. וְוִי לְהֵהוּא בְּרַ נֶשׁ, וְוִי לִיָּה, וְוִי

האדרא זוטא קדישא - ליום טז' בוודש

לְנִשְׁמָתֶיהָ. וְכָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקַיָא, דְּמִכְסִין
רְזִין, כֹּל שְׁכֵן רְזִין עֲלֵאִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא. (רזין
עלאין דמלכא קדישא) עֲלֵיָהּוּ כְּתִיב, (ישעיה ס) וְעַמּוּד
כּוֹלֵם צַדִּיקִים לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אָרֶץ.

אַנְפּוּי, כְּתָרִין תְּקֻרֻבִין דְּבוֹסְמָא. סְהֻדָּתָא עַל
מַה דְּאַמִּינָא, דְּהָא סְהֻדָּתָא בְּהוּ תִּלְיָא.
וּבְכָלָא תִּלְיָא סְהֻדָּתָא. אָבֵל הֵנִי תְּקֻרֻבִי
דְּבוֹסְמָא, חוּרָא וְסוּמְקָא, סְהֻדָּתָא לְאַבָּא וְאַיְמָא.
סְהֻדָּתָא לְאַחֶסְנָא דִּירִית וְאַחִיד לֹזֵן. וְהָא
בְּמִתְנִיתָא דִּילָן אוֹקִימָנָא, בְּמַה פְּרָסִי בֵּין חוּרָא
לְסוּמְקָא, וְאַתְּכִלְלֵן בֵּיהּ כְּחָדָא בְּסֻטְרָא דְּחוּרָא.
כִּד אַתְּנְהִיר מְנַהִירו דְּחוּרָא דְּעֵתִיקָא, חֲפִיָּא
הֵהוּא חוּרָא עַל סוּמְקָא. וְכִלְהוּ בְּנִהִירו

אשתכח. וכדין כתיב, (במדבר ו) יאר יהוה
פניו אליך. וכד חייבין סגיain, תליין דינין
בעלמא, אשתכחת סגירותא בכלא. וסומקא
אתפשט באנפין, וחפא כל חוורא. וכדין כלא
אשתכח בדינא. וכדין כתיב (תהלים לד) פני
יהוה בעושי רע. (בגדי קנאה כתיב (ישעיה נט)
בגדי נקם) וכלא בהאי תלייא, ובגין דא
סהדותא הוא בכלא.

במה וכמה מארי תריסין מחפאן להני גווי,
מצפאן להני גווי. כד נהירין גווי, כל
עלמין בלהו בחדו. בזמנא דנהיר חוורא, כלא
אתחזו בההוא גוונא. וכד אתחזי בסומקא כלא
הכי אתחזו בההוא גוונא.

האדרא זוטא קדישא - ליום טז' בוודש

בְּאֵלֵינוּ תְּקַרְבִּין דְּבוֹסְמָא, שְׂאֵרֵי דִיקְנָא
לְאַתְחֻזָּא, מְרִישָׁא דְּאִוְדְנִין, וְנָחִית
וְסָלִיק בְּתַקְרוּבָא דְּבוֹסְמָא, שְׁעָרִין אוֹכְמִין דְּדִיקְנָא,
בְּתַקּוּנָא יָאָה שְׁפִיר. כְּגִיבְר תְּקִיף, שְׁפִיר. מְשָׁחַא
דְּרַבּוֹת דְּדִיקְנָא עֲלָאָה דְּעַתִּיקָא, בְּהֵאֵי דִיקְנָא
דְּזַעִיר אֲנָפִין אֲתַחֲזִי, וְנָהִיר.

שְׁפִירוּ דְּהֵאֵי דִיקְנָא, בְּט' תְּקוּנִין אֲשֶׁתִּכַּח. וְכַד
מְשָׁחַא דְּרַבּוֹת, דְּתַלַּת עֶשֶׂר נְבִיעִין
דְּדִיקְנָא דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא נָהִיר בְּהֵאֵי דִיקְנָא,
אֲשֶׁתִּכַּחוּ כ"ב תְּקוּנִין. וְכַדִּין מִתְּבַרְכִּין בְּלָהּוּ.
וְיִשְׂרָאֵל סָבֵא מִתְּבַרְכָּא בְּהֵאֵי, וְסִימֹן, (בראשית מח)
בְּד' יְבִרְךָ יִשְׂרָאֵל. כָּל תְּקוּנִין דְּדִיקְנָא דָּא, אוֹקִימָנָא
בְּאִדְרָא קְדִישָׁא, דְּכָלָהּוּ מִתִּיקוּנִין דְּעַתִּיקָא קְדִישָׁא
אֲתַקְנוּ. וְהָכָא בָּעִינָא לְגַלְאָה, מַה דְּלֹא אֲתַגְלִי

האדרא זוטא קדישא - ליום טז' בחודש

תמן, בגין למיעל בלא בסופא. שיתא אינון, ט'
אקרון. תקונא קדמאה, נפק הווא ניצוצא בוצינא
דקרדינותא, ובטש בתחות שערא דרישא, מתחות
קוצין דעל אודגין, ונחית מקמי פתחא דאודגין עד
רישא דפומא. הא תקונא דא מעתיקא קדישא לא
אשתבח, אלא כד נגיד מזלא דעתיקא קדישא,
ותלייא מניה הווא מפועא דחכמתא, כד אימא
אתמשכא ואתכלילת באוירא דכיא, הווא חוורא
נקיט אימא, וניצוצא עאלת ונפקת, ואתאחד דא
בדא, ואתעבדית חד תקונא.

וכד אצטריך סלקא דא על דא, ואתכפיא חד
מקמי חדא. ובגין כך בלא אצטריך, חד
למעבד נוקמין. וחד לרחמא. ועל האי תאיב
להאי דיקנא דוד מלכא, כמה דאוקימנא.

ליום יז' בחודש

בְּהַאי דִּיקְנָא ט' תְּקוּנִין אֲשַׁתְּכַחוּ, שִׁיתָא רְבִוּוֹן
 דְּתַלְיִין בְּהוּ, וּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל גּוֹפָא. וְאַלִין
 שִׁיתָא דְּתַלְיִין, תַּלְיִין בְּשַׁעְרֵי דְּתַחוּת תְּקְרוּבָא
 דְּבוּסְמִין. תֵּלֶת מֵהַאי סְטָרָא, וְתֵלֶת מֵהַאי סְטָרָא.
 וּבִיקִירוּתָא דְּדִיקְנָא, תַּלְיִין תֵּלֶת אַחֲרָנִין. חֵד
 לְעִילָא בְּשַׁפּוֹון, וְתֵרִין בְּאִינוֹן שַׁעְרִין דְּתַלְיִין עַד
 טְבוּרָא. וְכָל הֵנִי שִׁיתָא, ג' מִכָּאן וְג' מִכָּאן,
 אֲתַמְּשֶׁכֶּן וְתַלְיִין בְּלָהוֹן, בְּאִינוֹן שַׁעְרֵי דְּתַלְיִין
 וּמִתְפַּשְׁטִין בְּכָל גּוֹפָא.

וּבְגִין דְּהֵנִי תֵּלֶתָא אִינוֹן בִּיקִירוּ דְּדִיקְנָא יִתִּיר
 מִכְּלָהוּ, בְּתִיב בְּהוּ שְׁמָא קְדִישָׁא. דְּכְתִיב,
 (תהלים קיח) מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְהוָה, עֲנֵנִי בְּמִרְחָב
 יְהוָה, יִהְיֶה לִּי לֹא אִירָא. וְהָא דְּאוּקִימָנָא בְּאַדְרָא,

האדרא זוטא קדישא - ליום יח' בחודש

מן המצר קראתי יְהוָה, מאַתֶּר דְּשָׁרֵי דִיקְנָא
לְאַתְפְּשָׁטָא, דְּהוּא אַתֶּר רַחִיק מִקְמִי אוּדְנִין,
שְׁפִיר הוּא.

וּבְסִפְרָא דְּאַגְדָּתָא דְּבִי רַב יִיבָא סָבָא, הָכִי
אָמַר וְאוֹקִים, דְּשִׁירוֹתָא דִּיקְנָא
מִחֲסֵד עֲלָאָה, דְּכֻתִּיב, (דברי הימים א, כט) לָךְ יְהוָה
הַגְדוּלָה וְהַגְבוּרָה וְהַתְפָּאֶרֶת וְגו'. וְכֵלָא הוּא, וְהָכִי
שְׁאֵרִי, וְתַשְׁעָה אֶתְמַשְׁכֵּן וְתַלְיִין בְּדִיקְנָא, וּמִקְמִי
אוּדְנִין, הָכִי שְׁאֵרִי, וְקִיּוּמָא לֹא מִתְקַיֵּימִין אֱלָא
בְּאַתֶּר אַחֲרָא, כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא.

ליום יח' בחודש

דף רצ"ה ע"ב

וְכֵד אֶצְטְרִיךְ עֲלֵמָא לְרַחֲמִי, אֶתְנַלְיָא מְזֵלָא
קְדִישָׁא. וְכֹל הָנִי תְקוּנִין דְּבְדִיקְנָא יִקְרִיא

האדרא זוטא קדישא - ליום יח' בחודש

דזעיר אנפין, בלהו רחמי משתכחי. וכד אצטריך
לדינא, מתחזיין דינא, וכדין עבדין נוקמין
לשנאיהון דישראל, לאינון דעקין להו. כל יקירו
דדיקנא, באינון שערי דתליין אינהו, משום דכלא
בהאי תליין.

כל הני שערי דדיקנא דזעיר אנפין, בלהו
קשישין תקיפין, משום דכלהו אכפין
לדינן, בשעתא דמזלא קדישא אתגלי. וכד בעא
לאגחא קרבא, בהאי דיקנא אתחזי בגבר תקיף,
מארי נצחן קרבא. וכדין מריט מאן דמריט,
ואגליש מאן דאגליש.

הני תשעה תקונין, אמרן משה זמנא תננינא,
בשעתא דאצטריך לאהדרא לון בלהו

רחמי. דאף על גב דתליסר תקונין לא אמרן
השתא, בכּוונא תלייא מלתא, דהא לא ייעול
בהני תקונין לאדברא, אלא במזלא אתכוון,
ואדבר ליה. הדא הוא דכתיב, (במדבר יד) עתה
יגדל נא פח יהוה. מאן פח יהוה. ההוא דאקרי
מזלא קדישא, סתימא דכל סתימין. דחילא דא,
ונהירו דא, ממזלא תלי. וכיון דאמר משה דא,
ואדבר דא, ואתכוון ביה, אמר הני תשעה
תקונין, דתליין בזעיר אנפין. בגין דינהירו פלהו,
ולא ישתכח דינא. ועל דא כלא במזלא תלי.

תאי דיקנא פד שראן שערי לאתערא, אתחזי
בגיפר תקיף בגיפר מארי נצח קרבין. בהאי
דיקנא, נגיד משה דרבנות מעתיקא סתימאה.

האדרא זוטא קדישא - ליום יח' בוודע

כמה דאָת אָמַר, (תהלים קלג) פֿשָׁמֶן הַטּוֹב עַל
הָרֹאשׁ יוֹרֵד עַל הַזֶּקֶן וְזֶקֶן אֶהְיֶה.

אַלֵּיךְ שְׁעָרֵי לֹא חֲפִיץ עַל שְׁפּוֹן, וְשְׁפּוֹן בְּלֹהוּ
סוּמָקִין פּוֹרְדָּא. דְּכֵתִיב, (שיר השירים ה)
שְׁפֹתֹתַי שׁוֹשְׁנִים. שְׁפּוֹן מְרַחֵשׁ גְּבוּרָה, מְרַחֵשׁ
חֲכָמָתָא. בְּאִינוֹן שְׁפּוֹן תִּלְיִן טַב וּבִישׁ, חַיִּי
וּמוֹתָא. מֵאֵלֶּיךְ שְׁפּוֹן תִּלְיִן מֵאֲרִיחוֹן דְּאַתְעָרוּתָא,
דְּכַד מְרַחֲשִׁין אֵלֶיךְ שְׁפּוֹן, מִתְעָרִין כֹּלָא לְמַגְזֵר
דִּינָא, בְּכָל בְּתֵי דִינִין, דְּאַקְרוּן עִירִין. דְּכֵתִיב,
(דניאל ד) בְּגִזְרֵת עִירִין פִּתְגָמָא וּבִמְאֹר וְגו'.

מֵאֵי עִיר. בְּסִפְרָא דְּאַגְדָּתָא, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר,
(שמואל א, כח) וַיְהִי עֶרְךָ. דְּמִתְעָרִין דִּינִין
לְאִינוֹן דְּלֹא אֶתְרַחֲמוּ לְעִילָא, בְּגִין כֹּד מִתְעָרִין

האדרא זוטא קדישא - ליום יח' בזודש

אלין דאינון מארי דבבו, ועם כל דא בתרי
גוויי ברחמי ודינא, ועל דא אקרון עיר וקדיש
דינא ורחמי.

ובאלין שפון, אתחזי פומא בד אתפתח. רוחא
דנפיק מן פומא, ביה מתלבשין כמה
אלף ורבבן. וכד אתפשט, מתלבשין ביה גביאן
מהימני. וכלהו פה יהוה אקרון. בד מלין נפקין
מן פומא, ומתרחשין בשפון, מתנהרין לבלהו
תמני סרי אלפין עלמין, עד דמתקטריין לבלהו
בחדא, בתמניסר אורחין ושבילין, דאשתמודען.

וכלא מחפאן לפומא דא, בלישן ממלל
רברבן בקיטרא דטיהרא בעוטרא.
ועל דא פתיב, (שיר השירים ה) חבו ממתקים,

האדרא זוטא קדישא - ליום יח' בחודש

ממתקים ודאי. מאי חבו. כמה דאת אמר,
 (איוב לד) ויחיד יטעם לאכול. וכלו מחמדים,
 אש ומים. אשא ומיאי מתתקנו, יאן בצייורו,
 דהא גוויי מתחברן פחדא.

חבו, באתוון רשימן, דמתגלפן בעטרוי גלידין
 אחה"ע בגרון. א', דטריד מלפין, (דניאל
 ב) ומהעדא מלפין, ומתקם מלפין. ח', דטריד
 ונחית, וסליק ועטיר, כביש באשא גליף ברוחא.
 ה' יניקה דאימא, סטיר לנוקבא, אתפשט לנוקבא
 רבא, בתיאובתא דקריתא קדישא, מתקטרי
 אתרין דא בדא. כמה דאת אמר, (שיר השירים ד)
 הר המור גבעת הלבונה. ע' טיהרא דטיפסא,
 גליפא בטיפסא, רהיטין דענפין מתאחדן, לסטרוי
 לרוחין גליפין.

האדרא זוטא קדישא - ליום יח' בוודע

וְהָא בְּרִי דְאַתְוֹן דְּשִׁלְמָה מְלָכָא, אַתְעָטְרוּ אֵלֶין
אַתְוֹן ד', בד' גיכ"ק פֿיחִיד פֿמָה דַּאתָּ אָמַר
וְחִיד יִטְעַם לָאֵכֹל, (אויב ו) הֵיאֵכֵל תִּפֹּל מִבְּלִי
מִלַּח וְגו'. וּכְתִיב (ישעיה לב) וְהָיָה מַעֲשֵׂה הַצִּדְקָה
שְׁלוֹם. (תהלים יט) הַנִּחְמָדִים מְזֻהָב וּמִפָּז רַב
וּמִתּוֹקִים וְגו'. מִתּוֹקִים וְדָא.

דְּיֹד מְלָכָא אָמַר, גַּם עֲבָדְךָ גְּזַהֵר בָּהֶם וְגו'.
אַסְהִדְנָא עָלִי דְכָל יוֹמָאֵי אֲזִדְהִרְנָא בָּהּ,
דְּלֹא לֹאֲטַעָא בָּהּ, בַּר יוֹמָא חַד דְּעֵטִירְנָא עֵטְרִי
מְלָכָא, בְּמַעֲרֵתָא דְּמִרוֹנִיָּא, וְחִמִּינָא בּוֹצִינָא דְּאִשָּׁא
מִתְּלֵהָטָא אֲפּוֹתִיָּא דְּמִרוֹנִיָּא, וְאֲזִדְעִזְעָנָא. מַה־הוּא
יוֹמָא אֲזִדְהִרְנָא בְּדַעֲתָאֵי בָּהּ, וְלֹא שְׂבִיקְנָא לֹון
כָּל יוֹמָאֵי. וְכָאָה חוֹלְקִיָּה מֵאן דְּאֲזִדְהֵר בְּמִתִּיקָא
דְּמְלָכָא, וְטַעִים בָּהּ בְּדַקְחִזִּי. עַל דָּא כְּתִיב, (תהלים

האדרא זוטא קדישא - ליום יט' בחודש

(לד) טעמו וראו כי טוב יהוה וגו'. ובתיב (משלי
(ט) לכו לחמו בלחמי וגו'.

ליום יט' בחודש

דף רצ"ו ע"א

אתפשט דכורא בדעת, ואתמליין אכסדרין
ואדרין, מרישא דגולגלתא שרי,
ואתפשט בכל גופא, מחדוי ודרועוי ובכלא.
מאחורוי, אתדבק ניצוצא דבוצינא דקרדינותא,
ולתא ואפיק גלגלתא חדא, סתימא מפל סטרוי,
ונהירו דתרי מוחי גליפן ביה, ואתדבקת בסטרוי
דכורא. בגין כך אתקרי (שיר השירים ה) 'ונתתי
תמתי, אל תקרי תמתי אלא תאומתי ודאי.

שערורי דנוקבא כלילן ביה גווי, בדכתיב, (שיר
השירים ז) ודלת ראשך בארגמן. אתקטר

האדרא זוטא קדישא - ליום יט' בחודש

גבורה בחמש גבוראן, ואתפשטת נוקבא
בסטרקא, ואתדבקת בסטרוי דדכורא.

עד דאתפרשא מסטרוי. ואתיאת לאתחברא
עמיה אפין באפין. וכד מתחברן מתחזין
חד גופא ממש. מהכא אוליפנא, דכר בלחודוי,
אתחזי פלג גופא, וכלהו רחמי. וכד נוקבא. וכד
מתחברן בחדא, אתחזי כלא חד גופא ממש, והכי
הוא. אוף הכא, כד דכר אתחבר בנוקבא, כלא
הוא חד גופא, ועלמין בלהו בחידו, דהא בלהו
מגופא שלים מתברכן.

והיינו רזא, (שמות כ) על בן ברך יהוה את יום
השבת ויקדשהו. דהא אשתכח כלא
בחד גופא שלים, דהא מטרוניתא אתדבקת

בְּמִלָּא, וְאַשְׁתַּכַּח גּוֹפָא חַד. וְעַל פֶּן בְּרָכָאן
מִשְׁתַּפְּחִין בְּהֵא יוֹמָא. וּמִהָכָא, מֵאן דְּלֹא אֲשַׁתַּכַּח
דְּכַר וְנוֹקְבָא, אֶקְרִי פִּלְג גּוֹפָא, וְלִית בְּרָכְתָּא שְׂרִיא
בְּמִלָּה פְּגִימָא וַחֲסִידָא, אֵלֹא בְּאַתְר שְׁלִים, בְּמִלָּה
שְׁלִים, וְלֹא בְּפִלְגוֹת מְלָה, וּפִלְגוֹת מְלָה לֹא
אֲתַקִּיִּים לְעֵלְמִין, וְלֹא אֲתַפְּרִיכֵן לְעֵלְמִין.

נָוִי דְּנוֹקְבָא, כֹּלָא מְנוּי דְּדַכּוּרָא הוּא. וְהָא
אוֹקִימָנָא מְלִי, וְאַשְׁתַּמוּדְעֵן בִּינֵי חֲבֵרִיא.
מִהֵא נּוֹקְבָא מִתְאַחֲדֵן כָּל אֵינוֹן דְּלִתְתָּא. מְנָה
יִנְקִין, וְכֵה תְּבִין, וְהִיא אֲתַקְרִיאַת אִם לְכֵלְהוּ. כְּמָה
דְּאַחֲרָא אִם לְגוֹפָא, וְכָל גּוֹפָא מְנָה יִנְקָא. כִּד הֵא
אִם לְכֵלְהוּ אַחֲרָנִין דְּלִתְתָּא.

בְּתִיב, (משלי ז) אָמור לְחֻכְמָה אַחוּתִי אָתָּ. אִית
חֻכְמָה וְאִית חֻכְמָה, וְהֵא נּוֹקְבָא,

האדרא זוטא קדישא - ליום יט' בחודש

אתקרי חכמה ועירא לגבי אחרא ועל דא כתיב,
 (שיר השירים ח) אחות לנו קטנה ושדים אין לה
 וגו'. דהא דא בגלותא אתמשך. אחות לנו קטנה,
 ודאי קטנה אתחזי אבל רברבא היא, וסגיאה
 היא, דהא היא שלימו דנטיל מפלא. כמה דכתיב,
 (שם) אני חוכמה ושדי פמגדלות. ושדי, דהא מליין
 אינון לינקא לכלא. פמגדלות, דאינון גהרין
 רברבין דנפקו מאימא עלאה.

תו אתפשט דכורא בימינא ושמאלא, בירותא
 דאחסנא. וכד גווי אתחברו, אקרי תפארת.
 ואתתקן כל גופא, ואתעביד אילנא רברבא,
 ותקוה, שפיר ויאה, (דניאל ד) תחותיה תטיל
 חיות ברא, ובענפוהי ידורון עופי שמיא, ומזון
 לכלא ביה. דרועוי ימינא ושמאלא. בימינא חיים

וְחֶסֶד, בְּשִׁמְאֵלָא מִיתָה וּגְבוּרָה. מַעוּי, אֶתְתַּקֵּן
בְּדַעַת, וְאֶתְמַלִּיין כָּל אַכְסְדִּין וְאֶדְרִין, כְּמָה
דְּאִמִּינָא, דְּכַתִּיב, (משלי כד) וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלֵאוּ.

תוּ אֶתְפָּשֵׁט גּוּפָא, בְּתֵרִין שׁוֹקִין. וּמִתְאַחֲדִין
בִּינִייהוּ תֵרִין כּוּלִיין, וְתֵרִין בִּיעֵי דְדְכוּרָא.
דְּכָל מִשְׁחָא וּרְבוּת וְחִילָא דְכָל גּוּפָא, בְּהוּ
אֶתְכַנֵּשׁ, דְּכָל חִיילִין דְּנַפִּיק, מִנְהוֹן נַפְקִין. וְשִׁרְיִין
כָּלָא בְּפּוּם אִמָּה. וּבְגִין כֶּךָ אַקְרוּן צְבָאוֹת, וְאִינוּן
נְצַח וְהוּד. תַּפְאֶרֶת, יְהוָה. נְצַח וְהוּד, צְבָאוֹת.
וּבְגִין כֶּךָ יְהוָה צְבָאוֹת.

אִמָּה דְדְכוּרָא, סִימָא דְכָל גּוּפָא, וְאַקְרִי יְסוּד.
וְדָא הוּא דְרָגָא דְמַבְסָם לְנוֹקְבָא. וְכָל
תִּיאובְתָא דְדְכוּרָא לְגַבִּי נּוֹקְבָא, בְּהֵאֵי יְסוּד עֵייל

האדרא זוטא קדישא - ליום יט' בחודש

לְנוֹקְבָא, לְאַתֵּר דְּאַקְרֵי צִיּוֹן. דְּהֶתֶם הוּא אַתֵּר
בְּסוּתָא דְּנוֹקְבָא, בְּבֵית רַחֵם לְאַתֵּתָא. וּבְגִין כֶּךָ,
יְהוּה צְבֹאוֹת אַקְרֵי יְסוֹד.

בְּתִיב (תהלים קלב) כִּי בָחַר יְהוּה בְּצִיּוֹן אֹהֶ
לְמוֹשֵׁב לוֹ. כִּד אַתְפָּרַשְׁת מִטְרוּנֵיתָא,
וְאַתְחַבֵּרַת בְּמִלְכָּא אֲנָפִין בְּאַנְפִּין, בְּמַעְלֵי שַׁבָּתָא.
אַתְעָבִיד כֹּלָא חַד גּוֹפָא, וּכְדִין יְתִיב קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּכוֹרְסִיָּה. וְאַקְרֵי כֹלָא שְׂמָא שְׁלִים,
שְׂמָא קְדִישָׁא, בְּרִיךְ שְׁמִיָּה לְעֵלָם לְעֵלְמֵי עֲלָמִין.
כֹּל אֵלִין מְלִין סְלִיקְנָא עַד יוֹמָא דָּא, דְּאַתְעָטֹר
בְּהוּ לְעֵלְמָא דְּאַתֵּי, וְהִשְׁתָּא אַתְגְּלִיין הָכָא,
וּכְאָה חוֹלְקִי.

ליום כ' בחודש

דף רצ"ו ע"ב

האי מטרוניתא, כד אתחברת עם מלכא, כל
 עלמין מתברכין, ואשתכחו בחדוותא
 דכלא. כמה דדכורא כליל בתלתא, ושירותא
 בתלתא. כך כלא הכי, וסיומא דכל גופא הכי,
 ומטרוניתא לא מתברכא, אלא בכללא דתלתא
 אליו, דאינון נצח הוד יסוד, ומתבסמא ומתברכא
 באתר דאקרי קדש הקדשים דלתתא. דכתיב,
 (תהלים קלג) כי שם צוה יהוה את הברכה. דהא
 תרין דרגין אינון לעילא ותתא. ובגין כך לית
 רשותא למיעל תמן, בר כהנא רבא, דאתי מן
 סטרא דחסד. בגין דלא עייל ליהוא אתר
 דלעילא, אלא ההוא דאקרי חסד, ועייל בקדש

האדרא זוטא קדישא - ליום כ' בחודש

הקדשים, ומתבסמת נוקבא. ומתברכא האי קדש
הקדשים בגו לגו, אתר דאקרי ציון. ציון וירושלם,
תרין דרגין אינון, חד רחמי, וחד דינא. ציון,
דכתיב, (ישעיה א) ציון במשפט תפדה. ירושלים,
דכתיב, (ישעיה א) צדק ילין בה כמה דאוקימנא.
וכל תיאובתא דדכורא לגבי נוקבא, הכא הוא,
וקרינן להו ברכה, דמתמן נפקי ברפן
לבלהו עלמין, ובלהו מתברכן. האי אתר אקרי
קדש. וכל קדשים דדכורא עיילין תמן, בההוא
דרגא דאמינא, ובלהו אתיין מרישא עלאה
דגולגלתא דדכורא, מסטרא דמוחי עלאי,
דשריין ביה, ונגיד תהיא ברכה בכל שייפי גופא,
עד אינון דאקרון צבאות. וכל תהוא נגידו
דאתנגיד מכל גופא, מתכנשי תמן, ועל דא

האדרא זוטא קדישא - ליום כ' בחודש

אקרון צבאות, דכל צבאות דעלאין ונתאין תמן
נפקין. ויהוא נגידו בתר דאתבניש, תמן שריין
ליה ביהוא יסוד קדישא, בלא חורא, בגין כך
אקרי חסד. ויהוא חסד עייל לקדש הקדשים,
דכתיב (תהלים קל"ג) כי שם צוה יהוה את
הברכה חיים עד העולם.

אמר רבי אבא, לא סיים בוצינא קדישא למימר
חיים, עד דאשתככו מלוי, ואנא כתבנא,
סברנא למכתב טפי, ולא שמענא. ולא זקיפנא
רישא, דנהורא הוה סגי, ולא הוה יכולנא
לאסתכלא. אדהכי אזדעזענא, שמענא קלא
דקארי ואמר (משלי ג) ארך ימים ושנות חיים
וגו'. שמענא קלא אחרא, (תהלים כא) חיים שאל
ממך וגו'.

האדרא זוטא קדישא - ליום כ' בחודש

כָּל הַהוּא יוֹמָא, לָא אֶפְסִיק אִשָּׁא מִן בֵּיתָא, וְלֹא
הָוָה מֵאֵן דְּמָטִי לְגַבִּיָּה, דְּלֹא יָכִילוּ דְנִהוּרָא
וְאִשָּׁא הָוָה בְּסוּחֲרִנְיָה. כָּל הַהוּא יוֹמָא נְפִילָנָא
עַל אֶרְעָא, וְגַעֲיָנָא. בְּתַר דְּאָזִיל אִשָּׁא, חֲמִינָא
לְבוֹצִינָא קַדִּישָׁא קֹדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים, דְּאֶסְתָּלַק מִן
עֲלָמָא, אֶתְעַטָּף שְׂכִיב עַל יְמִינֶיהָ, וְאִנְפוּי חֵיכִין.
קָם רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, וְנָטִיל יָדָיו וְנָשִׁיק לִזְוֵן,
וְאִנָּא לְחִיכָנָא עֲפָרָא דְתַחוּת רַגְלָיו. בָּעוּ
חֲבֵרָיָא לְמַבְכֵּי, וְלֹא יָכִילוּ לְמַלְלָא. שְׁאֵרוּ חֲבֵרָיָא
בְּבִכְיָה, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה נְפִיל תַּלְתַּת זְמָנִין, וְלֹא
יָכִיל לְמַפְתַּח פּוּמִיָּה. לְבַתַּר פְּתַח וְאָמַר, אָבָא
אָבָא. תַּלְתַּת הָווּ, חַד אֶתְחַזְרוּ. הִשְׁתָּא תְנוּד
חִיּוּתָא, צִפְרָאן טָאסִין, מִשְׁתַּקְעֵן בְּנוֹקְבָאן דִּימָא
רַבָּא, וְחֲבֵרָיָא בִּלְהוּ שְׁתֵּיין דְּמָא.

האדרא זוטא קדישא - ליום כ' בחודש

קם רבי חייא על רגליו ואמר, עד השתא בוצינא
קדישא מסתכל עלן. השתא לאו הוא עדן,
אלא לאשתדלא ביקריה. קם רבי אלעזר ורבי
אבא, נטלו ליה בטיקרא דסיקלא, מאן חמא
ערבוביא דחברייא, וכל ביתא הוה סליק ריחין
סליקו ביה בפורייה, ולא אשתמש ביה, אלא רבי
אלעזר ורבי אבא.

אתו טריקין, ומארי תריסין דכפר צפרי ומרדאן
בהו בני מרונא, צווחין בקטירין, דחשיבו
דלא יתקבר תמן. בתר דנפק פורייה, הוה סליק
באירא. ואשא הוה להיט קמיה, שמעו קלא,
עולו ואתו, ואתכנשו להילולא דרבי שמעון,
(ישעיה נז) יבא שלום ינוחו על משכבותם.

האדרא זוטא קדישא - ליום כא' בחודש

בַּר עָאָל לְמַעַרְתָּא שְׁמַעוּ קָלָא בְּמַעַרְתָּא, זֶה
הָאִישׁ מִרְעִישׁ הָאָרֶץ מִרְגִּז מַמְלָכוֹת, כִּמָּה
פְּטָרִין בְּרִיקֵעָא מִשְׁתַּכְּבִין בְּיוֹמָא דִּין בְּגִינָה, דָּנָא
רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי, דְּמֵאֲרִיה מִשְׁתַּבַּח בֵּיה בְּכָל
יוֹמָא. וְכָאָה חוֹלְקִיה לְעִילָא וְתַתָּא. כִּמָּה גְּנִיזוֹן
עֲלָאִין מִסֵּתְמָרְן לֵיה, עָלִיה אַתְמָר (דניאל יב) וְאַתָּה
לָךְ לָקֶץ וְתִגּוּחַ וְתַעֲמוּד לְגוֹרְלָךְ לָקֶץ הַיָּמִין. עַד
כָּאן הָאֲדָרָא קָדִישָׁא זוּטָא.

ליום כא' בחודש

דף רצ"ז ע"א

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּמָּה חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל קָמִי קוּדְשָׁא
בְּרִידָה הוּא, בְּקִדְמִיתָא קָרָא לֹון גּוֹי קְדוֹשׁ,
דְּכְתִיב, (דברים יד) כִּי עִם קְדוֹשׁ אַתָּה וְגו'. לְכַתֵּר
קָרָא לֹון קְדֹשׁ, דְּכְתִיב, (ירמיה ב) קְדֹשׁ יִשְׂרָאֵל

האדרא זוטא קדישא - ליום כא' בחודש

ליהוה ראשית תבואתה. מה בין האי להאי. אמר
רבי אבא, קדש עלאה מפלא, דהכי תנינן, פד
אתחברן בלהו קדושי פחדא, אקרונ קדוש.
ובלהו סלקין ומתפנשין לההוא אתר עלאה,
דאקרי קדש.

ובגין כך ק' ק' ק' (קדוש קדוש קדוש), קדש ישראל
אתעביד מנייהו. ובגין דישאל בתלת
דרגין מתעטרן, פד אתחברן פחדא, אקרונ קדש
ישראל ליהוה, דאיהי ראשית. והא אוקימנא
תבואתה, בה"א. כל אוכליו יאשמו, מאי כל
אוכליו יאשמו. אמר רבי אבא, הא אתמר,
דכתיב, (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בשגגה.
וכתיב (שם) וכל זר לא יאכל קדש, וישאל אקרונ
קדש, בגין כך כל אוכליו יאשמו.

האדרא זוטא קדישא - ליום כא' בחודש

אמר רבי אלעזר, שירותא וסיומא דכלא,
אתכליל בקדש. וחכמה עלאה קדש
אקרי, וכד נהיר דא חכמה עלאה, חכמה דשלמה
נהיר. כמה דכתיב, (מלכים א, ה) ותרב חכמת
שלמה, דקיימא סיהרא באשלמותא. והא
אוקימנא. וכד אתברכא מיסוד, הכי קרינן לה
קדש, דאיהו אנהיר בשלימו. וכד לא אתנהרא
מתעטרא באשלמותא, קרינן לה רוח הקדש, ולא
אתקרי קדש כההוא דלעילא. וכד מתברכא מהאי
יסוד, וינקא לכל אינון דלתתא, אתקרי אם,
כההיא דלעילא. וקרינן ליה קדשים. וכדיו קרינן
ליה קדש הקדשים, דביה פלה דכתיב, (שיר השירים
ד) אתי מלבנון פלה וגו'. מאי לבנון. דא עדן,
דאתלבן מכל סטרין. ועדן הא ידוע לגבי חבריא.

האדרא זוטא קדישא - ליום כא' בחודש

תאנא, כתיב כי שם יהוה אקרא, מאי כי שם יהוה אקרא. אמר רבי שמעון, הא כתיב הבו גודל לאליהינו. אמר רבי אבא, הבו גודל, דא גדולה, הצור תמים פעלו, דא גבורה. כי כל דרכיו משפט, דא תפארת. אל אמונה, דא נצח. ואין עול, דא הוד. צדיק, דא יסוד. וישר, דא צדק. הוא פלא שמה קדישא דקודשא בריך הוא, ובגין כך כי שם יהוה אקרא.

אמר רבי יוסי, שם יהוה ממש. ומשה ברהי' שעתא גלי להו לישראל. דכתיב, (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום וגו'. מבאן אוליפנא, שהוא זכאה דחכמתא עלאה ביה, כד מטי יומא לאסתלקא מעלמא, בעי לגלגא הדיא חכמתא, לאינון די רוח קדישא בינייהו. מנלן.

האדרא זוטא קדישא - ליום כא' בחודש

ממלשה. דכתיב בן מאה ועשרים שנה אנכי
היום. וכתיב, (שם) ועתה כתבו לכם את השירה
הזאת וגו'.

ואם לאו, עליה כתיב, (משלי ג) אל תמנע טוב
מבעליו. כמה דאף אמר, (משלי ד) כי לקח
טוב נתתי לכם וגו'. (משלי ג) בהיות לאל ידך
לעשות. עד לא תסתלק מן עלמא, ולא אתייהיב
לך רשותא לגלגלה.

אמר רבי חייא, האי קרא אוליפנא מניה
חכמתא עלאה, והכי הוא. אבל סיפיה
דקרא, מקשר קשרא דמהימנותא, במאי דכתיב
הוא. כמה דאף אמר, צדיק וישר הוא. כלומר
הוא כלל. הוא חד בלא פרודא. דאי תימא כל

האדרא זוטא קדישא - ליום כא' בחודש

הגי סגיאין אינון, חזר ואמר הוא, בלהו סלקין
ומתקשרן ומתאחדן בחד. וכלא, הוא ה'ה, והוא
ה'ה, והוא י'הא. והוא חד. בריך שמי'ה לעלם
ולעלמי עלמין. עד כן מתקשרין מלין, ומתאחדין
מלין קדישין, דשמא דקודשא בריך הוא.

וכאח חולקיה מאן דקרי למלכא, וינדע למקרי
בדקא יאות. ואי איהו קרי ולא ידע למאן
קרי, אתרחיק קודשא בריך הוא מניה, דכתיב,
(תהלים קמה) קרוב יהוה לכל קוראיו וגו'. קרוב
יהוה לכל קוראיו, למאן קרוב. חזר ואמר, לכל
אשר יקראוהו באמת, וכי אית מאן דיקרי ליה
בשקרא. אמר רבי אבא אין, הווא מאן דקרי
ולא ידע למאן דקרי. מנלן. דכתיב לכל אשר
יקראוהו באמת. מאי באמת. בחותמא דגושפנקא

האדרא זוטא קדישא - ליום כב' בחודש

דמלפא, דהוא שלימו דכלא. הדא הוא דכתיב,
(מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם. ובגין
כך לכל אשר יקראוהו באמת כתיב. זכאה
חולקיה דמאן דעאל, ונפק למנדע ארחוי
דקודשא בריך הוא. ועל דא כתיב, (משלי ד) וארח
צדיקים כאור נוגה וגו'. וכתיב (ישעיה ס) ועמד
כלם צדיקים וגו'.

ליום כב' בחודש

דף רצ"ז ע"ב

תניא אמר רבי יצחק, כל הני תקונין, וכל
הני מלי, למחצדי חקלא אתמסרן.
ותנינן, חייבין בבבכול עבדין פגימותא לעילא.
מאי פגימותא. כמה דכתיב, שחת לו לא בניו
מומם דהא כל הני תקונין לא משתפחי בדקא

האדרא זוטא קדישא - ליום כב' בחודש

יאות. כתוב אחד אומר, (ישעיה נט) וילבש צדקה
בשריין, וכתוב אחד אומר (שם) וילבש בגדי
נקם תלבוש. אלא אומר רבי יצחק, וילבש
צדקה, בזמנא ד'שראל זכאן. לא זכו, וילבש
בגדי נקם וגו'.

אמר רבי יוסי מאי פגימותא. כמה דתנינן,
דאבהן לא מסתפקין לאתפרכא מההוא
שקיו דנחלא. כל שפן בגין. כמה דאת אמר,
שחת לו לא בניו מומם. מאי לו לא תרי זמני.
אלא חד לעילא, וחד לתתא.

וחיינו דאמר רבי שמעון, כל זמנא דחייביא
סגיאן בעלמא, בבכול שמא קדישא
לא מתפרך בעלמא. וכל זמנא דחייביא לא סגיאן

האדרא זוטא קדישא - ליום כב' בחודש

בְּעֶלְמָא, שְׁמָא קַדִּישָׁא מִתְבָּרַךְ בְּעֶלְמָא. הָדָא הוּא
דְּכְתִיב, (תהלים קד) יִתְּמוּ חַטָּאִים וְגו', בְּרַכִּי נַפְשִׁי
אֶת יְהוָה הִלְלוּיָהּ. אָמַר רַבִּי אַבָּא, מְקַרָּא זֶה מִפְּשֵׁ
הוּא, דְּכְתִיב שְׁחַת לוֹ לֹא בָּנִי מוֹמָם. מֵאֵן גָּרִים
לְחַבְלוּתָא דָּא. דוֹר עֲקָשׁ וּפְתִלְתוּל, בְּגִין דְּאִינוּן
חַיִּיבֵי אִידְרָא אֲשֶׁתִּכַּח הָכִי.

בְּגִין כֹּךְ בְּתַר דְּאָמַר מֹשֶׁה כָּל הָיִי מְלִין,
וְאִדְכֵּר שְׁמָא קַדִּישָׁא בְּדָקָא יָאוּת, אָמַר
וְדָאִי צִדִּיק וַיֵּשֶׁר הוּא, מְלָה בְּתַקוּנִיָּה. אָבֵל שְׁחַת
לוֹ לֹא בָּנִי מוֹמָם. מֵאִי טַעְמָא הָכִי. מִשּׁוּם
דְּאִינוּן דוֹר עֲקָשׁ וּפְתִלְתוּל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
לוֹ לֹא, כְּלוּמַר לְגִרְמִיָּהוּ עֲבָדִין דָּא חַיִּיבִין,
דְּגִרְמִין לְאַסְתִּלְקָא בְּרַכָּאן מִעֶלְמָא. אָמַר רַבִּי
אַבָּא, לוֹ לֹא, הָא אוֹקִימָנָא וְהָכִי הוּא. מַה כְּתִיב

האדרא זוטא קדישא - ליום כב' בחודש

בתריה. הליהוה תגמלו זאת, לשלמא גמול דא
לקודשא בריך הוא, על כל אינון טבאן דגרים
לך, ועבד לקבלך.

רבי אלעזר פתח, (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם
בארץ אויביהם וגו'. ופאין אינון ישראל, על
כל עמין עובדי כוכבים ומזלות, דאף על גב
דארגיזו קמי מאריהון, קודשא בריך הוא לא פעי
לשבקא לון. דבכל אתר דגלו ביני עממיא,
קודשא בריך הוא עמהון בגלותא. הדא הוא
דכתיב ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגו'.

רבי אבא אמר, ואף גם זאת בהיותם.

תא חזי, כמה חביבותא דקודשא בריך הוא
לגביהון דישראל, דאף על גב דגרמין

האדרא זוטא קדישא - ליום כב' בחודש

למגלי ביני עממיא, שכינתא לא אתעדיאת מנהון
לעלמין. דלא תימא דאינון בלחודייהו בגלותא
משתכחין. אלא ואף גם זאת עמהון משתכחין.
הדא הוא דכתיב ואף גם זאת בהיותם בארץ
אויביהם וגו'.

למלכא דארגזי על בריה, גזר עליה עונשא
לאתרחקא מניה, ולמיזל לארעא
רחיקא. שמעה מטרוניתא ואמרה, הואיל וברי
אזיל לארעא רחיקא, ושדי ליה מלכא מהיכליה,
אנא לא אשבוק ליה, או תרוונא פחדא ניתוב
להיכלא דמלכא או תרוונא פחדא ניתוב בארעא
אחרא. לזמנין, פקיד מלכא על מטרוניתא, לא
אשכחה. דהוות אזלת עם בריה, אמר, הואיל
ומטרוניתא תמן, תרווייהו יתובון.

האדרא זוטא קדישא - ליום כב' בחודש

וּבְיָמֵנָא דְּפִקִּיד קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא לְמַטְרוֹנִיתָא,
פִּקִּיד לָהּ בְּקַדְמִיתָא, וּבְגִינָה פִּקִּיד
לְבָנוּי. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמות ו) וְגַם אֲנִי שָׁמַעְתִּי
אֶת נִאֲקַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. מֵאֵן גָּרִים דִּיאָנָא
שָׁמַעְנָא עֲקֻתָּהוֹן. כְּבִיכּוּל, מַטְרוֹנִיתָא. דְּדִכְרָנָא
לָהּ. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמות ו) וְאֶזְכֹּר אֶת בְּרִיתִי.
וּכְתִיב (שמות ב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתּוֹ. וְכֵד
קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא יְהִדֵּר לְיִשְׂרָאֵל מִן גָּלוּתָא, מַה
כְּתִיב. (דברים ל) וְשָׁב יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ
וְרַחֲמֶךָ, דָּא מַטְרוֹנִיתָא. וְעוֹד כְּתִיב, (תהלים פה)
רְצִיתָ יְהוָה אֲרֻצֶּךָ שִׁבְתָּ שְׁבוּת יַעֲקֹב.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הֲלִיְהוּה תִּגְמְלוּ זֹאת, בְּגִין
דִּיאֲתוֹן דּוֹר עֲקָשׁ וּפְתִלְתוּל, אֲתוֹן הֲוִיתוֹן
גְּרָמִין דְּתַגְלִי זֹאת בְּגָלוּתָא. הֲלִיְהוּה תִּגְמְלוּ זֹאת.

האדרא זוטא קדישא - ליום כב' בחודש

דא הוא גמול דעבד עמכון, בכל אינון נימוסין
דמצרים, בכל אינון אתוון דעבד לכו, דא הוא
גמול דאתון שלמין להאי זאת. מאן גרם לכו
דא. בגין דאתון עם נבל ולא חכם, ולא מסתכלין
בכל אינון טבן דעבד לכו עד השתא.

הליהוה תגמלו זאת, דא שכינתא. והא
אוקימנא מלי, דתנינן, ה"א
דבהפראם, (בראשית ב) זעירא. ה"א דבהליהוה
רבבא. והא אתמר דתניא, אמר רבי יהודה,
ה"א דבכל אתר קודשא בריך הוא, ואקרי אם.
ותרי עלמין נינהו, דכתיב, (תהלים קו) מן העולם
ועד העולם. והא תנינן פרזא דקרא, (במדבר כח)
בשמן כתיב רביעית ההין.

ליום כג' בחודש

דף רח"צ ע"א

תניא רבי יהודה אומר, בכמה אתרי אסתפלגא,
 דקודשא בריך הוא לא אעדי רחימותא
 מנייהו דישראל, דבכל אתר דאינון הוו, קודשא
 בריך הוא בינייהו. דכתיב, (ויקרא כו) לא מאסתים
 ולא געלתים לבלותם להפר בריתי אתם. דייקא
 אתם, בינייהו עמהון לא אעדי מנייהו לעלמין.

רבי יצחק הוה אזיל בארחא, ופגע ביה רבי
 חייא, אמר ליה חמינא באנפך, דהא
 במדורא דשכינתא מדורך. מאי כתיב. (שמות ג)
 וארד להצילו מיד מצרים. וארד, ארד מפעי ליה.
 וארד בקדמיתא. אימתי. פד נחת יעקב למצרים.
 ולמה. להצילו מיד מצרים. דאלמלא לא הוה

האדרא זוטא קדישא - ליום כג' בחודש

פינייהו, לא יכלין למספל גלותא. כמה דאת אמר
 (תהלים צא) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.
אמר ליה, ודאי בכל אתר דישראל שריין,
 קודשא בריך הוא פינייהו. וכל אתר
 דחבימי דרא אזלין, קודשא בריך הוא אזיל
 עמהון, דכתיב, (שם) כי מלאכיו יצוה לך וגו'.
 מגלן דכתיב, (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו וגו',
 ויאמר יעקב באשר ראם מחנה אלהים זה.
 השתא נשתתף בחדא, וניזיל בארחא, דהא
 ידענא דלאתר חד אזלינן, לקבלא אנפוי
 דשכינתא. אמר ליה, ודאי. אמר רבי יצחק, תנינן,
 שלוחי מצוה אינן גיוזקין, לא בהליכתן ולא
 בחזרתן. ואנן לאתחזאה קמי קודשא בריך הוא
 אזלינן, ולא דחילנא.

האדרא זוטא קדישא - ליום כג' בחודש

עד דהוו אזלי, אמר רבי חייא, כתיב (בראשית
ב) אלה תולדות השמים והארץ. השמים,
לאכללא קודשא בריך הוא. והארץ, לאכללא
קודשא בריך הוא וכל מה דלתתא, אינון אקרון
תולדות השמים מנייהו.

אמר ליה אי הכי מהו בבהראם, ואתמר בה'
בראם. אמר ליה כלא חד מלה, פד שמים
אתחברו, האי ה' אפיקת תולדות, ואינון אקרון
תולדות השמים והארץ. אמר ליה אי הכי, במאי
אוקימנא בה' בראם, באברהם. אמר ליה כלא
חד מלה הוא, באברהם, היינו השמים, דמתמן
שריין לאתפשטא. בה' בראם, היינו והארץ, וכלא
חד מלה.

האדרא זוטא קדישא - ליום כג' בחודש

אמר ליה, ודאי הכי הוא, והא אוליפנא,
דכתיב, אלה תולדות השמים והארץ.
ותנינן, העולם הזה נברא ב', דכתיב בהפראם.
והעולם הבא, נברא ב', דכתיב, (בראשית ב) ונהר
יוצא מעדן להשקות את הגן. לאכללא השמים.
את הגן, לאכללא את הארץ.

והא אוקימנא, דכתיב, (שיר השירים ד) מעין
גנים, דא היא השמים, באר מים חיים,
דכתיב, (בראשית כז) ויכרו שם עבדי יצחק באר,
דכתיב (שם) ויעתק משם ויחפור באר אחרת
וגו'. ונוזלין מן לבנון, דאינון מתעטרין לעילא,
וסלקין ברישא דמלכא. דכתיב, (תהלים קח) כי
גדול מעל שמים חסדך.

מן לבנון, מתמן נפקין לבינה. ונגיד ואתמשך
 לכל זווין, עד דנגדין אינון מבויעין, ונחתין
 לאתפנשא לאתר דאקרי ימא רבא. דכתיב, (קהלת
 א) כל הנחלים הולכים אל הים וגו'. וכתוב,
 (ישעיה נא) הביטו אל צור חוצבתם וגו'. לבתר
 כתיב, (שיר השירים ד) גן נעול אחותי כלה וגו'.
 ומכאן, נפיקו תולדות לכלא. דכתיב, בהפראם,
 בה' בראם ממש, באברהם. אמר רבי יצחק,
 ואפילו בייעקב ממש. וכלא חד מלה. אמר רבי
 יצחק, פד אנן יתבין לקמיה דרבי שמעון, פלא
 אתמר קמיה באתגליא, ולא אצטריכנא לכל האי.
 אמר ליה, לאו רבי שמעון פשאר בני נשא,
 דכלהו קמיה, פשאר נביאי לקמי משה. עד דהו
 אזלי, אמר רבי חייא, כתיב, (ישעיה מט) התשבח

האדרא זוטא קדישא - ליום כג' בחודש

אשה עולה מרחם בן בטנה וגו'. האי קרא
אוקמוה, והבא מאי קא מיירי. אמר רבי יצחק,
אי בקטורא דחברייא, סמיכא לא אסמכנא, אנן
מה גימא.

אמר ליה, דהא קלא דרמיזא חד, שמענא יומא
חד, פד הוה אזילנא בארחה, ולא ידענא
מאן אמר, ולא

ידענא מלה. ותא חזי, ו' יומין הוו דחלישנא
על דא, ולא טעימנא מדי. והשתא
אזילנא לגביה דבוצינא קדישא, דלימא לי דילמא
אדבר. אמר ליה, דילמא ההוא יומא דהוה אזיל
רבי אלעזר לגביה דחמוי, וההוא יומא אזילנא
עמיה, והא אדפרנא מלה.

ליום כד' בחודש

דף רח"צ ע"ב

תא חזי, הכי אמר רבי אלעזר משמיה דאבוי,
 אמרו ישראל קמי קודשא בריך הוא, מיומא
 דנפלנא בגלותא, קודשא בריך הוא שביק לן
 בגלותא, ואנשי לן. הדא הוא דבתיב, (ישעיה מט)
 ותאמר ציון עזבני יהוה ויהוה שכחני. אמרה
 שכינתא, התשכח אשה עולה, וכי ישראל דאקרין
 בגין, כמה דאת אמר, (דברים יד) בנים אתם ליהוה
 אלהיכם. מרחם בן בטנה, כמה דאת אמר, (ירמיה
 ב) ואנכי נטעתיו שורק פלה זרע אמת. גם אלה
 תשכחנה, דבתיב, (בראשית ב) אלה תולדות
 השמים והארץ. ואנכי לא אשכחך, מכאן,
 דקודשא בריך הוא לא שביק לון לישראל לעלמין.

האדרא זוטא קדישא - ליום כד' בחודש

תני אמר, התשפח אשה עולה מרחם בן בטנה.
 דא הוא רזא עלאה, דאמר קודשא בריך
 הוא, הא מלין אלין בשמיה אחידן, כמה דקודשא
 בריך הוא לא אנשי שמיה, דהא הוא בלא. כך
 קודשא בריך הוא לא אנשי לון לישראל דאינון
 אחידן בשמיה ממש. אתרגיש רבי חייא, אמר
 ודאי דא היא מלה. בריך יהא קודשא בריך הוא
 דאערענא לך, וידענא מלה. וידענא מאן ההוא
 דשמענא מניה.

ותא חזי, דההוא יומא דרהיטנא ד' מילי, ולא
 אשכחנא מאן הוה. אמר ליה, בגין
 דעאלנא בחד מערתא דרבי אלעזר נפיש שעטא
 חדא. קרי עליה רבי חייא הני קראי, (ישעיה נח)
 אז יפקע פשחר אורך וגו'. אז תקרא ויהוה יענה

האדרא זוטא קדישא - ליום כד' בחודש

וגו' אז תתענג על יהוה וגו'. (דברים לב) זכור ימות
 עולם בינו שנות דור ודור וגו'. זכור ימות עולם,
 רבי אבא אמר, מאן ימות עולם. אינון שיתא
 יומין, דעבד קודשא בריך הוא עלמא בהו.
 דכתיב, (שמות לא) כי ששית ימים עשה יהוה וגו'.
 ששית ימים, ולא בששית ימים, והא אוקימנא.
 בינו שנות דור ודור. כלומר, אינון ימות עולם,
 ידעו וישתמודעו כל אינון שנין ויומין, וכל דרא
 ודרא, עד דרא דא דאתון קיימין.

שאל אביד ויגיד, דא קודשא בריך הוא. הדא
 הוא דכתיב, הלא הוא אביד קנף. ויגיד,
 והוא יגלה עומקא דחכמתא. ומאי היא. אלא כד
 אינון שיתא יומין שכלילו עלמא, לא שכלילו
 ליה, אלא בגיגד, דתיתי אנת ותקיים אורייתא.

האדרא זוטא קדישא - ליום כד' בחודש

דְּתַנִּינָן, כָּל מַה דְּעֵבֵד קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, עַל
תַּנְיָא עֵבֵד, דְּכֵד יִיתוּן יִשְׂרָאֵל, אִי יִקְבְּלוּן אוֹרֵייתָא
יָאוּת, וְאִי לֹא דִיְהֵדֵר לִיה לְתַהוּ וְבַהּוּ. וּבְגִין כֶּךָ,
אֵינּוּן יָמוּת עוֹלָם יָדְעוּ וְאַשְׁתְּמוּדְעֵן כֻּלָּא.

וְהָא תַנִּינָן, הִנְהוּ עֲנִפִי דְאֵילָנָא, הֵיךְ מְתַאֲחֲדֵן
בְּגוֹ אֵילָנָא, וְהָא אוֹקִימְנָא, בְּדִין קוּדְשָׁא
בְּרִיד הוּא בְּרַר לוֹן, לְמַמְנֵן תְּרִיסִין, עַל שְׂאֵר עֲמִין,
וְאַתּוּן מַה כְּתִיב. כִּי חֵלֶק יְהוָה עֲמוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל
נַחֲלָתוֹ, דְּלֹא יִהְיֶה לְהוּ לְרַבְרָבָא, וְלֹא לְמַלְאָכָא,
וְלֹא לְמַמְנָא אַחֲרָא, וְהָא עָמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא נָסֵב לְחוּלְקִיהּ.

בְּאֵן אַתְר אֲשַׁכַּח לִיה. יִמְצָאֵהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר
וּבְתַהוּ יְלִיל יְשִׁימוֹן וְגו'. דְּכְתִיב, (יחושע כד)

האדרא זוטא קדישא - ליום כד' בחודש

תֵּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְגו'. וְאַקַח אֶת אֲבִיכֶם אֶת
אַבְרָהָם וְגו'. וּמֵהֶכָּא דְּפִר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל דְּרָא
וְדָרָא, וְלֹא אֶתְפָּרֵשׁ מִנֵּיהּ, וְדָפֵר לְהוּ בְּרַחֲמֵי,
הָדָא הוּא דְּכֵתִיב בְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ וְגו'. (דברים לב)
בְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא אֲשַׁכְחָנָא מֵאֵן
דְּחַיִּים עַל בְּנוֹי, בְּהָאֵי גִשְׁרָא. וְעַל דָּא תְּנִינּוּ,
כְּתִיב, (יחזקאל א) וּפָנִי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין וּפָנִי שׁוֹר
מִהַשְּׂמָאל. נֶשֶׁר בָּאֵן דְּוִכְתִּיָּה. בְּאַתֵּר דִּיעֲקֹב קָאִים.
הָדָא הוּא דְּכֵתִיב, (משלי ל) דֶּרֶךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׂמִים.
בְּהָהוּא אֶתֶר מְפֹשׁ. מֵאֵי טַעְמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ רַחֲמֵי
עַל בְּנוֹי, וְדִינָא לְגַבֵּי אַחֲרָנִין. בֶּךְ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, דְּפִר לְבְנוֹי בְּנֶשֶׁר דָּא.

מַה כְּתִיב יְהוּה בְּדֶד יִנְחֶנּוּ וְאֵין עֲמוֹ אֵל גִּבֹּר.
הוּא בְּלַחֲדוּי, דְּכֵתִיב, (שמות יג) וַיְהוּה הוֹלִיךְ

האדרא זוטא קדישא - ליום כד' בחודש

לפניהם וגו'. ואין עמו אל נכר, דלא דבר להו
ל'ישראל לא מלאכא, ולא ממנא אחרא, דאינון
אקרון אל נכר. ודא הוא דאמר משה, (שמות לג)
אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה. הדא הוא
דכתיב, יהוה בדרד ינחנו. הוא בלחודוי, ואין עמו
אל נכר.

ובאה חולקיהון ד'ישראל, דקודשא בריך הוא
דבר עמהון, (בישראל) הכי עלייהו כתיב,
(תהלים קלה) כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו,
וכתיב, (שמואל א, יב) כי לא יטוש יהוה את עמו
וגו'. מאי טעמא לא יטוש ה' את עמו. בעבור
שמו הגדול, בגין דהאי ביהאי אתדבק. ועל דא
לא ישובוק לון קודשא בריך הוא, דבכל אתר
דאינון שריין, קודשא בריך הוא עמהון כמה

האדרא זוטא קדישא - ליום כה' בחודש

דאוקימנא. (דברים לב) לו חכמו יִשְׁכִּילוּ זאת. אָמַר
 רבי יוסי, כָּל הַנִּי קָרָא דְהָכָא, אוֹכְחֵי אֵינּוּן,
 דְּאוֹכַח לָהּ מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל, בַּר הָהוּא שְׁמָא
 קדִישָׁא, דְּגַלִּי בְּשִׁירוֹתָא דְּמַלּוּי. אָמַר רבי אבא,
 וְאִפִּילוּ מַה דְּאוֹכַח לְיִשְׂרָאֵל, בְּכָלְלָא דְּשְׁמָא
 קדִישָׁא הוּא, דְּלִית מְלָה בְּאוֹרֵייתָא דְּנִפְיָא מְכָלְלָא
 דְּשְׁמָא קדִישָׁא. דְּאוֹרֵייתָא כֹּלָא שְׁמָא דְּקוּדְשָׁא
 בְּרִיד הוּא אֵינּוּן.

ליום כה' בחודש

דף רצ"ט ע"א

וְהַנִּי קָרָא יְדִיעָאן אֵינּוּן. אָבֵל בְּגִין דְּשְׁמָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא רָשִׁים בְּהַאי פְּרָשְׁתָּא,
 אַצְטְרִיכְנָא עַד הַשְׁתָּא. וְהָכָא הָא כְּתִיב, לוּ חָכְמוּ
 יִשְׁכִּילוּ זאת, זאת וְדָא, וְהָא בְּכַמָּה אַתָּר

האדרא זוטא קדישא - ליום כה' בחודש

אוקימנא האי, דאי ישראל ינדעון האי, איך זאת
אחידא בדינוי לאתפרעא מן חייביא, יבינו
לאחריתם, ויסתמרו למיהוי בה. כמה דכתיב,
(איוב כ) וארץ מתקוממה לו.

דבר אחר לו חכמו ישכילו זאת. דאיהי
מתקשרא בהו בישראל, כד נטרין פקודי
אורייתא, ויתבין עמה בשלם, ינדעון דסייעתא
דהאי זאת עמהון, לאתפרעא משנאיהון. וישראל
דאינון זעירין ביני עממיא, ינדעון, איכה ירדוף
אחד אלה ושנים יניסו רבבה. ומאן גרים להו.
האי זאת, דהוה בהו בשלם, כד עבדין פקודי
אורייתא. ולעלמין לא אתעדי מנייהו, למעבד
להו נוקמין. (דברים לב) אם לא פי צורם מכרם
ויהוה הסגידם. מאי טעמא פי צורם מכרם. בגין

האדרא זוטא קדישא - ליום כה' בחודש

צור ילדך תשי, דתקונין לך שראן פדקא יאות
באתרייהו. אם לא פי צורם מכרם. אמר רבי
יהודה דא אברהם, כמה דאוקימנא, דאמר
אברהם יתחייבון ישראל בגלותא, ולא ייעלון
בגיהנם דתרין אלין גלותא וגיהנם, לא יסבלון
ישראל. וקודשא בריך הוא אסתבם על ידוי, דכל
זמנא די יחובון ישראל, יפלון בגלותא,
וישתעבדון בהו שנאיהון. ובגין כך, צורם מכרם
ודאי, ויהוה הסגירם, ואסתבם על ידוי.

תניא, אמר רבי יהודה, מאי טעמא אוכח להו
משה בהאי שירה הכי, בגין דאינהו
זמינין למיעל לארעא, ולאשרי ביניהו שכינתא,
ובגין כך אוכח להו על האי.

ליום כו' בחודש

רבי יצחק אמר, בתרי אתרי קודשא בריך הוא
 זמין לאוכחא להו לישראל, וחדאן אומות
 העולם. חד דכתיב, (הושע יב) וריב ליהוה עם
 יהודה ולפקוד על יעקב בדרךיו וגו'. שמעין
 אומות העולם חדאן, אמרי, השתא ישתצון
 מעלמא, פד חמי קודשא בריך הוא דאינון חדאן,
 מה כתיב בתריה. בפטן עקב את אחיו וגו'. פד
 שמעין, אמרין, דא הוא תשובה.

לאתתא דהוה לה קטטה בכרה, אזלת
 למקביל עליה דינא, חמאת לדיינא
 דאין נפשין. מנייהו לאלקאה, לצלבא, לאוקדא,
 אמרה ויי מה אעביד מן ברא. פד סיים דינא,
 אמר לההיא אינתו, אימא, מה אעביד לך בריך,

האדרא זוטא קדישא - ליום כו' בחודש

אמרה קובלני, עכ"מ. (דברים לב) ימצאהו בארץ
מדבר ובתהו, ודאי לבתר עבד לכל אינון קליפין,
דיהון בלהו משתעבדין ליה. עד הכא הוה פתיב
בהווא ספרא, דקרמנא אסיא לבתר הוה רשים
בהאי קרא, כל נטורא דאצטריך אסיא חכים
למעבד למרע דשכיב בבי מרעיה, בי אסירי
דמלכא, למפלח למארי עלמא.

דבר אזיל אסיא חכים לגביה, ימצאהו בארץ
מדבר ובתהו יליל ישימון, מרעין דשריין
עליה, אשפח ליה באסירו דמלכא. אי תימא
הואיל וקודשא בריך הוא יפקוד לתפשא ליה,
דלא ישתדל בר נש אבתריה. לאו הכי, דהא
דוד אמר, (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל וגו',
דל ההוא דשכיב בבי מרעיה. ואי אסיא חכים

האדרא זוטא קדישא - ליום כו' בחודש

הוא, קודשא בריך הוא יהיב ליה ברכאן, לִהְיוֹא
ד'שְׁתַּדֵּל ביה.

וְהָיָא אַסְיָא, ימצאהו בארץ מדבר, בְּבִי
מרעיה שְׂכִיב. ובתהו יְלִיל יְשִׁימוֹן,
דאינון מרעין דחקין ליה. מאי אצטריך ליה
לְמַעַבְד. יסובבנהו יסובב סבות, וייתי עלות, בְּגִין
דִּימַנַע מַנְיָה אינון מלין דנזקין ליה. יקיו ליה, ויפיק
מַנְיָה דְמָא בִישָׁא. יבונגהו יסתפל ויבין ההוא
מרעא ממה הוי, ויסתפל בְּגִין דְלֹא יתַרְבִּי עֲלוּי,
וימאד ליה. לְבַתֵּר יצַרְנָהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינוּ, בְּגִין דִּיהֵא
נָטִיר בְּדָקָא יָאוּת, באינון מִשְׁקִי, באינון אֲסוּוֹתָא
דְּאֲצַטְרִיכוּ לִיה, וְלֹא יטְעִי בִינְיָיָהוּ. דְּאֶלְמְלִי יטְעִי,
אֲפִילוּ בְּמִלָּה חַד, קודשא בריך הוא חָשִׁיב עַל
ההוא אַסְיָא, כָּאלוּ שְׁפִיד דְמָא וְקַטְלִיה.

ליום כז' בחודש

דף רצ"ט ע"ב

בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּעִי, דְּאָף עַל גַּב
 דְּהָהוּא בַּר נֶשׁ אִיהוּ בְּבִי אֲסִירִי דְּמִלְכָּא,
 וְאִיהוּ אֲסִיר בְּבִי אֲסִירִי, דִּישְׁתַּדֵּל בַּר נֶשׁ עָלֶיהָ,
 וִיסִיעַ לִיהָ לְאַפְקָא לִיהָ מִבֵּי אֲסִירִי. וְהָוָה אָמַר
 הָבִי. קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא דֵּן דִּינִין דְּבָנֵי עֲלָמָא
 לְעִילָא, הֵן לְמֻת הֵן לְשְׂרוּשֵׁי, הֵן לְעִקּוּר, הֵן
 לְעִנּוּשׁ נִכְסִין, וְלְאַסּוּרִין. מֵאֵן דְּאַתְחֲזִי לְעִנּוּשׁ
 נִכְסִין, נָפַל בְּבִי מְרַעִיָּה, וְלֹא יִתְסִי, עַד דִּיתֵן כָּל
 מָה דְּאַתְגָּזֵר עָלֶיהָ. כִּיּוֹן דְּאַתְעֲנֵשׁ בְּמִמּוֹנִיָּה,
 וְיִהִיב כָּל מָה דְּאַתְגָּזֵר עָלֶיהָ, אֶתְסִי, וְנָפַק מִבֵּי
 אֲסִירִי. וְעַל דָּא אֶצְטְרִיד לְאַשְׁתַּדֵּלָא עָלֶיהָ דִּיתֵן
 עֲוֹנֵשִׁיָּה וַיְפּוֹק.

האדרא זוטא קדישא - ליום כז' בחודש

מאן ד'יתחזי ל'שרושי, יתפסון ליה, ויהבי
 ליה בבי אסירי, עד ד'ישתרש מפלא.
 ולזמנין ד'ישתרש משייפי, או מחד מנייהו,
 ולבתר יפקון ליה מבי אסירי. מאן ד'יתחזי
 למות, הכי הוא, דאילו יתן כל פופרא, וכל
 ממונא דעלמא לא ישתזיב.

ועל דא אצטריך לאסיא חכים, לאשתדלא
 עליה, אי יכיל למיהב ליה אסוותא מן
 גופא, יאות. ואי לאו, יתן ליה אסוותא
 לנשמתיה, וישתדל על אסוותא דנשמתא. ודא
 הוא אסיא דקודשא בריך הוא ישתדל עליה
 בהאי עלמא ובעלמא דאתי.

ליום כח' בחודש

אמר רבי אלעזר, עד השתא לא שמענא
 מאסיא דא, ומספרא דא. בר מזמנא
 חדא, דאמר לי טייעא חדא, דשמע לאבוי,
 דאסיא חד הוה ביומוי, דכד הוה מסתפל בבר
 נש, כד איהו בבי מרעיה, הוה אמר, דא חי ודא
 מת. והוו אמרין עליה דהוא זכאה קשוט, דחיל
 חטאה. וכל מה דלא יכיל למדבק מה דאצטריך,
 איהו הוה קני, ויהיב מדיליה. הוה אמרין, דלית
 חכים בעלמא כגניה. ובצלותיה הוה עבד יתיר,
 ממה דהוה עבד בידוי. וכדדמי לן, דא הוה
 ההוא אסיא.

אמר ההוא טייעא, ודאי ספרא דייליה בידי
 איהו, דקא יריתנא מאבי אבא, וכל מלוי

האדרא זוטא קדישא - ליום כט' בחודש

דִּהְיָהוּא סִפְרָא, בְּלָהוּ אֶתְיִסְדּוֹן עַל רָזוֹן
דְּאוֹרֵייתָא, וְרָזוֹן סְתִימִין אֲשַׁכְחָנָא בִּיה, וּמְלִין
דְּאַסְוֹתָא סְגִיאיִן, דְּאִיהוּ אָמַר דְּלֹא יָאוּת לְמַפְעֵל
לוֹן, בַּר אִיהוּ דְּחִיל חֲטָאָה.

ליום כט' בחודש

וְאֵינּוֹן מִמָּה דְּהָוָה עֶבֶד בְּלָעָם, דְּהָוָה לְחִישׁ
לְחִישִׁין עַל מָרַע, וְהָוָה אָמַר בְּפּוּמוֹי
וְאַתְסִי מִיד. וְכָלְהוּ בְּרִיר לוֹן בְּהֵהוּא סִפְרָא. וְאָמַר,
דָּא אָסוּר, וְדָא מוֹתֵר לְמָאן דְּדְחִיל חֲטָאָה. בְּגִין
דְּמָרְעִין סְגִיאיִן אָמַר, דְּתִלְיָא אֲסוֹתָא דְּלָהוֹן,
בְּלְחִישׁוֹ דְּפּוּמָא. וְאֵינּוֹן מְסִטְרָא דְּנַחֲשׁ, וּמְנַהוֹן
מְסִטְרָא דְּקֶסֶם. וְכָל אֵינּוֹן דְּאָסוּר לוֹמַר בְּפּוּמָא,
וְאָסוּר לְמַעַבְדַּב בְּעוֹבְדָא, הָוָה אָמַר. עַד דְּאֲשַׁכְחָנָא
עַל מָרַעִין יְדִיעָאן דְּאַצְטְרִיד לוֹמַר בָּךְ. וּלְנִדּוּיִי

האדרא זוטא קדישא - ליום כט' בחודש

בגדוי ובשמתא, על ההוא מרע. ואיהו תוהא
סגי לגבן.

חרי רבי אלעזר, וחדו חבריא. אמר רבי אלעזר,
אי ההוא ספרא הוה לגבן נחמי מה איהו
אמר. אנא אמסר במסירה, על מנת לאחזאה
לבוצינא קדישא. ותנינן, אמר רבי אלעזר, ההוא
ספרא הוה בידי תריסר ירחי, ואשכחנא ביה
נהורין עלאין ונקירין. פד מטינא לאינון רזין דהוה
מבלעם תוהנא.

ינמא חד לחישנא באתר חד, והווי אתון סלקן
ונחתן. עד דחמינא בחלמא, ואמר לי, מה
לך למיעל בתחומא דלא דילך, ולא אצטריך לך.
אתערנא, ואבאיש קמאי, על רזין סתימין דהווי

האדרא זוטא קדישא - ליום ל' בחודש

תמן. שדרנא לההוא יודאי, ורבי יוסי ברבי יהודה
שמייה, ויהיבנא ליה ספרא.

ליום ל' בחודש

וברזין דבלעם אשכחנא, מאינזון שמהן
דמלאכין דשדר ליה בלק, ולא הו
מסתדרן על תקונייהו בדקא יאות. אבל כמה זיני
אסותא אשכחנא ביה, דקא מתתקני על תקוני
אורייתא, ורזין סתימין דילה. וחמינא דאינזון
בחסידותא. וצלזותין ובעותין לקודשא בריך הוא.
ואי תימא, דהוה עבד אסותא בפסוקי אורייתא,
או ברזין דאורייתא. חס ושלום. אלא הוה אמר
רזין דאורייתא, ועל ההוא רזא אפיק רזין
דאסותא, דלא חמינא כההוא גוונא לעלמין.

האדרא זוטא קדישא - ליום ל' בחודש

אמינא בריך רחמנא, דאחבים לבני נשא
מחכמתא דלעילא.

וימאנינון מלין דבלעם נסיבנא, וימינא בהו דלא
הוה בעלמא חכים בחרשין כגיניה.
אמינא, בריך רחמנא דבטל מעלמא חרשין, דלא
יטעון בני נשא מבתר דחלתא דקודשא בריך הוא
יתברך ויתעלה שמו אמן. (ע"ב).

ברוך יהוה לעולם אמן ואמן ימלוך יהוה
לעולם אמן ואמן.

זכות הצדיקים יגן בעדכם

זכות הצדיקים יגן בעדכם

האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב זיע"א.

משה רבנו רע"א מהימנא זיע"א.

אהרן הכהן זיע"א.

דוד המלך נעים זמירות ישראל זיע"א.

שלמה בן דוד המלך החכם באדם.

יוסף הצדיק זיע"א.

רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

רבי יונתן בן עוזיאל זיע"א.

רבי מאיר בעל הנס זיע"א.

רבי יצחק לוריא אשכנזי האר"י זצ"ל.

הרב מולא אור שרגא זצ"ל.

ואלה יעמדו על הברכה

ואלה יעמדו על הברכה

מרת אמי רחל בת אסתר	מרבנו הרב ר' ראובן אלבז שליט"א
משה ומרים סאסני פרד	שושנה אברהמי
שמואל וחיה עסיס	רבי שמעון ויפה שפירא
דוד אליהו חיימי	שיראל נחמה בת מיטל
אליהו ודורית ריווני	חנה בת אסתר
והילדים	שמעוני משה ואיריס
יצחק, אולגה, שקד ואגם	גבי, משי זדה והילדים
בן שבת	שמעוני כוכבא
אסתר זדה	אברהם ושפרה אליאסיאן
מאיר בן מוזג'ן ריווני	שמעוני דוד
רבי אוריאל חיימי	יעקב ואורנה חיימי
מיטל, תמיר נחמני והילדים.	שמעוני חיים
חנה בת רבקה	

ואלה יעמדו על הברכה

ניסן ורונית ספיר והילדים	דוד, שירה ואורית סאסני
שמעוני שלמה ויפעת	אלברט וכוכבה אליאסיאן
רון ואילנה עדני	רמי ושרי מור
מוזג'ן, כורש, נתנאל וחדוה	שלמה ויפה מזרחי
בן אליהו	חנה ומשה מהדיזדה
רפאל בן שלום שרוני	והילדים
יעקב ויוכבד כץ	רינה אשטמקר והמשפחה
ניסן ואנה סולמני	דוד ואילנית חיימי
כרמת בן סלטנת	יצחק בן אסייג
אבנר, מלכה מיטל, אבידן,	אוריאל, גינוס, מלכה, יניב
משה ליאב ומעיין נוריאל	ומילכה
דליה, בני, מנשה, רחל,	מאיר בן דורית מוזגן
דניאל ועינב מונדני	רבי אליהו ורחל חיימי
יעקב מלכה והמשפחה	ליאורה ויצחק שרוני
זיו אוחנה	בנותיי היקרות אורית
אפי טאובר	אסתר ואושרית רחל חיימי

ואלה יעמדו על הברכה

מברהם ואיריס חיימי נווה	רבי דוד אלבז
גבאי בן אפרת	רינה ורוברט
מיה בת הודיה	מאיר ושושנה אוחנונה
רועי בן שרית	סיון אוחנונה
דני בן רות צדוק	עליזה אוחנונה
מוניק בת ציונה	משה, הילה ואליה חיים
איריס ושמעון זרגרופ	זדה
דליה מהשיד בת מרים	דוד צור
עופר אקוע	איימי וניסים משעל
רונן נקר	אלונה בת רינה ורוברט
דני אלבק	יצחק רפאל בן מרים

לעילוי נשמות

לעילוי נשמות

"טוב שם משמן טוב ויום המוות מיום הולדו"
 "יעלזו חסידים בכבוד וירננו על משכבותם"

מור אבי ועטרת ראשי ר' דוד בן חיים ז"ל

סבי חיים בן דוד ז"ל

נפטר י' מנחם אב תש"ל

סבי שלמה סלימון בן יחזקאל ז"ל

נפטר כ"ב מרחשוון

סבתי אסתר בת רבקה ז"ל

נפטרה יב מנחם אב

סבתי יוכבד בת יצחק ז"ל

אחותי סלטנת בת הייט ז"ל

אחותי שרה בת הייט ז"ל

אחי משה בן הייט ז"ל

אחי יצחק בן חייט ז"ל

לעילוי גשמות

גוהר בת אסתר ז"ל	רפאל בן סימן ז"ל
מנשה בן דוד מונדני ז"ל	מרדכי מהדיזדה ז"ל
שרה בת אסתר ז"ל	רחמים רפאל שמעוני ז"ל
עובדיה דרעבי ז"ל	יפה חווה חיימי ז"ל
יפה מורברי בת אסתר ז"ל	יעקב בן שטרית ז"ל
שלמה דרדשתי ז"ל	אהרון סולימניאן הכהן ז"ל
תמר בת אסתר ז"ל	משה אליסיאן ז"ל
מתתיהו קרמנין ז"ל	דוד בן צבי בן ששון זצ"ל
חיים בן רחמים מזרחי ז"ל	רחל בן צבי ז"ל
יחזקאל בן משה מלמד ז"ל	יהודה ביטון ז"ל
אסתר בת יוכבד ז"ל	מזל חסן ז"ל
חייט בת סימן ז"ל	אמנון ניסים ז"ל
רחל יהודית בת פנינה ז"ל	בנימין חזות ז"ל
עזרא בן משה ז"ל	הרב מנחם החכם זצ"ל
רחל בת שלמה ז"ל	הרב מנשה מלול זצ"ל
עמוס בן דוד עטיה ז"ל	הרב עמנואל משעלי זצ"ל
יצחק בן שלמה שמעוני ז"ל	דבורה מונדני ז"ל

לעילוי גשמות

יחזקאל מלמד ז"ל	רבקה אסתר בת מרים ז"ל
חכם חיוזקיה זצ"ל	רפאל פרץ ז"ל
שלמה לורי ז"ל	יוסף דהן זצ"ל
חייט בת סימן ז"ל	נעימה טאוס בת שרה ז"ל
עזרא מלמד ז"ל	בנימין בוני טאובר ז"ל
רחל בוחבוט ז"ל	שרה חיה בת רונית ז"ל
אריה רביב בן קלרה ז"ל	יאיר הכהן בן מרים ז"ל
עליה בת רחל ז"ל	רחל בת חנניה ז"ל
אליהו בן רחל ז"ל	אוריה רחל בת תמר ז"ל
רינה בת אסתר ז"ל	יעקב בן רינה ז"ל
הרב יוסף כהן זצ"ל	יעקב מורדו ז"ל
אהרן עטרי ז"ל	רבי רפאל חי אנקונינה זצ"ל
אמרולה יצחקיאן ז"ל	טליה מירב אשרף ז"ל
גבריאלי נילי ז"ל	רחל בת שמחה חכם ז"ל
חנוכה חכם ז"ל	יוסל'ה (יוסף) טפל ז"ל
מרדכי דבסטני ז"ל	יעקב ופרנג נסיר ז"ל
פנינה בת רחל ז"ל	